

საქართველო

ფასი | ღირსი

გაზეთი

info@geworld.net

სსოპრება ნებარი მიხეილის

(უხროგი და უიღუკასად სსსსილო ფაქტები უიკველი უიკის ბიოგრაფიიდან)

2

**საქართველოს პრეზიდენტი
საკუთარ ვებ-გვერდზე
ოფიციალურ ბიოგრაფიაში
მასხრად აიგდეს!**

4 რისთვის
ჩავიდა
საქართველოს
პრეზიდენტი
ქივში?

5 „უიკველა
ქაქასიურმა“
პარიზის
სსსაბარტლოში
საქმა ნაბო

8 საბიუჯეტო
უწყებაში
მასობრივი
უემხიკებაში
მიმდინარეობს

მესტიასა და
ანაკლიაში
მოსახლეობას
8 მიწებს
არტმევენ

გასილ ქიჭინაძე:
საქართველო,
ფაქტობრივად,
11 ოკუპანტია

რუსები და
ქართველები
ჩვენმა
პატრიარქებმა
22 უნდა
გამოაღვიქონ

როკვალეკების
სისსლიანი
31 პროექტი

**«ღამარსსხეზული კორუფსიის ქვეყანაში»¹⁰
მექრთამეოგისთვის მოსამბარტლა, პროკურორი
და სსვა ათოგით სსხელმენიფო მოსელა დააკავენ**

სსრკ-ზე ნებარი მიხეილის

პირდაპირ ვიკითხავ: მიხეილ სააკაშვილის ოფიციალური ბიოგრაფია წაკითხული თუ გაქვთ? თუ არა, შეგიძლიათ შებრძანდეთ ინტერნეტში ვებ-მისამართზე president.gov.ge, იპოვოთ შესაბამისი ბმული და დატკბეთ ამ შედეგით.

მსგავსი რამ ქართულ ისტორიას, ლიტერატურასა და ფსიქიატრიას არ ახსოვს. ტექსტის სტილი, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია მდიდარ მასალას იძლევა მსჯელობისთვის თემზე „უვიცი ცალკალოშიანები ხელისუფლებაში“, თუმცა ნუ დავწვრილმანდებით, ჯობს უშუალოდ შინაარსზე გადავიდეთ.

ყველაზე საინტერესო ინფორმაცია მას შემდეგ, რაც სააკაშვილი დაიბადა და „ნარჩინებით დაამთავრა“ „კიევის საერთაშორისო ურთიერთობების პრესტიჟული ინსტიტუტი“ („პრესტიჟული“ ხაზგასმა სახასიათო კია; ქალაქელები გამიგებენ). რატომღაც არ არის ნახსენები არც სკოლა, არც ის, თუ როგორ მსახურობდა ფიგურანტი „ქეი-ჯი-ბის“ სასაზღვო ჯარებში; თუმცა, თავი დავანებოთ წყვეთილ ტოტალიტარულ წარსულს და მთავარ თემებს მივხედოთ.

„როგორც საქართველოს ადამიანთა უფლებათა დაცვის კომიტეტის წევრმა, მან უზრუნველყო ქართველებსა და აფხაზებს შორის პატიმართა გაცვლის შეთანხმებები და აგრეთვე სომხებსა და აზერბაიჯანელებს შორის, რომლებიც დატყვევებული იყვნენ მთიანი ყარაბაღის საომარი მოქმედებების დროს“. აქ რატომღაც გახსენებდა ფრაზა ლენინის რეკლამიდან — „**А мужики-то не знают!**“, თუმცა შემდეგი პასაჟი კიდევ უფრო შთამბეჭდავი გამოდგა:

„1992 წელს მისი თაოსნობით ჩატარდა კონფერენცია ქართველი და სამხრეთ ოსეთის მოქალაქეების მონაწილეობით ადამიანთა უფლებების დაცვის ინსტიტუტში, რომლის შედეგად პირველად იქნა ხელმოწერილი სახელშეკრულება, რომელიც უზრუნველყოფს ოსების უფლებების დაცვას და მათი უსაფრთხოების უზრუნველყოფას“.

აი, თურმე ვინ ყოფილა ქართული დიპლომატიის მამა და შვიდგზის ნეტარი მშვიდობისმყოფელი... „**А мужики-то не знают!**“. ეს ერთადერთი ადგილია, სადაც მთავარი გმირი მოხსენიებულია ქართულ-ოსური კონფლიქტის კონტექსტში; 2008 წლის აგვისტოზე ბიოგრაფია დუმს. რატომ არ დაწერეს არაფერი სააკაშვილის უპიკურ შებრძოლებაზე („Mano-a-mano“) რუსულ თვითმფრინავთან გორის ცენტრში? ან კიდევ

იმზე, გენერალი ბორისოვი რომ დაატყვევა და სულ პალესტინით ათრია? თუმცა, ბიოგრაფია თავისუფალია ამ მილიტარისტული კომპარებისგან, საუბარი ხომ უაღრესად თავმდაბალ, მშვიდობისმყოფელ ადამიანს ეხება.

იუსტიციის მინისტრის პოსტზე „მუქარის, რეპრესიისა და პიროვნული საფრთხის მიუხედავად (მიმიქარავს ერნესტო ჩე გეგარა), იგი დაუღალავად იბრძოდა დანაშაულის გამოსაშკარავებლად და ძლიერი სამხილის საფუძველზე საჯაროდ ავლენდა ნაშედეგის მოხელეების კორუფციულ ქმედებებს სამთავრობო დონეზე. მისმა რადიკალურმა სასამართლო რეფორმებმა იმდენად ეფექტურად გააუმჯობესეს სასამართლო სისტემა, რომ მსოფლიო ბანკის პრეზიდენტის ქებაც კი დაიმსახურეს.“ აზრზე ხართ? მსოფლიო ბანკის პრეზიდენტის ქებაც კი!

„**მიშა**“ — მიხეილის შემოკლებული ფორმაა (მისი სახელის სხვა შემოკლებული ფორმებიც გამოიგია, თანაც ხშირად, მაგრამ გასაგები მიზეზების გამო მათ აქ არ ჩამოვთვლი — დ.მ.) ხმათა **53,4% 2208 წლის ხუთ იანივარს მეორე ვადით აირჩიეს**“. ეს პოსტულატი რა თქმა უნდა ძლიერ სადავოა, თუმცა მთავარი ხომ მიღწევებია და აი ისინიც: მას შემდეგ, რაც რუსეთის ბაზარი დაიხურა, „**მიხეილ სააკაშვილმა ახალ, გლობალურ ბაზრებამდე მიანა, მაშინ, როდესაც საქართველოს ეკონომიკა უნდა ჩამოშლილიყო პრეზიდენტმა სააკაშვილმა და მისმა ადმინისტრაციამ ქართული ეკონომიკა იმ ახალ, საერთაშორისო ბაზრებზე გაიტანეს, რომელთათვისაც ქართული პროდუქცია სრულიად უცხო იყო**“.

ცნობილი ანეგდოტის არ იყოს, თან ვტიროდი, თან ვიცინოდი, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ამას შემდეგი, ალალი შიზოფრენიის სტილში დაწერილი ფრაზა შეემთხვა: „**საკაშვილმა, როგორც ლიდერმა კავკასიის მთელ რეგიონში, საბრძოლოდ მომზადებული თითქმის 1000 ჯარისკაცი გააგზავნა ჰელმანდის პროვინციაში საბრძოლველად, ძირითადად აშშ-ის საზღვაო ქვეითთა გვერდით, და ამჟამად ახალ კურსს ირჩევს ნატოს სამხედრო ძალების შესავსებად**“.

ყველა სულელური ციტატა ბიოგრაფიიდან აქ, ცხადია, ვერ დაეტევა, ასე რომ იჩქარეთ, ვიდრე გამოფხიზლებიან და ტექსტს ჩაასწორებენ. თუმცა ამ შემთხვევისთვის ძველი გვერდის ასლი საგულდაგულად შენახული მაქვს და შემოდის ნებისმიერ მსურველს გადავცე. ისე, კაცმარომ თქვას, რას ვერჩით: რაც თვითონ არის, ოფიციალური (!) ბიოგრაფია ცხელივე აქვს.

დებიტრი პონიავა

მიხეილ სააკაშვილი
სამართლებრივი პრეზიდენტი

საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი

მიხეილ სააკაშვილი დაიბადა საქართველოში, თბილისში, 1967 წლის 21 დეკემბერს. იგი ყველაზე უფროსია სამ მშს შორის. კიევის საერთაშორისო ურთიერთობების პრესტიჟული ინსტიტუტის წარჩინებით დამთავრების შემდეგ, იგი ამერიკის შეერთებულ შტატებში გაემგზავრა და ნიუ იორკში, კოლუმბიის უნივერსიტეტის სტუდენტად ჩაირიცხა უდენდ მასის პროგრამით. 1995 წელს მაგისტრის ხარისხი მიიღო სამართლის განხრით. 1995-1996 წლებში ვაშინგტონში, სწავლობდა ჯორჯ ვაშინგტონის უნივერსიტეტის სამართლის უროვნული ცენტრის დოქტორანტურაში.

1995 წელს იგი მიიღეს ნიუ იორკის ადვოკატურაში და თითქმის ერთი წლის განმავლობაში ეუფლებოდა ბიზნეს სამართალს პეტროსონთან, ბელკანთან, ვებთან და ტაიურთან. ყოფილი სამჭოთა კვებრიდან იგი პირველი მოქალაქე გახდა, რომელმაც 1995 წელს მიიღო სააკაშვილი დიპლომი ადამიანის უფლებების შედარებით სამართალში, სტრასბურგის ადამიანთა უფლებების საერთაშორისო ინსტიტუტში.

როგორც საქართველოს ადამიანთა უფლებათა დაცვის კომიტეტის წევრმა, მან უზრუნველყო ქართველებსა და აფხაზებს შორის პატიმართა გაცვლის შეთანხმების და აგრეთვე სომხებსა და აზერბაიჯანელებს შორის რომელიმე დატყვევებულნი იყვნენ მთიანი ყარაბაღის საომარი მოქმედებების დროს. 1992 წელს მისი თაოსნობით ჩატარდა კონფერენცია ქართველი და სამხრეთ ოსეთის მოქალაქეების მონაწილეობით ნორვეგიის ადამიანთა უფლებათა დაცვის ინსტიტუტში, რომლის შედეგად პირველად იქნა ხელმოწერილი ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმება.

1995 წელს მიხეილ სააკაშვილი აირჩიეს საქართველოს პარლამენტის წევრად და სწორედ მისი ინიციატივით საქართველოში პირველად დაიწყო მოსამართლეების შერჩევა მათი დამსახურების მიხედვით. 2000 წლის 12 ოქტომბერს იგი დაინიშნა საქართველოს იუსტიციის მინისტრად. ამ თანამდებობაზე იგი განაგრძობდა ბრძოლას და იბრძოდა პოსტსაბოთა საქართველოში გაბატონებულ კორუფციას უმაღლეს დონეზე. იგი ასევე გახდა იუსტიციის პირველი მინისტრი, რომელიც სასჯელსრულების სისტემის რეფორმის მოთხოვნით გამოვიდა. მუქარის, რეპრესიისა და პაროზნული საფრთხის მიუხედავად, იგი დაუღალავად იბრძოდა დანაშაულის გამოსაშკარავებლად და ძლიერი სამხილის საფუძველზე საჯაროდ ავლენდა ნაშედეგის მოხელეების კორუფციულ ქმედებებს სამთავრობო დონეზე. მისმა რადიკალურმა სასამართლო რეფორმებმა იმდენად ეფექტურად გააუმჯობესეს სასამართლო სისტემა, რომ მსოფლიო ბანკის პრეზიდენტის ქებაც კი დაიმსახურეს.

2003 წელს გააღებულნი საპარლამენტო არჩევნების შედეგად, მიხეილ სააკაშვილი და პარლამენტის აწ უკვე პარლამენტის წევრი ზურაბ ჟვანია გაერთიანდნენ არჩევნების შედეგების დამსახურების მიხედვით. 2000 წლის 12 ოქტომბერს პროტესტისკენ მოუწოდეს, რაც ვარდების რევოლუციის საწყისი გახდა. რევოლუციამ კულმინაციას მიაღწია მადრიდში, როდესაც პარლამენტის კარებისკენ სააკაშვილი მშვიდობიანად მიუძღოდა მამაც მიოცნებ ადამიანთა რჩეულ გუგუსს. იმის საჩვენებლად, რომ შეუიარაღებელი იყო, მიხეილ სააკაშვილმა ხელი აწია, რომელმაც მხოლოდ ერთი წითელი ვარდი ეჭირა.

2003 წლის 23 ნოემბერს, საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე დაკავებული თანამდებობიდან გადადგა და 2004 წლის 4 იანვარს ქართველმა ხალხმა ხმათა 96 პროცენტით თავის პრეზიდენტად მიხეილ სააკაშვილი აირჩია. 37 წლის ასაკში მიხეილ სააკაშვილი გახდა ევროპაში ყველაზე ახალგაზრდა პრეზიდენტი.

2005 წლის 25 იანვარს აშშ-ის სენატორებმა ჯონ მაკეინმა და ჰილარი კლინტონმა საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი წარადგინეს ნობელის მშვიდობის პრემიის ნომინაციაზე მისი „განსაკუთრებული ღვაწლისთვის მშვიდობის საქმეში... დემოკრატიის საყოველთაო ღირებულებების, პიროვნული თავისუფლებისა და სამოქალაქო უფლებების დაცვისათვის... მისი ძალისხმევების შედეგად, ქართველი ხალხი ამჟამად შენებს ახალ, კანონის უზენაესობაზე დაფუძნებულ საზოგადოებას. მშვიდობიანად წყვეტს იმ რთულ ეთნიკურ და სოციალურ საკითხებს, რაც წინათ ერთადერთი საფრთხის ქმნიდა“.

„მიშა“ — მიხეილის შემოკლებული ფორმაა და მას ასე უწოდებენ შემოკლებით — ხმათა 53,4 პროცენტით 2008 წლის 5 იანვარს მეორე ვადით აირჩიეს. როგორც საქართველოს პრეზიდენტი, იგი უკომპრომისოდ ებრძვის ყველა სახის კორუფციას. „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ, რუსეთმა, საქართველოს ძირითადმა ეკონომიკურმა პარტნიორმა, ბოიკოტი გამოუცხადა ყველა სახის ქართული პროდუქტის იმპორტს. პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ახალ გლობალურ ბაზრებამდე მიადგინა, მაშინ, როდესაც საქართველოს ეკონომიკა უნდა ჩამოშლილიყო, პრეზიდენტმა სააკაშვილმა და მისმა ადმინისტრაციამ ქართული ეკონომიკა იმ ახალ, საერთაშორისო ბაზრებზე გაიტანეს, რომელთათვისაც ქართული პროდუქცია სრულიად უცხო იყო.

შედეგად, მივიღეთ სწრაფად განვითარებადი, არაკორუმპირებული და განახლებული საქართველო, რომელიც მთელი რეგიონისათვის შთაგონების წყაროდ იქცა. იმ პოსტ-საბოთა ქვეყნის ნაცვლად, რომელსაც ბიძგ აძლევდა რუსეთის იმპერია, მივიღეთ დამოუკიდებელი ეკონომიკის და სუვერენული დემოკრატიის სახელმწიფო. საქართველოს იმდებოდა იბილიური და საპორტო ქალაქი ბათუმი სააკაშვილის ადმინისტრაციის ეკონომიკური სტრატეგიის წარმატების სიმბოლოდ წარმოადგენს. გამოწვევები ჯერ კიდევ ბევრია, მაგრამ აშკარა ამ პატარა ქვეყნის პროგრესი, რომელიც განაგრძობს სწორი მიმართულებით სვლას.

მიხეილ სააკაშვილმა, როგორც ლიდერმა კავკასიის მთელ რეგიონში, საბრძოლოდ მომზადებული თითქმის 1000 ჯარისკაცი გააგზავნა ჰელმანდის პროვინციაში საბრძოლველად, ძირითადად აშშ-ის საზღვაო ქვეითთა გვერდით, და ამჟამად ახალ კურსს ირჩევს ნატოს სამხედრო ძალების შესავსებად. 2009 წლის 19 დეკემბერს „Wall Street Journal“ — მს მისი ციტატა მოიტანა:

„ერთა შორის კვშირების შემოწმება მაშინ არ ხდება, როცა ამის გაკეთება ადვილია, არამედ მაშინ, როცა ეს რთულია. საქართველო აშშ-სა და ევროპის მალეერთა ბოლო წლებში გაწეული თანადგომისათვის. ახლა ჩვენ გვეყვება ის, რომ ვიდრე და ვებრძობათ თვენს გვერდით“.

საკაშვილის ბიოგრაფიაში არაფერი წერია მის ეპიკურ შებრძოლაზე რუსულ თვითმფრინავთან გორის ცენტრში 2008 წლის აგვისტოში

საქართველო

გზართ, გაგზიანართ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიანართ: 38-41-97, ან მოგზიანართ: info@geworld.net

როსს არ გაგზიანართ

9 ივლისს უკრაინის პრეზიდენტი ვიქტორ იანუკოვიჩის იუბილეს ჰქონდა — პრეზიდენტი 60 წლის გახდა. გასაგებია, როგორი პომპეზურობით აღნიშნავდა იანუკოვიჩი საკუთარ იუბილეს. სტუმრები — პოლიტიკოსები, მომღერლები, საზოგადო მოღვაწეები — მსოფლიოს მრავალი ქვეყნიდან ეწვევიან იუბილარ პრეზიდენტს; ისინი დაპატიჟებული იყვნენ.

ერთადერთი მაღალი რანგის პერსონა (თანამდებობრივად მაინც), რომელიც უკრაინის დედაქალაქს დაუპატიჟებულად ეწვია და იანუკოვიჩის ნახვას ლამობდა, რა თქმა უნდა, საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი იყო.

არა, სააკაშვილი რომ ზრდილობასა და აღზრდასთან ყოველთვის მწყობრად იყო, დიდი ხანია, მთელმა მსოფლიომ იცის; თვითონ მასაც რომ სინდისისა და უხერხულობის გრძობის შესახებ ჭორის დონეზეც კი არ სმენია, ამასაც შეეწყვიტეთ, მაგრამ სულ ახლახან რუმინეთში რომ მოინდომა დაუპატიჟებულად ჩასვლა და ბუქარესტიდან ბრანწი რომ უჩვენეს, — ნაადი, თუ ღმერთი გნამს, თავი დაგვანებო, მაშინ მაინც არ გაუჩნდა სურვილი, შემდგომისთვის ოდნავ დაფიქრებულიყო მაინც? თუ კლინტონის ვიზიტმა კიდევ ერთხელ დააკარგვინა რეალობის შეგრძობა?

თურმე, ნუ იტყვი და, ჩვენი შადრევანს დიდად უკმაყოფილო დარჩენილა — სათანადოდ არ დამხვდნენ უკრაინაში. ჩემი კომენტარებით თავი რომ არ შეგანყინოთ, უკრაინული მედიით გაფრცხვლებულ ინფორმაციას შემოგთავაზებთ.

ჩვენ სრულიად შემთხვევით შევიტყვეთ სააკაშვილის

ჩამოსვლის შესახებ და ჯერჯერობით ის არც კი გვინახავს, — განაცხადა უკრაინის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელის მოადგილემ ანა გერმანმა. კარგია, არა?

მიუხედავად უზრდელობისა, რაც დაუპატიჟებელი ვიზიტიდან გამომდინარეობს, უკრაინული მხარე თურმე არ აპირებს სააკაშვილის გაგდებას, რადგან, იმავე ანა გერმანის თქმით, „მასპინძლები ასე არ იქცევიან და ნაკლებად სავარაუდოა, რომ იანუკოვიჩი ეთიკური ნორმების შეუსაბამოდ მოიქცევა“.

არა მგონია, ვცდებოდე, მაგრამ, ჩემი აზრით, დიპლომატიურ ენაზე ამას დედის გინება ჰქვია. აქედან პანდურით ხარ გასაგებები, მაგრამ ჩვენ ხომ შენსავით უზრდელები არ ვართ და ვიცით, როგორ უნდა იქცეოდეს ნორმალური ადამიანი, — ამას ნიშნავს უკრაინის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის წარმომადგენლის განცხადება ჩვეულებრივ, ადამიანურ ენაზე.

მიშა, თავმოყვარეობა საერთოდ არ გაქვს?

მიშისტობა-ოპოზიციონერობა იქით იყოს და მე, როგორც საქართველოს მოქალაქეს, უსიამოვნო შეგრძნება გამიჩნდა, როცა ეს სიტყვები წავიკითხე. რატომ უნდა

— დაპატიჟებული ხარ?..

— ამხელა გზა გამოვივლია, ამოდენა ხარჯი მიძინია...

იქცეოდეს ჩემი ქვეყნის პრეზიდენტად ნოდებულადამიანი ისე, რომ სხვა ქვეყნის წარმომადგენელი ამბობდეს, — გასაგებია, მაგრამ მისგან განსხვავებით, ჩვენ ზრდილობა გვაქვს და ეგდოს ბარემ აქო.

უკრაინულმა მედიამ კი, გაგზიანართ და ძალიან იხალისა ჩვენი ჭკუანაღრძობის ამ მორიგ „ექსპრომტზე“. „სუღია, რომ უგო ჩავესი არ ჩამოვიდაო“, — ნათქვამია ერთ-ერთ ფორუმზე, მეორე კომენტარი კი საერთოდ მომაკვიბინებელია: „გვანახავლის, როგორ უნდა გავანიავოთ ჩვენი მიწები“. ეს თარგმანში, თორემ „გავანიავოთ“ ძალიან რბილი და ზედმეტად ზრდილობიანი

თარგმანია რუსული სიტყვისა „пропать“, რომელიც ამ კომენტარის ორიგინალში იქნა გამოყენებული.

ისე, საცოდავი ჩვენი ელჩი გრიგოლ ქათამაძე კარგ დღეში ჩავარდებოდა, არა? დილით ახელს კაცი თვალს და საკუთარ პრეზიდენტს ხედავს, გაუფრთხილებლად და დაუპატიჟებლად რომ დააცხრა თავზე მშვიდობიან კიევს...

სამწუხაროა, რომ საქართველოს არაკეთილმოსურნეებს ამ ვიზიტით კიდევ ერთი მშვენიერი საფუძველი მიეცათ ქილიკისა და ადგებისთვის. მაგრამ ამაზე არანაკლებ სამწუხარო და თანაც საინტერესოა „ოპოზიციონერად“ ნოდებული ნინო ბურჯანაძის

თანაგუნდელის, მანანა სალუქვაძის „კომენტარი“ მიშას ამ მორიგ ცერცეტზე.

„უკრაინა დიდი ქვეყანა და საქართველოს ლიდერმა უნდა განახლოს ურთიერთობა ამ ქვეყნის ახალ ხელმძღვანელობასთან. ეს ნიშნავს პროტოკოლური ვიზიტის და მიხედვით სააკაშვილი სწორად მოიქცა, რომ პირადად მიულოცა ვიქტორ იანუკოვიჩს“, — განაცხადა „ტაბუ“ სალუქვაძის დამ, მანანამ.

მანანა, „პროტოკოლური ვიზიტის“ მნიშვნელობა იცი საერთოდ?

მსგავსი მხარდაჭერა და მონობა სააკაშვილის აღნიშნულ ვიზიტთან დაკავშირებით

მისმა უმრავლესობამაც კი ითაკილა, რაც ბურჯანაძის წარმომადგენლისგან მიიღო. მაშ, ჩემი მანანა, კარგად მოიქცა მიშა, დაუპატიჟებლად რომ ჩაასკდა კიევს და უკრაინელებმა რომ შემოუთვალეს — კაი გენაცვალე, იყავი აქ, აბა, პანდურს ხომ არ ამოგარტყავთ? ასეთ „პროტოკოლურ ვიზიტებს“ აპირებს ქალბატონი ნინოც, თუ მსოფლიოს მერვე საოცრება მოხდა და საქართველოს პრეზიდენტი გახდა?

მოკლედ, კიდევ ერთხელ „მოგვეჭრა თავი შუა ევროპაში“. ყველაზე სამწუხარო კი ისაა, რომ ეს ამბავი, ეჭვგარეშეა, არც პირველია და არც უკანასკნელი.

სალკალორ დვალი

კლინტონის დარწმუნების მისია

ეს მექანიზმი საათივით მუშაობს. საკმარისია, პრეზიდენტებმა: ბარაკ ობამამ და დიმიტრი მედვედევმა, რუსულ-ამერიკული ურთიერთობების „გადატვირთვის“ ფარგლებში, კიდევ ერთი ნაბიჯი გადადგან, რომ აშშ-ის მორიგი მაღალი რანგის წარმომადგენელი ოფიციალური ვიზიტით მიემგზავრება ვაშინგტონის პარტნიორებთან ევროპასა და ევრაზიაში „ნდობის აღსადგენად“.

2009 წელს ამით ვიცე-პრეზიდენტი ჯო ბაიდენი იყო დაკავებული. ის „პერესტრახოვშიჩის“ (დამზღვევი) ფუნქციას ასრულებდა. მარშან ზაფხულში მოსკოვში ობამა-მედვედევის შეხვედრის შემდეგ ბაიდენი თბილისსა და კიევში გააგზავნეს. როდესაც ადმინისტრაციამ ნინა ადმინისტრაციის პროექტზე (პოლონეთსა და ჩეხეთში ანტისარაქტო თავდაცვის სისტემის განთავსებაზე) უარის თქმის გადამწყვეტილება მიიღო, ვიცე-პრეზიდენტი ამ ორ ქვეყანასა და რუმინეთს ეწვია, სადაც სიტყვით გამოვიდა და ირწმუნებოდა, რომ ამერიკა ამ რეგიონში მისი ვალდებულებებისა და ინტერესების ერთგულია.

მაგრამ ბაიდენი ახლა ბალდადშია (ცდილობს კონკურენტი ერაყელების ეროვნული მთავრობის შექმნაზე დათანხმებას), ნდობის აღდგენის მისიის შესრულება ნილად ხვდა სახელმწიფო მდივან პილარი კლინტონს, რომელიც, ბაიდენის სცენარის მსგავსად, კატეგორიულად ამტკიცებს, რომ აშშ-ს შეუძლია „ერთდროულად იაროს და თან სალუქ-

ჭი რეზინიც ლეჭოს“, ანუ შეუძლია რუსეთთან ურთიერთობების გაუმჯობესებაზე მუშაობა და თან მისი მეზობლების ინტერესების დაცვაც. კლინტონმა კვლავ დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებების საკითხი დააყენა და რუსეთში იმ ქვეყნების კატეგორიაში ჩარიცხა, რომელიც სამოქალაქო და პოლიტიკურ თავისუფლებებს „რკინის მარნუხებში“ აქცევენ.

მაგრამ ჩვენი სახელმწიფო მდივანი იმ რეგიონში მიემგზავრება, რომელიც არაპროგნოზირებადი ცვლილებებისკენა მიდრეკილი. უკრაინაში არჩევნებმა ხელისუფლებას ვიქტორ იანუკოვიჩი მოიყვანა, რომელიც პირადად და დიდწილად იყო რუსულ-ამერიკული ურთიერთობების გაუმჯობესების მიზეზი. კიევის ახალმა ხელმძღვანელობამ ყირიმში რუსეთის შავი ზღვის ფლოტის იჯარის გაზრდა გაუგრძელა, ოფიციალურად უარი განაცხადა ნატოში გაწევრების ყოველგვარ მცდელობაზე და

რუსეთთან სასარგებლო ეკონომიკური კავშირების აღდგენა აქტიურად წამოიწყო. სწორედ ამას მოჰყვა ვაშინგტონსა და მოსკოვს შორის გეოპოლიტიკური დაძაბულობის განმუხტვა ევრაზიულ სივრცეში.

საინტერესო შემთხვევაა პოლონეთი. უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულმა ვარშავის „პერსონალურმა პრობლემებმა“ სიმწვავე აშშ-პოლონეთს შორის სამხედრო თანამშრომლობაზე გაფორმებული ხელშეკრულების წყალობით დაკარგა და ახლა, ვარშავა-მოსკოვის ურთიერთობებში მნიშვნელოვანი დათბობის საფუძველზე, რაც ტრადიციული ავარიის შემდეგ მოხდა, რომელშიც კატინის მემორიალის კენ მიმავალი უამრავი პოლონელი მაღალჩინოსანი დაიღუპა, პოლონეთის მთავრობა პრემიერ-მინისტრ დონალდ ტუსკის ხელმძღვა-

ნელობით თანმიმდევრულად ახორციელებს რუსეთთან ურთიერთობების „გადატვირთვას“ საკუთარ კურსს.

ზოგიერთმა ქართველმა ანალიტიკოსმა კმაყოფილება გამოთქვა, რომ კლინტონმა საქართველოში ვიზიტის დროს აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს ლიად უწოდა „ოკუპირებული ტერიტორიები“. მაგრამ სიტყვა იაფი საქონელია. თუკი თბილისი მის კვიპროსელ კოლეგებს დაეკითხება, სიტყვებს (და გაეროს რეზოლუციებსაც) ორმოცი წლის განმავლობაში წარმოთქვამენ, ხოლო კუნძულის ჩრდილოეთში სეპარატისტულ რეჟიმს დაახლოებით ორმოცი ათასი თურქი ჯარისკაცის მხარდაჭერა აქვს და უახლოეს მომავალში არსად ნასვლას არ გეგმავს. აშშ სულაც არ აპირებს რუსეთთან მისი ურთიერთ-

ბების ჩამოყალიბებას საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის პრინციპის ირგვლივ, ისევე, როგორც არასდროს დაუბრუნებია კვიპროსის საკითხი თურქეთთან ურთიერთობის ქვაკუთხედად ექცია.

როგორც ჩანს, ობამას ადმინისტრაციამ იმ დასკვნამდე მივიდა, რომ რუსეთის მეზობელი ქვეყნების გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური თვითგანვითარების საფუძველიანი გადახედვა ის ამოცანაა, რომლის გადაწყვეტასაც აშშ ვერ შეძლებს და არც უნდა შეეცადოს; ჯერ ერთი, ვაშინგტონის ამისთვის რესურსები არ ეყოფა (ევროპა კი ასეთი ტვირთის ზიდვას არ მოინდომებს); მეორეც, მოსკოვთან ჯერ კიდევ საჭიროა მსოფლიო უსაფრთხოების მთელ რიგ საკითხებზე თანამშრომლობა. ამგვარად, მიდგომა შეიცვალა: თუკი ადრე რუსეთის ხელთ დარჩენილი გავლენის ბერკეტების განადგურებისთვის აქტიური ღონისძიებები ტარდებოდა, ახლა ასეთი მუშაობა იმაზე მიდის, რომ მეზობელი ქვეყნებს ევროპასთან საკმარისი მოცულობის კავშირები შეუნარჩუნდეს, რომ ჰქონდეთ დამოუკიდებლობის მისაღები ხარისხი და საკუთარი წინა რუსეთთან ურთიერთობაში. მეტიც, ადმინისტრაციამ, რომელმაც საქართველოს თხოვნას მისი არმიის ხელახლა გადაიარაღებაზე რუსეთთან 2008 წლის ომის შემდეგ, კვლავ იგნორირება გაუკეთა, ამით მიანიშნა, რომ

მოსკოვის წინააღმდეგ ბრძოლაში რუსეთის მეზობლებს მხარს არ დაუჭერს, თუკი ამ ბრძოლაში თავად აშშ-ისთვის სასწორზე ან არაფერი, ან თითქმის არაფერი დევეს.

რა თქმა უნდა, მუდმივი სამყაროში არაფერია. კლინტონის მოგზაურობა შეიძლება დამატებით სარეზერვო ვარიანტის ნიშნადაც მივიჩნიოთ იმ შემთხვევისთვის, თუკი „გადატვირთვა“ არ იმუშავებს. ხოლო მოსკოვის თვითგანვითარების პროგრამა, აშშ-ის შემდგომი სამხედრო ყოფნა შუა აზიაში). მაგრამ ადმინისტრაციამ მოქმედებს იმ განზრახვით, რომ უფრო მიზნობრივ მიდგომებს გამოიყენებს რეგიონში საკუთარი გავლენის დამკვიდრებისთვის და, როგორც ჩანს, მზადაა მოსკოვის პოზიციების მკვეთრი გაძლიერება, როგორც შემდგომი ფაქტი, ისე მიიღოს. ასე რომ, როგორი სიტყვაც არ უნდა ითქვას „ნდობის აღდგენასთან“ დაკავშირებით, რეალობა ვერ შეინდობა.

ნიკოლას ვპოვდვი, National Interest-ის უფროსი რედაქტორი, აშშ-ის სამხედრო საზღვაო ფლოტის კოლეჯში ნაციონალური უსაფრთხოების საკითხების ლექტორი.

მსურს, გააზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

საქართველო

გასულ კვირას მიხეილ სააკაშვილი მორიგი გაუგებრობის ეპიცენტრში აღმოჩნდა. ამ ბოლო დროს მსგავსი რამ ისეთი მოსაწყენი პერიოდული ხდება, რომ ურიგო ნამდვილად არ იქნებოდა, შევხვდებოდა აქედან და ცოტა ხნით მაინც დაესვენა სადმე, ურუგავი (ისე, რას ვერჩით შესანიშნავი ფეხბურთელების სამშობლოს?) ან უფრო შორს. სენტიმენტალური მოგზაურობა მარშრუტით „ჩემოდანი-თვითმფრინავი-ურუგავი“ ცოტა ხნით მაინც დაგვასვენებდა იმ უსიამოვნო სიურპიზებისგან, რომელთაც ერთმანეთის მიყოლებით ვეფხავებით. გასულ კვირას ეს იყო მიხეილ სააკაშვილის უცნაური ვიზიტი უკრაინაში, რომლის დეტალებზე დაკვირვებამ შეიძლება გვაფიქრებინოს, რომ საქართველოს იმიჯი და ღირსება კიდევ ერთხელ (მერამდენედ?) შეილახა.

სირცხვილი და თაგის მოჭრა

„იმის შესახებ, რომ ჩვენთან მიხეილ სააკაშვილი ჩამოფრინდა, თითქმის შემთხვევით შევიტყვეთ, — განუცხადა „Life News“-ს უკრაინის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსის მოადგილემ ანა გერმანმა, — ჩვენ იგი ჯერ არ გვინახავს“. ამ ციტატას აღნიშნულმა გამოცემამ ასეთი პასუხი მოაქცია: „ამასთანავე, ოუბლარის (იანუკოვიჩის ნი ნელი შეუსრულდა. — რედ.) გარემოცვაში აღნიშნავდნენ, რომ უკრაინის პრეზიდენტს საზეიმო ღონისძიებებზე არანაირი მონაწილეობა არ ეძლეოდა. მიუხედავად ამისა, კვივიდან სააკაშვილის გადგებას, რომელიც, სხვათა შორის, უკრაინის ყოფილი თავდაცვის — ვიქტორ იუშჩენკოს ნათელმინონია, ხოლო საპრეზიდენტო არჩევნებში მხარს იუღია ტიმოშენკოს უჭერდა, არავინ აპირებს. მასპინძლები ასე არ იქცევიან, — აღნიშნა ანა გერმანმა, — განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ვინმე ჩამოდის და

მილოცვა სურს. მითუმეტეს, რომ უკრაინა სტუმართმოყვარე ქვეყანაა და სტუმრების გადგება აქ მიღებული არ არის“.

ცხადია, ასეთ ტონალობაში სახელმწიფოს (თუ რაც არის) პირველ პირებზე არავინ საუბრობს; ასე აგდებულად, სადარბაზოში შემოპარულ „ბომბებს“ თუ ახსენებენ. ანა გერმანი მალაღობრით ჩინოვნიკია, ვიქტორ იანუკოვიჩის პოზიციას სხვადასხვა საკითხებთან მიმართებაში ხშირად სწორედ ის ახმინებს. თუ მას მსგავსი რამ არ უთქვამს, ამ მასალის გამოქვეყნებას უნდა მოჰყოლოდა უკრაინის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის დაუყოვნებელი და არაორაზროვანი უარყოფა, რომელსაც დღეების განმავლობაში ამაოდ ველოდით.

მიუხედავად იმისა, რა დამოკიდებულება აქვს თითოეულ ჩვენგანს მიხედვით სააკაშვილის მიმართ, არა მგონია, ვინმეს გახარებოდა, რომ იგი ასე გათათხეს, რადგან, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში, სააკაშვილი საქართველოს წარმომადგენელია.

რისთვის ჩაპიდა სააკაშვილი კიევიში?

გაუგებარი იყო ვიზიტის ფორმატი: ერთის მხრივ, სააკაშვილის პრეს-სპიკერის — მანანა მანუგვალაძისა და უკრაინაში საქართველოს ელჩის — გრიგოლ ქათამაძის განცხადებების თანახმად, ვიზიტი სამშუაო იყო; მეორეს მხრივ, უკრაინის პრეზიდენტისა და ამ ქვეყნის საგარეო უწყების ოფიციალურ ვებ-გვერდებზე ეს ვიზიტი დაგეგმვად ნახსენები საერთოდ არ არის;

არადა, იქილება ინფორმაცია იანუკოვიჩის ნებისმიერ ოფიციალურ შეხვედრაზე. ამავე დროს უკრაინული მედია, „ინფორმირებული წყაროები“ დაყრდნობით, წერდა, რომ ვიზიტი კერძო იყო.

ეს კიდევ უფრო აღრმავებდა ეჭვებს, რადგან სამშუაო ვიზიტების დროს და ზოგადად, საერთაშორისო ურთიერთობების პრაქტიკაში, ინფორმაციას უცხოელი სტუმრის ჩამოსვლის შესახებ საგარეო კონკრეტული წყარო გააჩნია; როგორც წესი, ეს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ტექნიკური დეტალებისთვის დაინტერესებულ მკითხველს შეუძლია ბატონ გრიგოლს (რუსეთის ფედერაციის ყოფილ მოქალაქე ვაშაძეს ვგულისხმობ) მიმართოს, ოღონდ სწრაფად, რადგან, ინფორმირებულ წყაროს ჯერაც დაუდასტურებელი ინფორმაცია

ით, ცა მის მრავლისმნახველ თავზე ძლიერ მოიღრუბლა და უახლოეს მომავალში შეიძლება საკადრო გილიოტინა არ ასცდეს.

კი, ბატონო, გვერდზე გადავდეთ ვენის კონგრესისა და შარლ მორის დე ტალეირან-პერიგორის დრომოჭმული მემკვიდრეობა და ჩავთვალოთ, რომ ეს ახალი, რევოლუციური დიპლომატიაა, როდესაც უცხო ქვეყანაში ჩასვლისთვის არც მასპინძლის თანხმობა გჭირდება, არც მასთან ვიზიტის დეტალების შეთანხმება.

ჯანდაბას ეს ნიუანსები, „Гулять-так гулять“; სჯობს, შეეცადოთ, ვიპოვოთ პასუხი მთავარ კითხვაზე: რისთვის ჩაფრინდა სააკაშვილი კიევიში? პასუხის პირველი ვარიანტი ზედაპირზე დევს და უკრაინასთან თანამშრომლობას ეხება; მეორე კი, ცოტა არ იყოს, იდეალური ბურუსით არის მოცული და, სავარაუდოდ, რუსეთთან ურთიერთობებს უკავშირდება.

ალბათ, ვიქტორ იანუკოვიჩის თანამებრძოლებს ესაიმიოვნათ კიდევ, როდესაც ადამიანი, რომელიც სულ ცოტა ხნის წინათ დონეცკში ზონდერებს აგზავნიდა, სასწრაფოდ ჩამოვიდა კიევიში, რომ მათი ლიდერისთვის დაბადების დღე მიელოცა. ზოგიერთ მათ-

განს, ალბათ, გივი ვასილიჩის სატელეფონო მუქარები გაახსენდა, ზოგს ზაზა გოროზიას ჭარბი ინტელექტით დამძიმებული სახე დონეცკის აეროპორტის ფონზე... როდესაც მათ გაიგეს, რომ სააკაშვილი კიევიში დაუბატონებულად (ჯერჯერობით ასე ჩანს) ჩაფრინდა და იანუკოვიჩთან შეხვედრას ლამობს, შესაძლოა, იფიქრეს კიდევ, რომ საქართველოს ლიდერი კიდევ უფრო დიდი დამცირების ღირსია (ანა გერმანის აგდებულ კომენტარზე უარესი რაღაცების გაკეთება შეეძლო), თუმცა იანუკოვიჩი მკვეთრ ნაინჯებზე არ ნავიდა; უკრაინის პრეზიდენტი, მარტივად რომ ვთქვათ, კაცურად მოიქცა.

როგორც ჩანს, ამ ადამიანმა, რომელსაც საქართველოს ხელისუფლება და მისი პროპაგანდა ამდენს ლანძღავდა, ძალიან მარტივი პოსტულატი იხელმძღვანელა: მოვა დრო და პოლიტიკაში არც იანუკოვიჩი და არც სააკაშვილი იქნებიან, ხოლო ორი ვინ დაიჩინება და, სასურველია, მომავალშიც თბილი ურთიერთობები ჰქონდეთ. იმისთვის, რომ ყველაფერს ხაზი გადაუსვა, ლეონიდა უკრაინკა უნდა დაიწვიოს, ის უამრავი ქართველიც, რომელიც დიდი სამშუალო ომის დროს უკრაინაში მომხდურს შეაკვდა; ეს კი, სხვა ფაქტორებთან ერთად, გაცილებით მეტია, ვიდრე პირადი შურისძიებისა და მონიარულ-მდგის დამცირების სურვილი.

უკრაინასთან ურთიერთობის ნორმალიზაციის მცდელობა, ნებისმიერ შემთხვევაში, მისასალმებელია; იმედია, „ვასილიჩის“ მიერ დატოვებული შავი ლაქის ჩამორცხვას საქართველოს, ამჟამინდელი თუ არა, მომდევნო ხელისუფლება შეძლებს. ჯერჯერობით კი, როგორც ჩანს, იმით დაკმაყოფილება მოგვიწევს, რომ „უკრაინაში სტუმრების გადგება მიღებული არ არის“. თუმცა ამ ვიზიტს სხვა ასპექტიც ჰქონდა, რომლის გამოკვლევა, ალბათ, შემდეგი ინფორმაციით უნდა დაიწყო: „უკრაინის პრეზიდენტის — ვიქტორ იანუკოვიჩის ოუბლანტი ყირიმში ჩასვლას რუსეთის პრეზიდენტი დიმიტრი მედვედევი და რუსეთის პრემიერ-მინისტრი ვლადიმერ პუტინიც გვგმამენ. უკრაინაში, ასევე, იმყოფება საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი. გავრცელებული ინფორმაციით, არ არის გამორიცხული, საქართველოს პრეზიდენტი რუსეთის ფედერაციის ხელმძღვანელებს უშაბლეს პირებს შეხვედეს“ (GHN; 9 ივლისი).

«ბარედას უბანშილი ანოგალია»

გასულ კვირას ტელეკომპანია „მირისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი ლავროვმა „ნაცმოძრაობის ბელადს“ „გარედან შეტანილი ანომალია“ უწოდა და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ „საკაშვილი ყველაფერს აკეთებს, რათა რუსი და ქართველი ხალხები ერთმანეთს დაუპირისპიროს“.

სახელისუფლო არხებმა, „ბუნებრივია“, ეს განცხადება საზოგადოების „თვალსაწიერს“ საგულდაგულოდ განარიდეს; თავის მხრივ, ხელისუფლების წარმომადგენლებს საპასუხო განცხადებებისთვის არ „ეცალათ“, რადგან იმ დროს, როცა ლავროვთან ინტერვიუ ტელევიზიით გადაიკცა, უგულვადან დაწყებული, სააკაშვილით დამთავრებული — უკლებლივ ყველა „ნაცმოელი“ თბილისში ძველი უბნების დასათვალისწინებლად ჩამოსულ პილარი კლინტონს „საგანგებო“ გიღობას უწევდნენ.

„საქართველო და მსოფლიო“ საზოგადოებისთვის ცნობილ ადამიანებს დაუკავშირდა და ლავროვის განცხადების თაობაზე კომენტარი სთხოვა.

ქალიზარ ჯაპელიძე: — საგანგებო ვითარებაში ლავროვის განცხადებას, რადგან სააკაშვილი არა მხოლოდ იმას ცდილობს, რომ რუსი და ქართველი ხალხი ერთმანეთს დაუპირისპიროს, არამედ მთელი თავისი ენერჯია მიმართული აქვს ჩვენ შორის შუღლისა და მტრობის გავლევებისკენ.

ეს არის მისი მოლაღობიერი, ანტიეროვნული პოლიტიკის უმთავრესი მიზანი და ამოცანა, ვინაიდან მან კარგად იცის, რომ, რაც უფრო მეტად დაუპირისპირდება ჩვენი ქვეყანა მეზობელ რუსეთს, რაც უფრო გამწვავდება ჩვენ შორის ურთიერთობა, მით უფრო დასუსტდება საქართველო და, შესაბამისად, მისთვის (საკაშვილისთვის) გაცილებით ადვილი სამართავი იქნება ქართველი ხალხი...

ჰამლეტ ჭიპაშვილი:

— ლავროვის განცხადება პირადად არ მომისმენია, მაგრამ ის, რაც ამ განცხადებაში ნათქვამია, აბსოლუტური სიბრტყელია.

საკაშვილი, ხელისუფლებაში მოსვლის დღიდანვე, ყველაფერს აკეთებს, რათა საქართველო, რაც შეიძლება შორს იყოს რუსეთისგან და ახლოს — ამერიკასთან. ამის დასტურია ის უხეში, შეურაცხყოფილი და ყოველგვარი ეთიკის ნორმებს გამცდაარი განცხადებებიც, რომელთაც იგი კრემლის მესვეურთა მისამართით აკეთებს.

ასეთივე განცხადებები გვესმის ხელისუფლების სხვა წარმომადგენლების მხრიდან, როცა ისინი იგივე საერთაშორისო მნიშვნელობის შეხვედრებზე სიტყვით გამოდიან; ასე რომ, კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, — ის, რაც ლავროვმა ტელეკომპანია „მირთან“ ინტერვიუში განაცხადა, — სააკაშვილი რუს და ქართველ ხალხებს შორის მტრობას აღვივებს, ასე პროცენტით შეესაბამება სიმართლეს...

სოსო ჯაჭვიანი:

— დიას, სააკაშვილი და მთლიანად ხელისუფლება ყველაფერს აკეთებს, რათა საქართველო საბოლოოდ მოსწყდეს რუსეთს და ჩვენ შორის მუდმივად დაძაბული მდგომარეობა იყოს. სამწუხაროდ, ისინი ამას ახერხებენ კიდევ, რითაც ისევ და ისევ ჩვენ, ხალხს გვაგდება ზიანი...

ეს ყველაფერი დღითიდღე გვარწმუნებს, რომ სანამ ქვეყანა ამ ტვიზნადობი პოლიტიკოსების ხელშია, ვერავინ და ვერაფერი გვიშველის, ამიტომ, თუ გვინდა, რუსეთთან ურთიერთობა მოვაგვაროთ და ჩვენს შვილებს მაინც ჰქონდეთ უკეთესი მომავალი, პირველ რიგში, იმაზე უნდა ვიფიქროთ, როგორ მოვიშოროთ ეს „ნაცარქექები“ თავიდან...

გომი ქაბთარაძე: — ძნელია, ლავროვის განცხადებას არ დავეთანხმობ, მაგრამ რუსი და ქართველ ხალხების ურთიერ-

ობა იმდენად მჭიდროა, იმდენად ხანგრძლივი მეგობრობა გვაკავშირებს ჩვენ ერთმანეთთან, რომ სააკაშვილი ამას შუღლითა და მტრობით ვერასოდეს შეცვლის.

ერთადერთი, რის მიღწევაც მას თავისი უსირცხვილო განცხადებებით შეუძლია, ურთიერთობის გაფუჭებაა; ეს მან თვითონაც კარგად იცის და ამიტომაც უძახავს გულზე გამსკდარმა რუსეთის წინა პრეზიდენტს ლილიპუტიანი.

კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, დღეს ჩვენსა და ჩვენს ჩრდილოელ მეზობელს შორის რეალურად ერთადერთი ბარიერი არსებობს — სააკაშვილი; და თუ ქართველი ხალხი ამ მოურჩენელი ჭირის საბოლოოდ მოშორებას მოახერხებს, მეერე უკვე არც პოლიტიკური და არც რამე სხვა თვალსაზრისით რუსეთთან პრობლემა არ გვექნება“.

ლილიქო ჯაფარიძე: — ბოლო რამდენიმე წლის მანძილზე თუ კი რამე ცუდი მოხდა რუსეთ-საქართველოს შორის, თუკი რამე უბედურება

დაგვატყდა თავს ქართველ ხალხს, ყველაფერი სააკაშვილისა და მისი მოლაღობიერი პოლიტიკის დამსახურებაა. ამიტომ, რა თქმა უნდა, აბსოლუტურად ვეთანხმები ბატონი ლავროვის განცხადებას.

მეორე მოსკოვში, მყავდა უამრავი რუსი მეგობარი და არასოდეს მათი მხრიდან არ მიგრძენია რამე ცინიკური, უხეში დამოკიდებულება ქართველების მიმართ. ამას იმიტომ ვყვები, რომ დღეს ვილაკები ცდილობენ, დაგვავინყონ ეს ურთიერთობები, ნაკვიშლონ მესხიერება და მტრად გადაგვიკიდონ ერთმანეთს...

ბევრჯერ მითქვამს და კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, — ჩვენ არა მხოლოდ გვჭირდება რუსეთთან კეთილშობილური ურთიერთობა, არამედ ამას სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს საქართველოსთვის.

ერთადერთი, ვისაც ეს არ ესმის და არც უნდა, რომ ეს დღეს, ჩვენი ხელისუფლებაა, ამიტომ ან დროზე უნდა გავისტუმროთ ეს ქვეყნის დამაქცევრები, ან ვიჯდეთ და ვუყუროთ, როგორ დაგვემხოვა ქვეყანა თავზე.

კივიის ღამის კლუბ D'LUX-ში სააკაშვილი თავს ისე გრძობდა, როგორც საკუთარ სახლში (კლუბის ერთ-ერთ ფოტოგრაფთან ერთად)

„არაფის ნდობა არ შეიძლება“

საინტერესოა, გამოუწერეს თუ არა ორი კასრი ტაზეპამი და წოლითი რეჟიმი იმ ანონიმურ პოლიტიკოვს ან ხელისუფლების წარმომადგენელს (თუ, რა თქმა უნდა, ის საერთოდ არსებობდა), რომელიც ავრცელებდა ინფორმაციას სააკაშვილისა და რუსეთის ხელისუფალთა შესახებ. ნუთუ ვინმეს მართლა ეგონა, რომ სააკაშვილი ჩავა კიევში, იანუკოვიჩთან საქმეს „გაჩარხავს“, იგი ყირიმში ჩაიყვანს, სადმე დამკვრელების სუფრასთან დასვა და, გადაწყვეტ მომენტში, როდესაც სტუმრები შეთვრებიან (მანამდე ვილონჩელს ამოფარებულნი), სააკაშვილი უცებ ახტება და ცეკვა-ცეკვით მედვედევთან მიაჭრის?

თუ ვინმეს წარმოედგინა, რომ ზღვისპირა ბულვარზე, ერთმანეთს მიუხელოვებდა ორი მამაკაცი შავი სათვალეებითა და ანულის საყელოებით, რომლებიც ოდესღაც ერთი დიდი, მოუსვენარი უწყების სხვადასხვა სტრუქტურებში მსახურობდნენ (ერთი დაზვერვის პოლიკოვნიკი იყო, მეორე, თუ არ ცვდებოდა, სასაზღვრო ჯარების ეფრეიტორი)? პაროლი: „Не желаете ли купить гапстук в клеточку?“ პასუხი: „А вешалки у Вас не найдется? პასუხის პასუხი: „Так это смотря для чего“ რეპლიკა: „Как ж ты поседел, Миша!“

ვის ან რატომ მოელანდა მსგავსი შეხვედრების შესაძლებლობა საერთოდ? ისე, ამ ვარაუდის პათოგენეზი ზედაპირზე დევს: ჯერ სააკაშვილის მოულოდნელი განცხადება მოლაპარაკებებზე „ყოველგვარი წინაპირობის გარეშე“, მისი თანმდევი (და წინმსწრები) განცხადებები პილარი კლინტონისა და უამრავი სხვა უცხოელი მაღალჩინოსანის მხრიდან რუსეთთან ურთიერთობების დალაგების აუცილებლობაზე, მოარული ხმებით მაგისტრალური გაზაფხულისა და რკინიგზის გაყიდვის შესაძლებლობაზე (რუსების გარდა, საეჭვოა, ვინმე სხვამ იყიდოს), ბოლოს კი ორი ქვეყნის ლიდერების მარშრუტების გადაკვეთა უკრაინის ტერიტორიაზე; ყოველივე ეს სახეობით საკმარისია ლოგიკური ჯაჭვის აგებისთვის, თუ, რა თქმა უნდა, ერთ ფაქტორს არ გავითვალისწინებთ: რუსეთის ხელმძღვანელებისთვის სააკაშვილთან შეხვედრას არანაირი აზრი არ აქვს. ჯერ ერთი, „პოლიტიკურ გვამად“ და „არასასურველ პერსონად“ გამოაცხადეს და საკუთარი მოსახლეობა სააკაშვილთან შეხვედრას, რბილად

რომ ვთქვათ, არ დაუფასებს; მეორე: თუ კრემლს საქართველოს ამჟამინდელი ხელისუფლებისაგან რაიმეს მიღება სურს (გაზაფხულოდ, ამისთვის, სავარაუდოდ, შესაბამისი რანგის ემისრები ჰყავს, რომლებიც საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში მოქმედებენ და ყოველსაღმრთო ცვლელ შეთანხმებებზე საქართველოს ხელისუფლებასთან არასაკმარისი რწმუნების გამო არ მიდიან. ურთიერთობის ასეთი სქემა კრემლისთვის, ალბათ, გაცილებით მომგებანიანა.

როგორც ჩანს, ვერანაირი დათმობა სააკაშვილის მხრიდან ვერ მოახდენს მის ლეგალიზაციას რუსეთის საგარეო პოლიტიკის სივრცეში; შესაბამისად, მისი ხელისუფლება მყარ გარანტიებს ვერაფერზე მიიღებს და მშვიდად ვერასოდეს იქნება. ორი ქვეყნის ძალები კი ამკარად არათანაბარია; „საქართველო ყოველთვის უფრო სუსტი იქნება, ვიდრე რუსეთი და თუ შეერთებული შტატები მზად არ არის, იქ მსხვილი შენარჩუნების განაღვას, რუსებს შეუძლიათ იმოქმედონ ღიად და ფარულად, ისე, როგორც მოეხსიანებათ“. ეს ციტატა „Stratfor“-ის ბოლო მოხსენებშია, ამ ორგანიზაციის კი ამერიკაში ხშირად „ჩრდილოეთის“ უნოდებენ. ვერაფერს ვიზამთ, ეს რეალობაა; მწარეა თუ სასტიკი, ასეთია. დაფიქრება მასზე კი, ალბათ, იქამდე იყო საჭირო, ვიდრე ორმხრივი ურთიერთობები ამ მდგომარეობამდე მივიდოდა.

ამერიკელი დიპლომატის — რონალდ ასმუსის წიგნი „პატარა ომი, რომელმაც შექმრა (ვითომ? — ავტ.) მსოფლიო“, მოყვანილია საინტერესო მონაცემები პუტინისა და სააკაშვილის საუბრიდან, რომელიც 2008-ში, ომამდე შედგა.

„თქვენ გგონიათ, რომ ამერიკელების ნდობა შეიძლება და ისინი თქვენ დასახმარებლად გამოეშურებიან? — თითქოს იკითხა პუტინმა, — არავის ნდობა არ შეიძლება! — მხოლოდ ჩემი“. ამ საუბრის შემდეგ ისინი ერთმანეთს აღარ შეხვედრიან.

შეეხო; ელისეს სასახლის ოფიციალური წარმომადგენლის განცხადებით, სარკოზიმ მიანოდა პუტინს ინფორმაცია მიხეილ სააკაშვილთან გამართული შეხვედრის შესახებ: „საქართველოს ლიდერმა დაარწმუნა პარიზი, რომ აპირებს, ძირითადი ყურადღება ეკონომიკურ განვითარებას დაუთმოს. რუსეთის პრემიერმა ეს ინფორმაცია ცნობად მიიღო, მაგრამ კომენტარის გარეშე დატოვა“. შეიცავს თუ არა სიტყვები „ძირითადი ყურადღება ეკონომიკურ განვითარებას დაუთმოს“ მინიმუმბას იმაზე, რომ სააკაშვილი „სამხედრო საქმეებით არ დაკავდება“ ან კიდევ „საერთაშორისო არენაზე მკვეთრ ნაბიჯებს არ გადადგამს“, თორემ მისი ქვეყანა საკუთარ ეკონომიკურ ბალ-ბოსტანში პუტინს რაში უნდა აინტერესებდეს?

საგულისხმოა, რომ სააკაშვილის პარიზიდან დაბრუნების შემდეგ მალევე შეთანხმებაში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და ევროკავშირის სადაამკვირვებლო მისიას შორის შევიდა ცვლილებები, რომელთა თანახმად დადამკვირვებლები საქართველოს სამხედრო ბაზებზე მონიტორინგის განხორციელებას შეძლებენ. ამას თითქმის ნულამდე დაჰყავს კონფლიქტური რეგიონების მიმართულეებით სამხედრო ოპერაციებისთვის ფარული მოზარდების, და შესაბამისად, მათი წარმატებით ჩატარების ალბათობა; თუ მსგავსი აზრები რომელიმე ცხელ თავში ჯერ კიდევ ტრიალებს, რაც ნაკლებად სავარაუდოა.

ამის ლოგიკურ გაგრძელებად შეიძლება იქცეს „ძალის გამოუყენებლობის შესახებ“ ყბადადებული შეთანხმების ხელმოწერა; ამასთანავე, არის საკითხი, რომელზეც ყურადღება გაამახვილა აშშ სახელმწიფო მდივნის თანამშემემ ფილიპ გორდონმა, „რუსეთი 2“-სთვის მიცემულ ინტერვიუში: საქართველოს თანხმობა რუსეთის განცხადებებზე მსოფლიო საფარო ორგანიზაციაში, რასაც, მისი აზრით, პასუხად ქართული პროდუქციისთვის რუსეთში დანესებული აკრძალვების მოხსნა უნდა მოჰყვეს. ყველა ამ (და სხვა, ნაკლებად ხილული და შესაძლოა უფრო მნიშვნელოვანი) პრობლემის გადაწყვეტისთვის საჭიროა კარგი შუამავალი, ამ როლისთვის კი ფრიად მოხერხებული მესიე ბერნარი და მესიე ნიკოლა სავესები გამოსადეგ კანდიდატურებად გვევლინებიან. არა, მართლა მაგრები არიან, სააკაშვილი მათ უსმენს და ხშირად უჯერებს კიდევ.

ფრანგების სივი უარი

ტელეარხმა „პირველი კავკასიურმა“ პარიზის სასამართლოში საქმე წააგო

ვერ უშველა მიხეილ სააკაშვილის ენერგიულმა თავის გამოდებამ — „პირველი კავკასიურის“ თანამშრომლებს სოლიდარობას ვუცხადებო.

ვერ უშველა ისევე, როგორც მისმა ობოლმა ცრემლმა, რომელიც დამნაშავეს თვალთაგან გადმოუვარდა, გაჭირვებული პენსიონერების ოჯახში სტუმრობისას, საქართველოს სილატაკეს.

დავრჩით უცვლელ რეალობაში.

ტელეარხმა კი არ ნააგო, არამედ — ჩვენმა ტროცკისტულმა საგარეო პოლიტიკამ, რომელიც საკუთარ კანში ვერ ეტევა და მსოფლიოში ფერადი რევოლუციების მოსახდენად ნებებზე ფეხს იდგამს.

ლებია ბრონშტეინის მანიითაა შეპყრობილი, რომელიც მსოფლიო სოციალისტური რევოლუციისთვის რაზმავდა პროლეტარებს ყველა ქვეყნისა.

„პირველი კავკასიური“ მთავარ დამრტყმელ ძალად წარმოედგინათ იდეოლოგიური ბრძოლის ჩრდილოეთის ფრონტზე. ნების თუ უნებლიეთ ეს დაადასტურა „საზოგადოებრივი მაუწყებლის“ წარმომადგენელმა მერაბ ლლომთიამ. მისი თქმით, „გათიშვის შემდეგ აუტელსატმა“ ტელეარხს სხვა თანამგზავრზე მაუწყებლობა შესთავაზა, რომლის სიგნალიც რუსულენოვან რეგიონებზე კი არ ვრცელდება, არამედ ევროპის იმ ნაწილზე, სადაც რუსულად არ საუბრობენ“. თბილისში მიიჩნევენ, რომ ფრანგულმა „უტელსატმა“ ქართულ ტელეარხს მაუწყებლობა რუსეთის გავლენის შედეგად შეწყვიტა.

როცა საქმე ეფუძებათ, მიზეზს, ტრადიციულად, სხვაგან ეძებენ.

საკაშვილის დიდი ძებნა არ დასჭირვებია და, როგორც ცრუ (ИПВ-ში, აშშ ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოში არ აგერიოთ) მოწმეს ახასიათებს, ხელი დაადო იმას, ვისთვისაც უნდა დაედო. ის „მხილებაშიც“ დაინტერესებული იყო ინკოგნიტო მხარე.

პრეზიდენტის პირმშვენიერმა სპიკერმა გაგვანდო მიზეზი ესე: „გაზარომა“ არაერთი ტელეკომპანია

გაუკონტროლებია, თუმცა ახლა თავისუფალი არხის დაბლოკვა რუსეთის ფარგლებს გარეთაც ხდება“.

უფრო ვრცლად, იხილეთ ხუთი თვისწინანდელი „საქართველო და მსოფლიო“ (აქსეც „გაზარომის“ ბრალია?!“, №5, 2010 წლის 10-16 თებერვალი).

საქართველოში ხომ, საითაც გაიხედავ, სულ თავისუფალი ტელეარხები ფუნქციონირებს და „პირველი კავკასიურიც“ მათ შორის პირველი თუ არა, რიგით რომელიც მაინც იყო.

„რუსეთის ფარგლებს გარეთ“ „გაზარომის“ მიერ კონტროლირებადი კი არამელიც მსოფლიო სოციალისტური რევოლუციისთვის რაზმავდა პროლეტარებს ყველა ქვეყნისა.

„გათიშვის შემდეგ აუტელსატმა“ ტელეარხს სხვა თანამგზავრზე მაუწყებლობა შესთავაზა, რომლის სიგნალიც რუსულენოვან რეგიონებზე კი არ ვრცელდება, არამედ ევროპის იმ ნაწილზე, სადაც რუსულად არ საუბრობენ“. თბილისში მიიჩნევენ, რომ ფრანგულმა „უტელსატმა“ ქართულ ტელეარხს მაუწყებლობა რუსეთის გავლენის შედეგად შეწყვიტა.

როცა საქმე ეფუძებათ, მიზეზს, ტრადიციულად, სხვაგან ეძებენ.

საკაშვილის დიდი ძებნა არ დასჭირვებია და, როგორც ცრუ (ИПВ-ში, აშშ ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოში არ აგერიოთ) მოწმეს ახასიათებს, ხელი დაადო იმას, ვისთვისაც უნდა დაედო. ის „მხილებაშიც“ დაინტერესებული იყო ინკოგნიტო მხარე.

პრეზიდენტის პირმშვენიერმა სპიკერმა გაგვანდო მიზეზი ესე: „გაზარომის“ არაერთი ტელეკომპანია

შეიტანა სარჩელი კონტრაქტით განსაზღვრულ სისუიკაზე დაბრუნების შესახებ. მაგრამ ფრანგულმა სასამართლომ „უტელსატს“ თანამგზავრიდან არხის გათიშვის გამო პასუხისმგებლობა არ დააქისრა“.

— საქმის კურსში შევყავართ ზემოთ მოხმობილ ინფორმაციას.

რახან შევავიჯეთ საინფორმაციო სივრცეში, იმ ცნობასაც მოგანვდით, რომელზეც 2010 წლის თებერვალში ლაპარაკობდა „საქართველო და მსოფლიო“ (იხ. ზემოთ მითითებული ნომერი): „ჩვენ არ გვიმხევენ, თორემ, თურმე საცდელ მაუწყებლობაზე, ე.წ. ტესტურ რეჟიმზე ჰქონიათ ხელშეკრულება გაფორმებული და ორკვირიანი ვადის გასვლის შემდეგ აუტელსატს“ გამოუერთავს... გაიკვსა, რომ ორკვირიანი საცდელი მაუწყებლობის შემდეგ სრულიად ბუნებრივი იყო არხის თანამგზავრიდან გამორთვა“.

აბა, ფრანგული სასამართლო ჩვენი ხელისუფლება ხომ არ იყო, რომ „პირველი კავკასიურისთვის“ ისევე მიერთებია კონტრაქტის დარღვევა, როგორც შინაურ არხებს მილიონიანი ვადების პატივები?!

პატივები კი არა, „პირველ კავკასიურს“ სასამართლო საპროცესო ხარჯების გადახდა მოუწევს.

ამის ფული საიდან? იმ „ტუმბოზიკიდან“, რომელიც სუპერამოცანიის „საქართველო სილარბის გარეშე“ სარეალიზაციო ფულს დებდნენ ბიუჯეტიდან.

„გაზარომის“ სასახეა ჩვენი მეგობარი სასამართლოში შეაღწია, თქვენი იმ ოსოლოდ ქართული პარტულსაჯულაის მიმართ გაქვითი პრეტენზიები, იმ ფრანგულ სასამართლოში, რომელსაც ქართულად ტელეკომპანია

P.S. სრული უფლება გვაქვს, რომ საფრანგეთის სასამართლოს უარი პარიზში მიხეილ სააკაშვილის ვიზიტისა და პრეზიდენტ სარკოზისთან შეხვედრის პირველ კონკრეტულ შედეგად ჩავთვალოთ.

მისი ბერნარის მისია

თბილისში საფრანგეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი ბერნარ კუსნერი ჩამოიდა. ბოლო დროს პარიზის დიპლომატიური აქტიურობა როგორც საქართველოს, ისე რუსეთის მიმართულეებით აშკარად გაიზარდა. როგორ შეიძლება აისახოს ეს საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებზე? საქართველოს თემას ნიკოლა სარკოზი ვლადიმერ პუტინთან ივნისში გამართული მოლაპარაკებების დროს

ლიბიტრი მონიავა

საავტორო სვეტი

გას! და გასკდა სააკაუვილის ინისიატივა

ერთმა სტუდენტმა, მომავალმა
ჟურნალისტმა მითხრა: „როგორც კი
გავიგონებ ჩვენი პოლიტიკოსების
ნათქვამს — „საქმე იმაშია“, იმავე წამს
მეკარგება მათდამი ყოველგვარი ნდობა“.
ვერ ისწავლეს ერის მამებმა „საქმე ისაა“.

სამაგიეროდ, მათმა ტელევიზიებმა გაამდიდრეს ახალი ქართული „კომპრომენტები“ (**Компромента- рующие материалы**), „ფანტაზიები“ და „შპიონები“.

„შპიონობაზე“ გადარიგენ, ისე აღმა-დაღმა ატრიალეს ეს თემა, თითქოს რუსეთის ჯაშუშები კი არ გაემიფროთ ამერიკაში, არამედ — საქართველოში, და აშშ-მა კი არა, ჩვენ „მივიარტყით პუტინს ცხვირში ნიკიურტი“.

ამერიკა არ გადარეულა, არც რუსეთს აუფარებია „არაფერი ვიცის“ პირობად. ორივე ქვეყანამ მშვიდად გაცვალა ჯაშუშურ საქმიანობაში შემჩნეულები, გაცვალა ამერიკელების ირონიული შენიშვნის თანხლებით: „პირველად (ამერიკელების და არა საქართველოს ისტორიაში. — ა.ს.), რომ ჩვენს მოქალაქეებს ჩვენსავე მოქალაქეებში ვცვლით“. რუსეთის სასარგებლოდ ჯაშუშობაში მხილველნი, ერთის გამოკლებით, აშშ მოქალაქეები იყვნენ, რუსეთიდან რამდენიმე დეპორტირებულიც ამერიკის მოქალაქე იყო.

ჩვენი ტელევიზორებიდან სკანდალის ნაპერკლე- ბი რომ ცვიოდან, რუსეთის პრემიერმა ვლადიმერ პუტინმა აშშ ყოფილ პრეზიდენტთან — ბილ კლინ- ტონთან შეხვედრისას განაცხადა, რომ ჯაშუშური სკანდალი ვერ შეაფერხებდა პოზიციას, რომელიც ბოლო პერიოდში დაგროვდა, ვერ დააზარალებდა ორი ქვეყნის ურთიერთობას.

ბილი პროტესტით არ გამოსულა.

გაზეთ „იზვესტასთვის“ მიცემულ ინტერვიუში აშშ ელჩმა რუსეთის ფედერაციაში ჯონ ბაიერლიმ იგივე გა- იმეორა: „ჩემი აზრით, — თქვა მან, — ის, რაც მოხდა, ხანგრძლივ გაველენას ვერ იქონიებს ამერიკა-რუსეთის ურთიერთობის გაუმჯობესებულ კლიმატზე“.

ვაშინგტონი ოპტიმისტურად იყო განწყობილი.

ჩვენებმა დაწყვიტეს აღვირ-ლაგამი!

უცხოურ პრესაში ჯაშუშთა საქმე შეადარეს რეალი- თი მოუს, რომლის ბოლო სერია 9 ივლისს აჩვენეს, რო- ცა მხარეებმა სკანდალის ფიგურანტები ვენაში გაცვა- ლეს: რუსეთმა მიიღო ჯაშუშობაში ეჭვმიტანილი 10 მო- ქალაქე, აშშ-მა — 4.

გარიგდნენ მხარეები.

განვიმარტეს, რომ ამ გარიგებას საფუძვლად ჰუმან- ნური მოსაზრებები დაედო, რომ ეს აქცია ურთიერთო- ბის ახალი სულისკვეთების გამოხატულებაა.

აშშ ადმინისტრაციის წარმომადგენელმა ფილიპ კროულემ დაადასტურა, რომ დიალოგი აშშ-სა და რუ- სეთს შორის გაგრძელდება.

ჩვენი პოლიტიკოსების თავის გამოდებამ კი ერთა- დერთი ნაყოფი გამოიღო: კიდევ ერთი მუხტი გამოაცა- ლა მიხეილ სააკაშვილის მიერ გამოცხადებულ ინიცია- ტივას — რუსეთთან დიალოგის დაწყებას ყოველგვარი წინაპირობის გარეშე.

„ყოველგვარი წინაპირობის გარეშე“ თუ ნიშნავს, რომ თან გლანძღავ, თან ვისაუბროთ, რომელი ჭკუ- ათმყოფელი დაგვიჯდება პირისპირ სახელმწიფოთაშო- რისი პრობლემების მოსაგვარებლად?!

მთელი ორი კვირის განმავლობაში ჩვენი ელექტრო- ნული პრესის პროსახელისუფლო გუთნისდედების მი- ერ „კომპრომენტები“ აღმახნული „შპიონური“ სკანდა- ლი რუსეთმა და ამერიკამ 9 ივლისს ჩამოფარცხა.

ბაც! და გასკდა ძლიერდობით გაბერილი საპნის ბუშტი. ასე ხდება ყოველთვის, როცა პოლიტიკოსობა- ნას თამაშს უმნიშვრი ყმანვილები დაიწყებენ, და ნგრევის ხელოვნური იმპულსები მოწვემენტურ უნი- ჭობას მოხს.

„ამაშია საქმე“!

არამა სანეალობა

იდეები, იდეალისტები და ბებოის კალთას პროფარაბისთვის განსივლილი პრეზიდენტი

გორში სტალინის ძეგლის ქურდულად აღების
თემა კვლავ აქტუალური რჩება. ამ ფაქტს
მომხრებებიცა და მონინალმდეგეებიც
ემოციურად ეკიდებიან. მათი აზრი ერთ რამეში
ემთხვევა (ორიოდე მარგინალი ქალის გარდა) —
ძეგლის ღამით ქურდულად აღებას არავინ
ამართლებს. მაგრამ განზე რჩება მთავარი —
სტალინის პიროვნების პოპულარობის საკითხი.

ხელისუფლებისათვის ყვე-
ლაფერი ნათელია — სტალინი
იყო, როგორც ისინი ამბობენ,
„პირისხილიანი დიქტატორი“. იგი რომ დიქტატორი იყო და
ყველაფერს ერთპიროვნულად
წყვეტდა მთელი 30 წელიწადი
— ეს ყველასთვის კარგადაა
ცნობილი. მაგრამ ეს საკითხის
გამარტივებაა, როდესაც ასეთ
კომპლექსურ პიროვნებაზე
ვლაპარაკობთ. ორიოდე დღის
წინათ შევარდნაძის ერთ-ერთ-
თი ყოფილი ჩინოვნიკის სატე-
ლევიზიო გამოსვლა მოვისმინ-
ე, როდესაც იგი საკითხს სხვა
მხრიდან მიუღდა — მან საკმა-
ოდ ისტერიული ტონით სტა-
ლინის საქართველოს „მოლა-
ლატე“ უწოდა. ამიტომ მოიღე
მკითხველებთან ერთად კვლავ
გავარკვიოთ, თუ ვინ იყო იგი
სინამდვილეში.

**საბჭოთა ჩინოვნიკების-
გან განსხვავებით, სტა-
ლინი ადრე ეზიარა მარქ-
სიზმის იდეებს და მას
გულწრფელად სწამდა,
რომ სოციალიზმი იყო ყვე-
ლაფრის პანაცეა. მე პირა-
დად საყოველთაო სოცია-
ლიზმის იდეის არ მწამს და
ჩვენ ვნახეთ, საბჭოთა ექ-
სპერიმენტი თუ როგორ
დასრულდა. ის სოცია-
ლიზმი, რომელსაც სტა-
ლინი აშენებდა, დამოკი-
დებული იყო სახელმწი-
ფოს მიერ აბსოლუტურად
ყველაფრის ტოტალურ
კონტროლზე (ამიტომაც
ენოდა მას „ტოტალიტა-
რიზმი“), მაგრამ ამავე
დროს მოქალაქე სოცია-
ლურად აბსოლუტურად
დაცული იყო. ამიტომ
სტალინური სოციალიზ-**

ამ სისატიკეს ჩვენი დღევან-
დელი იდეალებით (თუ კიდევ
რამე გაგვაჩნია) ვერაფრით
ვერ გავაზარტოვებთ, მაგრამ
იმდროინდელი გადასახედი-
დან საბჭოთა სახელმწიფო ნა-
ციზმზე არა ნაკლებ ჭირს —
ტროცკიზმს ებრძოდა.

კიდევ ერთი გამოკვეთილი
იდეალისტი იყო ზვიად გამ-
სახურდია, რომელსაც სწამ-
და, რომ დამოუკიდებელი სა-
ქართველო აყვავებული ნალ-
კოტი იქნებოდა და ამაზე ოც-
ნებობდა. მაგრამ რას წარმო-
ადგენს დღეს ეს ჩვენი „დამო-
უკიდებლობა“, ყველამ ვნა-
ხეთ — შიმშილს, უმუშევრო-
ბას, პროსტიტუციას, ნარკო-
მანიას, დაკარგულ ძირძველ
ტერიტორიებს; ამასთან, პო-
ლიტიკური მართვა ვაშინგ-
ტონიდან ხორციელდება,
ეკონომიკა კი, რაც უნდა პა-
რადოქსულად შედგეს, რუ-
სეთის ხელშია! ამიტომ ზვიად
დის მიერ სრულ დამოუკი-
დებლობაზე კონცენტრაციამ
და გარე ფაქტორების მთლი-
ანად იგნორირებამ, რასაც
თავის ობიექტური მიზეზები
ჰქონდა (მაგალითად, მაშინ-
დელი სრული საინფორმაციო
ვაკუუმი) მიიყვანა ის ტრაგი-
კულ აღსასრულამდე.

საერთოდ, არიან კი დღეს
აბსოლუტურად დამოუკიდე-
ბელი ქვეყნები? ევროპის ყვე-
ლაზე დიდი ქვეყნები — საფ-
რანგეთი, გერმანია, იტალია
და აშ. ევროკავშირის წევრე-
ბა და ერთიანი პარლამენტი,
კოორდინირებული კანონმ-
დებლობა და ერთიანი ვალუ-
ტა აქვთ; ნატოში ყოფნაზე
რომ არაფერი ვთქვათ, ვინაი-
დან ყველა ამ ქვეყნის სამხედ-
რო ძალები ერთი შტაბიდან
მართება ამერიკელი გენერ-
ლების მიერ!

ამერიკაც კი არ არის აბსო-
ლუტურად დამოუკიდებელი —
ნავთობის ძირითად ნაწილს ის
ვენესუელიდან იღებს, რომ-
ში არასერიოზული პრეზი-
დენტი, სააკაშვილის სარკისე-
ბური ანარქული უგო ჩავესი
დღე და ღამე ამერიკის ლან-
ძღვაშია, მაგრამ ამერიკა
თითს ვერ ანძრევს მის წინა-
აღმდეგ! რუსეთი კი, რომელ-
საც, როგორც კრიტიკოსები
ამბობენ, „გაზპროში“ მარ-
თავს, გაზზე მსოფლიო ფასებ-
ზე დამოკიდებული. მსოფ-
ლიოს ყველაზე ძლიერი და
მზარდი კაპიტალისტური
ეკონომიკა — ჩინეთი — მთლ-
იანად თავისი პროდუქციის
საზღვარგარეთ გასაღებაზეა
დამოკიდებული და მას თუნ-
დაც ამერიკამ საზღვრები რომ
ჩაუკეტოს, ისევ სიღარიბეში
ჩაგარდება, როგორც იყო კო-
მუნისტურ პერიოდში. ხოლო
უკანასკნელი დამოუკიდებე-
ლი ქვეყანა — ჩრდილოეთ კო-
რეა, შიმშილით კვდება და
მხოლოდ ომზე ფიქრობს.

ასე რომ, აბსოლუტურად
დამოუკიდებელი ქვეყნები
21-ე საუკუნეში პრაქტიკუ-
ლად აღარ არსებობენ და ყვე-
ლა ერთიმეორეზეა დამოკი-
დებული. ეს სამწუხარო ობი-
ექტური რეალობაა. მაგრამ

**ეს არ ნიშნავს,
ოკეანისპარალელთა
სამხედრო
პოლიომონი გასკდა
და მოსახლეობის
ფუნქცია მხოლოდ
საზარბაზნი
სოციალურ და
მოხელურთა
მოხსახურა
პერსონალაგდა
დაიყვანო,
თან ეროვნული
თვითმყოფადობა
დაკარგო.**

და აქ მივდივართ იმასთან,
რითაც დავიწყეთ — სტალინს
(ისევე როგორც ნოე ჟორდა-
ნიას, რომელსაც 1918 წლის 26
მაისს გერმანელებმა ლამის
ძალით მიაღწიეს დამოუკი-
დებლობის დეკლარაცია) ეს-
მოდა, რომ საქართველო და-
მოუკიდებლად დიდხანს ვერ
იარსებებდა: პირველი მსოფ-
ლიო ომის დამთავრებისას
დაშლილი რუსეთის იმპერიის
ფონზე საქართველო ჯერ
გერმანიის პროტექტორატი
გახდა, ხოლო შემდეგ ინგლი-
სის ჯარები შემოვიდნენ; რაც
შეეხება სამხრეთ საქართვე-
ლოს, ის თურქეთის ჯარებს
ეკავათ.

სტალინი მაშინ სწორედ
საქართველოს მომავალზე
ფიქრობდა, მაგრამ საბჭო-
თა კავშირის შექმნის სა-
სარგებლოდ მისმა არჩე-
ვანმა (დღევანდელი გადა-
სახედიდან) თუ არ გაა-
მართლა, ალტერნატივა
მას იმ დროს ნამდვილად
არ ჰქონდა. არადა, საბჭო-
თა კავშირის დროს სწო-
რედ სტალინის მიერ და-
ფიქსირებული საქართვე-
ლოს საზღვრები რომ არა,
ტერმინით „საერთაშორი-
სოდ აღიარებული საქარ-
თველოს საზღვრები“
დღეს ვერავინ ვერ ისე-
დებებდა, ვინაიდან ეს
საზღვრები საქართველოს
საბჭოთა სოციალისტური
რესპუბლიკის საზღვრე-
ბია და სწორედ ასე დაა-
ფიქსირა ის გაერომ.

საინტერესოა, რომ სტალი-
ნის ძეგლის აღების მეორე
დღეს, მსოფლიოში უდიდესმა
და ყველაზე სოლიდურმა ტე-
ლერადიო კომპანია ბი-ბი-
სიმ თავის რეპორტაჟში ამ
ძეგლის აღების კადრების ჩვე-
ნების შემდეგ აჩვენა ქუთაის-
ში ნაციზმთან ბრძოლაში და-
ლუპულ ქართველ ომის გმირ-
თა მემორიალის აფეთქება,
რითაც ეს ორი მოვლენა ერთ-
მანეთს ლოგიკურად დაუკავ-
შირა. ეს შემთხვევითი არაა —
უინსტონ ჩერჩილის ქვეყანა-
ში, ისევე როგორც დასავლეთ
ევროპის სხვა ქვეყნებში, შემ-
ფოთებით უყურებენ ამ-
ერიკის კლიენტ ყოფილ

რა გვჭირს ქართველებს?

„დამოუკიდებლობის“ მიღებიდან გასული 18 წელი და დამოუკიდებლობის მოსაპოვებლად ფაფხურის დაწყებიდან გასული 22 წელი საქმარის ნიადაგს ქმნის იმისთვის, რომ შეძლებისდაგვარად გავანალიზოთ, რა გვჭირს მე-20 საუკუნის მეორე ნახევრისა და 21-ე საუკუნის დასაწყისის ქართველებს, რატომ ვერ იქნა და ვერ ჩამოვყალიბდით ყველაზე მთავარ საკითხებშიც კი, რატომ ვერ ვაგვარებთ, ერთი შეხედვით ელემენტარულ პრობლემებს და როგორ აღმოვჩნდით ამიერკავკასიაში დომინანტი ქვეყნის მდგომარეობიდან ისეთ ვითარებაში, როცა სხვა ქვეყნები კი არა, ჩვენ თვითონვე აღარ ვცემთ საკუთარ თავს პატივს.

საბჭოთა რესპუბლიკებში ნაციზმის აღორძინების პროცესს, ყოფილ სსრკ-ს პარადაგმა და ა.შ. განსაკუთრებით კი ეს ესტონეთსა და ლატვიას ეხება; ასევე, იუშენკოს დროს დასავლეთ უკრაინაშიც იყო ანალოგიური პროცესები. აქ კი, როგორც ჩანს, სააკაშვილმა გადაწყვიტა, „თხა თხაზე ნაკლები“ პრინციპით თავი ნაციზმის მიმდევრად წარმოადგინოს, ვინაიდან მის დეპორტაციას დღეს მხოლოდ უიციო თუ დაიჯერებს.

ზვიადი, ერთმანეთის სრული ანტიპოდები იყვნენ. მათ არაფერი ჰქონდათ საერთო და ორივეს საქართველოს მომავალზე მდგომარეობისა მის მიერ შექმნილ მძლავრ თანამედროვე იმპერიაში; ხოლო მეორე, პირიქით — მხოლოდ სრულიად დამოუკიდებელი საქართველო წარმოედგინა. საერთო კი ის იყო, რომ მათი იდეალიზმი ყოველგვარი მატერიალური ფასეულობებისგან შორს იდგა. დღეს ორივეს ჰყავს როგორც ფანატიკურად განწყობილი (ურთიერთგამომრიცხავი) მიმდევრები, რომლებიც ემოციურად მხოლოდ კარგს ხედავენ თითოეულ მათგანში, და ფანატიკური მოძულეები, რომლებიც, ასევე, მხოლოდ ცუდს ხედავენ თითოეულ მათგანში და ვერ ამჩნევენ მათს იდეალურ მხარეს. მათ მთავარ მამოძრავებელ ძალას!

აზროვნების სიბეცე და შეზღუდულობა. ამ საკითხზე წინა წერილებშიც ბევრი გვისაუბრია, მაგრამ, სანამ ამ საკითხში პროგრესი არ გამოჩნდება, საუბარი უსარგებლოდ ვერანაირად ვერ ჩაითვლება. გვაფრთხილებდნენ ჭკვიანი ადამიანები თავის დროზე (80-90-იანების მიჯნაზე) — ეს საბჭოთა კავშირი მაინც ინგრევა, დიდი დღე არ უნერია, ცოტა ჭკუით იყავით და მოემზადეთ, იმდენი არ ქნათ, რომ ნანგრევებში მოყვებით. არაო, შემოვიხიეთ ტანსაცმელი, ჩვენ თუ თავი არ გავიფიქრებთ, საბჭოთა კავშირი არანაირად არ დაინგრევა, არ დროს ჭკუით და მომზადებააო.

ვუჭირეთ, თუნდაც პატივისცემა კი არ გამოვუცხადებო, რეალურად კი არ შევხედეთ, რომ დადებით მხარეებთან ერთად კატასტროფული შეცდომები და მიწისქვეშა დაგვიანება და მიგვეთითებინა, არა, გავუმიჯნურდით და ჯერ თავისუფლება, მერე დემოკრატიაო, ვთქვით.

საღიუსულაბაში ნებისმიერი სტატუსით მყოფი კაპიტალიზმი თუ დავით ქიქოძისა და ნაკრძალი უკრაინისთვის და აუტანელი უკრაინისთვის იქნებოდა.

ამასწინათ მთავრობის ერთი წარმომადგენლის მიერ წამოშობილ „ველისა-პეტზე“ რომ აღარავფიქრებთ.

ველიზმი. გენბავთ, პოლიტიკური, გენბავთ, პიროვნული, არავის ალღეებს, თუ სხვა ადამიანის უფლებები შეილახა ან ეს ადამიანი სხვაგვარად დაზარალდა. ყველაზე ნათლად ეს პრობლემა სანდრო გირგვლიანის სასამართლო პროცესშია გამოაშკარავა, როცა ერთ დღეს ქართველთათვის ხელისგულზე სატარებელი სავალალო სტატუსის მქონე ადამიანის — შვილმკვდარი დედის მხარდასაჭერად ქუჩაში მაქსიმუმ 5 000 ადამიანი გამოვიდა. დანარჩენები საკუთარ სამხარეულში აღფრთოვანდნენ გაეროსავით. თურმე შვილმკვდარი დედის გვერდში დგომაც „საკაზუხობის“ გამო გვეყვარება. „სხვისი ქორი — ლობეს ჩხირი“, — ჩვენი ანდაზაა, სხვათაშორის.

სულსწრაფობა, სიზარმაცე და „ემოციურობა“. ორ დღეში გვიანდა ნებისმიერი პრობლემის მოგვარება, მეტს ჩვენი გონებრივი ენერჯია ვერ წვდება. გვახსოვს ყველას, როგორ ვეფხვეთ-ყვით იბრძოდნენ ჩვენი ბიჭები ცხინვალსა თუ აფხაზეთში. წარმოდგენილი იყო სიმამაცისა და გამჭრიახობის მთავალი თემები, რომლებსაც ყოველ ნაბიჯზე შეხედვით ელვისებურ ბრძოლებში. ერთხელ, ერთი სოფლის ალბისას, ჩვენმა სპეცსამსახურებმა აფხაზეთის ისტერიკული კვილი „დაიჭირეს“ რადიოეთერში — აფხაზი მეომარი დახმარებას იძახებდა და მოსაუბრეს

ქართველთა შესახებ ატყობინებდა რუსულად: „Они так дерутся, по моему к ним на подмогу „Альфа“ из Москвы прилетела“, მაგრამ ეს — მყისიერ ბრძოლაში, შტურმისას. სამაგიეროდ, როგორ გვეზარებოდა სანგრების გათხრა, იქ ჩანოლა და კვირაობით პოზიციური ბრძოლების წარმოება...

თუნდაც სააკაშვილის რეჟიმის წინააღმდეგ გამართული საპროტესტო აქციები ავიღოთ. გაეხსენოთ, როდის ჩატარდა ყველაზე ხალხმრავალი აქციები — 2 ნოემბერი, 13 და 20 იანვარი, ანუ შაბათი ან კვირა. შაბათ-კვირის გარდა, თუნდაც უკიდურესად საპროტესტოდ განწყობილი ქართველობა აქციებზე არ დადის! შაბათ-კვირას უნდა, ხელისუფლების შეცვლის ამბავი მოამთავროს! შევიკრიბეთ ერთხელ, ერთი დღით 200 თუ 300 ათასი ადამიანი და... რატომ არ წავიდა სააკაშვილი, დიდხანს ვკითხულობდით გაკვირვებულნი.

ან თუნდაც დღეს, რამდენი ადამიანი ვიცით ხელისუფლებაში, საზოგადოებაში ან უბრალოდ ჩვენს გარშემო მაინც, ვინც ფიქრობს და გათვლებს აკეთებს — როგორი ვითარება იქნება მსოფლიოში და ჩვენ გარშემო 5, 10, 15 წლის შემდეგ, როგორ უნდა მოემზადოს ამისთვის საქართველო, რა უნდა ვისწავლოთ, ან რა უნდა გადავყოთ გვერდზე, როგორც უსარგებლო?

საზოგადოება, ხალხი ელემენტარული ჩამოყალიბებული. ქვეყნისა და ერისთვის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებსა და პროცესებს დღემდე არ აქვს ობიექტური და ყოვლისმომცველი შეფასება. ის, რაც ერთთვის უფროსი დასახლება, მეორისთვის პატრიოტიზმის უმაღლესი გამოვლინებაა. ჭკვიანი და ობიექტური ადამიანები კი ან აღარ არიან, ან დუმის ამჯობინებენ. მათ მაინც არაფერ მოუხმენს. ჩვენ ხომ ქართველები ვართ, ყოველი კონკრეტული ქართველი კი, ნებისმიერ საკითხში, მეორე ქართველთან კონსულტაციის გავლას არ დავერევი, ან სანამ მამა-შვიციერი ახალ დავით აღმაშენებელს არ გამოვგვიზავნის, ისიც, დროებით.

არჩილ ჩხარტიშვილი

ნაციზმზე ანტიპოლიტიკური კოალიციის გამარჯვების სული და გული ნამდვილად სტალინი იყო. ამავე დროს ბრიტანეთის ავიაციის მიერ გერმანიის სამხედრო ინფრასტრუქტურის განადგურებამ და ამერიკულმა „ლენდ-ლიზმა“, ანუ საბჭოთა კავშირისთვის სასურსათო და ტექნიკური დახმარების პროგრამამ თავისი მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ამ გამარჯვებაში, ისევე, როგორც ფრანგმა, პოლონელმა და სხვა ევროპელმა პარტიზანებმა — ყველა ცივილიზებული ხალხი ებრძოდა ამ შავ ჭირს — ნაციზმს. და აქ არც თუ უკანასკნელი როლი ჩვენ, ქართველებმა ვითამაშეთ!

სტალინი სიცოცხლეშივე შეძლო თავისი იდეალიზმის ხორცშესხმა, მაგრამ მისი სიკვდილის შემდეგ ის მალევე გაცამტვერდა და ავად თუ კარგად მხოლოდ მის სახელს უკავშირდება. ზვიადმა ვერ შეძლო თავისი იდეალიზმის ცხოვრებაში გატარება და შეინარა კიდევ მას. მაგრამ ორივეს საერთო მაინც ერთი და იგივე აქვს — მათმა იდეალიზმმა მათ გარეშე ვერ იარება.

საბჭოთა არმიის ძალიან ბევრი ოფიცერი, რომლებიც იმხანად საქართველოში მსახურობდა, სულით და გულით გვთავაზობდა სამსახურს — ბუნებრივია, გრძობდნენ, რომ მალე მზიური საქართველოდან ურალს იქნებ გამოგზავრებდნენ და ბავშვებიც ცხოვრება მოუწევდათ და საკუთარ თავზეც ზრუნავდნენ — ხალხო, გამოუშვით თქვენი ახალგაზრდები ჯარში, რაც ვიცით, ვასწავლით, გამოცდილებას გადავცემთ და, როცა დამოუკიდებლობას მოიპოვებთ, გამოადებული საოფიცრო კორპუსი გეყვითებათ და ნულიდან არ დაგჭირდებათ ეროვნული არმიის შექმნაო. არაო, თქვენი ოკუპანტი დედაც ვაჭირეთო, — ვთქვით ეროვნულმა ქართველებმა, — თქვენგან სწავლას, ჯობია, უმეტრები ვიყოთ და მერე ცოდნა თავისით გავიწინდებო. ამასობაში აფხაზეთის ომი დაიწყო და სამხედრო ცოდნა, რატომღაც ათასობით ქართველის სიცოცხლის ფასად მივიღეთ.

გაუნათლებლობა და უინტელექტობა. ნაკითხი ადამიანი ბევრი გვეყავს, მაგრამ ვაი, რომ განათლებული ერის ნოდებას ჩვენი არსებობისა და განვითარების ამ ეტაპზე ვერანაირად ვერ ვიმსახურებთ. განათლებული ერთი ვერანაირად ვერ

ომის შემდეგ იალტის ხელშეკრულებით მოკავშირეებმა მსოფლიო გადაინაწილეს. სტალინიმ ეს ხელშეკრულება არ დაარღვია და არც ბერძენ კომუნისტებს არ დაეხმარა აფხაზეთის, ქუთაისისა და ირანის აზერბაიჯანიდან კი (ისინი ბაქოდან იმართებოდნენ) ჯარები და კომისრები გაიყვანა. ასევე უარი თქვა ტაო-კლარჯეთის ოკუპაციაზე, რათა მოკავშირეები არ გაეღიზიანებინა, ხოლო მათ საპასუხოდ თვალის დასაწყის სტალინის მიერ აღმოსავლეთ ევროპაში კომუნისტური რეჟიმების დასმაზე. სტალინიმ მძლავრი იმპერია შექმნა, რაც მან არა მარტო შეიარაღებული ძალებით გააკეთა, არამედ მისი არაორდინალური დიპლომატიური ნაბიჯებით. რაზეც ზემოთ ვისაუბრე. ხოლო ავანტიურისში საგარეო პოლიტიკაში, ასევე ქართველებისათვის საბჭოეთში პრივილეგირებული სტატუსის დაკარგვა სწორედ მისი სიკვდილის შემდეგ დაიწყო და, უწინარეს ყოვლისა, ეს ნიქიტა ხრუშჩოვთან ასოცირდება.

სტალინის ძეგლი ჩამოიღეს. სააკაშვილი იდეალისტებს ვერ იტანს — მისი „იდეალიზმი“ საკუთარ თვითმფრინავს, უზომო ჭამა-სმასა და მრუშობას არ სცილდება, რაც დამანგრეველ გავლენას ახდენს ქართველი ახალგაზრდობის ფსიქიკაზე და ერის მომავალზე. ობიექტიურობისთვის უნდა ვთქვა, რომ ერთადერთი „დადებითი“ თვისება, რაც ვუპოვე მას, არის ის, რომ სხვა ქვეყნების პირველ პირებთან შეხვედრებზე (რაც უკვე წარსულს ჩაბარდა) იგი თავის აღმზრდელ ბებიას დაატარებდა. ამიტომ დღესაც არ არის გვიან, ამ პატივსაცემ ქალბატონს სმა მივანვიძინოთ, რომ მისი შვილიშვილი ძალიან ცუდად ამთავრებს თავის მოღვაწეობას. სწორედ მას (ბებიას) აქვს შანსი, იგი გადაარჩინოს და მათთვის კარგად ნაცნობ არაბეთის ემირატებში რომელიმე ამირას ფრთის ქვეშ დასამალად გაამწყოს!

პირველი პრეზიდენტი შევიყვარეთ. მხარი კი არ და-

ეს ორი დიდი ქართველი იდეალისტი, სტალინი და

რააკაჟ კლიშიაშვილი

P.S. ალექსანდრე ჭაჭაის ინიციატივითა და სახსრებით 2002 წელს, ზუგდიდში, საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას ძეგლი აღიმართა. თუკი, სააკაშვილის ხელისუფლებამ ამ ტემპებით გააგრძელა ძეგლთმებრძოლობა, ზვიად გამსახურდიას ძეგლიც იოსებ სტალინის ძეგლის ბედს გაიზიარებს!

ქვეყანაში მასობრივი შეხიჩრეაბეპი მიფინეარეოს

მოემსახუროთო. მოკლეფ, ახალი მინისტრის სამოქმედო გეგმა ქართველი მოსახლეობის მომსახურე პერსონალად გადაქცევას ითვლისწინებს და ვინ იცის, იქნებ, როცა სამინისტროში დარწმუნელები შაბათ-კვირასაც იმუშავენენ, გათავისუფლებულმა თანამშრომლებმა წლების შემდეგ ან სასტუმროს მომსახურე პერსონალად ან მუშახელად დაინწონ მუშაობა.

არჩევენამდეც დიდი წმენ-და იყო სახელმწიფო სრტუქტურეებში, მაგრამ არჩევენების შემდეგ ხელისუფლებამ კიდევ ერთი წმენდა განახორციელა.

900-მდე ადამიანი გაათავისუფლეს თავდაცვის სამინისტროს შემადგენლობიდან, შემცირებენი იყო ეკონომიკისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროებშიც. თუმცა ეს წინასაარჩევენოდ აპრობირებული მეთოდია, ხმებისთვის მორბენალ მანკონალებს მანამდე გამოუთავისუფლებენ ხოლმე ადგილებს, სანამ არჩევენები დასრულდება და მერე მადლობის ნიშნად უბოძებენ მალახელფასიან თანამდებობებს ან რიგით სპეციალისტებად დანიშნვენ, ადგილები დამსახურები-სამებრ ნაწილდება.

ახლა არჩევენებმა ჩაიარა, ამიტომ შემცირებების მასშტაბები გაცილებით დიდი იქნება, რადგან ხმებზე ნადირობა დამთავრდა. ის ფაქტი, რომ კადრების ოპტიმიზაცია მართლაც იგეგმება, უკვე დადასტურეა გილაურივით მოხსნას გადარჩენილმა ფინანსთა მინისტრმა კახა ბაინდურამვილიმა. სამთავრობო კარუსელამდე მის თანამშრომლებს ბარგი ჩალაგებული ჰქონდათ, ბაინდურამვილის ხსნიან და ჩვენც, წესისამებრ, თან მიგ-

ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ახალმა ხელმძღვანელმა ვერა ქობალიამ მთავარ პრიორიტეტად უმუშევრობასთან ბრძოლა დაასახელა. ვერა ქობალიამდე წინასაარჩევენოდ ამ პრობლემას მთავარ პრიორიტეტად ხელისუფლებაც მიიჩნევდა. ქალაქის მერი მოსახლეობას გამგეობის შენობების დასაქმების ბიუროებად გადაქცევას ჰპირდებოდა. თუმცა ხელისუფლება რომ სხვას ფიქრობს, სხვას ამბობს და სხვას აკეთებს, დღეს უკვე ცნობილია საზოგადოების დიდი ნაწილისთვის და, თუ როგორ ასრულებს საკუთარ პირობას ნაციონალური მოძრაობა, უკვე ბევრმა სახელმწიფო მოხელემ საკუთარ თავზე იწვინა.

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ თანამშრომლები ორთვიანი გადაფარებას უკრებზე გაუშვა

ლა კოლეგას მიემართავ, ყოველდღიურად ვიმუშაოთ, რათა გაძლიერდეს მცირე ბიზნესი და ხელი შევუწყოთ ქვეყანაში ტურიზმის განვითარებას.

ვერა ქობალიას თანამშრომლები კი იყვენენ მზად, შაბათ-კვირასაც ემუშავათ, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში შრომის კოდექსი თითქმის არ მუშაობს და არასამუშაო საათებში მუშაობა თითქმის არ ანაზღაურდება, მაგრამ ამის საშუალება მათ, ალბათ, არ მიეცემათ, რადგან ქობალიას უწყებაში რეორგანიზაციას ელიან. საქართველოში ასეთი ტენდენციაა, თუ ხელმძღვანელი იცვლება, ამას აუცილებლად ფართომასშტაბიანი გათავისუფლებები და ძველი კადრების ახალი ხელმძღვანელი კადრებით ჩანაცვლება მოსდევს. თუმცა რას ვერჩით, ქობალიამ კი თქვა, სოფლის მეურნეობაში უნდა დასაქმდეთ და ტურისტებს

მოხსნას ბენეფიციარად გილაურმა როცა ქობალია ეკონომიკის სამინისტროში წარადგინა, ახალგაზრდა მინისტრმა შემდეგი პათეტიკური სიტყვა წარმოთქვა: «ყველას აინტერესებს, როგორ უნდა მივადინოთ უმუშევრობის აღმოფხვრას ქვეყანაში. ამისთვის მნიშვნელოვანია სოფლის მეურნეობის სექტორის განვითარება. დღეისათვის ამ დარგში მოსახლეობის 45 პროცენტი დასაქმებული და სამომავლოდ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ექსპორტის ზრდასთან ერთად უნდა

ვეცადოთ, რომ საქართველოში მოყვანილი პროდუქცია ადგილზე მოვიხმაროთ. მეორე მთავარი ამოცანა, რითაც დასაქმებას შევუწყობთ ხელს, არის ინვესტიციების შემოღინება. აგრეთვე, მნიშვნელოვანია პრივატიზაციის ტემპის ზრდა და ტურიზმის სექტორის განვითარება, რომელიც პირდაპირ მიბმულია დასაქმებასთან. თუ გვინდა, რომ ჩვენს ქვეყანაში ვიყოთ ტურისტები, მაშინ შაბათ-კვირის მსგავსად დავისვენოთ, თუ გვინდა, რომ განვითარდეს, ჩემს ყვე-

მესტიასა და ანაკლიაში მოსახლეობას შინებს ართმევენ

სვანეთში სამართალდამცავებმა საკრებულოს წევრი ნელი ნავერიანი და კიდევ რამდენიმე ადამიანი დააკავეს, თითქოს ისინი, საკუთარი მიწების გადაცემის სანაცვლოდ, უცხოელ ინვესტორს ფულს სძალავდნენ. ამის დასადასტურებლად ოპერატიული ვიდეომასალაც სასწრაფოდ გამოაქვეყნეს. ნავერიანს აღნიშნული ბრალდება შეუთითხნეს და, საერთოდაც, სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონი პოლიციას ტერორში ჰყავს.

სამეგრელო-ზემო სვანეთის ტერიტორიის ტალღამ გადაუარა

ნელი ნავერიანი საზოგადოების ყურადღების ცენტრში ჯერ კიდევ მაისში მოექცა, როდესაც სამეგრელო-ზემო სვანეთის გუბერნატორი ზაზა გოროზია, სპეცდანიშნულების რაზმთან ერთად მესტიას შეესია და ოპოზიციური პარტიის წარმომადგენლებს კანდიდატურის მოხსნას აიძულედა. მაშინ ნავერიანმა ზენოლას გაუძლო, თუმცა ამჯერად პოლიციის მიერ წამოწყებული პროვოკაცია მისი დაპატიმრებით დასრულდა. ნავერიანი ამჯერად ხელისუფლების ინტერესის არეალში მისი კუთვნილი სათიბი მიწების გამო მოექცა, რომლის შექენაც ინვესტორს სურდა. მიწების წართმევა არამართო სვანეთში, საქართველოს სხვადასხვა რეგიონშიც ტენდენციად იქცა.

ცნობილია, რომ პრეზიდენტმა ანაკლიის ახალი მშენებლობა გამოაცხადა, დაკიდული ხიდებით, სასტუმროებით და ა.შ. ეს პროგრამა ითვალისწინებდა მოსახლეობის დასაქმებას, მაგრამ ამის ნაცვლად აღმოჩნდა, რომ ადამიანებს, რომლებსაც ანაკლიაში მიწები კერძო საკუთრებაში ჰქონდათ, ხელისუფლება მათ უსასტიკესი მეთოდებით ართმევს. ამ ადამიანებს იბარებენ პროკურატურაში, აწერიან ხელწერილებს, რომ ჩუქნიან სახელმწიფოს საკუთარ მიწებს და ამ ფონზე არის სერიოზული პრობლემები. მოსახლეობის ნაწილი არ ემორჩილება ხელისუფლების ზენოლას.

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ თანამშრომლები ორთვიანი გადაფარებას უკრებზე გაუშვა

ასეთივე მდგომარეობაა სვანეთში. მიმდინარეობს ცნობილი ქალბატონის, მესტიის საკრებულოს წევრის ნელი ნავერიანის დატერორება. მასზე მანამდეც იყო ზენოლა. გახსოვთ, ალბათ, გოროზიასა და სპეცდანიშნულების რაზმის თავდასხმა მესტიაზე, როდესაც ოპოზიციურ კანდიდატებს, მათ შორის ნელი ნავერიანს, აიძულდნენ, მოეხსნათ კანდიდატურები. დღეს ნავერიანს საკუთარ მიწას, სათიბს ართმევენ. მოსახლეობა წინ აღუდგა სამეგრელო-ზემო სვანეთიდან ასულ სპეცრაზმს, რომელმაც ეს ადამიანი და მისი ნათესავები, მისი მფლობელები დააკავა. ხალხმა ქუჩები გა-

საქართველო

გაზეთი, გაზეთიეროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ვაყოლებენო, მაგრამ, როცა შეიტყვეს, რომ ბანდურამ-ვილიმა თანამდებობა შეინარჩუნა, ჩემოდნები ამოალაგეს, თუმცა სულ ტყუილად. მინისტრმა განაცხადა, საკადრო შემცირება შემოსავლების სამსახურს, ფინანსურ პოლიციასა და ცენტრალურ აპარატს შეეხება და სტრუქტურული რეორგანიზაციისა და შესაძლო გათავისუფლების შესახებ გაფრთხილებები დაუყოფნა თანამშრომლებს.

შემდეგ წმენდა მოეწყო უგულავას დაპირებულ დასაქმების ბიუროდ გადასაქცევ მერიასა და გამგეობებში. ასეთივე სიტუაციაა სასამართლოებში და თითქმის ყველა სახელმწიფო უწყებაში.

განათლების მინისტრი კი უაყოფს, ეპარაჟი პრინციპით, როგორც განათლების სამინისტრომ დასაქმების განხორციელება დაიწყო, რომელიც განათლების სამინისტრომ დასაქმების განხორციელება დაიწყო, რომელიც განათლების სამინისტრომ დასაქმების განხორციელება დაიწყო...

შემცირებების კარგი ფორმაა ატესტაცია, რომელიც ფინანსთა სამინისტრომაც განხორციელდა. არადა, ბოლოს აღმოჩნდა, რომ ატესტაციის დასრულება ხოლომე, რომ ატესტაციის სწორედ ის ადამიანები გადიან, რომლებსაც ჩაჭრილ თანამშრომლებზე ბევრად ნაკლები განათლება და გამოცდილება აქვთ. რას ვიზამთ, ესეც ერთგვარი ქართული ტენდენციაა.

მოკლედ, თვით ეკონომიკური კრიზისის ბუმი დროსაც კი არ დარჩენილა ამდენი ადამიანი სამსახურის გარეშე და ამ მასობრივ შემცირებებზე, რომლებიც ქვეყანაში არსებულ სოციალურ ფონს კიდევ უფრო ამძაფრებს, ქვეყანაში არც ერთი სახელმწიფო მოხელე არ საუბრობს, მეტიც, გვეუბნებიან, რომ ქვეყნის მთავარი პრიორიტეტი დასაქმება და სამუშაო ადგილების შექმნაა. ერთადერთს ვერა ქობულაძის ნამოსცდა, რომ თურმე ეს დასაქმება წლების შემდეგ განხორციელდება და ქვეყნის მოსახლეობის დიდი ნაწილი, რომელსაც დღეს ხელისუფლება უსამსახუროდ ტოვებს, ქვეყანაში ჩამოსული ტურისტების მომსახურებ პერსონალი, სასტუმროების მშენებლები და მინის დამამუშავებლები იქნებიან.

დაკეტა, რომ ხელი შეეშალა მათთვის, მაგრამ შს სამინისტრომ ორი ვეტმფრენი გაუშვა თბილისიდან სვანეთში და ვერტმფრენით გამოიყვანეს დაკავებული ზუგდიდის იზოლატორში. ნავერიანის ფაქტი ხელი-სუფლებამ გააპიარა, თითქოს იგი ფულს სძალავდა ინვესტირებას. კუპირებიც დადეს, მაგრამ ნავერიანი ამ შეხვედრაზე საერთოდ არ ყოფილა. სასტუმროში, სადაც დააკავეს, იყვნენ მისი ნათესავები (მაზლისშვილები). შეხვედრაზე ინვესტორი მათ სთავაზობდა თანხას, რომლის სანაცვლოდაც მიწები უნდა დაეთმოთ, ამ დროს მოხდა სპეცრაზმის თავდასხმა. იმ სასტუმროდან, რომელშიც შეხვედრა იმართებოდა, აიყვანეს ნავერიანის ნათესავები, ხოლო თავად ნავერიანი სამართალდამცვეებმა სახლიდან გამოიყვანეს. ეს არის შეთითხნილი ბრალდება, ეს არის სააკაშვილის ყოვლად უმსგავსო ტერორი. ცნობილია, რომ საქართველოში მიმდინარეობს მოსახლეობის ტერორი, ეს არამარტო სამეგრელოში ან სვანეთში ხდება, ასეთი ფაქტები ხდება კახეთშიც, გურიაშიც. ადამიანებს ართმევენ კერძო საკუთრებას და, რაც მთავარია, მათ ატერორებენ.

ზუგდიდში 2 ივლისს, როდესაც დამთავრდა ერთიანი ეროვნული გამოცდების პირველი ტური, იქ მყოფმა გულშემო-მატიკვარმა თავის ახლობელს დაუძახა, აქ ვართო. ადგილზე იმყოფებოდა პოლიციაც. იმის გამო, რომ ხმა-მალა დაიძახა, ახალგაზრდა ბიჭს, დაბა ჯვარის მეთორმეტე კლასის მოსწავლე ლაშა ქარდავას პოლიციელებმა სასტიკად სცემეს. ასევე სცემეს დასახმარებლად მისული ქარდავა და კიდევ ორი ადამიანი, ანუ ოთხი ახალგაზრდა და ხუთი მშობელი. წაიყვანეს ისინი ზუგდიდის პოლიციაში. პოლიციის უფროსის მოადგილე ლაშა ქარდავას მოგვარე და ნათესავი აღმოჩნდა; იგი, უბრალოდ, ნამუშმა შეანუხა, გამოუშვა დაკავებულები და გააფრთხილა: ამ საქმეს თუ გაახმაურებთ, უარეს დღეში ჩავარდებით. რაც შეეხება გორიზის, მან თქვა, — როცა შევბუღებ ბაში ვარ, ჟურნალისტის ცემას ხომ შემოიღია? სვანებს კი დაჰპირდა, რომ საერთოდ აყრის იმ ტერიტორიიდან.

შს სამინისტრომ თბილისიდან სვანეთში ორი ვეტმფრენი გაუშვა დაკავებულ ზუგდიდის იზოლატორში

პანო პერაბიუვილი უკვე საქუთარ ბარემოცვას იჭერს

ცოტა ხნის წინათ შინაგან საქმეთა სამინისტრომ დიდი სიამაყით გვაცნობა, რომ ქურდული ტრადიციების მატარებელი ცნობილი ქართველი ფეხბურთელი გიორგი დემეტრაძე და მასთან ერთად კახა მისირელი და დავით გაგნიძე დააკავეს. არც ფეხბურთელი დემეტრაძის ქურდული ტრადიციები იქნებოდა გასაკვირი, არც ვინმე დავით გაგნიძის, და საერთოდ, აღნიშნულ დანაშაულში ადამიანების მხილება და დაპატიმრებაც ობიექტური იქნებოდა, რომ არა ორი მნიშვნელოვანი ფაქტორი: ერთი, რომ კახა მისირელი, რომელიც, ასევე, დაკავებულია, მეტად საინტერესო ფიგურაა ამ საქმეში, რადგან იგი წლების მანძილზე შსს სპეციალური ოპერატიული დეპარტამენტის (სოლის) უფროსის მოადგილე გახლდათ და ირაკლი კოდუას მარჯვენა ხელად ითვლებოდა. ხოლო ვატო ყიფიანს, რომლის გამოც აღნიშნულ პირებს ბრალდება წაუყენეს და ქურდული ტრადიციების მატარებლებად მონათლეს, არანაკლები კავშირები ჰქონდა ხელისუფლებასთან; მეტიც, იგი პატიმრობიდან უდოს კომისიის მიერ ვადაზე ადრე გათავისუფლებული კრიმინალია.

პირველად, როგორც ბრალად ქარული ტრადიციების მიღწევა წაუყენეს, სოლის დირექტორის მოადგილე იყო

შს სამინისტროს ინფორმაციით, „თბილისის მთავარი სამმართველოსა და კონტრტერორისტული ცენტრის თანამშრომლებმა ერთობლივად გატარებული ოპერატიული-საგამოძიებო ღონისძიებების შედეგად ქობულაძის ქურდული ტრადიციების მატარებლები: დავით გაგნიძე, გიორგი დემეტრაძე და კახა მისირელი დააკავეს. დაკავების დროს მათგან ამოიღეს ერთ-ერთი მოქალაქისგან მიღებული 40 700 აშშ დოლარი, რომელიც მიმდინარე საფეხბურთო ჩემპიონატთან დაკავშირებით „მაზით“ დავით ფეიქრიშვილის მიერ მოგებული თანხის — 140 000 დოლარის ნაწილი იყო.

ეს არის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოფიციალური ინფორმაცია. რომელსაც მეორე მხარეც აქვს. დავით გაგნიძე, რომელიც მისი მთავარი წლების მანძილზე ირაკლი კოდუას მოადგილე იყო. შს სამინისტროში მუშაობის მისი მთავარი თუკი იგი კრიმინალური მენტალიტეტის გახლდათ, მაშინ გამოდის, რომ შს სამინისტროში საკვანძო თანამდებობებზე ისე ნიშნავენ ხალხს, რომ მათი ქურდული საქმიანობის შესახებ არაფერი იციან, ან ეს დიდ პრობლემას სულაც არ წარმოადგენს.

ამით დამსახურა მან ვადაზე ადრე გათავისუფლება. თუ მერაბიშვილის ცნობილი ინტერვიუს გაიხსენებთ, რომელშიც მან განაცხადა, რომ საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე გივი თარგამაძის მოლაპარაკებებს აწარმოებდა რუს საზღვრული კოდუას მოადგილე იყო. შს სამინისტროში მუშაობის მისი მთავარი თუკი იგი კრიმინალური მენტალიტეტის გახლდათ, მაშინ გამოდის, რომ შს სამინისტროში საკვანძო თანამდებობებზე ისე ნიშნავენ ხალხს, რომ მათი ქურდული საქმიანობის შესახებ არაფერი იციან, ან ეს დიდ პრობლემას სულაც არ წარმოადგენს.

მიი იყო) და სწორედ სააკაშვილის უშუალო მოთხოვნით მოხდა ბოლოში ფინანსური პოლიციის მაშინდელმა უფროსმა დავით კე-ზერაშვილმა. როგორც ჩანს, ხელისუფლებას ყიფიანი აღარ სჭირდება ან პოლიციის პოლიციის საკუთარ საიტზე, ამ ინფორმაციას მთელი დღე „აპირებდნენ“ ტელევიზიებიც, არავის დაინტერესებია, ეთქვა, რომ ცნობილი ფეხბურთელი ქურდული ტრადიციების მატარებელი იყო. სამაგიეროდ, არავის უხსენებია, რომ ასევე ქურდული ტრადიციების მატარებელი კახა მისირელი მე-რაბიშვილის მარჯვენა ხელი იყო 2007 წლის ნოემბრის მოვლენებამდე.

აღნიშნული თანხის ამოსაღებად, უკრაინიდან სტელეფონო საუბრებით ჩაერთო წარსულში ნასამართლები ვატო ყიფიანი, რომელიც დაუკავშირდა თბილისში მყოფ დავით გაგნიძეს, გიორგი დემეტრაძესა და კახა მისირელს და მათი საშუალებით, ქურდული გარეგნებით ცდილობდა აღნიშნული თანხის ამოსაღებას და ნაწილის „ქურდულ ობიექტში“ გადასცემას. ვატო ყიფიანს მოგებული თანხის ნაწილი, 30 000 დოლარი ამოღებული ჰქონდა უკრაინაში და ცდილობდა დარჩენილი თანხის — 40 700 დოლარის გადაცემას დავით ფეიქრიშვილისთვის, რა დროსაც აღნიშნული პირები დააკავეს. გამოძიება მიმდინარეობს სსკ-ის 223-ე პრიმა მუხლის 1-ლი ნაწილით. კახა მისირელის პირადი ჩხრეკის შედეგად ამოიღებულა „გლოკის“ ტიპის ცეცხლსასროლი იარაღი, ხოლო ბინის ჩხრეკის შედეგად ამოღებულია „მაუზერის“ და „იერიხის“ ტიპის ცეცხლსასროლი იარაღები, ხელყუმბარა და საბრძოლო ვაზნები, ხოლო დავით გაგნიძის პირადი ჩხრეკისას ამოღებულია ცეცხლსასროლი იარაღი და საბრძოლო ვაზნები. რადგან ვახტანგ ყიფიანი ამჟამად

მეტიც, თუკი ვატო ყიფიანთან კავშირი კანონით ისჯება, მაშინ ამის გამო კიდევ ბევრი სახელმწიფო მოხელე უნდა იხდოდეს სასჯელს, რადგან არსებობს ფაქტები, რომ სახელმწიფო მოხელეები ვატო ყიფიანთან თავადაც თანამშრომლობდნენ. ვატო ყიფიანი რამდენიმე წლის წინათ მკვლელობაში იყო ეჭვმიტანილი, თუმცა მკვლელობა არ დაუმტკიცებია და პატიმრობაში იარაღობდა დარჩენილი თანხის — 40 700 დოლარის გადაცემას დავით ფეიქრიშვილისთვის, რა დროსაც აღნიშნული პირები დააკავეს. გამოძიება მიმდინარეობს სსკ-ის 223-ე პრიმა მუხლის 1-ლი ნაწილით. კახა მისირელის პირადი ჩხრეკის შედეგად ამოიღებულა „გლოკის“ ტიპის ცეცხლსასროლი იარაღი, ხოლო ბინის ჩხრეკის შედეგად ამოღებულია „მაუზერის“ და „იერიხის“ ტიპის ცეცხლსასროლი იარაღები, ხელყუმბარა და საბრძოლო ვაზნები, ხოლო დავით გაგნიძის პირადი ჩხრეკისას ამოღებულია ცეცხლსასროლი იარაღი და საბრძოლო ვაზნები. რადგან ვახტანგ ყიფიანი ამჟამად

ამით დამსახურა მან ვადაზე ადრე გათავისუფლება. თუ მერაბიშვილის ცნობილი ინტერვიუს გაიხსენებთ, რომელშიც მან განაცხადა, რომ საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე გივი თარგამაძის მოლაპარაკებებს აწარმოებდა რუს საზღვრული კოდუას მოადგილე იყო. შს სამინისტროში მუშაობის მისი მთავარი თუკი იგი კრიმინალური მენტალიტეტის გახლდათ, მაშინ გამოდის, რომ შს სამინისტროში საკვანძო თანამდებობებზე ისე ნიშნავენ ხალხს, რომ მათი ქურდული საქმიანობის შესახებ არაფერი იციან, ან ეს დიდ პრობლემას სულაც არ წარმოადგენს.

მიი იყო) და სწორედ სააკაშვილის უშუალო მოთხოვნით მოხდა ბოლოში ფინანსური პოლიციის მაშინდელმა უფროსმა დავით კე-ზერაშვილმა. როგორც ჩანს, ხელისუფლებას ყიფიანი აღარ სჭირდება ან პოლიციის პოლიციის საკუთარ საიტზე, ამ ინფორმაციას მთელი დღე „აპირებდნენ“ ტელევიზიებიც, არავის დაინტერესებია, ეთქვა, რომ ცნობილი ფეხბურთელი ქურდული ტრადიციების მატარებელი იყო. სამაგიეროდ, არავის უხსენებია, რომ ასევე ქურდული ტრადიციების მატარებელი კახა მისირელი მე-რაბიშვილის მარჯვენა ხელი იყო 2007 წლის ნოემბრის მოვლენებამდე. მისირელი, რომელიც ახლა მერაბიშვილმა ციხეში გაისტუმრა, 2007 წლის მოვლენებამდე შს სამინისტროს არაერთ საკვანძო თანამდებობაზე მუშაობდა და სამსახურიდან წასვლის შემდეგაც არ ჩამოშორებია შს-ს საქმიანობას. მისი მთავარი თუკი იგი კრიმინალური მენტალიტეტის გახლდათ, მაშინ გამოდის, რომ შს სამინისტროში საკვანძო თანამდებობებზე ისე ნიშნავენ ხალხს, რომ მათი ქურდული საქმიანობის შესახებ არაფერი იციან, ან ეს დიდ პრობლემას სულაც არ წარმოადგენს.

გვერდები მოამზადა სოფო ბელაშვილმა

«დაგზიხარული კორუფციის ქვეყანაში» გაგზიხარისთვის მოსაგზიხარე, პრეკურორი და სხვა ათობით სახელმწიფო მოხელე დაგზიხარს

საქართველოში კორუფცია დამარცხებულია, აღარ დაგზიხარს «გაგზიხარები», რომლებიც სამარცხვინოდ ერთ ლარს ართმევდნენ დამრღვევ მძღოლებს. შს სამინისტროში კორუფცია აღმოფხვრილია, ვერ ჩაანყო საქმეს პროკურატურასა და სასამართლოში, სასამართლო რეფორმირებულია, საზოგადოების ნდობა ამ სისტემის მიმართ ძალიან მაღალია და ამაზე საკმაოდ დიდხანს სარეკლამო ვიდეორგოლებიც კი გვქონდა ტელეეთერიში. გერმანული გამოცემის ჟურნალიტმაც კი, რომელმაც საქართველოში არშემდგარ გადატრიალებზე საინტერესო მასალა მოგვიშადა, იცის, რომ სააკაშვილის დამხობა იმიტომ უნდათ «კანონიერ ქურდებს», რომ მან ქვეყანაში კორუფცია დამარცხა და ამით უამრავი მტერი გაიჩინა. ეს საკითხი სადავო არაა, რადგან ამაზე მარტო ქვეყნის პრეზიდენტი და მაღალი თანამდებობის პირები კი არ საუბრობენ, საქართველოში კორუფციის გარდაცვალება უკვე მსოფლიოშია ცნობილი. ერთად გადავავლოთ თვალი 2010 წლის სტატისტიკას.

მიხილ გოგელია და გოგი საკვილაძე მოქალაქეებს სასაქონლო სასახარის გაგზიხარისა და სასაქონლო ბილეთების დაგზიხარის სანაცვლოდ სისტემატიურად სხალვდნენ 300 ლარს

შიდა ქართლში სამმართველოს თანამშრომლებმა ქრთამის ალების ფაქტზე ხაშურის რაიონის მუნიციპალიტეტის, დაბა სურამის გამგებელი თამაზ გვალაია დააკავეს. დაკავებულია ამავე ტერიტორიული ორგანოს თანამშრომელი ორგანიზაციის ხაჩიძე და დაბა სურამში მცხოვრები მოქალაქე ჯემალ ხაჩიძე; ასევე ბოლნისის რაიონის, დაბა თამარის ტერიტორიული ორგანოს რწმუნებული მუხრან ბაირაშვილი. თურმე თამაზ გვალაია, ქრთამის სანაცვლოდ, სხვადასხვა დროს მოქალაქეებზე არაერთგზის გასცა ყალბი ცნობა ნინოვანი ხის ფიცრის შექმნის შესახებ. ხაჩიძე ამ საქმეში ჩართული იყო როგორც მუხრანის და საჯარო მოხელეებისთვის კლიენტებს შოულობდა, რისთვისაც ქრთამიდან ნაწილს მასაც უხდიდნენ. ბაირაშვილი კი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების შესყიდვა-რეალიზაციის დამადასტურებელ ყალბ ცნობებს გასცემდა ქრთამის სანაცვლოდ.

გარემოს დაცვის სამინისტროში რომ კორუფციული გარიგებებისთვის თანამშრომლებს ყოველდღე იჭერენ, უკვე საყოველთაოდ ცნობილია. ამ სამინისტროში, ალბათ, მალე მხოლოდ მინისტრი და მოადგილეები დარჩებიან. ხოლო წარსულში გარემოს დაცვის ინსპექციამ და სატყეო დეპარტამენტმა კახეთში კანონდარღვევის ფაქტები გამოავლინეს, რომლის შედეგად მიყენებული ზარალიც 600 000 ლარზე მეტს შეადგენს.

გარემოს დაცვის ინსპექციის უფროსის, ლევან მხეიძის განცხადებით, გეგმიური ინსპექტირებისას, თელავის მე-10 სარეინჯეროს შემონების შედეგად, მნიშვნელოვანი დანაკარგი გამოვლინდა. უკანონოდ მოჭრილია 3211 ძირი ფოთლოვანი ხე, გარემოზე მიყენებული ზიანი კი 416 000 ლარს შეადგენს. სატყეო დეპარტამენტის უფროსმა პაპუნა ხაჩი-

ძემ კი აღნიშნა, რომ თელავის მე-9 სარეინჯეროში აღმოჩენილი კანონდარღვევის ფაქტი გამოვლინდა და გარემოსთვის მიყენებული ზიანი 207 000 ლარს შეადგენს. მომხდარის გამო თელავის სატყეო უბნის ორი რეინჯერი გათავისუფლებულია და მასალები საგამოძიებო დეპარტამენტს გადაეგზავნა.

კუდმა დააკავა გარემოს დაცვის აჭარის ბიუროს თანამშრომელი, 9 ინსპექტორი და სატყეო დეპარტამენტის 2 თანამშრომელი, ასევე, დაკავეს ბულია სამეგრელო-ზემო სვანეთის ბიუროს ორი, დასავლეთის ბიუროს ერთი, მცხეთა-მთიანეთის ბიუროს ერთი თანამშრომელი, რომლებიც მეწარმეებს ურიგებოდნენ და ბუნებრივი რესურსებით უკანონოდ სარგებლობის, მათი მოპოვებისა და რეალიზაციის დახმარების სანაცვლოდ სისტემატიურად სხალვდნენ ქრთამს.

ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებოს თანამშრომ-

ლებმა შემოსავლების სამსახურის თბილისის რეგიონული ცენტრის საბაჟო გამშვები პუნქტის «ყაზბეგის» მთავარი ინსპექტორი ვახტანგ მაჩხანელი დააკავეს.

ასევე, სამსახურებრივი გულგრილობის ფაქტზე დაკავებულია ამავე სამსახურის საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისა და საბაჟო კონტროლის სამმართველოს აეროპორტის განყოფილების უფროსი გიორგი ომიანიძე და კორუფციულ სქემაში ჩართული შპს «დეკუ»-ს ექსპერტები ხობობაშვილი და დუნდუა, რომლებსაც ყალბი დოკუმენტების დამზადება-გასაღება ედებოთ ბრალად.

როგორც სამართალდამცვეებმა გაარკვიეს შპს «დეკუ» ვახტანგ მაჩხანელის დაარსებული ყოფილა და სისტემატიურ მფარველობას უწევდა მის თანამშრომლებს ხობობაშვილსა და დუნდუას, რომლებსაც ერთ-ერთი მოქალაქისთვის 435 ლარის სანაცვლოდ რამდენჯერმე დაუმზადებიათ ექსპერტის ყალბი აქტები.

ასევე, ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის მიერ ქრთამის ალებისა და სამსახურებრივი სიყალბის ფაქტზე დაკავებულია ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელ გურნათის რწმუნებული ტარიელ ძნელაძე და ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ნიგოეთის რწმუნებული ამირან ჩაგუნავა, რომლებმაც არაერთგზის დაამზადეს ყალბი ცნობები ხე-ტყის მასალის წარმოშობის შესახებ.

მათ მიერ ალებული ქრთამის რაოდენობა ყალბ ცნობაში მითითებულ ხე-ტყის ოდენობაზე იყო დამოკიდებული. ანალოგიური კორუფციული საქმიანობისთვის, ყალბი ცნობების დამზადების სანაცვლოდ, ქრთამის ალების ფაქტზე დააკავეს ბაღდადის მუნიციპალიტეტში ორი პიროვნება, სოფელ საკრაულას რწმუნებული თამაზ ჯოხაძე და სოფელ ხანის რწმუნებული ვლადიმერ გიორგიძე; ასევე, საჩხერის მუნიციპალიტეტის სოფელ კორბოლის რწმუნებული მამუკა მაჭარაშვილი.

იუსტიციის სამინისტროს გენერალური ინსპექციის თანამშრომლებმა ქრთამის ალების ფაქტზე ეჭვმიტანილად დააკავეს თბილისის საპეკაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის მოსამართლე დიმიტრი მჭედლიშვილი. გაამოძიებთ დადგინდა, რომ

ლისა და მცხეთა-მთიანეთის საოლქო პროკურატურის განყოფილების პროკურორი ლევან ბოჭორიშვილიც. მან თავის საპროცესო ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებულ საქმეზე სასურველი პირობებით, საპროცესო შეთანხმებაში დახმარების სანაცვლოდ, ქრთამის სახით აიღო 1000 ლარი, ხოლო მეორე საქმეზე — 1500 ლარი.

ახლა ამ მხრივ შს სამინისტროში არსებულ სიტუაციას გადავავლოთ თვალი:

გენერალური ინსპექციის მიერ კორუფციული ბარიერების ფაქტზე დაკავებულია სარჯის საკონტროლო გაგზიხარის პუნქტის პატრული ინსპექტორი ფრიდონ მხეიძე. იგი თურქეთიდან დაპორტირებულ უსსოელ მოქალაქეებს თურქეთში კვლავ დასაბრუნებლად 100 დოლარს ართმევდა.

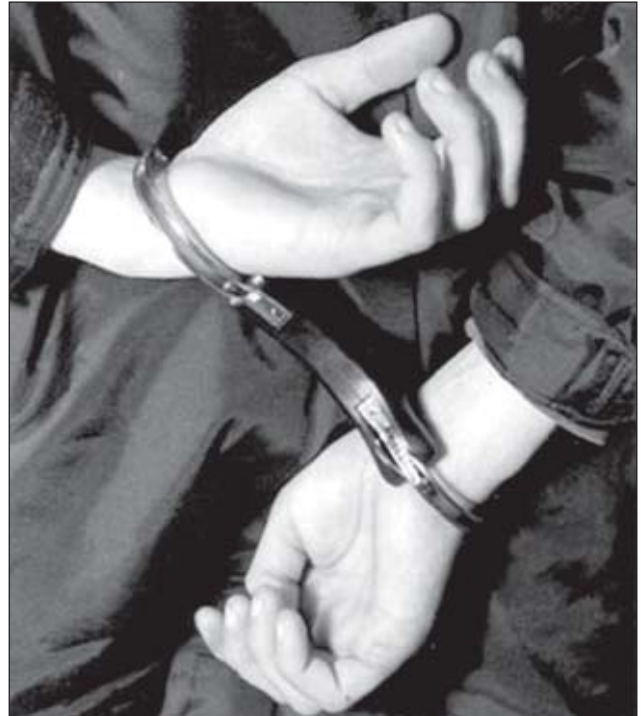
ხურის უფროსი რამაზ მიქელაძე და მთავარი სპეციალისტი ბესიკ ხოზრევანიძე დააკავეს, რომლებიც მენარმეს შავი ზღვის აკვატორიაში თევზის უკანონოდ მოპოვების უფლებას აძლევდნენ და ქრთამს იღებდნენ. ისინი 2000 დოლარის ქრთამის სახით ალების ფაქტზე დააკავეს. კუდის თანამშრომლებმა დააკავეს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ვეტერანთა საქმეების დეპარტამენტის თბილისის სამმართველოს უფროსი იოსებ ჩუტკერაშვილი, რომელიც ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანებს აღრიცხვაზე აყვანის სანაცვლოდ ქრთამის სახით სისტემატიურად 200 ლარს სძალავდა.

ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის თანამშრომლებმა ქრთამის ალების ფაქტზე დააკავეს შემოსავლების სამსახურის აუდიტის დეპარტამენტის ინსპექტორები: ნუგზარ ხორბალაძე, დავით ყურელი, დავით ჩიჩაძე, პავლე გიქოშვილი, ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის ყოფილი გამომძიებელი ირაკლი ჩხარტიშვილი და შუამავლის ფუნქციით მოქმედი მოქალაქე ნუგზარ კობაძე. აღნიშნულმა პირებმა რევიზია ჩაუტარეს ერთ-ერთ შპს-ს, სადაც, აღმოჩენილი დარღვევის დაფარვის მიზნით, მენარმეს 3000 დოლარი გამოსძალეს და რეალურზე გაცილებით ნაკლები ოდენობის თანხა დაარქვინეს.

კუდის თანამშრომლებმა ქრთამის ალების ფაქტზე დააკავეს გლდან-ნაძალადევის რაიონის გამგებობის სამხედრო განყოფილების უფროსი მიხეილ გოგელია და მარნეულის მუნიციპალიტეტის გამგებობის სამხედრო ალიცხვის განვევისა და მობილზაციის სამსახურის მთავარი სპეციალისტი გოგი ხარშილაძე, რომლებიც მოქალაქეებს სამხედრო სამსახურის გადავადებისა და სამხედრო ბილეთების დამზადების სანაცვლოდ სისტემატიურად სხალვდნენ 300 ლარს.

ეს არასრული ჩამონათვალია იმ დაკავებულებისა, რომლებიც ქრთამის ალების ფაქტზე მიმდინარე წელს განხორციელდა. ამ ფაქტებიდან გამომდინარე, რომელთაც ქვეყნის თითქმის უწყვეტად შს სამინისტრო გვანავდის, შეგვიძლია ვირწმუნოთ, რომ ქვეყანაში კორუფცია აღარ არსებობს.

სოფო ბელაშვილი

მოსაგზიხარე მქედლიშვილმა მის განსახილველ საქმეში, დახმარების სანაცვლოდ, ქრთამის სახით, 2010 წლის 28 მაისს 5000 ლარი აიღო.

ქრთამის ალების ფაქტზე დაკავებულია შიდა ქართ-

გასილ ჭიჭინაძე: დღეს საქართველო, ფაქტობრივად, ოკუპანტის

ქართულ დიპლომატიკაზე, მის ნაკლოვანებებსა და ბოლო დროს განვითარებულ მოვლენებზე გვესაუბრება საქართველოს ყოფილი დესპანი ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებში მასილ ჭიჭინაძე.

— ბატონო გასილ, ბოლო დროს, როგორც ექსპერტები, ისე ოპოზიციის წარმომადგენლები, სულ უფრო ხშირად საუბრობენ იმაზე, რომ დღესდღეობით საქართველოს ჩვენთვის სტრატეგიული მნიშვნელობის ქვეყნებთან დიპლომატიური ურთიერთობა, ფაქტობრივად, არ აქვს. თქვენ რვა წლის განმავლობაში დესპანად იყავით ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებში და იქ რა მდგომარეობა გვაქვს ამ მხრივ, რამდენად სწორ პრინციპებზეა აგებული ჩვენი დიპლომატიკა ამ ქვეყნებთან მიმართებაში?

— საქართველოს დიპლომატიური ურთიერთობა ახლო აღმოსავლეთთან 1994 წელს დაიწყო. იმ დროს გაიხსნა სავაჭრო-ეკონომიკური წარმომადგენლობები ამ რეგიონის სამ ქვეყანაში — სირიაში, ლიბანსა და იორდანიაში, სადაც მე მისიის ხელმძღვანელად ვიმყოფებოდი. თავის დროზე ეს მისია ასრულებდა საელჩოს ფუნქციასაც სამივე ქვეყანაში, მაგრამ მამის ჩვენ იქ არ გვიცნობდნენ, ჩვენზე არაფერი სმენოდნენ. ბუნებრივია, ეს ძალიან აფერხებდა თანამშრომლობის გაღრმავების პროცესს... თან ჩვენი ხელისუფლების მხრიდან (როგორც იმჟამინდელის, ისე დღევანდელის) თითქმის არაფერი გაკეთებულა იმისთვის, რომ საქართველოს ამ ქვეყნებთან უფრო მჭიდრო და პარტნიორული ურთიერთობა ჰქონოდა. მეტიც, ამით ელემენტარულად არაფერი დაინტერესებულა, რაც შედეგითაც ჩანს...

ყველაფერი რომ თავი დაგანებოთ, ამაზე ისიც მეტყველებს, რომ 1998 წელს გვიპოტეში საელჩო გაიხსნა და ეს საელჩო ფარავდა ოთხ ქვეყანას — ეგვიპტეს, სირიას, ლიბანსა და იორდანიას. ახლა როგორ წარმოგიდგენიათ ერთი ელჩი ოთხ ქვეყანაში, რა უნდა გააკეთოს და საერთოდ, როგორ უნდა იმუშაოს?

— თქვენი აზრით, რითაა განპირობებული ჩვენი ხელისუფლების მხრიდან სერიული უინტერესობა ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნების მიმართ?

— ამას უინტერესობა არ ჰქვია, ეს არის ელემენტარული უპატივცემულობა ამ ქვეყნების მიმართ. სხვა ახსნას იმას, რომ ოთხ ქვეყანაში ერთი ელჩი გვეყავს, სამწუხაროდ, ვერ ვუძებნი. ანალოგიური დამოკიდებულება აქვს ჩვენს ხელისუფლებას ამ რეგიონის (ახლო აღმოსავლეთის) სხვა ქვეყნებთანაც, მაგალითად კუვეითთან, სადაც, ყველა სიკეთესთან ერთად, ელჩად ქალი გააძენეს.

გასაგებია, რომ ჩვენ „დემოკრატიული“ ქვეყანა ვართ და ამ გენდერული ბალანსს „მაქსიმალურად დაცულია“, მაგრამ, როცა ამა თუ იმ ქვეყანასთან დიპლომატიურ ურთიერთობას ამყარებ, მისი ტრადიციებიც ხომ უნდა გაითვალისწინო? იქ ქალთან ერთად სუფრასთან არ სხდებიან და შენ ელჩად

რომ მიუვლენ, ხომ უნდა გესმოდეს, რომ ამით იმერსა და ქვეყანას შეურაცხყოფას აყენებ?

— თან ეს კუვეითში მოქმედი საელჩო ჰფარავს კიდევ სამ ქვეყანას — საუდის არაბეთს, ბაჰრეინსა და კატარს, რაც, ასევე, უპატივცემულობაა ამ სახელმწიფოთა მიმართ, განსაკუთრებით საუდის არაბეთისათვის, რომელიც მოსახლეობით, ტერიტორიითა და ყველაფერით რუსურსა და ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებთან ათჯერ დიდია კუვეითზე...

— ჩვენი მეზობელ სახელმწიფოებს რა მდგომარეობა აქვთ, დიპლომატიური ურთიერთობების თვალსაზრისით, ახლო აღმოსავლეთში?

ვე ვაზინგტონთან ღია დაპირისპირებაში მყოფი არაბული ქვეყნები?

— მოდი, ასე შევხედოთ საკითხს — დღეს ჩვენი ხელისუფლების წარმომადგენლები ყველგან, სადაც კი ამის საშუალება მიეცემა, თავგამოდებით ამტკიცებენ, რომ რუსეთი, რომელმაც აფხაზეთი და სამაჩაბლო დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად აღიარა, ოკუპანტია. აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, ჩნდება კითხვა — თუ ეს ასეა, მაშინ რა სტატუსი შეიძლება მივაწიოთ ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფნას ავღანეთსა და ერაყში? არის თუ არა ეს ოკუპაცია? რა თქმა უნდა, ოკუპაციაა; და ჩვენი მხრიდან ამ პროცესში მონაწილეობა ნიშნავს იმას, რომ დღეს საქართველოც, ფაქტობრივად, ოკუპანტია.

ახლა რაც შეეხება კითხვას, როგორ აღიქვამენ ამას ავღანეთისა და ერაყში, ბუნებრივია, მათთვის ჩვენი ისეთივე მტრები ვართ, როგორც — ამერიკელები; და თუ ოდესმე ეს ქვეყნები ისე გაძლიერდებიან, რომ მოქიშვე სახელმწიფოებად იქცევიან, დივერსიების მოწყობა შესაძლებელია, საფრთხე არის სახელმწიფოებისათვის, მათი ერთ-ერთი უპირველესი საშიშრე სწორედ ჩვენი ვიყავით. თუმცა აქვე ისიც უნდა ითქვას, რომ საქართველოს წვლილი ამერიკის მიერ ერაყში წარმოებულ სამხედრო ოპერაციაში ძალზედ მცირეა და, შესაბამისად, ჩვენ, ალბათ, მათთვის ნაკლებად შესამჩნევნი ვართ...

ამ ხელისუფლებას რუსეთთან ურთიერთობის მოგვარების არც ნება აქვს და არც — ჩისუკისი

— სომხეთსა და აზერბაიჯანს თითქმის ყველა ქვეყანაში აქვთ საელჩოები; მართავენ შეხვედრებს, კონფერენციებს და ყველაფერს ცდილობენ, რომ მათ შორის მჭიდრო ურთიერთობები დამყარდეს. ის კი არა, ამერიკის შეერთებული შტატების კი, რომელსაც ჩვენთან შეხვედრები, ახლო აღმოსავლეთთან პარტნიორობა ნაკლებად სჭირდება, გაცილებით უფრო აქტიურად თანამშრომლობს ამ რეგიონთან. აღარაფერს ვამბობ თურქეთზე, რომელიც ამ მხრივ კიდევ უფრო აქტიურია...

ერთადერთი სახელმწიფო, რომელიც არაბულ ქვეყნებთან ფაქტობრივად არ ურთიერთობს, ჩვენ ვართ, არადა, ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, იქ უამრავი აფხაზი ცხოვრობს...

თუ გვიჩნია, რომ ამ ხალხს ოდესმე საქართველოსკენ გული მოუბრუნდეს, ვალდებულნი ვართ, მათთან მოლაპარაკებები ვანარმოოთ, თუმცა, კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, რომ ჩვენი ხელისუფლება არა მხოლოდ არ მუშაობს ამ მიმართულებით, არამედ მას სრულიად არ აინტერესებს ეს საკითხი...

— ხელისუფლების ოპონენტები ხშირად აცხადებენ, რომ დღეს საქართველო მოქცეულია საერთაშორისო იზოლაციაში. თქვენი აზრით, ამას ნაწილობრივ ჩვენი დიპლომატიის არაადეკვატურობაც ხომ არ განაპირობებს?

— რა თქმა უნდა, ქვეყანა, რომლის დიპლომატიაც თავის საქმეს ვერ აკეთებს, ყოველთვის ცუდი გზით მიდის; ასეა ჩვენი შემთხვევაშიც.

დღეს საქართველო რეალურად მონყვეტილია მსოფლიოს და ამაზე ვერც რამ მეტყველებს. აი, მაგალითად, 48 დამოუკიდებელი სახელმწიფოა აფრიკის კონტინენტზე და ჩვენ არც ერთ მათგანში საელჩო არ გვაქვს. შესაბა-

რისადაც, არ გვაქვს მათთან დიპლომატიური ურთიერთობაც. ასევეა სამხრეთ ამერიკის ქვეყნებშიც... მითხარით ახლა, რომელ სახელმწიფოებშია ლაპარაკი, როცა არაფერს გვიცნობს და არსად ჩვენი სახელის ხსენება არ არის?

შესაბამისად, ბუნებრივად ჩნდება კითხვა: რას აკეთებს ჩვენი საგარეო უწყება? ეს მიხედვით ელვის სისწრაფით სარგებლობს ამ რეგიონთან. აზერბაიჯანს ვამბობ თურქეთზე, რომელიც ამ მხრივ კიდევ უფრო აქტიურია...

— ეს ყველაფერი გასაგებია, მაგრამ საბოლოო სიტყვებს ეკუთვნის. გასსოვთ, ერთი წლის წინათ ჩვენი პატრიარქის მოწოდების საფუძველზე რუსულმა მხარემ სოფელ პერევიდან ჯარები რომ გაიყვანა, მეორე დღეს, სააკაშვილის შაჰიაბის გადაცემა, ის რუსი ჯარისკაცები უკან შემობრუნდნენ...

— რა თქმა უნდა, მთავარი მაინც პოლიტიკურ ხელმძღვანელებს შორის შეთანხმებაა, მაგრამ როცა ვხედავთ, რომ ჩვენი ხელისუფლება ამის გამკეთებელი არ არის, მხოლოდ ორი გამოსავალი გვრჩება — ან უნდა მოვიშოროთ, შევცვალოთ ეს ხელისუფლება, ან უნდა მივმართოთ სახალხო დიპლომატიას. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მუდმივად ვიქნებით ასეთ დაძაბულ მდგომარეობაში და, თუ საბოლოოდ რუსეთთან ურთიერთობას არ მოვაგვარებთ, არანაირი პერსპექტივა ჩვენს ქვეყანას საერთაშორისო პოლიტიკურ ასპარეზზე არ ექნება.

— დავუბრუნდეთ ახლო აღმოსავლეთის თემას, დღეს საქართველო აქტიურად მონაწილეობს ამერიკის სამხედრო ოპერაციაში ერაყსა და ავღანეთში. საინტერესოა, როგორ აღიქვამენ ამას იგი-

რი ურთიერთობის აღდგენის პროცესში ძალიან დიდი წვლილის შეტანა...

— კონკრეტულად ვის გულისხმობთ?

— ვგულისხმობ ხელოვნების, კულტურის, მეცნიერების სფეროში დამსახურებულ ადამიანებს, რომელთაც სერიოზული კავშირები აქვთ რუსეთის გავლენიან წრეებში; თუმცა ისიც არ უნდა დავავიწყებდე, რომ ამ ადამიანებს ჩვენმა ხელისუფლებამ, სწორედ იმის გამო, რომ ისინი რუსეთთან კეთილმეზობლური ურთიერთობის მომხრენი არიან, თავის დროზე „ნითელი ინტელიგენცია“ და „ერის მოლაღატებები“ უწოდებ...

— რაოდენობა არ მაქვს მხედველობაში, არამედ გვეულისხმობს იმას, რომ ჩვენი ჯარისკაცები იქ რეალურად, ქართველების სტატუსით არ იმყოფებიან. მეტიც, ქართული დროშის ქვეშაც კი არ იბრძვიან, რაც იმას ნიშნავს, რომ ისინი, ფაქტობრივად, მძლუშები, უსახელო ჯარისკაცები არიან.

— ასე თვით შაჰ-აბასიც კი არ ექცეოდა ჩვენს სარდლობას, მას რომ ქართლ-კახეთიდან მეომრები მიჰყავდა ავღანეთში ქართული დროშა მიუძღოდნენ. ეს იყო ჩვენი ეროვნული ღირსების გამომხატვენი უყესტი, რაც დღეს, სამწუხაროდ, ერსა და ქვეყანას დაკარგული აქვს...

— ანუ თქვენ მიგაჩნიათ, რომ ქართული შენაერთები ამერიკის სამხედრო ოპერაციაში არ უნდა მონაწილეობდნენ?

— რა თქმა უნდა, ბოლოსდაბოლოს, ამით ხომ მტრად ვიკიდებთ მთელს მუსლიმანურ სამყაროს? გვიჩნია ჩვენ ეს?.. პირიქით, სულ იმას უნდა ვცდილობდეთ, რომ ყველას-

თან პარტნიორული და მეგობრული ურთიერთობა გვექონდეს. მით უმეტეს, არაბულ ქვეყნებს, რომლებიც თავიანთი უახლესი ისტორიით, ასე ვთქვათ, პრორუსული პოლიტიკის გამტარებლები არიან და რომლებიც დღემდე აღმერთებენ სტალინს, შეუძლიათ შუამდგომლობაც კი გაგვინიონ კრემლთან ურთიერთობის მოგვარებაში. ოღონდ, კიდევ ერთხელ ვიმეორებ, ამას საქმისადმი სწორი მიდგომა და დიპლომატია სჭირდება, რის იმედიც ამ ხელი-სუფლების პირობებში ნამდვილად არ უნდა გვექონდეს.

— თქვენ სტალინი ახსენეთ და რას ფიქრობთ იმაზე, რომ ხელისუფლებამ მისი ძველი თვალსა და ხელს შუა გაგვიკრო?

— სიმართლე გითხრათ, ამაზე ფიქრიც არ მინდა, იმიტომ, რომ ეს არის ამ ხელისუფლების პოლიტიკური მოუწინაველობის გამოხატულება და მეტი არაფერი. მე, უბრალოდ, ერთი რამ ვერ გამიგია — ვის უნდა დაეუფეროთ სტალინის შეფასებაში: ჩერჩილს, ჰარიმანს, დე გოლს (რომელიც ამბობდა, ოქროს ძველი უნდა დაეუფერათ საბჭოთა კავშირის ბელადს პარიზის ცენტრში) თუ დღევანდელ ექსპერტებს, რომლებიც, კაცმა არ იცის, ვინ არიან, საიდან მოვიდნენ და საერთოდ რას წარმოადგენენ?

— ან თუ ამ ძველის ალება, როგორც ესენი აცხადებენ, საზოგადოების ნება იყო, რატომ დღისით არ მოხდა მისი დემონტაჟი? რისი შედეგია? ხომ არ ფიქრობდნენ, რომ ხალხი ამის უფლებას არ მისცემდა? რა თქმა უნდა, სწორედ ამის ეწინააღმდეგეა ამიტომაც მოხსნეს ეს ძველი მათთვის დამახასიათებელი „ხელნერი“ — მალულად, ქურდულად, ღამის ოთხ საათზე, რითაც ხელი-სუფლებამ კიდევ ერთხელ დაგვარწმუნა, რომ მას საზოგადოების აზრი, ნება საერთოდ არ აინტერესებს...

— დასასრულ კლინტონის ვიზიტზეც გკითხავთ, თქვენი აზრით, რას ნიშნავდა ჩვენთვის მისი ჩამოსვლა?

— ყოველ შემთხვევაში, ეს ვიზიტი სერიოზული მნიშვნელობის არ ყოფილა, კლინტონმა, უბრალოდ, შემოგვიარა და გაისეირნა ჩვენს ქვეყანაში. მისი მხრიდან ეს იყო პოლიტიკური ვალის მოხდა და მეტი არაფერი, რაზეც, ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ისიც მეტყველებს, რომ ის აქ სულ რაღაც ექვსი საათით იმყოფებოდა.

ყველას უნდა გვესმოდეს, რომ ასეთი სტუმრობები საქართველოს დღეს არსებულ მდგომარეობაში ვერ გამოიყვანს, ჩვენი სერიოზული პრობლემების წინაშე ვდგავართ და ამ პრობლემების გადაჭრა იმაზე არ არის დამოკიდებული, მოენივნება თუ არა ქალბატონ კლინტონს შარდენის ვიზორი ქარა.

რა საჭიროა როგორც საშინაო, ისე საგარეო პოლიტიკური კურსის ძირეულად შეცვლა, სწორი დიპლომატია და ახლო ურთიერთობების დამყარება მთელ რიგ ქვეყნებთან, უპირველესად, რუსეთთან? სხვა გამოსავალი, საწუროდ თუ საბედნიეროდ, დღეს ჩვენ არ გვაქვს და, რაც უფრო დიდხანს ვერ დავინახავთ ამას, ბუნებრივია, მით უფრო ძველი იქნება შემდეგ და შემდეგ საქართველოს გამოყვანა ამ ურთულესი, მე ვიტყვოდი, დამლუპველი მდგომარეობიდან...

ესაუბრა ჯაბა შხანია

არნო ხიდირბეგიშვილი:

«შპს-იანი გასაიკრებს...»

1226 წლის 13 ნოემბერს, თბილისის ალბის შემდეგ, ჯალალედინმა სიონის ეკლესიიდან დევისმშობლისა და მაცხოვრის ხატების გამოტანა და ხიდზე დადება ბრძანა; დატყვევებულ ქართველებს ხიდზე უნდა გაეველოთ და ხატებზე ფეხი დაეხევიანათ ან... დახოცილიყვნენ. იმ დღეს 100.000-მა მონაწილე ხატების შეურაცხყოფას სიკვდილი არჩია. მათი თავმოკვეთილი სხეულები მტკვარში გადაყარეს, რომელიც მართლმადიდებელ ქრისტიანთა სისხლით შეღებოდა, რამდენიმე დღე **ალისფერი მოედნებოდა...**

საბჭოთა წლებში იმ ხიდის ბურჯებზე ახალი, ქვის ხიდი ააგეს, რომელზეც **2010 წლის 5 ივლისს** შინაურულად (თეთრ ჩუსტიტებში) გამოიწვიო ბილი ქვეყნის სახელმწიფო მდივანი დასეირნობდა, რომელმაც ჯალალედინიდან 777 წლის შემდეგ თბილისი უსისხლოდ აიღო, **2003 წელს ალისფერი იყო ვარდები და არა მტკვარი...**

ორი საათით ჩამოფრენილი სტუმრის ჩვენი უძველესი ისტორიით „დაგრუზვა“ არცთუ ეთიკური (**ჩვენი GEOხელისუფლების ნება რომ იყოს, საქართველოს ისტორიას ტურისტთა მოსაზრებ 3-ნუთიან სარეკლამო კლიპამდე შეამცირებს!**) ქალბატონ კლინტონს იმიტომ კი არ გამოუცვლია პროტოკოლით გათვალისწინებული სამოსი, რომლითაც უკრაინას, პოლონეთს, აზერბაიჯანსა და სომხეთს ეწვია, რომ ასეთი „პორქუში ისტორიები“ მოესმინა! ამიტომაც ვერ შენიშნა „სისხლის ლაქები“ ეროვნულ ბიბლიოთეკაშიც, სადაც მეტეხის ხიდზე სტუმრობამდე მიიყვანეს და სადაც მოკლული პრემიერის — ფვანიას მეუღლე დახვდა; ასევე, შარდენის ქუჩაზე, სადაც მეტეხის ხიდის მონახულების შემდგომ მიიწვიეს და რომელსაც ბოლო წლების მრავალი სისხლიანი ისტორია უკავშირდება.

უკველანი შარდენის ქუჩის შარკვა დაპინყა ქალბატონ კლინტონს, რომ ვირტუალურ და არარეალურ საქართველოში იყვინება!

განემარტავ: **ვირტუალური საქართველო** ჩვენს ტელევიზიებსა და გლამურულ ჟურნალებში არსებობს. იქ შარდენის ქუჩის მუდმივი სტუმრები ცხოვრობენ: **GEOხელისუფლება და საქართველოს ბნელითა, მათი მომსახურე ბიზნესმენები და არასამთავრობო ორგანიზაციითა ხელმძღვანელები, სოროსისა & კომპანიის გრანტების „ნემსებზე რომ შემსხდარან“;**

ვირტუალურ საქართველო სტუმრებს უჩვენებენ და CNN-ზე საჩვენებელ კლიპებში იღებენ, მაგრამ იქ არაა უბრალო ხალხი, მხოლოდ **შარდენის ხიდი** სტუმრები არიან, რომლებსაც აქვთ პრივილეგიები, იმუნიტეტი, პისტოლეტი და ფული, რაზეც ნებაყოფლობით უარს არასდროს იტყვიან;

რეალურ საქართველოში კი არიან ბავშვები, სამშობიარო სახლიდანვე იმისთვის განწირული, რომ მოსამსახურეები და საზარბაზნე ხორცი იყვნენ სხვის ომებში; არიან ჭაღარით შევერცხლილიანი დამსახურებული მოხუცები, რომლებმაც საქართველო აგვიშენეს, ომები გამოიარეს, დღეს კი ნამღვრები და მკურნალობის გარეშე არიან დარჩენილები, რადგან წამლის საფასური მათ პენსიას ასჯერ აჭარბებს! მათ აშენებულ ქვეყანაში კი ეს ყველაფერი, დასვენებასა და განათლებასთან ერთად, უფასო იყო;

რეალურ საქართველოში ასი ათასობით უმუშევარია — ძალღონით სავსე, მცოდნე ქალები და კაცები, ყოველდღე რომ დიღემის წინაშე დგანან: პური იყიდონ თუ წამალი, სახელმძღვანელო თუ ნაყინი ბავშვებისთვის და არც კი ოც-

ნებობენ შარდენის ქუჩაზე გასართობ დაწესებულებებში სტუმრობაზე, ეს მხოლოდ ერთი მუჭა მდიდრების — **GEOხელისუფლებისა და მათთან დაახლოებული ბიზნესმენებისა** ხელმისაწვდომი.

რეალურ საქართველოში ვერ ნახავ ადამიანს, დღევანდელ GEOხელისუფლებას რომ არ შეაჩვენებდეს და მის ნასვლაზე რომ არ ოცნებობდეს, მაგრამ ხალხი დამინებულს, დემორალიზებულს და განხიზღვნილს ოპოზიციის ლიდერები, უკეთეს მომავალს რომ ჰპირდებოდნენ, გამყიდველები და მოლაპატეები აღმოჩნდნენ!

და სანამ ეს პოლიტენაპირალიზმ ცრუმოხა, ფულს აკითხავენ და ფულს აჭიანურებენ, იზრდება GEOხელი-სუფლავის მიერ ტესტავსა და ფასტფუდზე ადამიანთა შეიკრიბება ახალგაზრდა თაობა, რომელიც მიხედვით სანაკაპოლიზმ პარტიკული სექტორის კაპიტალიზმ „აპკურსის“: არასრულწლოვანი გოგო-ბიჭები და უფიქრებლად, დანების ტრილით ართმევენ ერთმანეთს ბოი-და გელფრენდებს, მალე ისინი სრულწლოვანები გახდებიან და უფულის ბარებში შეიკრიბებიან... შემდეგ კი ყველაზე გადაქვავებულ ვინც გაზაზე გადაქვავებულა — დღეს გადმერთებულ პრეზიდენტსაც კი!..

სტირდებოდა კი ასეთი საპარტიკული აპკ-ის სახელმწიფო მდივანს მისი ვიზიტისას? არა, მისთვის ბევრად ხელსაყრელი იყო, დაეჯერებინა ვირტუალური სიყალბე და, აი, რატომ:

საქმე ისაა, რომ კლინტონმა საქართველო ტყუილად არ შემოინახა ტურნეს დასასრულისთვის: მესიჯები, რომლებიც აქ უნდა გაეხმინებინა, უკრაინაში, პოლონეთში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში მისი ვიზიტების შედეგებზე იყო დამოკიდებული. **სავარაუდოდ, ჰილარის დაგეგმილი ამოცანები ვერსად გადაჭრა, და მოლაპარაკებებიც, განსაკუთრებით — აზერბაიჯანსა და სომხეთში, საკმაოდ დადასტურებული იყო, ამიტომ იძულებული შეიქნა, „ჯავრი“ საქართველოზე ეყარა.**

„ოკუპაცია“, „ანექსია“, „დე-მოკრატული გზით არჩეული

პრეზიდენტი“, „თამარ-მეფის „ოქროს ეპოქის“ გამოკრების ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა“, „დემოკრატიის ჩირაღდი“, „ნარმატებული რეფორმები, რომლებმაც არ შეიძლება აღფრთოვანება არ გამოიწვიოს“, „ჩვენ არ მიგატოვებთ და კვლავაც მხარს დაგიჭერთ“ — ეს თეზისები ერთნაირად იყო გათვალისწინებული როგორც საქართველოს, ასევე, ყველა დანარჩენი სტატუსის მქონე არსი კი ასეთია: **„მიზანძიე საქართველოს, მის დემოკრატიულ, რეფორმატულ, ჩვენს ძალღონით ერთგულ ხელისუფლებას და თქვენც დაგეგმარებით!“**

მაგრამ ჰილარის თეზისები ფუყე აღმოჩნდა და, GEOხელისუფლების გარდა, შობებქდილება ვერაფერზე ვერ მოახდინა, უფრო მეტიც — უკუეფექტი გამოიწვია, რუსეთის სამართლიანი აღშფოთება (მიუხედავად იმისა, რომ სახელმწიფო მდივანმა თბილისის მოსკოვთან კომპრომისის გამოძენისკენ მოუწოდა)! მთავარი ინტრიგა ეს მაინც არაა: **რატომ, რომ თეთრი სახლი, ერთის მხრივ, საქართველოში იარაღის შეტანაზე ემბარგოს აცხადებს („მიზანძიე“, ბოლოსდაბოლოს, მიხედნენ, რა საშუალება, ბავშვებისთვის „ასანთის“ მიცემა). მეორეს მხრივ კი, სახელმწიფო მდივანი საქართველოს ხელისუფლებას აქვს და შემდეგ მოქმედებებში მეტი გაბედულებისა და დამოუკიდებლობისკენ მოუწოდებს?**

კრისთვინს სჭირდებათ აპერიკულას საქართველო?

აი, როგორ პასუხობს ამ კითხვას საქართველოს ეროვნული და სოციალური ურთიერთობების აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, რუსეთის სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, პროფესორი **ალექსანდრე ჭაჭია** თავის შარშანდელ ინტერვიუში:

„სამი მიზეზით: ბაზსადენების, სამხედრო ინფრასტრუქტურის, უპირველესად, ირანთან მოსახლოდნელ ომში აპროდრომების (რეგიონში სხვა არავინ დაუთმობს ამერიკელებს აგროდრომებს!), რუსეთში სან-

სტუმრობის შემდეგ დაძაბულობის ესკალაცია საგრძობია: გახშირდა ინციდენტები კონფლიქტის ზონებში, საქართველოს საზღვრისპირა სოფლებში წყალმომარაგების პრობლემებია და შედეგად, უკმაყოფილო მოსახლეობაც, აღარაფერი რომ არ ვთქვათ GEOხელისუფლების წარმომადგენელთა (ბოკერია, ვაშაძე, იაკობაშვილი, შაშკინი, ბაქრაძე) და სამეფო კარის პროტო-პოლიტიკოლოგთა „ჯგროს“ მკვეთრად პროვოკაციულ განცხადებებზე.

ამგვარი უაზრო ფაციფუცის კიდევ ერთი მაგალითი მიმდინარე წლის 10 ივლისის დღის რე-ის საგარეო საქმეთა მინისტრ **სერგეი ლავროვის** ტელეკომპანია „МИР“-ისთვის მიცემულ ინტერვიუში, სადაც მან აღნიშნა: **„დიპლომატიური ურთიერთობების არარსებობის პირობებშიც კი, როცა რუსეთის ინტერესებს საქართველოში კავკასიასთან საზღვრის მცირე მონაკვეთიც საკმარისია, ამიტომაც სავსებით ნათელია, რომ ამერიკელები სააკაპოლიზმს ან პირდაპირ მითითებას მისცემდნენ, ანდა მისი უთავობით ისარგებლებდნენ და რუსეთის რეაქციის შესაძლებლობად პროვოკაციისკენ უბიძგებდნენ: შეძლებდა თუ არა იგი თავისი სტრატეგიული ინტერესების დაცვას საკუთარ საზღვრებთან.“**

შარშან (2008 წლის აგვისტოში) — ა. ხ. სნორედ ასეთი შემთხვევა განხორციელდა სააკაპოლიზმის ხელით. ამ თვალსაზრისით მან თავისი მისია მოსკოვთან კომპრომისის გამოძენისკენ მოუწოდა)! მთავარი ინტრიგა ეს მაინც არაა: **რატომ, რომ თეთრი სახლი, ერთის მხრივ, საქართველოში იარაღის შეტანაზე ემბარგოს აცხადებს („მიზანძიე“, ბოლოსდაბოლოს, მიხედნენ, რა საშუალება, ბავშვებისთვის „ასანთის“ მიცემა). მეორეს მხრივ კი, სახელმწიფო მდივანი საქართველოს ხელისუფლებას აქვს და შემდეგ მოქმედებებში მეტი გაბედულებისა და დამოუკიდებლობისკენ მოუწოდებს?**

მორჩა და გათავდა! **ხოლო GEOხელისუფლება, რომელიც წარსულში მასზე ფულის დახარჯვის გაბედულებას ცდილობს, მზადაა, აშშ-ისთვის სასარგებლო იყოს ზემოქანით მთავარი სამივე პუნქტი:**

1. მით უფრო, რომ GEOხელისუფლებას ამერიკასთან ნაყოფიერ სამეცნიერო-ტექნიკურ და ეკონომიკურ თანამშრომლობაზე (რუსეთისა და უკრაინის მსგავსად) შეთანხმების უნარი არ შესწევს. **ამიტომ ჰილარი კლინტონის მიერ საქართველოში**

პანიჭებთ ქურას სახელს მსოფლიოში ყველაზე იაფად

«ქოტაბი» და ჯიბაგაფხაკილია ნუ გამოგვხედავებინან

აყენოს ბიზნესსა და მოსახლეობას, რომელიც რუსული ხარისხიანი და შედარებით იაფი საქონლის (კვების პროდუქტები, სამშენებლო მასალები, ფართო მოხმარების ნივთები, მედიკამენტები) გარეშე დარჩა; ასევე, დააქინოს ქართული საზოგადოების თვალში რუსეთის ხელი-სუფლების დამსახურება, რომელმაც „ჯიბო ლარსი“ გახსნა და ჩართულ ავიაკომპანიაზე დათანხმდა, რათა (ლავროვის ტექსტის მიხედვით განვარდნობ) „სახლს საზღვარზე ტრადიციული კონტაქტების განხორციელებისას დაბარკოლებები არ შეეძინას“.

ძნელი არაა იმ სომეხი გადამზიდველების რეაქციის გამოცნობა, რომლებიც დღეს არსებული უმოკლესი და მათთვის ერთადერთი შესაძლო მარშრუტით („ზემო ლარსი“ გამშვები პუნქტის გავლით) საქართველოში რუსული ტვირთების შემოტანაზე არიან სპეციალიზებული და ამიერიდან მოკლებული იქნებიან ამ შესაძლებლობას; იმ დროს, როცა მათი აზერბაიჯანელი კოლეგები აგრძელებენ რუსული ტვირთების შემოტანას „ნითელი ხიდის“ სასაზღვრო პუნქტიდან! ესეც ლავროვის მიერ ნახსენებ „ამ რეპროდუქციის მცხოვრება ხალხებთან ურთიერთობის მონასრულებას“ ერთობ ორიგინალური მეთოდია.

გეოგრაფიული ფაქტების გათვალისწინებით პრიმიტიულია, როგორც ორი წლის წინათ: „უნდა მისარგებლოთ მომენტით, რომ ახლა-ახლა რუსეთში სპეციალური ოპერაციის საბრძოლო გარდაცვალების მიზნით დაგზავნილი რუსული საჰაერო ძალების დახმარებით დაიწყო „საზღვრო პუნქტის“ დახმარებით საქონლის შემოტანის პროცესი. ახლა კი უფრო რთულ შემთხვევასთან გვაქვს საქმე. წლებსა და თვეებს შორის ჩასულ დამსვენებლებს ნახაიან ბინ მუბარაქ ალ ნახაიანის ხეივანი დასხვდება. დამეთანხმებით, ალბათ, რომ საკმაოდ ძნელი დასამსოვრებელია, მაგრამ რას ვიზამთ, უნდა დავიმსხვავოთ, მან ხომ ბათუმს 10 000 პალმა უსახსოვრა!

ეს ბრძნული და საბატივ-ცემული აზრი „ბრძენთა საბჭოში“ (ანუ ბათუმის საკრებულოში) ისე მიიღეს, სხდომაზე არ ჩატარებულა, არც მოსახლეობისთვის უკითხავს ვინმეს აზრი, უნდა დათმოს თუ არა ამ ქუჩისთვის ასეთი სახელის დარქმევა.

გურთ, თქვენი სახელი მთელმა ქვეყანამ გაიგოს? მაშინ აჩუქეთ ბათუმს ან თბილისს 10 ათასი პალმა და თქვენი სახელი მიენიჭება ქურას, მოედანს, სკვერს; დაგიდგამენ ბიუსტს, ქანდაკებას, ძეგლს და თქვენი სახელიც უკვდავი გახდება. თუ პალმები არ გაქვთ, მაშინ ერთი სასტუმრო მაინც უნდა ააშენოთ, ბათუმის „შერატონის“ მსგავსი.

ჯერ იყო და თბილისში ვიზიტის შემდეგ აშშ-ის იმდროინდელი პრეზიდენტის — ჯორჯ ბუშის თვითმფრინავი აეროპორტის მიწას არ იყო აცდენილი, ერთ-ერთ ქურას მისი სახელი რომ ეწოდა.

თბილისის ერთ-ერთ ყველაზე ლამაზ ადგილას, რომელსაც ყველა სტუმარს დიდი სიამაყით ვარჩევნებით ხოლმე, აბანოთუბანში ჰეი-დარ ალიევის ბიუსტი დაგვიდგეს. თვითონ აზერბაიჯანელებსაც არ ეყოთ, ალბათ, სასაცილოდ ეს ფაქტი. ძეგლი ძეგლია, დადგან, რა მოხდა მერე, მაგრამ ყველაზე საინტერესო ისაა, რატომ და როგორ აკეთებენ ამას.

ბიუსტის ეკონომიკის მიზნით, შეგვიძლია ამ ძეგლს ილჰამის ხანში შესვლის შემდეგ მისი სახელიც დაეარქვათ, ხომ დაემსგავსება მამამისს?! სახელის შეცვლა დასჭირდება და ეგაა. ამის მერე კარგი იქნება ისეთი ადამიანების ძეგლები დადგათ, სხვებსაც რომ ჰგვანან.

აგერ თემურ ნიკლაურის ძეგლი უკვე გვაქვს. კიდევ დადგათ ლაო ძის ძეგლი. ჩინელები ხომ ძელ ერთმანეთს ჰგვანან და ვანეროთ ზედ ხან ბრუსლი, ხან მათ ძედუნნი, ხან იაო მინგი და ასე... ისე თბილისი ყველაზე კარგად ასახავს საქართველოს საგარეო პოლიტიკურ მიმართულებებს, ბუშის გამბიზიო თუ გზატკეცილი, ალიევის ბიუსტი. ათათურქი გვაკლია. შეგვიძლია სააკაძის მოედანს შევუცვალოთ სახელი. ალიევის სანაპიროს გაგრძელებას კი მოუხდებოდა „ათა თურქის“ სახელი. ქურჩის ბოლოს დავდგათ მემორიალი „თბილის-ქალაქის ყველა ამოხრებელის უკვდავსაყოფად“. თურქებსაც გაუხარდება, სპარსელებსაც, მონღოლებზე აღარაფერს ვამბობ, თემურ-ლენგის შთამომავლები ჩამოვლენ მემორიალის გახსნის ცერემონიაზე.

ქურჩის გახსნას მხოლოდ მისი მეუღლე დაესწრო. „ადამიანები, რომლებიც სიკვდილის პირას არიან, არ ტყუიან. ყველაზე დამაჯერებელი დოკუმენტური მასალა ამ ომზე იმისგან, რაც თქვენს მინახავს, შექმნა რუსეთის ამ ორმა პატრიოტმა. მე არ ვიცი, არსებობს თუ არა ორი რუსეთი. მაგრამ ზუსტად ვიცი, რომ რუსეთში არსებობს ძალიან ბევრი წესიერი, პატიოსანი რუსეთის პატრიოტი, რომელთაც მშვენივრად ესმით, რომ რუსეთს არავინ ემუქრება, რომ საქართველო არ დასხმია თავს რუსეთს და ჩვენ არ გვინდა რუსული მიწები,“ — განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა.

მერე იყო და, პოლონეთის ტრაგიკული დაღუპული პრეზიდენტი ლეხ კაჩინსკი საფლავშიც არ იყო ჩასვენებული, რომ შავი ზღვის ქურჩას მისი სახელი ეწოდა.

ახლა კი უფრო რთულ შემთხვევასთან გვაქვს საქმე. წლებსა და თვეებს შორის ჩასულ დამსვენებლებს ნახაიან ბინ მუბარაქ ალ ნახაიანის ხეივანი დასხვდება. დამეთანხმებით, ალბათ, რომ საკმაოდ ძნელი დასამსოვრებელია, მაგრამ რას ვიზამთ, უნდა დავიმსხვავოთ, მან ხომ ბათუმს 10 000 პალმა უსახსოვრა!

ეს ბრძნული და საბატივ-ცემული აზრი „ბრძენთა საბჭოში“ (ანუ ბათუმის საკრებულოში) ისე მიიღეს, სხდომაზე არ ჩატარებულა, არც მოსახლეობისთვის უკითხავს ვინმეს აზრი, უნდა დათმოს თუ არა ამ ქუჩისთვის ასეთი სახელის დარქმევა.

**ბათუმის
საკრებულო
პატივისცემის
ერთობილ
ხარის მიხედვით
სულ სოტა ხნის
წინათ თურქი
ინვესტორის —
ნუკათინ
ჩარბიქლუს
სახელობის ქუჩა
გაიხსნა ბათუმში.
ეს ინიციატივა
რომ გატოვდა
ნუკათინმა პატივი
გვსა და
„შერატონი“
აგვიხანა. ახლა
ქილევ არაბი
შეიხის მიხედვით
გამოსატან „ლარა
პატივისცემა“.
საინტერესოა, ვინ
არის შეიხი
ნახაიანი,
რომელმაც
10 ათასი
პალმა აჩუქა
საქართველოს და
თავად ნახაიანი
საქართველო
გაიფორკა?**

შეიხი ნახაიანი ბინ მუბარაქ ნახაიანი არაბეთის გაერთიანებული საემიროების უმაღლესი განათლებისა და სამეცნიერო კვლევების მინისტრი ყოფილა. ამასთანავე, ერთ-ერთი საერთაშორისო სატელეკომუნიკაციო კომპანიის ხელმძღვანელი, რომელიც ოპერირებს პაკისტანში, ბანგლადეშში, უგანდაში, კონგოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში, სპილოს ძვლის სანაპიროზე და, თუ კომპანიის შესახებ ინტერნეტში გავრცელებულ ინფორმაციას ვენდობით, საქართველოს სატელეკომუნიკაციო ბიზნესშიც აპირებს შემოსვლას.

ქართველების პატივისცემის ამბავი ხომ იცით და როგორ გგონიათ. მხოლოდ ქურჩის სახელის დარქმევას დასჯერდებიან? ალბათ, შეიხს პარამხანაში ერთ-ორ ქართველ ხანუმასაც. „უნდა გაროდ“ გაუგზავნიან.

ვილაცამ შეიძლება თქვას, მერე რა მოხდა, რა გახდა ერთი ქურჩა, კაცმა ამხელა „პატივი გვცაო“, მაგრამ გავაძრო და სწორედ ეგ არაბი და თურქი გვეტყვის, ბათუმი ჩვენი იყო და იქ აღარ გავგატარებენ. „ვარდების რევოლუციამდე“ წლების განმავლობაში, ქურჩისთვის ამა თუ იმ პიროვნების სახელის მინიჭება მხოლოდ მაშინ იყო შესაძლებელი, თუ პიროვნება, რომლის სახელიც ქურჩას უნდა დარქმეოდა, 20 თუ არა, 10 წლის გარდაცვლილი მაინც იქნებოდა. გარდა ამისა, თვითმმართველებსა და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლებს უნდა გაეთვალისწინებინათ ადგილობრივი მოსახლეობის აზრიც.

ახლა ქალაქებმა საკუთარი „სხეულის გაყიდვა“ მილიარდერი შეიხებისთვის ინვესტირების და პრეზიდენტების საპატივცემულოდ დაიწყეს. არ გაგიკვირდეთ, სულ მალე აუქციონზე ქურჩებიც რომ გაიტანონ. კარგი ფული კი შემოუვათ. მერე შეიძლება ქალაქების სახელებიც გაყიდონ. ბოლოს ვინმე ახირებული მილიარდერი ქვეყნის სახელში დიდძალ ფულს გადაგიხდის და ფაფუ შენი საქართველო.

მსგავსი ფაქტი არც ერთ ქვეყანაში მსმენია. ძალიან მარტივად რომ ვთქვათ, ინვესტიცია, როგორც ქვეყნის, ასევე, მისი მეპატრონის სარგებელიცაა, აქედან გამომდინარე, ვფიქრობ, ეს არ წარმოადგენს ისეთ დამსახურებას, რომ რომელიმე სასტუმროს მეპატრონეს ან არაბ მილიარდერს 10000 პალმის სანაცვლოდ წილად ერგოს ის პატივი, რომ ქურჩას მისი სახელი დაერქვას.

საკმარისია უკვე ეს უაზრო „პატივისცემა“. ისევ და ისევ საკუთარ ჯიბეს ისჯელებენ და ჩვენ გვაიძულებენ, ლაქივით თვალბეჭდით ვუყუროთ და ქურჩებს მათი სახელები დავარქვათ.

ალბათ, ცოტა ხანში ქურჩების ყიდვა-გაყიდვის სააგენტოც გაჩნდება ლოზუნგით „ვანიჭებთ ქურჩას თქვენს სახელს, მსოფლიოში ყველაზე იაფად, ეს სულ რაღაც ერთი სასტუმრო ან 10000 პალმა დაგიჯდებათ. პალმის „შომტები“ და ჯიბეგაფხაკილები ნუ გამოგვხედავებინებენ. ქურჩას საჩუქრად მოჰყვება დაუნდგული პროექტორი“.

თიურ ტაბატაქაი

ტერორისტის ლიკვიდაცია

ბასაევი «საკონტროლო შესაძვის» დროს ააფეთქეს

„ორმაგი სტანდარტი“

ჩვენნი მოთარეშების მიმართ საქართველოში გაორებული დამოკიდებულება ჰქონდათ ყოველთვის. მათ შორის, უნინარეს ყოვლისა, შამილ ბასაევის მიმართ, რომლის სახელი იორდანელ ჰატაბთან ერთად ყველა სხვა საველე მეთაურზე უფრო ხშირად ფიგურირებდა რუსულ მასმედიაში ჩეჩენეთის პირველი და მეორე სამხედრო კამპანიების დროს.

შამილ ბასაევი, შეიძლება ითქვას, ყველაზე პირისხლიანი მომხდური იყო ჩრდილოკავკასიელ „მოხალისეთა“ შორის, რომლებიც სეპარატისტების მხარეს იბრძოდნენ და არაადამიანური დაუდობლობით გამოირჩეოდნენ ქართველთა მიმართ.

ბასაევი ჩამოყალიბებული ტერორისტად იყო აღიარებული, ვისი ამპლუაჟი მიპარვით მკვლევლობა, აფეთქება და სხვა ამგვარი ხასიათის მოქმედებაა. თორემ მის სამეთაურო ნიჭსა და უნარზე ოჩამჩირის რეიდის კრაზიც მტყუყველებს, როცა ამ ომში დამარცხებული ახალბედა დამწყები საველე მეთაური უფროსებმა მოლოლატად შერაჯხეს და ლიკვიდაციას იმით გადაარჩა, რომ მუხლებზე დამხობილმა, აბსოლუტურად გაფუჭებულმა, შეწყალება გამოსთხოვა მომავალში „მტრების“ მიმართ ძალადობისა და დაუდობელი მოქმედების სანაცვლოდ.

ქართველთა სისხლით ჰქონდა ხელეები დასვრილი და სწორედ ქართველებმა, საქართველოს ხელისუფლებამ შეიფარა მისი ოჯახი, ნათესაობა და უქველ ამონყვეტას გადაარჩინა. სხვა დევნილებთან ერთად, რომლებსაც,

დაჭრილებსა და ავადმყოფებს, საკუთარ სამოსახლოდან აყრილებს, მშვირთა და მწყურვალთ, საზღვარი გაუხსენით და ახმეტის რაიონში, პანკისის ხეობაში მიეცით თავშესაფარი.

უნიკალურია ასეთი მიმტეველობა. შეიძლება, ბევრისთვის გაუგებარიც, მაგრამ ქართველების მალალი სულიერების თვალსაჩინო მაგალითია უქვეელი.

გაორებული დამოკიდებულება გვაქვს-მეთქი ბასაევის მიმართ, სწორედ ასეთ უკიდურესობათა გამო. რუსეთის სპეცსამსახურებისთვის დუდავისა და ჰატაბის ლიკვიდაციის შემდეგ შამილ ბასაევი №1 სამიზნე გახდა...

აფეთქება ღამით

აფეთქება 2006 წლის 10 ივლისს ღამით მოხდა და ისეთი ძლიერი იყო, რომ მთელს ინგუშეთში ისმოდა.

რუსეთის ეროვნულმა ანტიტერორისტულმა კომიტეტმა რამდენიმე დღის შემდეგ განაცხადა: „ბასაევი, რომელიც აფეთქებდა საცხოვრებელ სახლებს, ხოცავდა ბავშვებს ბესლანში, მოაწყობდა ტერაქტს დუბროვკაზე, მრავალრიცხოვანი თავდასხმა მაჰმადიან ღვთისმსახურებზე, ხელისუფლების ორგანოებსა და მშვიდობიან მოქალაქეებზე, დამსახურებულად დაისაჯა. მათ, ვინც მან შეაჯიბინა და დანაშაულებრივ საქმიანობაში ჩაითრია, შეუძლიათ აირჩიონ: ან შეჩერდნენ უფსკრულის პირას, ან დარჩნენ თავიანთი ხალხის მიერ დაწყევლილი“.

მიმომხილველები აღნიშნავენ, რომ ბასაევი თავი ჩიხში თვითონ შეიყვანა. იგი იძულებული იყო, გაეგლო იჩქერიის სხვა ბელადების ნაკვალევზე. მოჯაჰედებმა ჩრდილოეთ კავკასიაში მორალური კასტრაცია განიცადეს — მოისპო მათი ფეტიმი. ბასაევის სიკვ-

დითან ერთად დამისხვრა მითი იმის შესახებ, რომ ათასობით ადამიანის წინააღმდეგ ჩადენილი ბოროტება დაუსჯელი შეიძლება დარჩეს.

ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ ბასაევის წინააღმდეგ განხორციელებული ოპერაცია მაღალპროფესიულ დონეზე იყო შესრულებული. ძნელი იყო ჰატაბის ლიკვიდაცია (იგი შხამით გაუღვნილი წერილით მოწამლეს), მაგრამ გაცილებით რთული აღმოჩნდა ბასაევის განადგურება, რომელიც სხვების შეცდომებს ითვალისწინებდა: აბსოლუტურად გამორიცხა თანამგზავრული სატელეფონო სეანსები (სწორედ კავშირგაბმულობის ამ სახეობის სიგნალებს მიჰყვა რუსული რაკეტა და აფეთქა ჯოჯარ დუდაევი), არ აგზავნიდა ესემეებს (რამაც დალუბა ასლან მასხადოვი), ხშირად იცვლიდა ადგილსამყოფელს, თავისი გადაადგილების მარშრუტებს არავის უთანხმებდა და ა.შ.

ითვალისწინებდა სხვების შეცდომებს, რათა ერთადერთ, საკუთარ შეცდომამდე მისულყო.

ლითაც ბასაევი სკოლაში მოწყობილი ტერაქტის შესახებ აბარებდა „ანგარიშს“.

ბასაევი, როგორც ირკვევა, ამაცობდა იმით, რომ პრაქტიკულად თვითონ აწყობდა ყველა ასაფეთქებელ მოწყობილობას, რომლებსაც შემდეგ მოთარეშებები იყენებდნენ. თავის გამოგონილ და აკრეფილ მოწყობილობას ბასაევი „მონ-1000“ უწოდა.

მისი განსაკუთრებული გატაცება იყო ის ჯოჯოხეთის მანქანა, ანუ ქვეითსაწინააღმდეგო ნაღმები, რომელთაგან ერთმა ქუსლი მოაგლიჯა, როცა 2000 წელს გროზნოდან უკან იხევდა. იგი, მისწრაფოდა ახალი „იდეალური ტერაქტის“ მოწყობისაკენ, როგორც 2002 წლის 27 დეკემბერს ჩეჩენეთის მთავრობის სახლის აფეთქება იყო. მაშინ 70-ზე მეტი ადამიანი დაიღუპა, დაიჭრა 300-ზე მეტი — უმეტესად საკუთარი საქმეების მოსაგვარებლად მთავრობაში მისული იჩქერიის მოქალაქეები. დიდი „შოუს“ მოწყობას აპირებდა, „დიდი აფეთქების“ „სპეცეფექტებისადმი“ მიდრეკილებამ დალუბა იგი.

თავად გადაწყვიტა, ბამკონტროლუბინა

ერთმა წყარომ ბასაევის გარემოცვა იარაღის, ტყვიანაშლისა და ასაფეთქებელი მასალების მიმწოდებელს დააკავშირა.

მალე ასეთი „საქონლით“ დატვირთულმა „კამაზმა“ ინგუშეთის საზღვარი გადაკვეთა. ერთ-ერთი ვერსიით, ბასაევი ამ ასაფეთქებელი საშუალებების გამოყენებით აპირებდა ტერაქტის განხორციელებას დიდი რვიანის (G8) საბიტის წინ, რომელიც სანკტ-

პეტერბურგში უნდა გამართულიყო.

რაკეტებით სავსე სატვირთო ავტომანქანას მოთარეშეთა მსუბუქი ავტომობილების ესკორტი შეეგება. ეს მოხდა 2006 წლის 10 ივლისს, ზუსტად 4 წლის წინათ. ერთ-ერთ „09“ ჟიგულში შამილ ბასაევი იჯდა. იგი პირადად უნდა დარწმუნებულიყო, რამდენად ხარისხიანი იყო „საქონელი“.

კოლონა დაიძრა. სოფელ ეკაჟევოდან 2 კილომეტრში, ზუსტად დადგენილ დროს ამოქმედდა ასაფეთქებელი მოწყობილობა, რომელიც რაკეტების ტვირთში იყო დამონტაჟებული, სწორედ მაშინ, როცა ტერორისტები ბასაევიან ერთად გარს შემოერტყნენ სატვირთო ავტომანქანას.

...მოგვიანებით აფეთქების ადგილზე აღმოაჩინეს 10 მოთარეშის სხეულის ფრაგმენტები. ცხედრის ნაფლეთები-თა და პროთეზით შეძლეს შამილ ბასაევის იდენტიფიცირება. ამოიცნეს მისი ორი უერთგულესი ადამიანიც — 20 წლის თარხან განიჟევი და 43 წლის ისა კუშტოვი, იგივე მუსტაფა და აბდურაჰმანი.

აფეთქება იმდენად ძლიერი იყო, რომ ოპერატიული მუშაკები ეპიცენტრიდან ნახევარ კილომეტრში რამდენიმე დღის შემდეგაც პოულობდნენ აფეთქებულ რეაქტიულ ჭურვებს. 100 რაკეტაზე მეტი შეაგროვეს.

მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ინტერნეტში გამოქვეყნდა სიკვდილით დატვირთული „კამაზის“ ფოტო, რომელიც ოპერატიულმა მუშაკებმა „საკონტროლო შესყიდვისთვის“ გაგზავნის წინ გადაიღეს, მოთარეშებები დარწმუნდნენ, რომ ბასაევი შემთხვევით კი არ დაიღუპა, არამედ — სპეცოპერაციის შედეგად.

შამილ ბასაევი — სიკვდილის ბითუმად შემსყიდველი. მამაზადა არაჰა სანაბლიკი

ჰატაბი და შამილ ბასაევი

ტრაგედია ბესლანის საშუალო სკოლაში, 2004 წლის 1 სექტემბერი

არჩინას სეპარატისტულმა ხელისუფლებამ შამილ ბასაევი, როგორც აფხაზეთის გმირი, ლაონ პირველის ორდენით დააჯილდოვა.

კავკასიური ქვასი

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანი ჰილარი კლინტონი აღმოსავლეთეუროპული ტურნეს ფარგლებში რამდენიმე საინტერესო ადგილს ესტუმრა. მის მარშრუტში პოლონეთი და უკრაინაც შედიოდა, დამატებითი არჩევანი ობამა-მედვედევის ამასნიანდელი ვაშინგტონური მოლაპარაკებების ფონზე, მაგრამ ის ამავე დროს იმ რეგიონშიც ჩავიდა, რომელიც ამერიკის ყურადღების ცენტრში, ბოლო ორი წელია, არ ყოფილა; სახელდობრ, კავკასიაში — საქართველოში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში.

ვიზიტი პოლონეთში ბალისტიკური თავდაცვითი რაკეტების ახალი შეთანხმების ხელმოწერას დაემთხვა და ის, რუსულ-გერმანული მოლაპარაკებების ფონზე, აშშ-პოლონეთის ურთიერთობათა შენარჩუნებას ისახავდა მიზნად. ეს თემა უკვე განხილული გვაქვს. უკრაინაში სტუმრობა უბრალოდ იმას ემსახურებოდა, რომ დროშა აღემატა ქვეყანაში, რომელიც სწრაფად მიექანება რუსეთის ორბიტისკენ. ორივე შემთხვევაში საქმე უფრო რუსებს ეხებოდა.

როგორც არ უნდა დათბეს რუსეთსა და შეერთებულ შტატებს შორის, ფაქტად რჩება, რომ რუსები განაგრძობენ თავიანთი რეგიონალური გავლენის აღდგენას, სათავეს იყენებენ ევროპულ დისბალანსს და იქაც ახალ ურთიერთობებს აყალიბებენ. შეერთებულ შტატებს, ისევე ერაცობა და ავღანეთით დაკავებულს, სარეზერვო ძალები შეზღუდული აქვს იმისთვის, რომ ისინი რუსების წინააღმდეგ მიმართოს. ვერაფერი ატმოსფეროში ამ ფაქტს ვერ მიჩქმნა, ყოველ შემთხვევაში — უკრაინელებისა და პოლონელებისთვის, თუმცა, თუ ხელშეწყობა არაფერი მომხდარა, სახელმწიფო მდივნის ვიზიტი სიმბოლური ნამდვილად იყო, მაგრამ, როდესაც კონკრეტულ ნაკლებობას, სიმბოლოები დიდ მიმზღველობას იძენს.

ის, რომ პოლონეთსა და უკრაინაში გაჩერება აშკარად რუსებს უკავშირდებოდა, საქართველოში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში ვიზიტს მით უფრო საინტერესოს ხდის. კავკასიური ვიზიტის მსვლელობისას კლინტონის განცხადებები პოლიტიკური იყო, ისეთი, როგორც მოელოდნენ. საქართველოში მან თავისი მხარდაჭერა გამოხატა, მაგრამ არ დაიბნეოდა იმ იარაღს ტრანსპორტირებას, რომლის მეშვეობითაც რუსებისთვის, რომლებიც ამჟამად საქართველოს ჩრდილოეთით, სეპარატისტული რეგიონის ფარგლებში არიან დისლოცირებულნი, წინააღმდეგობის განეხად შეძლებდნენ. აზერბაიჯანსა და სომხეთში მან ორივე ქვეყანას აზერბაიჯანის დასავლეთით, მის ტერიტორიაზე მდებარე სადავო რეგიონთან — მთიან ყარაბაღთან დაკავშირებული კონფლიქტის მოგვარება მოსთხოვა. სომხეთში საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ რეგიონზე კონტროლი ძალის გამოყენებით მოიპოვა. აზერბაიჯანისთვის მთიანი-ყარაბაღის დაბრუნება, გაეროს რეზოლუციის თანახმად, მისი ნაციონალური უსაფრთხოებისა და პოლიტიკური სტრატეგიისთვის ფუნდამენტური მნიშვნელობისაა. სომხეთისთვის უკან დახევა პოლიტიკურად შეუძლებელია.

მაშასადამე, კლინტონის მოლოდება მოლაპარაკებებისკენ და მისი შეთავაზება ამერიკის დახმარების შესახებ არ იყო განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი, მით უფრო, რომ ვაშინგტონი, ამ მოლოდინის თანახმად, საერთაშორისო და არა ორმხრივი მოლაპარაკებების ფორმატში დაეხმარება პროცესს. ეს განსაკუთრებით მართებულია მას შემდეგ, რაც, კლინტონის მიზნებით, თურქულ-სომხური მოლაპარაკებების კოლაფსი თურქეთის პასუხისმგებლობა და დღეს შემდეგი ნაბიჯი სწორედ თურქეთმა უნდა გადადგას.

იმის გათვალისწინებით, რომ მის ვიზიტს, როგორც ეს ზედაპირულად ჩანს, მცირე შედეგები მოჰყვა და, როგორც ჩანს, განზრახულიც მცირე იყო, ნამდვილად ღირს იმის გარკვევა, უპირველესად, თუ რატომ წავიდა იგი იქ და რა სტრატეგიული მიმზღველობა აქვს რეგიონს.

კავკასია ის ადგილია, სადაც ერთმანეთს რუსეთი, ირანი და თურქეთი ხვდებიან. თითქმის მთელი მე-19 საუკუნე ეს სამი სახელმწიფო რეგიონში დომინირებისთვის ერთმანეთს ებაძებოდა. დავა საბჭოთა პერიოდში შეჩერდა, მაგრამ ახლა ის ისევ ამოძრავდა. იმის გამო, რომ არც ერთი ამ მთავარი სახელმწიფოებიდან რეგიონს პირდაპირ არ აკონტროლებს, აქ მთავრობის პაექრობაც განიდა, რომელშიც სომხეთი, აზერბაიჯანი და საქართველო არიან ჩართულები და ისინი ჩართულები არიან, როგორც ერთმანეთთან, ასევე იმ მთავარ სახელმწიფოებთან დაპირისპირებაში. იმის გათვალისწინებით, რომ რეგიონში მიმდინარე პროცესებში რუსები, სპარსები და თურქები მნიშვნელოვნად გაუჩნდებოდა ინტერესი, შესაბამისად ჰილარი კლინტონის ვიზიტს შედეგად.

სომხეთის ყველა სხვა რეგიონს შორის ეს ყველაზე ფეთქებადსააშის მიეკუთვნება. სავარაუდოა, რომ პროცესი დიდ სახელმწიფოსა და რუსეთს შორის შეიქმნება, რომელიც ჩაერთვება. ახლა აქ სიმშვიდეა, მაგრამ, 1990-იანი წლების ბალკანეთის მსგავსად, სიმშვიდე აუცილებლად როდენიჭებს გარანტიებს ამ მოთამაშეთაგან რომელიმეს. მაშ ასე, ამ ძალიან პატარა სივრცეში 7 მოთამაშეა. წარმოიდგინეთ, რუსეთის, ირანისა და თურქეთის მიერ შექმნილი მოთუხთუხე ქება, რომელიც ხანდახან ვაშინგტონიც გაურევს თავისას. ვაშინგტონს კი სამივე დანარჩენი ქვეყანა სხვადასხვა დონის განსაკუთრებულ საფრთხეს უქმნის.

დიდი კავკასიური ქედი რუსეთთან ჩრდილოეთ საზღვრის როლს ასრულებს. ამ ქედის ჩრდილოეთით, აღმოსავლეთიდან დასავლეთამდე, რუსეთის სასოფლო-სამეურნეო ცენტრია; დაბლობი, რომელსაც ბუნებრივი ჯებირები არ გააჩნია. ამიტომაც მე-19 საუკუნიდან დაწყებული რუსეთი კავკასიის მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის იბრძოდა, რათა გზა გადაეღობა თურქეთის ან ირანის ნებისმიერი ამბიციური განზრახვისთვის. კავკასიის მთები დიდი სამხედრო შენაერთისთვის იმდენად რთული გადასასვლელია, რომ, სანამ რუსეთი სადმე კავკასიაში ინარჩუნებს პოზიციას, მისი სახმარეო საზღვრები დაცულია. მე-19 საუკუნის ბოლოს და საბჭოთა კავშირის არსებობისას (გარდა ამ ეპოქის დასაწყისის მცირე ეტაპისა) საბჭოთა კავშირის საზღვარი თურქეთთან და სპარსეთთან გადიოდა. სომხეთი, აზერბაიჯანი და საქართველო საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში შედიოდა, რაც საბჭოთა კავკასიაში ღრმად შემოჭრის საშუალებას აძლევდა და უსაფრთხოებთაც უზრუნველყოფდა.

რუსებმა ახლო ურთიერთობები შეინარჩუნეს სომხეთთან, სადაც კვლავინდებურად 3000-ზე მეტი სამხედრო ჰყავს დისლოცირებული. სომხები მტრულად არიან განწყობილები თურქეთისადმი და მოითხოვენ იმის აღიარებას, რომ 1915-1916 წლებში თურქებმა უამრავი სომხის მასობრივი მკვლელობა მოაწყვეს. სომხები და თურქები ამ ბოლო დროს ურთიერთობათა ნორმალიზაციისთვის მოლაპარაკებებს აწარმოებდნენ, მაგრამ ეს მოლაპარაკებები, ჩვენის აზრით, რუსეთის ჩარევის გამო ჩაიშალა. პრობლემა კიდევ უფრო გამწვავდა, როდესაც მარტში აშშ-ის კონგრესის კომიტეტმა მიიღო რეზოლუცია, რომელშიც თურქები გენოციდის გამო დაგმო, რამაც თურქები აღაშფოთა.

თავის მხრივ, აზერბაიჯანი თავს უფლებას ვერ მისცემს სომხეთში დისლოცირებული რუსული ჯარის წინააღმდეგ ომი იმ დროს დაიწყოს, როდესაც ჩრდილოეთით თავად ესაზღვრება რუსეთს. აზერ-

ბაიჯანიც დგას მნიშვნელოვანი ირანული საფრთხის პირისპირ. ირანში უფრო მეტი აზერბაიჯანელი ცხოვრობს, ვიდრე აზერბაიჯანში; ირანის უმალეესი ლიდერი აიათოლა ალ ჰომეინი ცნობილი ირანულ-აზერბაიჯანელია. საბჭოთა კავშირმა მეორე მსოფლიო ომის დროს მთელი აზერბაიჯანი დაიპყრო, მაგრამ ომის შემდეგ, ბრიტანეთისა და ამერიკის ზეწოლით, აზერბაიჯანის უმეტესი ნაწილი ირანში დატოვა. დარჩა ის, რაც ჯერ საბჭოთა რესპუბლიკა იყო და შემდეგ უკვე დამოუკიდებელი ქვეყანა.

აზერბაიჯანი ძალიან შფოთავს ირანის გამო. ის უკიდურესად განსხვავდება ირანისგან: მუსლიმური ქვეყანაა, მაგრამ ძალიან სეკულარული, ინარჩუნებს ახლო და ოფიციალურ ურთიერთობებს ისრაელთან, მხარს უჭერს ომს ავღანეთთან და შეერთებული შტატებისთვის ლოჯისტიკურ რესურსებს ხელმისაწვდომს ხდის. აზერბაიჯანელები აცხადებენ, რომ ირანი ჩრდილოეთით კლერიკალებს აგზავნის, რათა შიიტური სკოლები ჩამოაყალიბოს და რეჟიმს საფრთხე შეუქმნას. ცხადია, აქ ირანის სადაზვერვო ქსელიც ოპერირებს.

ვითარებას დამატებით ისიც ართულებს, რომ აზერბაიჯანი, კარგა ხანია, ნავთობის დიდი მწარმოებელია, ამ ბოლო დროს ბუნებრივი აირის ექსპორტიორადაც იქცა და დედაქალაქის, ბაქოს მახლობლად განლაგებული მილსადენის მეშვეობით, რომელიც საქართველოზე გადის, თურქეთს აირს აწვდის. თურქეთს მიაჩნია, რომ ეს ირანისა და რუსეთის ალტერნატიული ენერჯეტული რესურსია, რაც შეერთებული შტატებისთვის ძალიან სასიამოვნო რამაა. ესაა ის ცხადი მიზეზი, რის გამოც რუსეთი, როგორც რეგიონის დომინანტური ენერჯეტული ექსპორტიორი, აზერბაიჯანს მისი პოზიციის ძირგამომხდელი ალიქვამს.

რუსეთს ერთი ინტერესი აქვს, რომელიც 2008 წელს აქვს დასტურდა, სამხრეთით საქართველოსკენ დაიძრას. ცხადია, თუ ისინი ამას შეძლებენ და სასურველია, ეს თბილისის მთავრობისა და

პოლიტიკის შეცვლის მეშვეობით მოახერხონ, ისინი ამას სომხეთში არსებულ თავის პოზიციას დაუკავშირებდნენ, შექმნიდნენ ძალას თურქეთის საზღვართან და აზერბაიჯანის პირისპირ აღმოჩნულ-აზერბაიჯანელია. საბჭოთა კავშირმა მეორე მსოფლიო ომის დროს მთელი აზერბაიჯანი დაიპყრო, მაგრამ ომის შემდეგ, ბრიტანეთისა და ამერიკის ზეწოლით, აზერბაიჯანის უმეტესი ნაწილი ირანში დატოვა. დარჩა ის, რაც ჯერ საბჭოთა რესპუბლიკა იყო და შემდეგ უკვე დამოუკიდებელი ქვეყანა.

ირანს, რომელიც ისე უნდა განიხილებოდეს, როგორც აზერბაიჯანული და ასევე სპარსული ქვეყანა, ორი მიზეზი აქვს, რის გამოც აზერბაიჯანში დომინირება სურს. პირველი, ეს თეირანს ბაქოს ნავთობს ჩაუგდება ხელში, რაც მას რუსეთთან ძალაუფლებაზე სტრატეგიული ვაჭრობის საშუალებას მისცემდა, ანუ იმას, რაც მას ახლა არ აქვს. გარდა ამისა, მიუხედავად ირანში დღეს არსებული არეულობისა, ირანის ერთადერთი და ყველაზე მტკივნეული პრობლემა გრძელვადიან პერსპექტივაში, იქ მცხოვრებული აზერბაიჯანელები არიან, რომელთაც, შესაძლოა, მოუხდეთ დამოუკიდებელ აზერბაიჯანულ სახელმწიფოსთან მიერთება. ეს ჯერ კიდევ არაა ხილული პერსპექტივა.

ეს ყველაფერი განვიხილოთ ამერიკის პოზიციიდან. როდესაც რუკას დავხედავთ, შევნიშნავთ, რომ აზერბაიჯანი ირანსაც ესაზღვრება და რუსეთსაც. თუნდაც მხოლოდ სტრატეგიული მდებარეობა აქცევს მას შეერთებული შტატებისთვის მთავარ ფასეულობად. დამატებით ამას აირი ბაქოში, ამერიკული კომპანიების ინვესტიციები და აზერბაიჯანი კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი გახდება.

ამას ისიც დამატებთ, რომ მისი აირის ექსპორტი ეხმარება თურქეთს, ასუსტებს რუსეთის გავლენას და მისი ლიბერლები იზრდებიან; და ბოლოს, დამატებით ამას ისიც, რომ თურქეთმა განარისხა აზერბაიჯანი, როდესაც სომხეთთან მოლაპარაკებებში ჩაება და თურქულ-სომხური ურთიერთობის მოწესრიგების რომელიმე საკითხი არც კი დაუკავშირა მთიანი ყარაბაღის პრობლემას. ეს ყველაფერი შეერთებულ შტატებს აზერბაიჯანთან მომგებიანი ურთიერთობის ჩამოყალიბების შესაძლებლობასა და თურქეთის აირის ერთ-ერთი რესურსის ხელში ჩაგდებას საშუალებას აძლევს. დღეს, როდესაც თურქეთი აღიარებს შეერთებულ შტატებზე შემცირებულ დამოკიდებულებას, ყველაფერი, რაც ამ დამოკიდებულებას განამტკიცებს, ვაშინგტონს ეხმარება. გარდა ამისა, აზერბაიჯანი ის ვლადიმერმა, რომელიც ახლა ვაშინგტონს შეუძლია ირანელებს დისკომფორტი შეუქმნას ან საიდანაც ირანთან მოლაპარაკებები აწარმოოს.

მთიანი ყარაბაღის საკითხი აზერბაიჯანისთვის აქტუალურია. შეერთებული შტატებისთვის ის აქტუალური არ არის, მაგრამ რეგიონში სტაბილური ვლადიმერის შექმნა ნამდვილად მნიშვნელოვანია. სომხეთი ეკონომიკურად ყველაზე სუსტი ქვეყანაა, რუსეთის მოკავშირეა და რუსეთის მის ტერიტორიაზე ჯარები ჰყავს.

თუ იმას გავითვალისწინებთ, რომ შეერთებული შტატებისთვის სულ ერთია, თუ ვინ მართებს მთიან ყარაბაღს და არსებობს გაეროს რეზოლუცია, რომელიც აზერბაიჯანელებს ემხრობა და რომელიც საფარის როლს ასრულებს, რთული გასაგებია, რატომაა შეერთებული შტატები რეალურად ნეიტრალური. აქედან გამომდინარე აზერბაიჯანის დაკმაყოფილება და შეერთებულ შტატებთან მისი დაახლოება მომგებიანი იქნებოდა ვაშინგტონისთვის, რადგან რუსეთთან, თურქეთთან და ირანთან ურთიერთობების მართვას შეაძლებინებდა.

აშშ-ის თავდაცვის მდივანი რობერტ გეიტსი აზერბაიჯანში ერთი თვის წინათ იყო, კლინტონი — ამ კვირის ბოლოს. გარეშე თვალისთვის რაც არ უნდა კომპლექსური იყოს ამ რეგიონის პოლიტიკა, აშკარაა, რომ შეერთებული შტატებისთვის მისი მნიშვნელობა იზრდება. ჩვენ შეგვიძლია ეს განვიხილოთ: ბოსნია და კოსოვო მსოფლიოსთვის უბრალოდ კონცეპტია იყო, სანამ არ აფეთქდა. დღეს ასეთივე ამოუცნობია მთიანი ყარაბაღი, სამხრეთ ოსეთი და აფხაზეთი. ისინი არ დარჩებიან ასეთად, თუ სტრატეგიული ზომები იქნება მიღებული. ჩვენ არ ვიცით, კლინტონმა, უბრალოდ, თავს იკავებოდა ფესტს მიმართა, თუ მას უკვე აზრად აქვს სტრატეგია, მაგრამ ამერიკული პოზიციის ლოგიკა იმაშია, რომ მან კავკასიაზე სტრატეგიულად უნდა იაზროვნოს.

როგორც არ უნდა დათბეს რუსეთსა და შეერთებულ შტატებს შორის, ფაქტად რჩება, რომ რუსები განაგრძობენ თავიანთი რეგიონალური გავლენის აღდგენას, სათავეს იყენებენ ევროპულ დისბალანსს და იქაც ახალ ურთიერთობებს აყალიბებენ. შეერთებულ შტატებს, ისევე ერაცობა და ავღანეთით დაკავებულს, სარეზერვო ძალები შეზღუდული აქვს იმისთვის, რომ ისინი რუსების წინააღმდეგ მიმართოს. ვერაფერი ატმოსფეროში ამ ფაქტს ვერ მიჩქმნა, ყოველ შემთხვევაში — უკრაინელებისა და პოლონელებისთვის, თუმცა, თუ ხელშეწყობა არაფერი მომხდარა, სახელმწიფო მდივნის ვიზიტი სიმბოლური ნამდვილად იყო, მაგრამ, როდესაც კონკრეტულ ნაკლებობას, სიმბოლოები დიდ მიმზღველობას იძენს.

ის, რომ პოლონეთსა და უკრაინაში გაჩერება აშკარად რუსებს უკავშირდებოდა, საქართველოში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში ვიზიტს მით უფრო საინტერესოს ხდის. კავკასიური ვიზიტის მსვლელობისას კლინტონის განცხადებები პოლიტიკური იყო, ისეთი, როგორც მოელოდნენ. საქართველოში მან თავისი მხარდაჭერა გამოხატა, მაგრამ არ დაიბნეოდა იმ იარაღს ტრანსპორტირებას, რომლის მეშვეობითაც რუსებისთვის, რომლებიც ამჟამად საქართველოს ჩრდილოეთით, სეპარატისტული რეგიონის ფარგლებში არიან დისლოცირებულნი, წინააღმდეგობის განეხად შეძლებდნენ. აზერბაიჯანსა და სომხეთში მან ორივე ქვეყანას აზერბაიჯანის დასავლეთით, მის ტერიტორიაზე მდებარე სადავო რეგიონთან — მთიან ყარაბაღთან დაკავშირებული კონფლიქტის მოგვარება მოსთხოვა. სომხეთში საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ რეგიონზე კონტროლი ძალის გამოყენებით მოიპოვა. აზერბაიჯანისთვის მთიანი-ყარაბაღის დაბრუნება, გაეროს რეზოლუციის თანახმად, მისი ნაციონალური უსაფრთხოებისა და პოლიტიკური სტრატეგიისთვის ფუნდამენტური მნიშვნელობისაა. სომხეთისთვის უკან დახევა პოლიტიკურად შეუძლებელია.

მაშასადამე, კლინტონის მოლოდება მოლაპარაკებებისკენ და მისი შეთავაზება ამერიკის დახმარების შესახებ არ იყო განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანი, მით უფრო, რომ ვაშინგტონი, ამ მოლოდინის თანახმად, საერთაშორისო და არა ორმხრივი მოლაპარაკებების ფორმატში დაეხმარება პროცესს. ეს განსაკუთრებით მართებულია მას შემდეგ, რაც, კლინტონის მიზნებით, თურქულ-სომხური მოლაპარაკებების კოლაფსი თურქეთის პასუხისმგებლობა და დღეს შემდეგი ნაბიჯი სწორედ თურქეთმა უნდა გადადგას.

კავკასია ის ადგილია, სადაც ერთმანეთს რუსეთი, ირანი და თურქეთი ხვდებიან. თითქმის მთელი მე-19 საუკუნე ეს სამი სახელმწიფო რეგიონში დომინირებისთვის ერთმანეთს ებაძებოდა. დავა საბჭოთა პერიოდში შეჩერდა, მაგრამ ახლა ის ისევ ამოძრავდა. იმის გამო, რომ არც ერთი ამ მთავარი სახელმწიფოებიდან რეგიონს პირდაპირ არ აკონტროლებს, აქ მთავრობის პაექრობაც განიდა, რომელშიც სომხეთი, აზერბაიჯანი და საქართველო არიან ჩართულები და ისინი ჩართულები არიან, როგორც ერთმანეთთან, ასევე იმ მთავარ სახელმწიფოებთან დაპირისპირებაში. იმის გათვალისწინებით, რომ რეგიონში მიმდინარე პროცესებში რუსები, სპარსები და თურქები მნიშვნელოვნად გაუჩნდებოდა ინტერესი, შესაბამისად ჰილარი კლინტონის ვიზიტს შედეგად.

სომხეთის ყველა სხვა რეგიონს შორის ეს ყველაზე ფეთქებადსააშის მიეკუთვნება. სავარაუდოა, რომ პროცესი დიდ სახელმწიფოსა და რუსეთს შორის შეიქმნება, რომელიც ჩაერთვება. ახლა აქ სიმშვიდეა, მაგრამ, 1990-იანი წლების ბალკანეთის მსგავსად, სიმშვიდე აუცილებლად როდენიჭებს გარანტიებს ამ მოთამაშეთაგან რომელიმეს. მაშ ასე, ამ ძალიან პატარა სივრცეში 7 მოთამაშეა. წარმოიდგინეთ, რუსეთის, ირანისა და თურქეთის მიერ შექმნილი მოთუხთუხე ქება, რომელიც ხანდახან ვაშინგტონიც გაურევს თავისას. ვაშინგტონს კი სამივე დანარჩენი ქვეყანა სხვადასხვა დონის განსაკუთრებულ საფრთხეს უქმნის.

დიდი კავკასიური ქედი რუსეთთან ჩრდილოეთ საზღვრის როლს ასრულებს. ამ ქედის ჩრდილოეთით, აღმოსავლეთიდან დასავლეთამდე, რუსეთის სასოფლო-სამეურნეო ცენტრია; დაბლობი, რომელსაც ბუნებრივი ჯებირები არ გააჩნია. ამიტომაც მე-19 საუკუნიდან დაწყებული რუსეთი კავკასიის მნიშვნელოვანი ნაწილისთვის იბრძოდა, რათა გზა გადაეღობა თურქეთის ან ირანის ნებისმიერი ამბიციური განზრახვისთვის. კავკასიის მთები დიდი სამხედრო შენაერთისთვის იმდენად რთული გადასასვლელია, რომ, სანამ რუსეთი სადმე კავკასიაში ინარჩუნებს პოზიციას, მისი სახმარეო საზღვრები დაცულია. მე-19 საუკუნის ბოლოს და საბჭოთა კავშირის არსებობისას (გარდა ამ ეპოქის დასაწყისის მცირე ეტაპისა) საბჭოთა კავშირის საზღვარი თურქეთთან და სპარსეთთან გადიოდა. სომხეთი, აზერბაიჯანი და საქართველო საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში შედიოდა, რაც საბჭოთა კავკასიაში ღრმად შემოჭრის საშუალებას აძლევდა და უსაფრთხოებთაც უზრუნველყოფდა.

გურამ ბაგრატიანი
Stratfor

რა აქვთ საერთო ჰიტლერს, ბრიტანელებს და სააკაშვილის ხელისუფლებას

«ინგლისელები იბატონებენ ზღვაზე, ჰიტლერელები — ხელეთზე»

თავს უფლებას მივცემ, გავიმეორო ცნობილი ისტორიული დეფინიციის ქართულ პრესაში ერთხელ უკვე გამოყენებული ვარიანტი — «ლომია-რანკოვიჩის ხროვა» და ჩვენს მკითხველს შევახსენო ამ ანტიქართველების ფუძემდებლური დირექტივა — საქართველოში სახელმწიფო ენა ინგლისური უნდა იყოს!

მიხეილ სააკაშვილმა თანდათან გაამდიდრა ეს დებულება და «ხმარებაში გაუშვა» ოდნავ გამდიდრებული: მთავარია ინგლისურის და კომპიუტერის ცოდნა!
მალე არასაკმარისი აღმოჩნდა ეს საგზაო-კაპიტალიზმის მწვერვალის კენ მიმავალ ბილიკებზე დაძრული ახალგაზრდობისთვის.
ამიტომ რამდენიმე წლის შემდეგ დამატებითი სტიმულატორები ჩაუღებინა განათლების აკადემიულ შურგანტებში: ჯერ — მათემატიკა, შემდეგ — «და, რა თქმა უნდა, ისტორია».

ხოლო ჰგონიათ ამ უდღეურებს, რომ ანგლოსაქსური მისწრაფებით უნიკალური თუ არა, ორიგინალური მანინც არიან.
ჰგონიათ და, თუ პრეზიდენტის ლექსიკიდან ერთ მარგალიტს ამოვავოვანებთ (არ გაღარბდება!), «გაგებაში არ არიან», რომ ჰყავდათ წინამორბედები და მათი ენერგიული ჭინთვები მხოლოდ საცოდავი მიბაძვა და ელემენტარული პლაგიატი.
სანამ ისტორიულ პარალელებზე ვიტყვოდეთ რამეს, ინგლისელთა ინგლისურისადმი ამერიკელების ცინიკური დამოკიდებულებაზე მიგანიშნებთ, რომლებიც ნახევრად ხუმრობით, ნახევრად სერიოზულად ამტკიცებენ, რომ **ჭეშმარიტ ინგლისურ ენაზე ლაპარაკობს ამერიკა და არა ინგლისი.**

ყოველ ხუმრობაში ჭეშმარიტების მარცვალაო, ნათქვამია. აქ ცინიზმისა და ქედმაღლობის დიდი დოზა იგულისხმება.
დაფუტოვით იმათ ეს პრობლემა გასარკვევად და ისტორიულ მაგალითებზე გადავიდეთ.

ფაშისტების ფიურერს — ადოლფ ჰიტლერს, ანუ ჰიტლერს გულწრფელად სჯეროდა, რომ ინგლისური ენა ბატონების ენაა, ხოლო ინგლისური კულტურა, თავისი კოლონიზატორული ტვირთით, ნიშნავს მისაბაძად და ფატერლანდში დასაწერად. გერმანული რასა, — ირწმუნებოდა ჰიტლერი, — ინგლისურის დეიდამვილია და ორივე ერთად მონოდებულა, მართონ მსოფლიო. ინგლისელები ამბობდნენ, რომ მათ უნდა იბატონონ ზღვაზე, ჰიტლერელებმა — ხმელეთზე.
სად უნდა იბატონონ ამ ჩვენმა «ინგლისურის მცოდნეებმა», ალაჰმა უწყის! და, ეგებ, სწორედ ამის გასაგებად გაიჭრენ ირანის ისლამური რესპუბლიკისკენ ახალი ბატონები თავიანთი სარდლის

მითითებითა და მეთაურობით?
ალაჰმა კი იცის, მაგრამ რა უნდა უთხრას ამ ჩვენ, ამბიციურობით გაბერილი ბუშტებით მოხტუნავე ხელისუფალთ, ვინაც საკუთარი ქვეყნის ტერიტორიის 20 პროცენტს უკვე დაკარგა და ახლის გასხვისებას (ღმერთმა ნუ გასას!) მგონი, წინ აღაარაფერი უდგას.

გერმანული ფაშისტების ინგლისურ ფესვებს განიხილავს პეიდელბერგის უნივერსიტეტის პროფესორი, ცნობილი ისტორიკოსი და სოციოლოგი მანუელ სარქისიანი თავის წიგნში, «გერმანული ფაშისტების ინგლისური ფესვები», რომელიც გერმანიაში 2003 წელს გამოიცა.
განათლებული მკითხველი, ცხადია, მიხვდება, რომ წიგნში ლაპარაკია ჰიტლერის მიხედვით დაავადებულნი არიან ეროვნული გამორჩეულობის მანიით. ასეთი ქედმაღლობა არა მარტო აისახებოდა ინგლისურ ფილოსოფოსთა ნაშრომებში, არამედ გამართლებასაც პოულობდა, და ეროვნულ ხასიათშიც ვლინდებოდა. გამორჩეული ინგლისელი მწერალი და პუბლიცისტი **ჯორჯ ორუელი** (ეროვნული, 1903-1950), «ცხოველთა ფერის» ავტორი (1940) ირწმუნებოდა, რომ ნებისმიერ ინგლისელ მუშას ღირსების შეურაცხყოფად მიიჩნევდა უცხოური სიტყვების სწორად წარმოთქმა.
არ კადრულობდნენ.
ერთ-ერთ მაგალითად იმისა, რომ გერმანული ფაშისტები ლონდონსა და ვაშინგტონს თავის ბუნებრივ მოკავშირეებს თვლიდა, სახელდება **გენერალ-ფელდმარშალ პანს გიუნტერის** პოზიცია, რომელიც ყოველმხრივ გამართლებულად მიიჩნევდა ინგლისელების თავდაჯერებულობას, მათ ქედმაღლურ რწმენას, რომ დანარჩენი ადამიანები უფრო ცხოველები არიან მიდრეკილნი, და მოუწოდებდა თანამემამულეებს, მიეპაძათ ინგლისელებისათვის.
ისიც გავიხსენოთ, რომ ჰიტლერი თავის მოკავშირე იაპონელებს მაკავებს უწოდებდა. უპირატესობის ცხოველური ინტინქტი იყო გავრეებული ჰიტლერელთა დამოკიდებულება საბჭოთა ხალხების, მათ შორის, ქართველების მიმართ. და რა დიდი სიბრძნეა, როცა XXI საუკუნეშიც კი ზოგიერთ ჩვენს თანამემამულეს სჯერა, რომ ფაშისტების მხარეს გადასული ქართველები საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის გამორჩეული როლი ითავსებენ.

საკისფარო ჭიკო, საიდან მოდისარ?

ჰიტლერამდე 25 წლით ადრე ამერიკელი ლეთისმსახური ჯოზეფ სტრონგი თავის ქადაგებებში მოითხოვდა, «უმაღლეს» რასებს გზა დაეთმოთ «უმაღლესათათვის», თანაც ამ აშკარად არაქრისტიანულ ლოზუნგს ლეთის სახელით ამართლებდა: «ჩრდილოეთ ამერიკის, ავსტრალიისა და ახალი ზელანდიის მკვიდრი უნდა გაჰქრნენ ანგლოსაქსების წინაშე — ეს უმაღლესი მხოლოდ წინამორბედი იყვნენ უმაღლესი რასის. მამ აღიკვეთენით იმ გზიდან, რომელიც უფალმა გაკვალა!»

მსგავსი კონცეფცია გაცილებით ადრეც იყო საჯაროდ გამოტანილი. 1850 წელს ჟურნალმა «ანგლოსაქსმა» დაწერა: «მსოფლიო ჭეშმარიტ მკვრობელთა კარავია. ქვეყნიერება ანგლოსაქსების რასისაა».

ბადენ-პაუელი

არ უნდა იყოს ეს შემთხვევითი გამონათქვამები შემთხვევითი ადამიანების, რომლებიც დაავადებულნი არიან ეროვნული გამორჩეულობის მანიით. ასეთი ქედმაღლობა არა მარტო აისახებოდა ინგლისურ ფილოსოფოსთა ნაშრომებში, არამედ გამართლებასაც პოულობდა, და ეროვნულ ხასიათშიც ვლინდებოდა. გამორჩეული ინგლისელი მწერალი და პუბლიცისტი **ჯორჯ ორუელი** (ეროვნული, 1903-1950), «ცხოველთა ფერის» ავტორი (1940) ირწმუნებოდა, რომ ნებისმიერ ინგლისელ მუშას ღირსების შეურაცხყოფად მიიჩნევდა უცხოური სიტყვების სწორად წარმოთქმა.
არ კადრულობდნენ.
ერთ-ერთ მაგალითად იმისა, რომ გერმანული ფაშისტები ლონდონსა და ვაშინგტონს თავის ბუნებრივ მოკავშირეებს თვლიდა, სახელდება **გენერალ-ფელდმარშალ პანს გიუნტერის** პოზიცია, რომელიც ყოველმხრივ გამართლებულად მიიჩნევდა ინგლისელების თავდაჯერებულობას, მათ ქედმაღლურ რწმენას, რომ დანარჩენი ადამიანები უფრო ცხოველები არიან მიდრეკილნი, და მოუწოდებდა თანამემამულეებს, მიეპაძათ ინგლისელებისათვის.
ისიც გავიხსენოთ, რომ ჰიტლერი თავის მოკავშირე იაპონელებს მაკავებს უწოდებდა. უპირატესობის ცხოველური ინტინქტი იყო გავრეებული ჰიტლერელთა დამოკიდებულება საბჭოთა ხალხების, მათ შორის, ქართველების მიმართ. და რა დიდი სიბრძნეა, როცა XXI საუკუნეშიც კი ზოგიერთ ჩვენს თანამემამულეს სჯერა, რომ ფაშისტების მხარეს გადასული ქართველები საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის გამორჩეული როლი ითავსებენ.

ბის» მხარდასაჭერად ფაშისტურ ლოზუნგს: **«დოიჩლანდ, დოიჩლანდ იუბერ ალეს!»** («გერმანია უპირველეს ყოვლისა!»)?! ვერ უშველეს: ესპანელებმა სრულად მომაღლეს გერმანული ანყობილი მანქანა, გადაუარეს და დამსახურებულად გაიმარჯვეს.
ხალხის მბრძანებლის თვისება, რომელიც ანგლოსაქსური რასობრივი ინტინქტის კვირტენციად იქცა, ფაშისტურ ხელისუფალთათვის მისაბაძ მაგალითად იქცა. მათი შეფასებით, ნებისმიერი ინგლისელი წინაშე გადაშლილია მბრძანებლობის უნიკალური პერსპექტივა მთელი მსოფლიოს მართვის მასშტაბით. ეს იყო ისეთი რეალისმის დაფიქსირება, რასაც განსაკუთრებით პრივილეგირებული პირები თავისთავად რასობრივი ერთობის შიგნით ამოღებდნენ, ხოლო ნებისმიერი ინგლისელი ყველა უცხოელის მიმართ ასე იყო განწყობილი.

ბადენ-პაუელი, ახალგაზრდობის აღმზრდელმა და ბოისკაუტების მოძრაობის დამფუძნებელმა, შთამომავლობას დაუტოვა შავ კონტინენტზე ინგლისელების მიერ ჩამომხრჩვავალი ზანგის ფოტო, როგორც მამაცური ქმედების საჩვენებელი მაგალითი და კაცთმოძულეობის ამსახველ ამ ფოტოსურათს მიაწერა «სამოზაო ნაძვისხე».

ბადენ-პაუელის უფრო ბოისკაუტების მოძრაობის დანერგვას შეუდგა ჩვენი ხელისუფლება ქართულ მიწაზე.
მივიხსენოთ ვეროპისკენ! ფაშისტებმა კი, რომლებიც ადრე თოვანებულ იყვნენ «ინგლისელ მბრძანებელთა რასის» აღზრდის სისტემით, შეიძლება ითქვას, ბრძადა გადიდეს იგი და მთელ გერმანიაში ბიჭებისა და ჭაბუკებისთვის მსგავსი დანესებულებების ქსელი შექმნეს.
ჩვენებიც ამ გამოცდილებით ხელმძღვანელობენ.

«უფრო თანასწორი» ინგლისელები

საერთაშორისო ურთიერთობათა ინგლისის სამეფო ინსტიტუტში 1938 წელს წაიკითხეს მოხსენება «ნაცისტების მომავალი ბელადების აღზრდის შესახებ», რომელშიც ხაზგასმული იყო, რომ ნაცისტური სასწავლებლები უპირატესად ინგლისში დანერგილი პრინციპებით არის აგებული.

ჰერბერტ უელსი

«მათი აღზრდის სისტემა იქითაა მიმართული, რათა ჩაუნერგოს მათ უპირატესობა სხვების მიმართ — დარწმუნონს ფიზიკურ უპირატესობა და მათი ერის უძლეველობაში».

ინგლისში აქტიურად მოქმედებდა ბრიტანელი ფაშისტების დიდი საბჭო. მისი ერთ-ერთი წევრი **ჯონ ბიუკერ-უაიტი** (სხებთან ერთად, ცხადია) დარწმუნებული იყო, რომ «ბატონ ჰიტლერის სახით ჩვენ ვიპოვეთ მომხიბვლელი მასპინძელი, პოლიციის ძალიან საქმიანი შეფი. ესეც უნდა ამბობდნენ, რომ მხეცები არიან. მაგრამ ყველა ესეცელი, ვისაც კი შევხვდი, მომხიბლავი და ზრდილობიანი იყო და ყოველთვის შემართული ადამიანების დასახმარებლად».

ვეროპელის მსგავსად. ასე დაწერა 1886 წელს დიდი ბრიტანეთის ოფიცერი **ე. ჩარლზ ბრაუნმა**.
დაწერა და თუნდაც ამ ერთადერთ წინადადებაში გაამყარა საკუთარი უპირატესობის ის გრძობა, რომელიც ძვალსა და რბილში ჰქონდა გამყარდარი მას და მის თანამემამულეებს.

«**უფრო თანასწორებად** ორუელი ინგლისელებს მიიჩნევდა. გერბერტ უელსი, უცნობი ინგლისელი ფაშისტატი, დარწმუნებულია, რომ (მიაქციეთ ყურადღება მისი სენტენციისა და ფაშისტური კაცთმოძულე პოზიციის იდეოლოგიას, რომელიც პოლაკოსტის სახით განხორციელდა, სლავებისა და სხვა ერების მიმართ სადამსჯელო მასშტაბურ ოპერაციებზე არაფერი რომ არა ვთქვათ): **«მდაბალი რასის მიმართ ერთადერთი და გონიერი გადარწმუნებლობა მისი განადგურებაა».**
რასების ამონყვეტაზე ლაპარაკობს «ჰუმანისტი» მწერალი!

ან საინტერესო პარალელის გაკლება პოლიციელთა შემართებულობასთან დაკავშირებით, მაგრამ თემის ძაფი რომ არ გაგვიწყდეს, ჰიტლერს დაუბრუნდეთ და გავიხსენოთ, რომ სწორედ მას მიანდა, რომ **ალმოსაველეთის სიერცე დასახლებული იყო «ადამიანი-მხეცები», ვისთვისაც სიკვდილი არაფერს ნიშნავდა.**
მანუელ სარქისიანი შენიშნავს, რომ ასეთი დამოკიდებულება მსგავსია ინგლისელების პოზიციისა, რომელსაც ისინი მათ მიერ დაპყრობილი ბირმის მკვიდრთა მიმართ ამოვლანდებდნენ: «ვიჭირობ, რომ ეს ადამიანები არ გრძობენ ტყვიას, წმინდასახლიანი

გამოიღებდა. ხელს რომ ჩამართმევ, საოცარი გრძობა გააჩნდება, თითქოს პატარა, მოფრთხილე ჩიტი დაგისვამს ხელისგულზე, სუსტი, თბილი, გულამოვარდნილი, რომელიც სრულად მოგენდო და საკუთარი სიცოცხლე ხელში ჩავიგდო, დარწმუნებულმა, რომ არა თუ არაფერს დაუშვებ, დაიცავდა უნილად შენს სიტბოს სრულად. მაგრამ ხელის ჩამოთმევა იშვიათობაა, ამ ლამაზი და ფაფუკი ადამიანების მორითაველად: ხელისგულს ერთმანეთს მიადებენ, ხელებს მუხლებს შორის მოქცევენ და წელში მოიხრებიან, მოგესალმებიან თბილი ღმობით.
ასეთი სიტბო არც ერთ წმინდასახლიანი ვეროპელისგან» არ მიგრძენია.
მკვლევარი ჰანა არენდტი ამტკიცებდა, რომ «რასისტული იდეოლოგია მხოლოდ ინგლისში გამომდინარეობდა ეროვნული ტრადიციიდან... ვითარებას ამდაფრება სოციალური უთანასწორობის, როგორც ინგლისური კულტურული მემკვიდრეობის აღქმა (ქვედა ფენების მალა საზოგადოებას აღმერთებდნენ და მათადმი პატივისცემის გრძობით იყვნენ განმსჭვალული, უნდა ფენები ქვედადმოთ არაფრად ადებდნენ)».
ამიტომ ნუ გავიკვირდებით, ვინმე ოფიცრის ქედმაღლური დამოკიდებულება ბირმელეებისადმი — იგი ინგლისელების ეროვნული ყოყონობის პროდუქტი იყო.

«განგაზის რეჟიმი» ადრულ ჰიტლერი

მესამე რაიხის პროპაგანდის მინისტრი გებელსი მეორე მსოფლიო ომის დაწყების წელს (1939) აცხადებდა, რომ ინგლისში ნაციონალიზმი თავისთავადი მოცემულობაა, გერმანიაში კი მხოლოდ შეუდგენ მის, როგორც უპირველესი ამოცანის, დამკვიდრებას. მხოლოდ შეუდგენ.

ყველაზე სისხლისმსმელი გერმანელი რასისტის — ალფრედ როზენბერგის ბრიტანელი ბიოგრაფი ხაზგასმით აღნიშნავდა: „ელიტური ინგლისური უნივერსიტეტების აზრ-დღები ძალაუზნებურად განითვლებოდნენ, როცა გაიგებდნენ, თუ რა როლს მისაწვდიდა ნაციონალ-სოციალისტები მათ ნინამორბედებს ბრიტანეთის იმპერიის ისტორიაში“.

ჰიტლერულ გერმანიაში დიდი ყურადღება ექცეოდა ყოველივე ინგლისურის ხობასა და ქება-დიდებას. 1934 წელს მწერალი გეორგ შოტი ნიგნში „ჰიუსტონ სტიუარტ ჩემბერლენი, მესამე რაიხის ნინამორბედი“-ში მიმართავდა გერმანელებს: „გერმანელო ხალხო, არ დაგავინდეს და ყოველთვის გახსოვდეს, რომ ამ „უცხოელმა“ ჩემბერლენმა „უცხოელ“ ადრულ ჰიტლერს შენი ფიურერი უწოდა. ასე წლის წინათ ასეთივე იყო ინგლისელი კარლენი. დღეს სწორედ ინგლისელი ჩემბერლენი ადრულ ჰიტლერის პირველივე ნაბიჯებიდან

მიხედა, რომ იგი განგების რეჟიმი“.

ჰიუსტონ სტიუარტი ჩემბერლენი — ინგლისელი ფილოსოფოსი და სოციოლოგი, ადრულთვანებული იყო ინგლისის კოლონიური პოლიტიკით და აღმერთებდა ჰიტლერს. მაგრამ ეს არ ყოფილა ერთი კაცის აზრება, გამონაკლისი, რადგან, მანუელ სარქისიანის მტკიცებით, ჩემბერლენის მშობლიურ ბრიტანეთში ნაციზმით მისი გატაცება მაინცდამაინც არ ეწინააღმდეგებოდა ინგლისური ელიტისა და მთელი საზოგადოებრიობის საზაზისო მორალურ დებულებებს.

ჰიტლერი საბჭოთა კავშირს განიხილავდა როგორც „გერმანულ ინდოეთს“ და თავის ქვეყნურდომებს მოუწოდებდა, მაგალითი ინგლისელებისგან აეღოთ. ხელი ხელს ბანდა: ბრიტანეთის ინდოეთში ინგლისურ ადმინისტრაციას აკრძალული ჰქონდა ნაციზმის მხეცობათა ამსახველი ფილმების დემონსტრაცია, რადგან ინდოელებს შეიძლება პარალელი გაევილოთ ფაშისტებისა და ინგ-

ლისელების ქცევა-დამოკიდებულებას შორის.

დღეს უპრინაია იმის გახსენება, რომ სწორედ ინგლისურმა მხარემ ურჩია ფაშისტურ რაიხს: „ზღვისიქითა კოლონიები თქვენ ვერ გექნებათ, მაგრამ თქვენს წინაშეა აღმოსავლეთი ევროპა“.

ისტორიის დღევანდელ გამაღებლებს შეგნებულად „ავიწყდებათ“ ასეთი „წერილობანი“ და მეორე მსოფლიო ომის დაწყებას საბჭოთა ხელმძღვანელებს აბრალებენ.

ეს ჩვენი უვიცებაც რომ მხარს უბამენ!..

გადავალახინოთ ჩვენს უმნიშვარიძეებს უვიცობის წინაღობა და ვუთხრათ, რომ ასეთი რჩევა გერმანელებს ბრანდენბურგის კარიბჭესთან ჩავლიტმა შემთხვევითმა ქართველმა „ექსპერტმა“ კი არ მისცა, არამედ ლეოპოლდ ემერი — ბრიტანეთის ინდოეთის საქმეთა მინისტრმა. იცოდა: კაცმა, ვისაც მიმართავდა: ბრიტანელი მინისტრის პოზიცია სრულად ეთანხმებოდა ჰიტლერის დებულებებს, რომლებიც „მაინ კამფეი“ ჰქონდა გამოთქმული.

ბრიტანეთის დროსა და ფაშისტების შტანდატი ერთად ფრიალებდა

მეტისმეტად ცდილობენ ახლა ინგლისის გველაშუა პოლიტიკის გამართლებას, მაგრამ ისტორიიდან ვერ ამოშლი ისეთ ფაქტობრივ მტკიცებულებას, როგორცაა 1940-45 წლებში ინგლისელებისა და ფაშისტების მშვიდობიანი თანარსებობა ნორმანდიის კუნძულებზე.

ამერიკელი რეპორტიორი ჩარლზ სეიფტი იტყობინებოდა, რომ დიდი ბრიტანეთის დროსა და სვასიკოპიანი დროსა 1940-45 წლებში მეგობრულად ფრიალებდა ნორმანდიის კუნძულებზე — ბრიტანეთის ტერიტორიაზე, რომელიც ვერმანტს ჰქონდა დაპყრობილი. ბრიტანეთის ნაცვალმა გასცა განკარგულება, არ გაენიათ წინააღმდეგობა და შეესრულებინათ გერმანელების ბრძანებები: „ამაყი ქვეყნის დამარცხებული ქვეყნურდომები“ პატივისცემით მიესალმნენ ჰიტლერელთა საოკუპაციო ხელისუფლებას, იმდენად ზრდილობიანად, რომ ვერ მართობდნენ დიდი, თუ მათ შორის ომი მიმდინარეობდა. გერმანელთა მიერ ოკუპირებული ერთ-ერთი კუნძულის პროკურორმა ამბროზ შერვოლმა 1940 წლის აგვისტოში მადლობაც კი გადაუხადა ჰიტლერელთა ჯარებს ინგლისელი მოსახლეობის ლო-

იალური ქცევის სათანადოდ შეფასების გამო. ამ კუნძულების ადგილობრივი ხელისუფლება მოქმედებდა როგორც გერმანელების აგენტურა. შედეგად ნაციონალ-სოციალისტების განზრახულობანი ბრიტანელი ჩინოვიკების ხელით ხორციელდებოდა. ერთ-ერთ თვალსაჩინო მაგალითად ამერიკელი რეპორტიორი უპრეცედენტი ფაქტს ასახელებს: ადგილობრივმა ხელისუფლებამ შემოიღო სპეციალური კანონები ებრაელთა წინააღმდეგ. ბრიტანეთის პოლიცია ჰიტლერულ საოკუპაციო რეჟიმთან თანამშრომლობდა ებრაელების გამოვლენისა და რეგისტრაციის საქმეში.

„არც გერმის, არც ჯერის არც ერთი ბრიტანელი ჩინოვიკი, — წერს ჩარლზ სეიფტი, — მიზანშეწონილად არ მიიჩნევა, ებრაე-

ლების გამო ურთიერთობა გაეფუჭებინა გერმანელებთან. ინგლისელები არ იცავდნენ არც ებრაელებს, არც სხვა ეროვნებათა წარმომადგენლებს, ვინც არ დაემორჩილა ჰიტლერელთა ტირანიას... ერთადერთი, ვინაც ხმაამალა მოუწოდებდა ფაშისტებისთვის წინააღმდეგობის განწესაკენ ნორმანდიის კუნძულებზე, ყოფილი გერმანელი ჯარისკაცი პაულ მულბახი იყო!“
საოცარი, იცით, რა არის? საოცარი ის არის, რომ 1948 წელს მოკავშირეთა მიერ ოკუპირებული გერმანიის ხელისუფლებამ გაასამართლა ეს მამაცი ადამიანი... „დეზერტირებისათვის“.

საოცარი, იცით, რა არის? საოცარი ის არის, რომ 1948 წელს მოკავშირეთა მიერ ოკუპირებული გერმანიის ხელისუფლებამ გაასამართლა ეს მამაცი ადამიანი... „დეზერტირებისათვის“.

ახლანან Newsweek-ში გამოქვეყნებული სტატიის თანახმად, ტრადიციულად პროდასავლური საქართველო ირანის ისლამურ რესპუბლიკასთან კავშირებს აძლიერებს. სტატიაში „ვაშინგტონის მოსკოვთან დამეგობრება ერთი მკაფიო მსხვერპლი ჰყავს: საქართველო“, ავტორი „თბილისი-თეირანის ფლიტში“ ობამას ადმინისტრაციის მოსკოვთან „გადატვირთვის“ პოლიტიკას ადანაშაულებს.

კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება მრავალკოლასულ სამყაროში

მაშ, როგორ მოხდა ეს? პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ უარი თქვა მისი წინამორბედის კამპანიაზე, რომელიც ყოფილ საბჭოთა კავშირში პროდასავლური რეჟიმების მხარდაჭერასა და საქართველოსა და უკრაინის ნატოში მიღებას გულისხმობდა. ობამას ეს ნაბიჯი რუსეთთან ბირთვულ საკითხებზე, ირანის სანქციებზე და ანტიარაკეტო თავდაცვაზე თანამშრომლობის გაუმჯობესების სტრატეგიის ნაწილი იყო, რამაც 24 ივნისს ვირჯინიაში ობამა-მედევევის „ჰამბურგერების სამიტით“ ჰიკს მიაღწია.

ლეონ ადარი

მაგრამ მოსკოვთან შეერთებული შტატების ურთიერთობების განწესება, საქართველოსა და მის პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილსაც შეეხო, რომელიც 2008 წლის აგვისტოში რუსეთთან ომში, იმ სამხედრო კონფრონტაციაში ჩაება, რაც მოსკოვის მხრიდან საქართველოს წინააღმდეგ დასრულდა.

ამიტომ, როგორც Newsweek-ი ასკვნის, არ არის გასაკვირი, რომ თბილისი „თავის ხელზე“, როდესაც რეგიონში ახლდ მეგობრებს იძენს; მათ შორის, ირანსა და ახლოაღმოსავლეთის მეორე ძლიერ სახელმწიფო თურქეთს, რომლის პოლიტიკაც თეირანის მიმართ ვაშინგტონისთვის ცალკე გაკვირების საგანია. ანუ როგორც ჩანს, ჟურნალი იმას გულისხმობს, რომ, თუკი ვაშინგტონი პრეზიდენტ ჯორჯ ბუშის პოლიტიკას განაგრძობდა, რასაც ენთუზიზმით ემხრობოდა რესპუბლიკელების საპრეზიდენტო კანდიდატი ჯონ „დღეს ჩვენ ყველანი ქართველები ვართ“ მაკეინი და მისი ნეოკონსერვატორი მრჩეველები, საქართველო ექსკლუზიურად ვაშინგტონთან ალიანსის ერთგული დარჩებოდა და თეირანთან და ანკარასთან ფლიტს თავს აარიდებდა.

მაკეინის რიტორიკის მიუხედავად, შეერთებული შტატების მთავრობას სამხედრო ძალის გამოყენების არც ძალა და არც ნება არ გააჩნია, რომ დაეხმაროს საქართველოს აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დაბრუნებაში. ეს გეოსტრატეგიული რეალობა პრეზიდენტ ბუშმაც კი აღიარა, რომლის ძალისხმევაც იმით დასრულდა, რომ საქართველოს (და უკრაინის) ნატოში გაწევრება მოლოდინად დარჩა. ერაყისა და ავღანეთის სამხედრო ოპერაციებით გადაღდა და ფინანსური კრიზისის შედეგებთან მეტროლამერიკულ ხალხსა და მათ რჩეულებს სულაც არ აქვთ იმის განწყობა, რომ რუსეთთან დიპლომატიურ და სამხედრო კონფრონტაციაში ჩაება მოსკოვის საქართველოსთან ტერიტორიული დავის გამო, საკითხის, რომელსაც ამერიკის ეროვნული ინ-

ტერესებისთვის არანაირი განსაკუთრებული მნიშვნელობა არ აქვს. მეტიც, იმ საერთაშორისო სისტემის განვითარების კონტექსტში, სადაც ამერიკა კარგავს მის პოსტივიომისეულ ერთპოლარულ სტატუსს, ცდილობს რა შეერთებული შტატების რუსეთთან გადატვირთვას იმ პოლიტიკის ფარგლებში, რასაც მსოფლიოში მზარდ გლობალურ მოთამაშეებთან — ჩინეთთან, ინდოეთთან, ბრაზილიასთან და თურქეთთან კავშირების გაუმჯობესება ჰქვია, ძალიან გონივრული ნაბიჯია.

ეს რენტაბელური სტრატეგია შეიძლება ვაშინგტონის დაეხმაროს რუსეთის მხარდაჭერის მოპოვებაში იმ პოლიტიკისთვის, რომელიც მართლაც გააძლიერებს შეერთებული შტატების ეკონომიკურ ინტერესებს და ეროვნულ უსაფრთხოებას. ასევე ფაქტია, რომ საქართველო რომელიც აუმჯობესებს თავის კავშირებს ირანთან და თურქეთთან (და რუსეთთანაც), ვაშინგტონს არ „დაუკარგავს“.

ირანთან და თურქეთთან ახლოეკონომიკური კავშირების დამყარებით, საქართველო ხელს უწყობს რეგიონში ეკონომიკურ თანამშრომლობას, რასაც კავკასიასა და ახლო-აღმოსავლეთში დიპლომატიური თანამშრომლობისა და სტაბილურობის მოტანა შეუძლია. რატომ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს ვაშინგტონი ისეთ პროცესს, რომელსაც ეკონომიკური კეთილდღეობა მოაქვს და რეგიონში ძალთა სტაბილურ ბალანსს უზრუნველყოფს? საქართველომ შეიძლება შეძლოს ან ვერ შეძლოს თავის დაკარგულ ტერიტორიებზე კონტროლის აღდგენა, როგორც ეს, მაგალითად, გერმანიის, უნგრეთის, პოლონეთის, სერბეთისა და სხვათა შემთხვევაში მოხდა, რომლებიც თითქოს გაუმკლავდნენ საკუთარ ტერიტორიულ დანაკარგებს, მაგრამ აშშ-ს არ გააჩნია ახალი სტატუს ქვოს შეცვლის არც სტრატეგიული ინტერესი და არც

მორალური ვალდებულება, არც საქართველოს ნატოში დაპატიჟების მოტივაცია და, ამერიკის სამხედრო მხარდაჭერით, ამ ქვეყნისთვის მუშობლებთან კარგი ურთიერთობის დამყარების გზაზე დაბრკოლების შექმნა.

გარკვეულწილად, ამერიკის კონტროლირებადი ერთპოლარული სისტემის კრახმა მანამდე ცივი ომის ბიპოლარული სისტემის დასრულებამ უნდა გვალარებინოს, რომ საერთაშორისო ურთიერთობები აღარ არის „თამაში“ ნულვანი სანქსით, რომლის დროსაც სხვა გლობალური სახელმწიფოები ამერიკის ნაგების ხარჯზე იგებენ და პირიქით. გარდაუვალი იყო, რომ ყოფილი საბჭოთა კავშირისა და საბჭოთა ბლოკის ქვეყნები, როგორებიცაა უკრაინა, პოლონეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი და საქართველო, შეეცდებოდნენ რუსეთთან დიპლომატიური და ეკონომიკური კავშირების სტაბილიზაციას; იმავე დროს, ძლიერი რუსეთის შეკავების მიზნით, ითანამშრომლებდნენ სხვა მოთამაშეებთან: პოლონეთი — უკრაინასთან და გერმანიასთან; აზერბაიჯანი, სომხეთი და საქართველო — თურქეთთან და ყველა ეს ქვეყანა — შეერთებულ შტატებთან და ევროკავშირებთან.

ანალოგიურად, ვაშინგტონი უნდა იწონებდეს (და არ ეწინააღმდეგებოდეს) იმ დიპლომატიური და ეკონომიკური როლის ზრდას, რომელსაც თურქეთი ახლო აღმოსავლეთში თამაშობს, რაც ერაყში სტაბილურობის მიღწევას შეუწყობს ხელს (და აშშ-თან სამხედრო კონფლიქტის პრევენციას მოახდენს), ნაახალი-სხვა მოლაპარაკებებს ისრავებს და სირიას შორის და საბოლოოდ უფრო სტაბილური ახლო-აღმოსავლეთი ჩამოყალიბდება, სადაც თურქეთი, არაბთა სახელმწიფო და ისრავი უფრო დაცულნი და განვითარებული იქნებიან.

ყველა შემთხვევაში, ის მოსაზრება, რომ ამერიკული ჰეგემონია გლობალური მშვიდობისა და უსაფრთხოების წინაპირობაა და ამიტომ ვაშინგტონმა ევროპაში უნდა გააფართოოს მისი სამხედრო ვალდებულებები, ახლო-აღმოსავლეთში, კავკასიაში, აღმოსავლეთ აზიაში და ზოგადად ყველგან, ძალიან არაპრაქტიკული (ამერიკას არ აქვს რესურსები იმისთვის, რომ ეს ამბიციური როლი შესრულოს) და უსარგებლოა, თუკი ახლო აღმოსავლეთში აშშ-ის ბლოკადონი-დელ გამოცდილებას გავითვალისწინებთ.

შეერთებული შტატები მსოფლიოს არ უნდა დამორღვს, მაგრამ მის ზოგიერთ ნაწილთან „კონსტრუქციული გამიჯვნის“ პოლიტიკით ამერიკა შეიძლება როგორც საკუთარი თავის, ისე დანარჩენი მსოფლიოს დახმარებას.

ლეონ ადარი
The Huffington Post

ეპროკოლიტანს რაღას არჩიან?

„სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შესახებ“ ახალი კანონპროექტის თანახმად, ქალებს რეზერვში განვების აკრძალვა ეხსნებათ. ასევე განვევას დაექვემდებარებიან პედაგოგები, სოფლის ექიმები და თბილისის მეტროპოლიტენის თანამშრომლები. სტუდენტებს კი, რომლებმაც 2007-2008 წლებში სარეზერვო სამსახური გაიარეს, სამხედრო სავალდებულო სამსახური მოხდის ჩაეთვლება, ხოლო მათ, ვინც სარეზერვო სამსახურზე უარს იტყვის, 60-დღიანი ალტერნატიული შრომითი სამსახურის გავლა მოუწევთ. რეზერვში ქალების განვევა სავალდებულო არ იქნება, თუმცა, სურვილის შემთხვევაში, მათ ამის შესაძლებლობა ექნებათ („რუსთავი 2“).

აზერბაიჯანელაბი აღარ სუპრობან

სამხრეთ-აფრიკული და უკრაინული კომპანიები აზერბაიჯანის კუთვნილი „Mi-24“-ების (სულ 15-ია) მოდერნიზაციის ერთობლივ პროგრამას აგრძელებენ. ცნობილი გახდა, რომ მოდერნიზებული „Mi-24G“ შეინარჩუნებს 57 მმ. უმარტავი რაკეტების „C-5“-ის და „C-8“-ს გაშვების შესაძლებლობას, თუმცა ამასთანავე, იგი აღიჭურვება უკრაინული ტანკსანიანადმდეგო სარაკეტო კომპლექსით „Бурев-Б“ (რაკეტები „P-2B“; მაქსიმალური სიშორე 7500 მეტრი). სამხრეთ-აფრიკელების მთავარი წვლილი პროგრამაში, როგორც „Jane's defence weekly“-ის მიერ მოპოვებული არასრული ინფორმაციიდან ჩანს, რადიო-ელექტრონული მონაცემების დამიზნებისა და კავშირგაბმულობის სისტემები იქნება.

ჩისტვის ახელა მსხვილი?

ბრიტანული ნაწილები ავღანეთში ჰილმენდის პროვინციის სანგინის რაიონს დატოვებენ, კონტროლი მასზე ამერიკელ სამხედროებს გადაეცემა. 312 სამხედრო მოსამსახურიდან, რომელიც ბრიტანელებმა ავღანეთში დაკარგეს, მესამედამ რაიონზე მოდის. BBC-ის შეფასებით, სანგინში ბრიტანელ ჯარისკაცებს მოუხდათ მონაწილეობის მიღება ყველაზე მძიმე ბრძოლებში II მსოფლიო ომის შემდეგ. თავდაცვის მინისტრმა ლიამ ფოქსმა BBC-ის ეთერში აღიარა, რომ დაღუპულთა ნათესავების მძიმე კითხვებზე პასუხის გაცემა მოუწევს. „მათ შეიძლება მკითხონ, რისთვის გავიღეთ ახელა მსხვილი,“ — აღნიშნა მან.

შავი ზღვის ფლოტს ახალი სარდალი კვავს

შავი ზღვის ფლოტის სარდალის თანამდებობაზე ვიცე-ადმირალი ვლადიმერ კოროლენკო დანიშნა. მის წინამორბედს, ვიცე-ადმირალ ალექსანდრე კლევკოვს 55 წელი შეუსრულდა, რაც სარდალის თვის ვიცე-ადმირალის წოდებით სამხედრო სამსახურში ყოფნის ზღვრული ასაკია. ამ დანიშნავდა ვლადიმერ კოროლენკო ჩრდილოეთის ფლოტის სარდალის მოადგილე იყო.

მოლდაველაბი დიდი ავიაციიდან მიდინან

მოლდოვის თავდაცვის მინისტრმა ვიტალი მარინუცემ განაცხადა, რომ მის ქვეყანას 6 „MiG-29“-ს გაყიდვა სურს. ეს ბოლო თვითმფრინავებია სსრკ-ის შავი ზღვის ფლოტის 86-ე განმანადგურებელთა პოლკის 33 „MiG-29“-დან, რომელიც მოლდოვას საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ დარჩა. ერთი მათგანი დნესტრისპირეთის კონფლიქტის დროს ჩამოაგდეს, ერთიც რუმინეთს გადაეცა. 4 „MiG“-ი 1995-ში მოლდაველებმა იემენში გაყიდეს, 21 თვითმფრინავი კი მათგან ამერიკელებმა შეიძინეს. ბოლო ექვსი თვითმფრინავის გაყიდვით მიღებული თანხით მოლდოვის თავდაცვის უწყება ვერტმფრენების ყიდვას აპირებს.

უკრაინის ახალ პრეზიდენტ ვიქტორ იანუკოვიჩს ძალიან მძიმე მემკვიდრეობა დახვდა. კრიზისმა ქვეყნის ცხოვრების ყველა სფერო მოიცვა. როდესაც აღმოჩნდა არმიის მდგომარეობა — ვიქტორ იუშჩენკოს ხელისუფლება მას ისე ეპყრობოდა, თითქოს მიზნად მის განადგურებას ისახავდა.

საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ უკრაინის ოურსდიქციაში გადავიდა ერთ-ერთი ყველაზე მძლავრი საჯარისო დაჯგუფება ევროპაში: სამი სამხედრო ოლქის (კიევის, კარპატისპირა, ოდესის) ინფრასტრუქტურა, 14 მოტომსროლელთა, 4 სატანკო, 3 საარტილერიო დივიზია, 9 საჰაერო თავდაცვის, 8 საარტილერიო და ერთი სპეცნაზის ბრიგადა, ვერტმფრენების 7 პოლკი, 3 საჰაერო არმია (1000-ზე მეტი თვითმფრინავი) და საჰაერო თავდაცვის არმია; ამასთანავე, 176 საკონტინენტალური ბალისტიკური რაკეტა და ტაქტიკური ბირთვული იარაღის 2500-ზე მეტი ერთეული. უკრაინის ახლადშექმნილ არმიამ 700 ათასმდე სამხედრო მოსამსახურე ირიცხებოდა. ცხადია, უკრაინის ბიუჯეტი ამხელა დაჯგუფების შენახვას ვერ გასწვდებოდა, თანაც ლა-მანშამდე (თუ იმის იქით) შეუფერებელი წინსვლის ამოცანები ახალი არმიის წინაშე არ იდგა. დიწყო თანდა-

რატომ ებრძოდა ვიქტორ იუშჩენკო უკრაინის არმიას?

თანობითი შემცირება, რომლის შედეგად 2010 წლის დასაწყისისთვის უკრაინის სახელმთო ჯარების შემადგენლობაში დარჩა 97 ათასი სამხედრო მოსამსახურე, 730-მდე ტანკი და 1300 საარტილერიო სისტემა. საჰაერო ძალებში 48 ათასი სამხედრო მოსამსახურე, 200-მდე საბრძოლო და 35 სატრანსპორტო თვითმფრინავი; ფლოტი: 20 ათასი სამხედრო მოსამსახურე, 30-ზე მეტი საბრძოლო და უზრუნველყოფის ხომალდი. ეს ციფრები ქალაქზე შთამბეჭდავად კი გამოიყურება, მაგრამ პრობლემა ისაა, რომ

ამ ციფრების მიღმა ძალიან მძიმე რეალობა დგას. ავილოთ ავიაციის თვალსაჩინო მაგალითი: გასულ წელს საჰაერო ძალებმა აუცილებელი დაფინანსების მხოლოდ 2,5% მიიღეს. მათი ყოველწლიური მოთხოვნა 65-70 ათასი ტონა სანავია, გასულ წელს კი მხოლოდ 4 ათასი ტონა გამოუყვეს. როდესაც გასულ კვირას ვიქტორ იანუკოვიჩი სევესტოპოლში განლაგებულ ავიაპოლკს სტუმრობდა, აღმოჩნდა, რომ ოცი გამანადგურებელი აფრენა მხოლოდ ერთს შე-

როდესაც მიხილ სააკაშვილი კოსტა-რიკას ესტუმრა, ვილაცას, შესაძლოა, გაუჩნდა ირაციონალური, ლამის მისტიკური წინათგრძობა, რომ მალე ამ შორეულ და საკმაოდ დალაგებულ ქვეყანაში რაღაც აირევა; ასეც მოხდა, მიუხედავად იმისა, რომ სააკაშვილს მომხდართან არანაირი კავშირი არ აქვს.

46 სამხედრო ხომალდი, 7000 საზღვაო ქვეითი — ამ რაოდენობის აშშ-ის ძალებს შესაძლებლობა ექნებათ, წლის ბოლომდე კოსტა-რიკის ტერიტორია გამოიყენონ. ეს გადაწყვეტილება, ოპოზიციის გააფთრებული წინააღმდეგობის მიუხედავად, ადგილობრივმა პარლამენტმა მიიღო. ოფიციალური საბაბი ნარკობიზნესთან ბრძოლა, თუმცა გაუგებარია, რა აუცილებელია ამისთვის 46 ხომალდი. ადგილობრივი პრესის ცნობით (Insidecostarica.com), დაჯგუფების შემადგენლობაში შევა „USS Freedom“ (LCS-1), 200 საფრენი აპარატი, მათ შორის მოიერიშე ვერტმფრენები, მცურავი მოსპიტალი და, თქვენ წარმოიდგინეთ, წყალქვეშა ნავები. კოსტარიკული მედიის ეს ინფორმაცია არაზუსტი რომც იყოს, ხომალდების რაოდენობა თავისთავად სერიოზულ ეჭვს ბადებს. შედარებისთვის: 1999 წლის შეთანხმების ფარგლებში, რომელიც, აგრეთვე, ნარკობიზნესთან ერთობლივ ბრძოლას ითვალისწინებდა, კოსტა-რიკის ნაპირებთან აშშ-ის სანაპირო დაცვის 4-5 ხომალდი მოქმედებდა. რა საჭირო გახდა ამხელა არმადის თავმოყრა წლებულს? პირველი ეჭვანერვი კითხვა, ალბათ, შეიძლება ასე ჩამოყალიბდეს: ნიკარაგუა ხომ

ვაშინგტონი ახალ ომს იწყებს?

კონტრადმირალი ვიქტორ გუილორი

არა? თუმცა, მიუხედავად იმისა, რომ ვაშინგტონი დანიელ ორტეგასთან მუდმივად კინკლაობს, პრინციპული წინააღმდეგობა, რეალური მიზეზი შეჭრისთვის ამ ქვეყანაში, რომელსაც რეგიონის სახელმწიფოებში მკვეთრად უარყოფითი რეაქცია მოჰყვება, ალბათ, მაინც არ არსებობს. ვენესუელა კი სულ სხვა საქმეა; ვენესუელას ნავთობი აქვს. მას შემდეგ, რაც მექსიკის ყურეში კატასტროფა მოხდა და იქ ნავთობის მოპოვება შედგინდა, შტატებისთვის დასავლეთ ნახევარსფეროში სარეზერვო ნავთობმოპოვებელი რეგიონის გაკონტროლება, შესაძლოა, ეროვნული უსაფრთხოების ერთ-ერთ მთავარ საკითხად იქცა. ერთი შეხედვით, განსილული დაჯგუფება არასაკმარისია ვენესუელის შეიარაღებული ძალების დამარცხებისთვის, მაგრამ არ უნდა დაგვავინწყდეს, რომ აშშ-ის მოკავშირე ამ სავარაუდო დაპირისპირებაში კოლუმბია იქნება. მანვე შეიძლება შექმნას საბაბი ომის დაწყებისთვის, ისე, რომ ვაშინგტონი პირდაპირ აგრესიაში არავინ დაადანაშაულოს. როდესაც განაწილება შეიძლება ასე წარმოვიდგინოთ: აშშ — სანაპიროს ბლოკადა, ნავთობსაბადოებისა და სხვა საკვანძო წერტილების დაკავება, ნერტილოვანი სპეცოპერაციები, საჰაერო მხარდაჭერა, დაზვერვა; კოლუმბია — სახმელეთო ოპერაციები, ტერიტორიების დაკავება და კონტროლი; მოკ-

ქვეითთა და 1 მსუბუქ ქვეითთა დივიზია, 1 სადესანტო ბრიგადა, 3 საინჟინერო პოლკი, 2 ცალკეული პოლკი და 3 ბატალიონი. შეიარაღება: 81 ტანკი M1A2-SEP; 109 მსუბუქი ტანკი, მათ შორის 31 „M1A2-SEP“ და 78 „Scorpion-90“; 431 სადაზვერვო მანქანა, მათ შორის 25 „AMX-VCI“, 10 „Transporter“ 1“, 25 „Dragoon 300 APC“ და 11 „Dragoon 300PC“; 347 სხვადასხვა ტიპის საარტილერიო სისტემა, მათ შორის 25 „AMX-13/LAR-160“ და 10 თვითმავალი 155 მმ. ჰაუბიკა „AMX-13/Mie F.3“; გადასატანი სახენიტო-სარაკეტო კომპლექსები „RBS-70“ და „Mistral“; სხვადასხვა ტიპის სახენიტო დანადგარები, მათ შორის 6 თვითმავალი „AMX-13 Rafaga“; 12 სატრანსპორტო თვითმფრინავი; 56 ვერტმფრენი, მათ შორის 10 „Mi-35“, 20 „Mi-17-1B“ და 20 „Mi-26“; ცეცხლსასროლი იარაღი: შპხანები „FAL“, „FNC“, აგტომატები „Uzi“ და „AK-103“; ტყვიამფრეკვეები: „Minimi“, „MAG“, „M2“, „M-60“ და „M-66“; ნაღმსატყორცნები: „Cazador“, „M-19“ და „M-29A1“. ტანკსანიანადმდეო კომპლექსები: „AT4“ და „MAPATS-2“. საჰაერო ძალებში 7000 სამხედრო მოსამსახურეა. გამანადგურებელთა 4 ჯგუფის შემადგენლობაში 4 სხვადასხვა ტიპის თვითმფრინავია: ▶

60% მწყობრში არ არის, თუმცა გასულ წელს არც ერთი მათგანი არ გაურემონტებია.

2009 წლისთვის დაგეგმილი ყველა პროგრამის შესრულებისთვის აუცილებელი იყო 32,4 მილიარდი გრივანა (1 გრივანა — 7,9 აშშ დოლარი), იმისთვის, რომ არმიას, ყოფილი მინისტრის — იური ეხანურიანის თქმით, „უბრალოდ, შევრეულიყავით თავისი ფუნქციები“ — 17,7 მილიარდი, რეალურად კი მხოლოდ 8,4 მილიარდი, მშპ-ს 0,84% გამოიყო, მაშინ, როდესაც მოთხოვნა 2%-ს შეადგენს. სანავა-საპოხი მასალებით არმია უზრუნველყოფილი 10-12%-ით იყო, კვების პროდუქტებით 60-70%-ით.

იუმჩენკოს მმართველობის წლებში შეიარაღებული ძალების დაფინანსება დაგეგმილისგან 30-50%-ის ფარგლებში მერყეობდა. გასულ წელს არმია 2 ათასზე მეტმა ოფიცერმა დატოვა. ამის ძირითად მიზეზად ისინი სოციალურ დაუცველობას ასახელებდნენ.

აღსანიშნავია, რომ უკრაინელი კონსტრუქტორები და ინჟინრები კვლავინდებურად სამხედრო ტექნიკის შესანიშნავ ნიმუშებს ქმნიან (T-84V „Оплот“, „БТР-4“, „АН-70“ და ა.შ.), თუმცა შეიარაღებულ ძალებს მათი შეძენის შესაძლებლობა არ აქვს.

უთავბოლო რეფორმებმა მართვის რგოლში შექმნეს მდგომარეობა, რის გამოც თავდაცვის სამინისტროსა და გენერალური შტაბის მთელი ორი სტრუქტურული ერთეული დაუბლირებას ახდენენ,

რაც, მთელ რიგ შემთხვევებში, ქაოტურ სიტუაციას ქმნის. სხვადასხვა სტრუქტურები ერთმანეთს უსაფრდებინ; მაგალითად, გასულ წელს გაერთიანებული ოპერატიული სარდლობის შექმნა შეფერხდა და, ფაქტობრივად, ჩაიშალა იმის გამო, რომ მასში ჯერ უშიშროების საბჭოს კომისია შევიდა, შემდეგ კი სამჯერ (!) თავდაცვის სამინისტროს მთავარი ინსპექტორი „შევიდა“. ამ თვალსაზრისით, „№1 ამოცანა“, რომელიც ახალი ხელისუფლების წინაშე დგას, სამინისტროსა და გენერალური შტაბის სტრუქტურის ოპტიმიზაციაა.

რას ერჩოდა ვიქტორ იუშჩენკო საკუთარი ქვეყნის შეიარაღებულ ძალებს? ამ კითხვაზე ორი პასუხის გაცემა შეიძლება: ერთი მათგანი ზედაპირული და ყოველივე მომხდარის ზოგად ეკონომიკურ სირთულეებზე გადაბრალდება გულისხმობს. თუმცა, ალბათ, არ უნდა დაგვავიწყდეს, ვისი დახმარებით მოვიდა ხელი-სუფლები ნარინჯისფერთა ბელადი; შესაძლოა, იმ ძალებს სულაც არ აწყობდა, რომ უკრაინას ევროპაში ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი არმია ჰყოლოდა და, საბოლოო ჯამში, ინდუსტრიული გამხდარიყო, უსაფრთხოების გარანტიები დასავლეთით, ნატოში ექებნა.

არმიის ძლიერების შემცირება უკრაინის რეალური სუვერენიტეტის დაქვეითების პარალელურად მიდიოდა და 2010 წლისთვის ფსკერად დაეშვა. დაიწყო ტუ არა აღმასვლა და რა ფორმებს მიიღებს ის, ძველად რომ იტყოდნენ, „მომავალი ხუთწლიანი“ გვიჩვენებს.

«ტრიანონის» გაშლასკარსება

დასასრული. დასაწყისი №25

ოგოროდნიკმა სურვილი გამოთქვა, საკუთარი ხელით დაენერა აღიარება ჯაშუშური საქმიანობის შესახებ; აუჩქარებლად მიუჯდა მაგიდას, აიღო ფურცელი და კალამი, რომელსაც ფრთხილმა ოპერატიულმა მუშაკებმა ყურადღება არ მიაქციეს, რამდენიმე სტრიქონი დაწერა, შემდეგ უცნაურად გაიჩინდა და მზერა გაეყინა. მერე კი სწრაფად წააკვინტა ბოლო კალამს და მაშინვე სკამიდან ჩაცურდა...

კალამში სანამლავე იყო. ადგილზე გამოცხადებულმა სასწრაფო დახმარების ბრიგადამ ყველა ზომას მიმართა ოგოროდნიკის გადასარჩენად, მაგრამ ამაოდ დაშურა. სანამლავე ძალზე ძლიერი აღმოჩნდა და ტრიანონი გონზე მოუსვლელად გარდაიცვალა მანქანაში, რომელიც მას სკლიფოსოვსკის ინსტიტუტისკენ მიაქანებდა. საავადმყოფოში უკვე გაღურჯებული გვამი მიიტანეს.

ამასთან, ექიმებმა, რომლებმაც მოგვიანებით სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზა ჩაატარეს, ვერაფრით დაადგინეს, თუ რით მოინამლა „აგრონომი“. უკვე შემდგომში, სუკის ხელში მოხვედრილ მასალებზე დაყრდნობით, ივარაუდეს, რომ ოგოროდნიკის მიერ მიღებული სანამლავე უძლიერესი „ეგზოტიკური“ კურარეს შხამზე იყო დამოკიდებული. 1977 წლის 13 აპრილს ოგოროდნიკს თავის დილორში ასეთი ჩანანები ჰქონდა გაკეთებული:

„...მებრძოლი ხასიათის, თავისუფლების იდეალების ერთგული, მამაცი, ნესიერი და ძლიერი ნებისყოფის კაცი ვარ. ბოლოსდაბოლოს არაჩვეულებრივი პროფესიული მომზადება და რთული მოვლენებით ერთობ მიდინარე ცხოვრება მაქვს... გუშინ რომ განვიცადე, ასეთი რამ არასოდეს მომსვლია, რადგან ის კაცი ვარ, რომელმაც, დიდი ხანია, გადაწყვიტა, რომ საწოლში მიხრნილი მოსუცად არ მოკვდებოდა... უცებ, საფრთხეს იმაზე მეტად შევუშინდი, ვიდრე ჩვეულებრივ...“

როგორც მოგვიანებით გაირკვა, ტრიანონს სანამლავე ამერიკელებმა მისივე თხოვნით გადასცეს. არსებული მონაცემებით, კურარეს შხამი მან უნინაც გამოიყენა, ამერიკელების თანხმობით, თავისი საყვარელი ოლგა ს. მოკლა, რომელიც სახიფათო შეიქნა, რადგან „ძალიან ბევრი იყო...“ ამ მკვლელობის შემდეგ კი ახალი რომანი გააჩაღა და ამჯერად მისი საყვარელი სკპ ცკ-ის გენერალური მდივნის ყოფილი თანამშრომელი, იმ დროს უკვე ცკ-ის მდივნის — კონსტანტინე რუსაკოვის ქალიშვილი გახდა. ნაციონალური უკვე დაქორწინებას აპირებდა, როცა ოგოროდნიკმა თავი მოიკლა...

ადვილი წარმოსადგენია, რამდენად ძვირფას აგენტად იქცეოდა ტრიანონი, ეს ქორწინება რომ შემდგარიყო. თითქმის მისი თვითმკვლელობისთანავე, შესაბამისმა სამსახურმა ამერიკული დაზვერვის მიერ აგენტისთვის გადაცემული მრავალრიცხოვანი გზავნილების გამოფერა მოახერხა. სუკის ხელში აღმოჩნდა კავშირების სქემები, რადიოგადაცემების განრიგი, 30 სამალავისა და

სიგნალების დაყენების ადგილები. ამასთან, რადიოკონტრაზვერვის სამსახურმა ზუსტად განსაზღვრა ცსს-ს სადაზვერვო ცენტრიდან კავშირის არხი მაინის ფრანკფურტში. გამოავლინეს ოგოროდნიკის გადაბიზნის გარემოებებიც. ამერიკელებმა მისი მექალთანეობა გამოიყენეს და სატყუარად ეფექტური ესპანელი პილარ სუარეს ბარკალა გამოიყენეს. ოგოროდნიკი მოიხიბლა, ერთმანეთს ოტელ „ჰილტონში“ ხვდებოდნენ და, რაღა თქმა უნდა, მათ ფარული კამერა იღებდა.

„აგრონომის“ სიკვდილის მიუხედავად, მოსკოვში მოქმედი და ტრიანონთან კავშირში მყოფი ამერიკელი მხვერავების გამოაშკარავების მიზნით, სუკმა ოპერაციის გაგრძელების გადაწყვეტილება მიიღო. ძირითადი პრობლემა იმაში მდგომარეობდა, რომ საიდუმლოდ შეენახათ „აგრონომის“ სიკვდილი. ჯაშუშის ოთახში აღმოჩენილი დოკუმენტების შესწავლის შემდეგ, გაირკვა, რომ მორიგი, სამალავებთან დაკავშირებული ოპერაცია ადგილზე 28 ივნისს იყო დაგეგმილი, კოდური სახელწოდებით „ტყე“.

სამალავის კოორდინატები მითითებული არ იყო, მაგრამ არსებობდა მინიშნება: ამერიკელები აგენტს რეკომენდაციას აძლევდნენ, სამალავთან მოყვისკის გზატკეცილის მხრიდან მისულყო. კონტრბუერრავებმა დაასკვნეს, რომ „ტყე“ გამარჯვების პარკის ტერიტორიაზე მდებარეობდა. ისიც დადგინდა, რომ ოპერაციის წინ ოგოროდნიკი თავის „ვოლგას“ წინასწარ დათქმულ ადგილზე აჩერებდა, თუმცა სად, ზუსტად არ იცოდნენ. ამიტომ ადგილი ვარაუდით შეარჩიეს და ოგოროდნიკის ჩაცმულმა თანამშრომელმა მანქანა იქ დააყენა. გამარჯვების პარკი და მისკენ მიმავალი გზები კი გადაკეტეს. ღონისძიების მოწინააღმდეგე ყველა თანამშრომელი განსაკუთრებულ „საბრძოლო მზადყოფნაში“ იმყოფებოდა.

მაგრამ მოვლენები უცნაურად განვითარდა. სუკმა რატომღაც გადაწყვიტა, რომ მზერა უთოოდ კაცი უნდა ყოფილიყო. არადა, ამერიკელებმა რეზიდენტი

აბანდი ოზოროდნიკი

მარტა პეტერსონი გამოგზავნეს, რომელიც საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მივიდა დათქმულ ადგილას. პარკში მორიგი ოპერატიული მუშაკებმა მარტა შენიშნეს, მაგრამ უცხოელად არ მიიჩნიეს, რის გამოც უწრადღებაც არ მიაქციეს. პეტერსონმა ფიჭვის რტო (კონტინერი) დადო და სერიოზობას მოჰყვა, რაკი უკან დაბრუნებულს ოგოროდნიკის შეტყობინება არ დახვდა, რტო მშვიდად აიღო და იქაურობას გაერიდა.

ეს პიკანტური დეტალები მაშინ გაირკვა, როცა ფრანკფურტიდან გამოგზავნილი მორიგი რადიოგრამა გამოიყენეს: „ტყეში“ 28 ივნისს მასურებლები იყვნენ და გასაგებია, რატომაც არ წაიღეს ჩვენი პაკეტი... გამოვიყენებ „სეტუნს“ იმავე დღეს...“ ოპერაციის დასკვნით ეტაპზე გამოფრული იქნა ამერიკელების კიდევ ერთი გზავნილი:

„თქვენი პაკეტი „ტყეში“ დაედო, როცა იქ არავინ იყო, მაგრამ უკან დაბრუნებულმა ჩვენმა ოფიცერმა „ტყეთან“ ავტომატურად და მოსეირნე კაცი დაინახა. ოფიცერი მის გამგზავრებას დაელოდა, შემდეგ კი პაკეტი აიღო. „ტყესთან“ ჩვენი ქილა ვერ დავინახეთ და ვივარაუდეთ, რომ მასურებლების გამო შექმნილი თქვენი პაკეტის ნაღება და ჩვენის დატოვება მართალია, დარწმუნებული ვართ, რომ „ტყე“ ჯერ კიდევ უსაფრთხო ადგილია, მაგრამ ფიქრობთ, უკეთესი იქნება, თუ ჩვენი ორმხრივი კონტაქტი „სეტუნთან“ შედგება.“

შეგვარად, სუკს კიდევ ერთი შანსი გამოუჩნდა. ამერიკელები ჯაშუშური პაკეტების გაცვლას „აგრონომს“ 15, 19 და 21 ივნისს სთავაზობდნენ, ხოლო აქციის წინა დღეს ოგოროდნიკს სიგნალი უნდა მიეცა ტურნის სიგნალი ადგილზე — „ბაშა-ბაშა“ ან მანქანა „პარკულა-ცეზე“ გაეჩერებინა. მასალე-

ბის შესწავლის შემდეგ სუკის თანამშრომლებმა დაასკვნეს, რომ კოდური სახელწოდებით „სეტუნი“ აღინიშნებოდა კრასნოკალუგის რკინიგზის ხიდი (ლუჟნიკების მახლობლად), სადაც სამალავობით გამოვლენები თითქმის არ იყვნენ. იქ ჩასაფრება შეუძლებელი იყო. ამასთან, საფრთხის შემთხვევაში, აგენტს კონტინერის წყალში გადაგდება შეეძლო. სამალავი ხიდის პირას, ერთ-ერთ ბურჯში იყო განთავსებული.

სუკმა ამ ადგილის მას-ლორდად ორი თანამშრომელი განათავსა, რისთვისაც იქვე მდგომარეობდა საგანგებოდ დამზადებული ლუკი ჩამოჭიდეს, საიდნაც, საჭიროების შემთხვევაში, ხიდზე გამდმობტომა უცებ შეიძლებოდა.

დარჩა ერთადერთი პრობლემა — „ბაშა-ბაშის“ ცემითა გაანალიზების შემდეგ სუკმა დაასკვნეს, რომ „ბაშა-ბაშის“ საგზაო ნიშანი იყო ლენინის პროსპექტისა და კრუსოკის ქუჩის კვეთაზე. სიგნალი 14 ივლისს საღამოს დააყენეს, ხოლო მეორე დღეს ის მარტა პეტერსონმა „ნაიკითხა“, რომელიც ამ ადგილას საკუთარი მანქანით მოვიდა, საღამოს 8 საათზე კი მანქანით კინოთეატრ „როსიასთან“ გამოცხადდა. იქიდან საზოგადოებრივი ტრანსპორტით სამალავის ადგილისკენ გაეშურა. მზვერვის აღწერილობა უმაღლესად ოპერატიულ ჯგუფს. 23 საათისთვის პეტერსონი კონტინერის სამალავის შორიანხლ, ხის ქვეშ გამოჩნდა, შემდეგ კი აუჩქარებლად გაემართა ხიდისკენ და კიბეს აუყვანა. ერთ მომენტში მან სვლა შეანელა და რაღაცას მიაყურა და უცებ, ღამის სიჩუმე სიჩუმის ხმად დაარევიდა — სანაპიროზე მდებარე ბენზინ-გასამართ სადგურის მილიციის ორი მანქანა მიადგა... პეტერსონი შედგა... მაგრამ პილიციელებთან სწრაფად მიიბრინეს სადგურთან მდებარე სუკის თანამშრომლებმა და „დაარწმუნეს“, რომ იქაურობას უნდა გაცვლიდნენ.

ამერიკელებმა ქალმა გზა განაგრძო. სამალავს მიახლოებულმა ჩანთიდან რაღაც ნივთი ამოიღო და ბურჯის ნიშნულს ჩააღი. ლუკმა მსხდომი თანამშრომლები უმაღლესად მოხიბლეს და დააკავეს პეტერსონი, რომელმაც თანამშრომლებს სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწია და მთელი ხმითაც კიოდა, რომ ეს პროვოკაცია იყო, ალბათ, ტრიანონ-ოგოროდნიკის გასაფრთხილებლად. ქალი მხოლოდ მანქანაში დამშვიდდა, თუმცა ეტყობოდა, რომ ოპერაციის მარცხს ძლიერ განიცდიდა.

მალე მოსკოვში ამერიკის კონსულ გროსის თანდასწრებით, რომელმაც დაკავებული ვინაობა დაადასტურა, გახსნეს ამოღებული კონტინერი, რომელიც ინსტრუქციები, მინიალტურული ფოტოაპარატები, საიდუმლო დამწერლობისთვის გათვალისწინებული ქაღალდი, ფული, ოქროს სამკაულები და სანამლავეს ახალი ულუფით სავსე სპეცრეზერვუარი იყო. პეტერსონი მერე დღეს გაათავისუფლეს და პერსონა ნონ გრატად გამოაცხადეს...

მოამზადა ნანა ჩარკვიანი

„Mirage“, „F-5“, „F-16“ და „Cy-30MK2“. უკანასკნელი ორის რაოდენობა, შესაბამისად, 10 და 14-ია.

ამასთანავე, საჰაერო ძალებში 48 სატრანსპორტო თვითმრინავი და 23 ვერტმფრენია. საჰაერო თავდაცვის ძალებს გააჩნია 10 საზენიტო-სარაკეტო კომპლექსი „Barak“, გადასატანი კომპლექსი RBS-70“, 10 თვითმავალი საზენიტო დანადგარი „Roland“ და 230-მდე სხვადასხვა ტიპის (ძირითადად მოქველებული) საზენიტო დანადგარი. ვენესუელის საზღვაო ძალებში 18 ათასი სახმედრო მოსამსახურეა, მათ შორის — 7 ათასი საზღვაო ქვეითი; ფლოტის შემადგენლობაში 6 სარაკეტო ფრეგატია, 2 — წყალქვეშა ნავი, საპატრულო და სადესანტო კატარალები. რაღა დარჩა ჩამოსათვლელი? არც არავერი, გარდა იმ ფაქტისა, რომ ვენესუელის ეროვნულ გარდამი 23 ათასი, მსუბუქედ შეიარაღებული მებრძოლი ირიცხება.

ყოველივე ამასთან შედარებით კოლუმბიის სახმედლოთი ჯარები მეტად შთაბეჭდვად გამოიყურება (მხოლოდ მათ შეეგვხოს, რადგან ჰიპოტეტური კონფლიქტის დაწყების შემთხვევაში, საჰაერო და საზღვაო სივრცეში ამოცანების დიდ ნაწილს, ალბათ, ამერიკელები შეასრულებენ, მათი დაჯგუფების საბოლოო შემადგენლობა კი ვერაც უცნობია). კოლუმბიას ჰყავს ვენესუელაზე 2-ჯერ მეტი ქვეითი, აქვს 2-ჯერ მეტი საარტილერიო სისტემა, ხუთჯერ მეტი ჯავშანტრანსპორტიორი. ყველა უმაღლესმა ოფიცერმა სამხედრო განათლება შეერთებულ შტატებში მიიღო; ტექნიკა, უმეტესწილად, თანამედროვეა.

უგო ჩავესი კი ცდილობს წარსულში ჩარჩენილი არმიის გადაიარაღებას, თუმცა მისი ძალისხმევა შეიძლება დაგვიანებული აღმოჩნდეს.

ზუზუმი ჩავესი

მისი ერთადერთი შანსი ამ ვითარებაში, ალბათ, ის არის, რომ მოწინააღმდეგეებს შესაძლო დანაკარგები სავარაუდოდ ამონაკვებზე უფრო წონად ფაქტორად ჩათვალოს. ჩავესმა სანავთობო ინფრასტრუქტურის დანაღმის ბრძანება, დიდი ხანია, გაცხადა; იგი გამოდგებით მოუწოდებს ერს, გააფრთხილები ბრძოლებისთვის მოემზადოს და, დაუდასტურებელი ინფორმაციით, საკვანძო პოსტებზე არმიას 1000-მდე კუბელ ოფიცერს ინვეს.

რა შეიძლება მოხდეს უახლოეს მომავალში? თეორიულად, შტატებს დაჯგუფების გაშლისთვის 1-1,5 თვეზე მეტი დრო არ დასჭირდება. ინდოკატორის როლი, ამ შემთხვევაში, შეიძლება მოვლენათა ეპიცენტრისკენ ავიამზიდის დაძვრამ შეასრულოს. თუმცა არც ისაა გამორიცხული, რომ ყველაფერი მხოლოდ ძალის დემონსტრირებით შემოიფარგლოს, ხოლო ამერიკელი სამხედროების ბოლოდროინდელი საეჭვო კონცენტრაცია რეგიონში ისევ ნარკობიზნესთან ბრძოლის აუცილებლობით გამართლდეს.

აბა, რა... აბა, ვინ შეებრძობება ნარკობარონებს კოსტა-რიკის ჯუნგლებში თუ არა ამერიკული წყალქვეშა ნავები?

რუსები და ქართველები ჩვენს პატრიარქობაზე უნდა გამოავლინონ

რუსულ-ქართული ურთიერთობები უკეთესის სურვილს გვიტოვებს. იმაში, რაც ხდება, რელიგიურ ფაქტორს ბოლო როლი ნამდვილად არ აქვს. საქართველოში მართლმადიდებლების მდგომარეობის თაობაზე მიხეილ სააკაშვილის მმართველობის პერიოდში კორესპონდენტს იანა ამელინას ესაუბრება ევრაზიის თბილისის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი გულბაათი რცხილაძე.

— არც თუ ისე დიდი ხნის წინათ ერეკლე დისაძის წიგნ „საიდუმლო სირობის“ გამო შეურაცხყოფილ მორწმუნეთა მიერ გამოხატულმა აღშფოთებამ აიძულა საქართველოს საპატრიარქო, მიემართა ქვეყნის ხელმძღვანელობისთვის მონოდეტით, მიეღოთ კანონი, რომელიც დაიცავდა მოსახლეობას უხამსობისგან, დაიცავდა პიროვნებისა და საზოგადოების ღირსებას, რელიგიურ გრძობას. ამ წიგნის გამოჩენა გამოწვეულია პროვოკაციით თუ სიტყვისა და სინდისის თავისუფლების გამოვლენა, რომელთა „კრელიკალების თავდასხმისგან“ დაცვა აუცილებელია?

განხორციელებულ „ფერად“ პროექტებს შორის, დიდი ძალისხმევით, მაგრამ მაინც შენარჩუნდა (ამჯერადაც დასაწყისით) თანადგომით. ეს ხელისუფლება დამჯერი და ქედმოხრილია თავისი დასავლელი, უფრო სწორად, ამერიკული ბოზების წინაშე. ამასთან, იგი ეფექტურად თრგუნავს თავისი ხალხის ნებას, აზრებს, აზროვნებას და საკუთარ კაპრიზებს თავს ახვევს მთელ ქვეყანას, ანაბრით „გარდაქმნის“ მას. ამ ჯაჭვის რგოლს წარმოადგენს, ასევე, არა მარტო ეკლესიაზე თავდასხმა, არამედ — თვით მართლმადიდებლურ რწმენაზე.

ველთა ნეგატიური დამოკიდებულება (და ეს ფაქტია) გარკვეულწილად უკავშირდება საქართველოს ხელისუფლების რელიგიურ პოლიტიკას, რომელიც უზრუნველყოფს უცხოური სექტებისა და სხვა არამართლმადიდებლური კონფესიების თავისუფალ საქმიანობას მართლმადიდებლობის საზიანოდ. ამ პოლიტიკის დასამკვიდრებლად ხელისუფლება ეყრდნობა „საერთაშორისო სტანდარტებს“, „დასავლეთის დემოკრატიას“, „დასავლურ ღირებულებებს“, „ცივილიზირებულ სამყაროს“ და სხვ. სწორედ ეს ინვესტირებას საზოგადოების გარკვეულ ნაწილში. მაგრამ ყველაფერ ამას ჯერჯერობით ვერც იმ ადამიანთა რაოდენობის ავტომატურად გაზრდა მოჰყვება, რომელიც მართლმადიდებლურად ცხოვრობენ, და ვერც აპოკალიფსის დადგომა.

რუსები და დეისაძის წიგნს, უკვე რამდენჯერმე გამოვიდა ანტიქრისტიანული განცხადებებით. რამდენიმე წლის წინათ იგი მოითხოვდა საკონსტიტუციო შეთანხმების გადახედვას სახელმწიფოსა და ქართულ მართლმადიდებლურ ეკლესიას შორის საქართველოში. თქვენი აზრით, რამდენად რელიგიური სტრუქტურა ასეთ უფლებას იღებს? პასუხობს კი კონკრეტული თანამედროვეობის მოთხოვნებს?

— ამგვარი ე.წ. წიგნის გამოჩენა, რომელსაც სინამდვილეში უფრო მეურაცხყოფილი სახელი ჰქვია, ვიდრე ჩამოვყალიბებთ, შორიდან ჩანს, როგორც მცირეწლოვანი ავტორის საკმაოდ წარმატებული მცდელობა — მიიქციოს საზოგადოების ყურადღება და იზოვოს ფული. პოლიტიკური პროვოკაცია კი ისაა, რომ ამგვარი ბინძური ნიგუჯა იმავე გამოცემლობაში დაიბეჭდა, რომელიც გამოსცემს სასაქონლო წიგნებს; თანაც მისი პრეზენტაცია სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაიმართა, რომელიც დიდი ქართველი მწერლის, ნ. ილია განმანათლებლის, ილია ჭავჭავაძის სახელს ატარებს. ბუნებრივია, რომ საქართველოს საპატრიარქო რეაგირება მოახდინა. ცუდი ის არის, რომ წიგნის საზოგადოებას ძალიან უსწევს, დაიცვას მორალისა და ღირსების დაუნერვლი კანონები და ამორალური ფორმალური აკრძალული შემოღებულა.

ლოგიკურია, რომ მას შემდეგ, რაც დაგროვდა ვნება და ერთ-ერთ ტელეარხზე მოხდა ჩხუბი „ლიბერალებსა“ და ახალგაზრდა მართლმადიდებლებს შორის (დეისაძის წიგნის განხილვასთან დაკავშირებით), აშშ-ის საელჩოში საქართველოში სასაქონლო წიგნების გამოშვების „სიტყვის თავისუფლების“ დასაცავად და ცალსახად განეხილა მართლმადიდებლური მორალის აქტივისტები. ამ კონფლიქტის წარმოშობასა და განვითარებაში გარე ძალების მონაწილეობა ეჭვს არ ბადებს. თუკი ქართული ეკლესია მხოლოდ მინაწევრული განცხადებებითა და მონაწილეობით შემოიფარგლება საპატრიარქოს ადმინისტრაციული მუშაობის კედლებში, მაშინ ქუჩაში პროტესტის გამოხატულება მართლმადიდებლებს კვლავაც ციხეში ჩასვამენ, საზოგადოება კი შეეგუება იმას, რომ ქვეყანაში არსებობს პრივილეგიები „ალიბერალების“, რომლის წარმომადგენლები სიტყვის თავისუფლების დევიზით კვლავ შეურაცხყოფენ ქართველი ხალხის საკრალურ საფუძვლებს და სასწავლო დაწესებულებებში დაწინაურებენ თავიანთ შეხედულებებსა და იდეებს. საგანმანათლებლო სისტემა ხომ, ისევე, როგორც მთელი ქვეყანა, მათ ხელშია. ძნელია იმის თქმა, შერჩათ თუ არა ქართველ ხალხსა და ეკლესიას შინაგანი სულიერი ძალები, სულიერი ენერჯია წინააღმდეგობისათვის და გამარჯვებისათვის.

რამდენად რელიგიური სტრუქტურა ასეთ უფლებას იღებს? პასუხობს კი კონკრეტული თანამედროვეობის მოთხოვნებს? — ჩემი შეხედულებით, მთლად არ პასუხობს. მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ჩემი პოზიცია სეკულარულ-ლიბერალური შეხედულებებიდან გამომდინარეობს. პირიქით, მე მივიჩნევ, რომ კონკრეტული არსებული სახის შეუთავსებელია თანამედროვეობასთან მხოლოდ იმიტომ, რომ ის, სულ მცირე, აძლიერებს მართლმადიდებლური სარწმუნოების პრიორიტეტულობას, ყურადღებას ამახვილებს რა ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის ურთიერთობაზე. მაგრამ ეკლესია, როგორც ორგანიზაცია და ქრისტიანობა, როგორც სწავლება, ერთი და იგივე არაა.

ამაში ინდელმა ხელი-სუფლებამ მოქმედა მარტივი და ყველაზე ეფექტური საშუალება მართლმადიდებლობასთან ბრძოლისა. ის ზრუნავს ეკლესიის მართლმადიდებლურმა მოძრაობამ „წინ“ ჩაატარეს ქუჩის აქცია ციხეში გამოწყვედი ული ქართული მართლმადიდებლური მოძრაობის 7 აქტივისტისადმი (ტელეეკრანში მომხდარ ინციდენტთან დაკავშირებით) სოლიდარობის ნიშნად. აქცია არ ყოფილა ხალხმრავალი, მასში არ მონაწილეობდა არც ერთი სასულიერო პირი. როგორც ჩანს, საზოგადოება და ეკლესია ჯერ მზად არ არიან აქტიური მშვიდობიანი პროტესტისათვის. სამაგიეროდ, მოვიდნენ კომუნისტური პარტიის ხანდაზმული წარმომადგენლები, ასევე, პუბლიცისტი — თემურ მირიანაშვილი, რომლებიც არ თვალთმაქცობდნენ და, პოსტაბსტორული მოდის მიბაძვით, თავს არ აცხადებდნენ მორწმუნეებად ან აგნოსტიკოსებად, არამედ გულწრფელად წარმოგვიდგებინათ ათეისტიკა. ისინი მზარს უჭერდნენ ჩვენს მიმართვის პატრიარქ ილია მეორესადმი, რათა ეკლესია მომავალში უფრო აქტიურად დაინტერესდეს ამგვარი პატიმრების ბედი.

— ნომინალური დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ ძალიან მალე საქართველო იქცა უცნაურ ექსპერიმენტულ ველად, რომელთა ინტენსიობა შესამჩნევად გაიზარდა ხელისუფლებაში „ვარდების“ რევოლუციის შემდეგ. საიდუმლოს არ წარმოადგენს, რომ 2003 წლის „რევოლუციის“ უკან დასავლეთის გავლენიანი ძალები იდგნენ. „ვარდების“ ეიფორიაში ჩართეს რუსეთიც, რომელიც მხოლოდ მოგვიანებით გამოვიხილავდა და დაინყო პოსტაბსტორული ტერიტორიაზე „ფერადი რევოლუციის“ კრიტიკა. ბოლოს დაბოლოს ნათელი გახდა, რომ დასავლეთის პროექტები ყველგან ჩაფლავდა — მოლოდინში, ბელორუსში, სომხეთში, აზერბაიჯანში, უზბეკეთში, უკრაინაში, ყირგიზეთში — მოკლედ, ყველგან, საქართველოს გარდა. „ვარდისფერი“ ხელისუფლება, ყველაზე ადრე

რამდენად რელიგიური სტრუქტურა ასეთ უფლებას იღებს? პასუხობს კი კონკრეტული თანამედროვეობის მოთხოვნებს? — ჩემი შეხედულებით, მთლად არ პასუხობს. მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ჩემი პოზიცია სეკულარულ-ლიბერალური შეხედულებებიდან გამომდინარეობს. პირიქით, მე მივიჩნევ, რომ კონკრეტული არსებული სახის შეუთავსებელია თანამედროვეობასთან მხოლოდ იმიტომ, რომ ის, სულ მცირე, აძლიერებს მართლმადიდებლური სარწმუნოების პრიორიტეტულობას, ყურადღებას ამახვილებს რა ეკლესიასა და სახელმწიფოს შორის ურთიერთობაზე. მაგრამ ეკლესია, როგორც ორგანიზაცია და ქრისტიანობა, როგორც სწავლება, ერთი და იგივე არაა.

ამაში ინდელმა ხელი-სუფლებამ მოქმედა მარტივი და ყველაზე ეფექტური საშუალება მართლმადიდებლობასთან ბრძოლისა. ის ზრუნავს ეკლესიის მართლმადიდებლურმა მოძრაობამ „წინ“ ჩაატარეს ქუჩის აქცია ციხეში გამოწყვედი ული ქართული მართლმადიდებლური მოძრაობის 7 აქტივისტისადმი (ტელეეკრანში მომხდარ ინციდენტთან დაკავშირებით) სოლიდარობის ნიშნად. აქცია არ ყოფილა ხალხმრავალი, მასში არ მონაწილეობდა არც ერთი სასულიერო პირი. როგორც ჩანს, საზოგადოება და ეკლესია ჯერ მზად არ არიან აქტიური მშვიდობიანი პროტესტისათვის. სამაგიეროდ, მოვიდნენ კომუნისტური პარტიის ხანდაზმული წარმომადგენლები, ასევე, პუბლიცისტი — თემურ მირიანაშვილი, რომლებიც არ თვალთმაქცობდნენ და, პოსტაბსტორული მოდის მიბაძვით, თავს არ აცხადებდნენ მორწმუნეებად ან აგნოსტიკოსებად, არამედ გულწრფელად წარმოგვიდგებინათ ათეისტიკა. ისინი მზარს უჭერდნენ ჩვენს მიმართვის პატრიარქ ილია მეორესადმი, რათა ეკლესია მომავალში უფრო აქტიურად დაინტერესდეს ამგვარი პატიმრების ბედი.

— რწმენის ერთობას არ შეუძლია ხელი თბილისისთვის, ომი გაემართა სამხრეთ ოსეთისთვის. გამოითქვა მოსაზრება, რომ ქართულ ცნობიერებაში ნაციონალიზმი ხშირად მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა დგას. ეთანხმებით თქვენ ამგვარ თვალსაზრისს? — სამხრეთ ოსეთში მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა მარტო ქართულ ცნობიერებაში არ დგას. ეს საერთო უბედურებაა, რომელმაც მთელი პლანეტა მონაშლია, მაგრამ განსაკუთრებით — ქრისტიანული სამყარო, XIX საუკუნეში ეროვნული სახელმწიფოების წარმოშობის შემდეგ. სხვა მხრივ, XXI საუკუნეში უფრო აქტიური პანტინგტონისეული „ცივილიზაციური“ ასპექტია, ხალხთა თვითდენტიფიკაცია სულ უფრო მეტად განისაზღვრება დიდი ცივილიზაციური არეალების ფარგლებში. ამას გვიჩვენებს ისლამის გამოცდილება, ასევე დასავლეთის სამყარო, რომელიც კონსოლიდირებული თავისი ფასეულობების გარეშე. ჩვენ, მართლმადიდებლებმა, ვერ ვერ გავაცნობიერეთ ეს სიტუაცია. ამის ერთ-ერთი მიზეზი ისიცაა, რომ მართლმადიდებლური სამყაროს თითქმის 90% უღმერთო კომუნისტების „ნიტელ“ სარტყელში მოექცა, რომელმაც კრახი განიცადა, და ყოფილი სატელიტები და ოდესღაც ძლიერი ნიშნები იმპერიის ნამსხვრევები იდეოლოგიურ ვაკუუმში აღმოჩნდნენ. თუმცა არც ბერძნები გამხდარან ნაკლებად ნაციონალისტურები იმის გამო, რომ მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ აღმოჩნდნენ „თავისუფალი მსოფლიოს“ გავლენის ზონაში.

— რწმენის ერთობას არ შეუძლია ხელი თბილისისთვის, ომი გაემართა სამხრეთ ოსეთისთვის. გამოითქვა მოსაზრება, რომ ქართულ ცნობიერებაში ნაციონალიზმი ხშირად მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა დგას. ეთანხმებით თქვენ ამგვარ თვალსაზრისს?

— სამხრეთ ოსეთში მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა მარტო ქართულ ცნობიერებაში არ დგას. ეს საერთო უბედურებაა, რომელმაც მთელი პლანეტა მონაშლია, მაგრამ განსაკუთრებით — ქრისტიანული სამყარო, XIX საუკუნეში ეროვნული სახელმწიფოების წარმოშობის შემდეგ. სხვა მხრივ, XXI საუკუნეში უფრო აქტიური პანტინგტონისეული „ცივილიზაციური“ ასპექტია, ხალხთა თვითდენტიფიკაცია სულ უფრო მეტად განისაზღვრება დიდი ცივილიზაციური არეალების ფარგლებში. ამას გვიჩვენებს ისლამის გამოცდილება, ასევე დასავლეთის სამყარო, რომელიც კონსოლიდირებული თავისი ფასეულობების გარეშე.

— რწმენის ერთობას არ შეუძლია ხელი თბილისისთვის, ომი გაემართა სამხრეთ ოსეთისთვის. გამოითქვა მოსაზრება, რომ ქართულ ცნობიერებაში ნაციონალიზმი ხშირად მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა დგას. ეთანხმებით თქვენ ამგვარ თვალსაზრისს?

— სამხრეთ ოსეთში მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა მარტო ქართულ ცნობიერებაში არ დგას. ეს საერთო უბედურებაა, რომელმაც მთელი პლანეტა მონაშლია, მაგრამ განსაკუთრებით — ქრისტიანული სამყარო, XIX საუკუნეში ეროვნული სახელმწიფოების წარმოშობის შემდეგ. სხვა მხრივ, XXI საუკუნეში უფრო აქტიური პანტინგტონისეული „ცივილიზაციური“ ასპექტია, ხალხთა თვითდენტიფიკაცია სულ უფრო მეტად განისაზღვრება დიდი ცივილიზაციური არეალების ფარგლებში. ამას გვიჩვენებს ისლამის გამოცდილება, ასევე დასავლეთის სამყარო, რომელიც კონსოლიდირებული თავისი ფასეულობების გარეშე.

— რწმენის ერთობას არ შეუძლია ხელი თბილისისთვის, ომი გაემართა სამხრეთ ოსეთისთვის. გამოითქვა მოსაზრება, რომ ქართულ ცნობიერებაში ნაციონალიზმი ხშირად მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა დგას. ეთანხმებით თქვენ ამგვარ თვალსაზრისს? — სამხრეთ ოსეთში მართლმადიდებლურ ფასეულობებზე მაღლა მარტო ქართულ ცნობიერებაში არ დგას. ეს საერთო უბედურებაა, რომელმაც მთელი პლანეტა მონაშლია, მაგრამ განსაკუთრებით — ქრისტიანული სამყარო, XIX საუკუნეში ეროვნული სახელმწიფოების წარმოშობის შემდეგ. სხვა მხრივ, XXI საუკუნეში უფრო აქტიური პანტინგტონისეული „ცივილიზაციური“ ასპექტია, ხალხთა თვითდენტიფიკაცია სულ უფრო მეტად განისაზღვრება დიდი ცივილიზაციური არეალების ფარგლებში. ამას გვიჩვენებს ისლამის გამოცდილება, ასევე დასავლეთის სამყარო, რომელიც კონსოლიდირებული თავისი ფასეულობების გარეშე. ჩვენ, მართლმადიდებლებმა, ვერ ვერ გავაცნობიერეთ ეს სიტუაცია. ამის ერთ-ერთი მიზეზი ისიცაა, რომ მართლმადიდებლური სამყაროს თითქმის 90% უღმერთო კომუნისტების „ნიტელ“ სარტყელში მოექცა, რომელმაც კრახი განიცადა, და ყოფილი სატელიტები და ოდესღაც ძლიერი ნიშნები იმპერიის ნამსხვრევები იდეოლოგიურ ვაკუუმში აღმოჩნდნენ. თუმცა არც ბერძნები გამხდარან ნაკლებად ნაციონალისტურები იმის გამო, რომ მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ აღმოჩნდნენ „თავისუფალი მსოფლიოს“ გავლენის ზონაში.

საქართველო

გურამ, გაბრიელიანი თამარ მონაწილეები? ღაბრიელიანი: 38-41-97, ან მონაწილეები: info@geworld.net

დიდი ხნით ადრე წარმოიშვა. მაგალითად, 1989 წლის გაზაფხულზე აფხაზეთში მოიწვიეს სახალხო კრება სოფელ ლიხნში და მოითხოვეს აფხაზეთის ავტონომიის საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკიდან გამოყოფა. სწორედ ამ მიზეზით დაიწყო თბილისში აპრილის მიტინგები, რომლებიც 9 აპრილს სისხლით ჩაახშეს საბჭოთა ჯარებმა. ჩვენი აფხაზი და ოსი ძმები და დები ემსგავსებიან უკრაინელ ნაციონალისტებს, რომლებმაც, ასევე, შექმნეს თავიანთი „ეკლესია“ და არ ემორჩილებიან კანონიკურ რუსულ ეკლესიას.

უნდა ვიცოდეთ, რომ საეკლესიო და სახელმწიფო საზღვრები სულაც არ უნდა ემთხვეოდეს ერთმანეთს. რაც შეეხება აფხაზეთსა და ოსებს, მორწმუნე ქრისტიანთა რაოდენობა მათში დიდი არაა. ეს ფაქტორი ადგილობრივ პოლიტიკოსებს მეტ შესაძლებლობებს აძლევს პოლიტიკური მიზნით რელიგიით მანიპულირებისთვის, რამდენადაც ამას წინ ვერ აღუდგება ადგილობრივი მრევლი და სამღვდლოება. სიტუაციიდან გამოსავალი ისაა, რომ რუსულმა ეკლესიამ უნდა ჩაატაროს სერიოზული მისიონერული საქმიანობა ამ ხალხებში და აუხსნას ადამიანებს, მათ შორის ადგილობრივ პოლიტიკოსებს, რომ ნაციონალიზმი ცუდია, ქრისტიანობა კი ყველაფერზე მაღლა დგას. ანალოგიური საქმიანობა უნდა გასწავლოს ქართველმა ეკლესიამაც საქართველოს შიგნით.

— ცხოვრება აქტიულის ხდის „პოლიტიკურ მართლმადიდებლობას“, მორწმუნეებს მოუწოდებს ეკლესიებსა და მონასტრებში მხოლოდ ლოცვებით არ შემოიფარგლონ. სად არის ზღვარი, სადამდეც ეკლესიას შეუძლია ჩაერიოს პოლიტიკაში (ამ სიტყვის ფართო გაგებით)?

— ეს ძალიან ვრცელი კითხვაა, რომელზეც მოკლე პასუხის გაცემა ძნელია. ეკლესია ნებისმიერ შემთხვევაში ნეიტრალური უნდა იყოს პოლიტიკაში და დისტანცირებული მისგან; მაგრამ არა მაშინ, როცა საქმე ეხება ქრისტიანული სწავლების ხელყოფის მცდელობას ან როცა რომელიმე ტერორისტული უსამართლობის დამაყრდნობელია ცდილობს.

— რუსეთში ახლაც გრძელდება კამათი სკოლებში რელიგიური კულტურის გავრცელების შემოღების მიზანშეწონილობაზე. ამ მხრივ როგორ დგას საკითხი საქართველოში? აქვს აზრი მსგავსი საგნების სწავლებას თუ ბავშვების სულელობა ალზრდა მხოლოდ მშობლების მოვალეობაა და რელიგიის ადგილი არაა ელიტარულ სკოლებში?

— ქართულ სკოლებში და, საერთოდ, საგანმანათლებლო სისტემაში მთლიანად უიმედო ბნელი პრიმიტივიზმი მეფობს. შევადაროთ ეს სიტუაცია საბჭოთა სკოლაში სწავლების პერიოდს: როცა მე ვსწავლობდი, მაღალ კლასებში ცალკე გვასწავლიდნენ სსრ კავშირის ხალხთა ისტორიას, მსოფლიო ისტორიას. ამასთან, საგნის — ისტორიის სწავლება ხდებოდა ისტორიული ეპოქების მიხედვით — ძველი მსოფლიო, შუა საუკუნეების, ახალი ისტორია, უახლესი ისტორია. დღეს საქართველოში საგანმანათლებლო რეფორმის შემდეგ ისტორია ერთ საგნად აქციეს, საქართველოს ისტორია მსოფლიო ისტორიის სახელმძღვანელოშია მოქცეული. თამარ მეფეზე, მაგალითად, VII კლასში მხოლოდ ერთ უფროც კლასზეა საუბარი, როგორც მოკლე „ენციკლოპედიურ“ ცნობარში.

მხოლოდ ეს საგანი არ აღმოჩენილა ამ დღემდე. სასკოლო

პროგრამიდან გაქრა ქართული აგიოგრაფიის შედევრები, გრამატიკა გააერთიანეს ლიტერატურასთან. არსებითი ცვლილებები და შენეება მოხდა სხვა პუმანიტარულ თუ ზუსტ მეცნიერებებშიც. მოხდა სასკოლო განათლების პრიმიტივიზაცია, ამასთან, სწავლების ხანგრძლივობა სკოლაში დასავლური სტანდარტების შესაბამისად ერთი წლით გაზარდეს. სააკამვილმა თადარიგი დაიჭირა, შეიძინოს ყველა სკოლისთვის იაფფასიანი ნოუთბუქები, რომლებშიც მოთავსებული იქნება მთელი ეს პრიმიტიული სასკოლო პროგრამა: ბავშვები იმეცადინებენ კომპიუტერში და ნაკლებად გამოიყენებენ წიგნებს. მანვე გაგვაცნო გეგმა საქართველოში უცხოეთიდან ინგლისურის მასწავლებლების მოწვევის თაობაზე, რათა ამ უკანასკნელებმა ბავშვებს ინგლისური კარგად ასწავლონ. ამას იმიტომ ვაპირებ, რომ თავად მიხედვით, საქართველოს სკოლებში რომ არანაირი რელიგიური განათლების ადგილი არაა. ამის გაგონება ხელისუფალთ არც სურთ, რელიგიურ განათლებას იძლევა მხოლოდ ის სკოლები, რომლებიც საპატრიარქოს ბალანსზეა. ბავშვების სულიერი აღზრდა, რა თქმა უნდა, უპირველესად, მშობლების საქმეა, მაგრამ წარმოდგენა რელიგიურად უნდა მისცეს სკოლამაც. ასეთია ჩემი აზრი.

— რა პირობებშია შესაძლებელი ორი მართლმადიდებელი სახელმწიფოს ურთიერთობის ნორმალურ კალაპოტში დაბრუნება? რა როლი ეკისრება ქართულ და რუსულ მართლმადიდებლურ ეკლესიებს, ორივე სახელმწიფოს მართლმადიდებლურ საზოგადოებებს ამ პროცესში?

— ამ კითხვას მე უკვე ვუპასუხე, როცა ვთქვი, რომ მართლმადიდებლური ეკლესიის მაღალი იერარქიები (მე ვერ იტყვი ეკლესიის მრავლობით რიცხვში მოხსენიებას, რადგან ეკლესია ერთია და არის ზენაციონალური) უნდა დაადგინდნენ ერთობა უფრო მეტად დახლოების გზას და მისცენ ბიძგი საინტეგრაციო პროცესებს.

საქართველოს ხელმძღვანელობა ტყუილ-უბრალოდ არ ახმარს მთელ ძალისხმევას მართლმადიდებლური ერთობის უფიქრის დისკრედიტაციას, უწოდებს რა ამ უფიქრს ქრისტიანულ იდეას „იმპერიალისტურს“ და „კრემლისას“. მიმდინარეობს საქართველოს ისტორიის რევიზია, ნახალისებულია ერეკლე II-ს ლანძღვა, რომელმაც რადიკალურად დააახლოვა საქართველო და რუსეთი.

ასე უბრალოდ, არაფრისგან არ მომხდარა სტალინის ფიგურაზე თავდასხმების გაძლიერება, რომლის ძეგლიც მის მშობლიურ ქალაქ გორში ბოლოს დაბოლოს აიღეს — ხომ უნდა გაითვალისწინოთ ყველაფერი, რაც ჩვენ რუსეთთან გვაკავშირებს. ეს კი, უპირველესად, მართლმადიდებლობაა.

საკავშირის ანტიმართლმადიდებლურ პოლიტიკას, რომელიც მისი „გამეფებისთანავე“ 2004 წლის იანვრიდან დაიწყო, აქვს ანტირუსული მოტივიც. ამის უკან კვლავდაკვლავ დასავლეთის გავლენიანი ძალები დგანან. რუსეთისა და საქართველოს პატრიარქებმა თავიანთი ავტორიტეტი უნდა გამოიყენონ და უფრო აქტიურად უნდა გაუწიონ პროპაგანდა რუსებისა და ქართველების სულიერ ერთობას. ჩვენი და თქვენი საზოგადოებრიობა სასონარკვეთილია და სკეპტიკურად უყურებს მომავალში ორმხრივ ურთიერთობებს. საჭიროა, ჩვენი ხალხების გამოვლიძება. ამის გაკეთება კი სხვებზე უკეთ ჩვენს პატრიარქებს შეუძლიათ.

ისტორიული ფაქტების სწორად სწავლება უფლისა და დაპირისპირების გაღვივების გარეშე შეიძლება

მომავალი წლიდან უფროსკლასელებს კიდევ ერთი ახალი ისტორიის სახელმძღვანელოს შესწავლა მოუწევთ, რომელშიც აღწერილი იქნება რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა XIX საუკუნიდან დღემდე. სახელმძღვანელო ჯერ არ გამოცემულა, თუმცა უკვე დიდი ინტერესი გამოიწვია. ქართულმა მასმედიაში წიგნს რატომღაც „რუსეთის ოკუპაციის 200 წელი“ უწოდა, მაგრამ, როგორც ავტორებისგან შევიტყვევებ, ახალ სახელმძღვანელოს „რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა XIX-XXI საუკუნეებში და ქართველი ხალხის ბრძოლა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის“ ჰქვია. საგარეუდოდ, ხელისუფლების ეს ნაბიჯი არის მცდელობა ახალ თაობაში რუსებისადმი სიძულვილის დანერგვისა.

გასაგებია, რომ დღეისათვის რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა დაძაბულია, მაგრამ რა საჭიროა ბავშვების სიძულვილით აღზრდა? არსებობდა სახელმძღვანელო, რომელშიც ობიექტურად და ბავშვებისთვის გასაგებ ენაზე ეწერა XIX-XX საუკუნეების ისტორია. რუსული პრესა უკვე გამოეხმაურა ისტორიის ახალი წიგნის გამოცემის იდეას. როგორც ვახუშტი „კომსომოლსკაია პრავდა“ წერს, წიგნმა რუს პოლიტიკოსებსა და ისტორიკოსებში ცინიზმი გამოიწვია. რუსეთის სათათბიროს წევრის, პროფესორ ვლადიმერ მედინსკის აზრით, ამ წიგნით ქართველებს სინამდვილეს დაუმახინჯებენ. როგორც წიგნზე მომუშავე ისტორიკოსები ამბობენ, მისი შექმნის ძირითადი მიზეზი ისაა, რომ მოსკოვში გამოცემულ ისტორიის წიგნებში აფხაზი, ოსი თუ რუსი მკვლევარები ფაქტებსა და მოვლენებს მიზანმიმართულად ამახინჯებენ, რამაც განსაკუთრებული მასშტაბები ავიცისტოს ომის შემდეგ მიიღო.

დოდო შუმბურიძე, ისტორიკოსი, საავტორო ჯგუფის ხელმძღვანელი: — ჯერ ერთი, ამ წიგნს „რუსული ოკუპაციის 200 წელი“ არ ჰქვია. რატომ მოიგონეს ეს სახელი, არ ვიცი. სახელმძღვანელოს სახელწოდებაა „რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა XIX-XXI საუკუნეებში და ქართველი ხალხის ბრძოლა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის“. კონკურსი იყო მოცხადებული, მივიღეთ მონაწილეობა და გრანტი ავიღეთ.

ჩვენ მოგვივიდა წიგნები პარლამენტიდან, ვნახეთ ისტორიის სახელმძღვანელოები უფროსკლასელთათვის, რომლებშიცაც აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთშიც ასწავლიან. იმ წიგნებში ისეთი დამახინჯებული იყო ფაქტები, გადაწყვეტილებები, სრულიად ახალი სახელმძღვანელო შეგვექმნა. წიგნის შექმნის მთავარი მიზეზი ეს იყო.

გვინდოდა, ახალ წიგნში დამახინჯებული პარაგრაფები და ფაქტები გაგვესწორებინა და სიმართლე დაგვეჩვენა. ისტორიის სწორად დაწერა და იმან, რომ ჩვენი მათგან იცოდნენ რუსეთის ისტორია, გააბედვინა ჩვენს ჯგუფს ამ სახელმძღვანელოზე მუშაობის დაწყება. თქვენ, ალბათ, მოუსწინეთ ლავროვის განცხადებას ამ წიგნთან დაკავშირებით. მართალია, ამ წიგნის დასრულებას შორის იყვნენ მონაწილეები, სპარსელები, ოსმალები და ა.შ. მათზე წერია „რუსული ოკუპაციის 200 წელი“ არ ჰქვია, მაგრამ რუსეთის ისტორიაში. მაგრამ ეს პროცესი არ გრძელდება და ისინი არ ამბობენ, რომ საქართველო ჩვენ გვეკუთვნისო და არ აკეთებენ ისეთ განცხადებებს, როგორც რუსეთის მთავრობა და ხელისუფლება აკეთებს. ამიტომ მაა საჭირო, რომ დღევანდელმა მოზარდებმა კარგად იცოდნენ საქართველოს ისტორიის ფესვები.

რავებდა რუსეთის თავიდანვე, თუნდაც ის ფაქტები უნდა იცოდეს, აჭარა და ახალქალაქი რატომ დააბრუნა.

სიმართლე ქვეყნებსა და ადამიანებს შორის აუცილებელია. ამის დამალვა გაცილებით უფრო ცუდ შედეგებს მოიტანს, ვიდრე ის, რომ ეს დაინეროს. საინტერესო ფაქტი ისიცაა, რომ ჩვენ რუსი ავტორების წყალობა და ფაქტებს ვიყენებთ და არა — ქართველებისას.

— რამდენად იყო საჭირო ამ წიგნის ასეთი ვერსიით გამოცემა? შეიძლება მაშინ ყველა ოკუპანტი ქვეყნის ისტორია საქართველოსთან მიმართებაში ცალკე წიგნად გამოცემო?

— არასწორია ეს დამოკიდებულება. მართალია, დამპყრობლებს შორის იყვნენ მონაწილეები, სპარსელები, ოსმალები და ა.შ. მათზე წერია კიდევ საქართველოს ისტორიაში. მაგრამ ეს პროცესი არ გრძელდება და ისინი არ ამბობენ, რომ საქართველო ჩვენ გვეკუთვნისო და არ აკეთებენ ისეთ განცხადებებს, როგორც რუსეთის მთავრობა და ხელისუფლება აკეთებს. ამიტომ მაა საჭირო, რომ დღევანდელმა მოზარდებმა კარგად იცოდნენ საქართველოს ისტორიის ფესვები.

როცა საქართველოს ისტორიის წიგნები გადავალეთ, უკმარისობის გრძობა გაგვიჩნდა. მასში უფრო მეტად მსოფლიო ისტორიის მოვლენები სჭარბობს, ვიდრე კონკრეტულად საქართველოს ისტორიის. თანაც სახელმძღვანელოში წყაროები სჭარბობს, არადა, ბავშვს ისტორიულ წყაროზე მეტად მისი ინტერპრეტაცია სჭირდება.

თუ ჩვენ ამ ისტორიას არ გავასწორებთ, არაჩვეულებრივად გააკეთებენ ამას სხვები; იგივე რუსები, აფხაზები, ოსები წერენ ამ ისტორიის განახლებას. რომ გამოვიდნენ და ამბობენ, ქართველი მეფეები საკუთარი სურვილით თხოვდნენ დახმარებას რუსეთს, ამ წიგნში მოყვანილი იქნება ზუსტად ის ფაქტები, რატომ ხდებოდა ასე; რას ითხოვდნენ და როგორ დგებოდა ტრაქტატები, რომელთაც მეორე მხარე არღვევდა ხოლმე. წიგნი მთლიანად ობიექტურ მასალებზე იქნება დაყრდნობილი. პოლიტიზირება და იდეოლოგიზირება ამ წიგნს არ სჭირდება.

ზიზლის ჩადება ამ წიგნში არც არავის მოსვლია აზრად. ქართველებს საერთოდ არ გვახასიათებს ზიზლი. ჩვენი ინტერესი ისაა, რომ ბავშვებმა სიმართლე იცოდნენ. მე პირადად ტყუილ მასწავლებლებს და არ მინდა დღევანდელმა თაობამაც იგივე გამოცადოს. დღევანდელმა თაობამ უნდა გაიგოს, რა ინტერესები ამოძრავებდა რუსეთის თავიდანვე, თუნდაც ის ფაქტები უნდა იცოდეს, აჭარა და ახალქალაქი რატომ დააბრუნა.

სიმართლე ქვეყნებსა და ადამიანებს შორის აუცილებელია. ამის დამალვა გაცილებით უფრო ცუდ შედეგებს მოიტანს, ვიდრე ის, რომ ეს დაინეროს. საინტერესო ფაქტი ისიცაა, რომ ჩვენ რუსი ავტორების წყალობა და ფაქტებს ვიყენებთ და არა — ქართველებისას.

XIX საუკუნიდან საქართველოს ისტორიაში ახალი ეტაპი იწყება და ბევრი უსაბოლოო რატომ დააბრუნა რუსეთისგან, მაგრამ მაინც საჭიროა, დიპლომატიური და გონივრული ნაბიჯების გადადგმა შეგვეძლოს და არა ასეთი ხისტი და ყოვლად გაუმართლებელის. იმ სიტუაციაში განსაკუთრებით, როცა ისეთ რამეს აკეთებ, იცო, ამაზე აუცილებლად ექნებათ უარყოფითი რეაქცია რუსეთის ხელმძღვანელ პირებს და ეს ერთგვარად ხელს შეგიშლის მასთან ისედაც კონფლიქტური სიტუაციის განვითარებაში.

ვატსლავ ჩურლანი, „დემოკრატიული მოძრაობა“

— ვეთანხმები იმას, რომ ისტორია დაუმახინჯებლად უნდა ისწავლებოდეს და ალარ უნდა განმეორდეს ის, რაც საბჭოთა კავშირის დროს ხდებოდა, სპეციალურად დამახინჯდეს რეალობა. ისტორიული ფაქტების სწორად სწავლება უფლისა და დაპირისპირების გაღვივების გარეშე შეიძლება. არ შეიძლება ამ თემის ასე პოლიტიზირება და მისთვის მკვეთრი ელფერის მიცემა.

დღეს რუსეთთან ასეთი დაძაბულობის ფონზე მიზანშეწონილი არაა ისტორიკოსის მხრიდან ასეთი ტონის ნათქვამი განცხადება რუსეთის მიმართ. ის, რაც მე ტელევიზიების საშუალებით მოვისმინე, ეჭვი არ მეთარება, რომ უფრო დაძაბავს რუსეთთან ჩვენს ურთიერთობას. ამან შეიძლება სხვა გაგრძელებები მოჰყვას.

ამ საკითხთან ფრთხილად მიდგომა საჭიროა. არაა აუცილებელი ცალკე წიგნი და ამხელა ყურადღება მიანიჭო რუსეთის ოკუპაციის ისტორიის სწავლებას. შეიძლება ამას ცალკე თავი გამოუყო საქართველოს ისტორიის წიგნში, მაგრამ ასე ერთ ცალკე წიგნად გამოცემა და ცალკე საგნად მისი სწავლება მიზანშეწონილად არ მიმაჩნია. რას იძლევა ეს, არ ვიცი. როდესაც ავტორები ამბობენ, რომ წიგნის გამოცემა მხოლოდ დამახინჯებული ფაქტების გასწორებას ემსახურება, რატომ არ ვაკეთებთ ეს უკვე არბეულ საქართველოს ისტორიის წიგნში?

ლილი მიროტაძე
თეო ტაბატაძე

სუან დომინგო პერონი და ეპიტას პრდილი

სუან დომინგო პერონი 1895 წლის 8 სექტემბერს დაიბადა პატარა სოფელ ლობოსში. მისი წინაპრები იტალიელები იყვნენ, დედა ინდიელი ჰყავდა, თავად კი უკანონო ვაჟი იყო. წარმოსადგემა, მიმზიდველმა ახალგაზრდამ სამხედრო კარიერა აირჩია. 1930 წლის სექტემბერში კაპიტანი სუან დომინგო მონანილობდა გენერალ ხოსე ურიბურუს მიერ ორგანიზებულ გადატრიალებაში. სამხედროებმა რადიკალების ხელისუფლებას ბოლო მოუღეს და მართვის სადავეები კონსერვატორებს დაუბრუნეს.

იმხანად მარია ევა დუარტე 12 წლისა ხდებოდა. იგი 1919 წლის 7 მაისს დაიბადა პატარა სოფელ ლოს-ტოლდოსში და ხუანა იბარგურენისა და სუან დუარტეს უკანონო შვილი იყო. 1935 წლის იანვარში ევა ბუენოს-აირესში ჩავიდა და კინოსახიობო გახდა, თუმცა სახელი რადიომ მოუტანა. მთელი არგენტინა მას ლარბებისთვის გათვალისწინებული პროგრამის წამყვანად იცნობდა.

ნამი გადატრიალება რომ ამზადებდა. 1943 წლის 4 ივლისს არმიამ საბოლოოდ მოულო ბოლო ოლიგარქების ხელისუფლებას, მაგრამ გამარჯვებულებს შორის ერთსულოვნება არ იყო. მსოფლიო ომის პირობებში ახალი პრეზიდენტი, გენერალი პედრო რამირესი აშშ-სა და ბრიტანეთის მოკავშირეობისკენ იხრებოდა, რომლებიც მკაცრად მოითხოვდნენ ყოველგვარი კავშირის განწყვეტას გერმანიისთან. პოლკოვნიკი პერონი სათავეში ჩაუდგა საგანგებოდ შექმნილ შრომისა და სოციალური უზრუნველყოფის სამდივნოს. 1944 წლის თებერვალში რამირესი გადააყენეს, ხოლო კასა როსადას სასახლე ფარულმა დაიკავა. მოკლე ხანში პერონი ვიცე-პრეზიდენტად და სამხედრო მინისტრად დაინიშნეს. პერონის პოპულარობა ევითას წყალობითაც იზრდებოდა, რომელიც რადიოში აქტიურად ეწეოდა მისი პოლიტიკის პროპაგანდას.

პერონი არ დამორჩილდა, დატოვა ყველა პოსტი და ევითასთან ერთად ჯარისკაცებით გარშემორტყმული სახლიდან საკურორტო ქალაქ ტიგრეში გაიქცა. სწორედ იქ დააპატიმრეს 1945 წლის 9 ოქტომბერს და მარტინ-გარსიას კუნძულზე მდებარე ციხეში გაამწყესეს.

სერვატორები, რადიკალები, სოციალისტები და კომუნისტები. ამერიკის ელჩმა სპრილ ბრეიდენმა „ლურჯი წიგნი“ გამოაქვეყნა, სადაც ამხელდა სამხედროთა კავშირს გერმანიასთან. პერონმა ლოზუნგით უპასუხა: „პრეიდენი ან პერონი“. 1946 წლის 24 თებერვლის არჩევნებში მან ხმების 54 პროცენტი მიიღო.

პრეზიდენტის პოსტით დაევირგინებინა, მაგრამ სამხედროები განრისხდნენ. გენერლებს იმის გაგონებაც არ სურდათ, რომ ეს „კახპა“ მათი მთავარსარდალი გახდებოდა. 1951 წლის 31 აგვისტოს ევითამ უარი განაცხადა დანიშნულებაზე, რადგან ბრძოლის უნარი აღარ შესწევდა — ავთვისებიანი ლეიკემია პროგრესირებდა. ევითამ პერონის ტრიუმფამდე იცოცხლა — ბოლოსდაბოლოს, ეს მისი ტრიუმფიც იყო!

1944 წლის 15 იანვარს ისინი ერთმანეთს პირველად შეხედნენ — პოლკოვნიკი პერონი და ევა დუარტე — მსახიობი და რადიოსადგურ „ბელგრანოს“ დიქტორი. ორი დღის შემდეგ პერონი ევითას სტუდიაში ეწვია, ხოლო მოკლე ხანში გაზეთებში მათი ერთობლივი ფოტოები დაიბეჭდა...

ომის მიწურულს სამხედროებმა პერონის თავიდან მოშორება გადაწყვიტეს, რადგან ძალიან აღიზიანებდათ მისი კავშირი დესკამისადოებთან — „უპერანგოებთან“ (ასე უწოდებდნენ არგენტინაში ლარბებს), მაგრამ განსაკუთრებით ევითას გაუღენა აცოფებდათ. ორივეს თავიდან მოშორების საბაბო ოქტომბრის დასაწყისში გამოუჩნდათ. ქალაქის გარნიზონის მეთაურმა, გენერალმა ავალოსმა ევითას რჩევით დანიშნული ფოსტა-ტელეგრაფის დირექტორის — ოსკარ ნიკოლინის გათავისუფლება მოითხოვა.

ევითამ არა, პერონი მზად იყო, ფარ-ხმალი დაეყარა. ბუენოს-აირესში დაბრუნებული ევა ფაბრიკებსა და მუშათა კვარტლებს ესტუმრა, პროფკავშირთა ლიდერებს შეხვდა. მუშებმა პერონის დაპატიმრება თავიანთი იმედების გაცრუებად მიიღეს და 1945 წლის 17 ოქტომბერს ბუენოს-აირესი ალყაში აღმოჩნდა.

არგენტინას ორნი მართავდნენ; ევითა მარტო დენ პრეზიდენტის ცოლი როდი იყო. იგი დესკამისადოების დედოფალიც გახლდათ. მუშები და გლეხები მას აღმერთებდნენ. პერონისტული რეჟიმის მფორე მხარეე მისი ავტორიტარული ხასიათი იქცა. პრესის თავისუფლება აბსულუტურად შეიზღუდა, ოპოზიციის პოლიცია დევნიდა.

1951 წლის 11 ნოემბრის არჩევნებში პერონმა ხმათა 64 პროცენტი მიიღო. „ნაციის სულიერი დედა“ კი 1952 წლის 26 ივლისს გარდაიცვალა. 9 აგვისტოს სამგლოვიარო პროცესია შრომის სამინისტროდან კონგრესის შენობისკენ გაემართა. კუბოს პერონი, ევას დედა, ძმა და დები და კიდევ 2.000 კაცი მიჰყვებოდნენ. 10 აგვისტოს კიდევ ერთმა პროცესიამ ცხედარი შრომის საყოველთაო კონფედერაციის შტაბბინაში მისაყენა და ბალზამირების სასწაულით უხრწნელად აქცია. სამაგიეროდ, ოპოზიციის სათავეში ევითას კულტი აღმფოთებული კათოლიკური ეკლესია ჩადგა.

გამონაკლისი არც პერონი გახლდათ. პირველი კონტაქტი გერმანიის სპეცსამსახურებთან მან ჩილეში დაამყარა, სადაც 1936-1938 წლებში სამხედრო ატაშე იყო, ხოლო 1939 წლის თებერვალში პოდპოლკოვნიკი პერონი ევროპაში გაემგზავრა. 1940 წლის მაისამდე იგი ნერთებს იტალიის არმიის ალპურ ქვედანაყოფებში გადიოდა, შემდეგ გერმანიაში ჩავიდა, სადაც თვალყურს ადევნებდა პიტლერის სამხედრო წარმატებებს. პერონს ყველაზე მეტად მკაცრი წესრიგი ხიბლავდა, რის ნაკლებობაც ასე ძალიან შეიმჩნეოდა არგენტინაში. იგი ინტერესით შეისწავლიდა იტალიელი ფაშისტების სოციალურ პოლიტიკას და განსაკუთრებით აოცებდა მუსოლინი — ბრწყინვალე ორატორი.

სუთი დღის შემდეგ სუანი და ევითა დაქორწინდნენ, საქონინო ცერემონია 10 დეკემბერს, წინასწარჩვენო კამპანიის დაწყების წინ გაიმართა. პერონის წინააღმდეგ ყველა ძველი პარტია გაერთიანდა: კონ-

სიტუაცია 1949 წელს შეიცვალა. „მარშალის გეგმიდან“ არგენტინის გარიცხვამ იგი ევროპული ბაზრიდანაც გააძევა, ხოლო სოფლის მეურნეობის კრიზისმა ვალუტის დეფიციტი გამოიწვია, შედეგად, იმპორტის წილი დაცვა და მკვეთრად გაიზარდა ინფლაცია. კვლავ წამოიშვა უმუშევრობა, რაზეც მუშებმა გაფიცვებით უპასუხეს. თუმცა რეჟიმი ჯერ კიდევ პოპულარული იყო და ევითამ გადაწყვიტა, თავისი საქმიანობა ვიცე-

პრეზიდენტის პოსტით დაევირგინებინა, მაგრამ სამხედროები განრისხდნენ. გენერლებს იმის გაგონებაც არ სურდათ, რომ ეს „კახპა“ მათი მთავარსარდალი გახდებოდა. 1951 წლის 31 აგვისტოს ევითამ უარი განაცხადა დანიშნულებაზე, რადგან ბრძოლის უნარი აღარ შესწევდა — ავთვისებიანი ლეიკემია პროგრესირებდა. ევითამ პერონის ტრიუმფამდე იცოცხლა — ბოლოსდაბოლოს, ეს მისი ტრიუმფიც იყო!

1955 წლის 16 ივნისს აჯანყდა ფლოტი და სამხედრო-საპერო ძალები. თვითმფრინავები კასა როსადას სასახლეში და იქ შეკრებილ მუშებს ბომბავდნენ. ქვეითმა ჯარმა აჯანყებას მხარი არ დაუჭირა და აგონია გაგრძელდა. 1955 წლის 16 სექტემბერს არგენ-

სუან დომინგო და ეპიტა პერონი

ტინული კათოლიციზმის ცენტრში — კორდოვაში დაბანაკებული ჯარები ამბობდნენ. სასტიკი ბრძოლები ბუენოს-აირესში რამდენიმე დღე გრძელდებოდა. ასობით ადამიანი დაიღუპა. პერონმა წინააღმდეგობა შეწყვიტა.

1974 წლის 4 ივლისს არგენტინამ პრეზიდენტი პერონი მიწას მიაბარა. კუბოს გვერდით ქალი იდგა — არგენტინის ახალი პრეზიდენტი ისაბელ პერონი. სინამდვილეში მას მარია ესტელა მარტინესი ერქვა, ისაბელი მხოლოდ სასცენო ფსევდონიმი იყო. გაძევებული გენერლის სიცოცხლის ბოლო წლებში ისაბელა ჯერ მისი მდივანი, შემდეგ კი ცოლი გახდა. გარეგნულად იგი არაფრით ჰგავდა ევითას, მარტო მისნაირი ვარცხნილობა ჰქონდა, მაგრამ პერონმა ისაბელიტა აამაღლა იმისთვის, რომ ლეგენდისთვის ახალი სიცოცხლე შთაებერა.

მას შემდეგ, რაც პერონმა კასა როსადა დატოვა, 18 წლის განმავლობაში 8 პრეზიდენტი, მათგან ხუთი გენერალი, ერთმანეთს ცვლიდა მის სასახლეში, მაგრამ ვერც ერთმა ვერ მოახერხა ქვეყნისთვის მცირე სტაბილურობისა და სიმშვიდის მოტანა. თავიანთ ამოცანას ისინი იმაში ხედავდნენ, რომ ხალხის მესხეებთან პერონი და ევითა ამოეშალათ.

გადატრიალების შემდეგ სასახლე მნახველთათვის გააღეს. იქ მისულებს სუნთქვა შეეკრათ: ევითას ბუდუარში ძვირფასი ქვებით სავსე ზარდახშები იდგა, ოქროს ბულბული ოქროსავე ტელეფონის ზარის მაგიერობას ასრულებდა. მსოფლიოს დიდ რუკაზე, რომელიც ასევე ოქროს იყო, ძვირფასი ქვებით კონტინენტები, ხოლო დიდი ალმასებით დედაქალაქები იყო აღნიშნული. ექსპერტები შეფასებით, ევითამ დაახლოებით 100 მლნ დოლარი მითთვისა.

თუმცა ხელისუფლების ყველა მცდელობა ამაო აღმოჩნდა. პერონისტული მოძრაობა კვლავ სიცოცხლისუნარიანი იყო. ხელისუფლებას განსაკუთრებით ევითას უხრწნელი ცხედარი ამინებდა.

1971 წლის სექტემბერში პერონი ესპანეთში არგენტინის ელჩმა მონიხულა და სარკოფაგი გადასცა. ამ სიმბოლური ჟესტით ალენანდრო ლანუსე — კასა როსადას მორიგი გენერალი თითქოსდა მიაწინებდა უკვე ხანდაზმულ პერონს, რომ არგენტინელები კვლავაც მზად იყვნენ, მისთვის თავიანთი ბედ-იბაღი მიეწოდოთ.

არგენტინაში პერონი 1972 წლის ნოემბერში, ისაბელის თანხლებით ჩავიდა, მოიწონა ხუსტისიალისტური გამათავისუფლებელი ფრონტის შექმნა და მცირე ხანში ესპანეთში დაბრუნდა, ხოლო ფრონტის კანდიდატმა ექტორ კამპორამ იოლად გაიმარჯვა 1973 წლის მარტის არჩევნებში. პერონისტები კვლავ ქვეყნის სათავეში მოვიდნენ. 20 ივნისს კამპორამ პირადად ჩაიყვანა პერონი სამშობლოში, ხოლო 13 ივლისს, 49-დღიანი მმართველობის შემდეგ, გადადგა.

23 სექტემბრის ვადამდე არჩევნების შედეგად პერონი ისევ კასა როსადაში აღმოჩნდა, ხოლო ისაბელიტა ვიცე-პრეზიდენტი გახდა.

1974 წლის 1 მაისის მიტინგზე პერონი გაცივდა, ბრონქიტით დაავადდა და გულმა უმტყუნა. 1974 წლის 17 ნოემბერს კი პრეზიდენტმა მარია ესტელა მარტინეს დე პერონმა ესპანეთიდან ევითას ნეშტიანი სარკოფაგი ჩამოიტანა...

ლოჟი ჯელი — ტერორიზმის მეტრი და გასონური ლოჟის დიდი მაგისტრი

იმ გონჯ და საზარელ სამყაროში, სადაც ტერორი მეფობს, „რუხი მეთოჯინეები“ არსებობენ. მათი კრიმინალური ტალანტის წყალობით, გაუსხნელი რჩება ყველაზე გახმაურებული პოლიტიკური მკვლელობები და საზარელი ტერაქტები. ბოროტმოქმედებათა სიდიდით, დაღვრილი სისხლის რაოდენობით, ნარკობრუნვით, მრავალსაფეხურიანი ტერორისტული კომბინაციების ვირტუოზულობითა და კვალის დაფარვის ოსტატობით მისწირთა წრეში ყველაზე ავტორიტეტულად ლიო ჯელი — მასონური ლოჟის — „პროპაგანდა 2“-ის დიდი მაგისტრი მიიჩნევა.

შეგტუხა ბიჭუნა ლიო ჯელი ამ ქვეყანას 1919 წელს მოეწვინა ჩრდილოეთ იტალიაში. ფლორენციიდან 50 კმ-ში მდებარე პატარა ქალაქი პის-ტოა თითქოსდა არაფრით გამოირჩეოდა, მაგრამ სწორედ აქ იშვა ქვეყნის ისტორიაში პირველი მასონური ლოჟა.

სკოლის დამთავრების შემდეგ ჯელი თავისი მკვლევარი ლიო იტალიელ ფაშისტ მობა-ლისეთა კორპუსში ჩაენერა. მალე ოფიცრის წოდებაც მიიღო და სამხედრო კარიერა ალბანეთსა და იუგოსლავიაში განაგრძო.

1944 წელს პირველად მიიღო მონაწილეობა მარცხაში, რაც შემდგომ მის საქმიანობას იქცა, ოღონდ უკვე საერთაშორისო მასშტაბით. იტალიის სპეცსამსახურებმა ჯელი იმ განგებულ რეჟიმში ჩარიცხეს, რომელმაც ბელგრადში იუგოსლავიის ცენტრალური ბანკის ოქროს მარაგი გაიტაცა. იუგოსლავიაში ლიომ ერთ ჯერზე 6 ტონა ოქროს ზოდები და 2 ტონა ძველბურთი მონეტები გაიტაცა. ომის მიწურულს იგი ბანდიტი ეს-ეს-ელი-დამ ფაშის მონაწილეობაში მებრძოლად გადაიქცა.

1944 წლის ოქტომბერში ჯელი მშობლიურ ქალაქში მისი „პროპაგანდა“ დამადასტურებელი დოკუმენტებით ჩავიდა. თუმცა, ლიოს არავინ დაუფერა და ისიც იძულებული შეიქმნა, პარტიზანების შურისძიებას ხან ჩრდილოეთ იტალიაში, ხანაც — სარდინიაში დამალვოდა, შემდეგ კი არაგენტინაში დაფუძნდა, სადაც მომავალი დიქტატორის — პერონის თანამოაზრეებს მიემხრო.

ამავე დროს იგი არ ლალატობდა ომისდროინდელ გატაცებას — დოსიების, უფრო ხუსტად კი, დეტალური მამხილებელი მასალების შეგროვებას მთელ მსოფლიოზე, შემდეგ კი მათ ბითუმად და ცალოობით, იაფად ან ძვირად, მაგრამ მუდამ გონივრულად და პერსპექტიულად ყიდდა. ამასთან, იზრდებოდა მისი ქონებაც და ადგილ-მამულებიც არაგენტინაში, ურუგვაიში, ჩილეში, პარაგვაიში, მექსიკასა და ბრაზილიაში.

1948 წელს ლიო იტალიაში დაბრუნდა, იტალიის საიდუმლო სამსახურების ინფორმაციით იქცა და „ნულიდან“ დაიწყო ბიზნესი. შეიძინა მდიდრული ვილა და მთელი ქვეყნის მასშტაბით კაპიტალის წარმოადგენლებთან კავშირები დაამყარა. მალე ყოფილი ინფორმაციური გავლენიანი და საშიშ ფიგურად გარდაიქმნა.

ჯერ კიდევ 1925 წელს, როცა ლიო სულ ექვსი წლის იყო,

მუსოლინიმ მასონური საქმიანობა აკრძალა იტალიაში, თუმცა ეს აკრძალვა მხოლოდ ლოჟის ლიბერალურ ფრთას — „იუსტინიანეს სასახლეს“ შეეხო, ხოლო „ალამის დიადი და უწმინდესი ლოჟა“ („იუსოს მოედანი“), რომელიც მხარს უჭერდა ფაშისმს, მხოლოდ მის კრახთან ერთად დაცარიელდა. „საზოგადოებრივი მოვალისა და ტრადიციის დასაცავად“ ახალი მასონური ლოჟები უნდა წარმოქმნილიყო, რომლებიც „ფულიანი ტომრების“, მაფიისა და იმ ამერიკელების ინტერესებს შორის მოახდენდა ლავირებას, ვისაც თვალს უჩირა ომის შემდგომ იტალიაზე. სწორედ ამერიკულმა სადაზვერვო სამსახურებმა იტვირთა „იუსტინიანეს სასახლისა“ და „იუსოს მოედნის“ შერჩევა და გაერთიანება. 1960 წელს ყველა მასონური ლოჟა „იტალიის დიადი ალმოსავლეთის“ ლოჟად გაერთიანდა. ამის პარალელურად მიმდინარეობდა „პროპაგანდა 2“ ლოჟის აღდგენაც (ლოჟა „პროპაგანდა №2“ 1885 წელს პანკირმა ადრიან ლემიმ შექმნა), რომელსაც მასონური პოლიციის როლი უნდა შეესრულებინა.

ამისთვის კი განსაკუთრებული ხელმძღვანელი იყო საჭირო — ორსახოვანი იანუსის თვისებების მქონე კაცი, რომელიც ძირგამომთხრელი ორგანიზაციის წამოყალიბებას შეძლებდა. არც ერთი დიდი მაგისტრი ამ საქმისთვის არ გამოდგებოდა და ამერიკელებმა ასეთი კანდიდატი იმეორეს... იმხანად იგი „მომე ქვისმთლელთა“ იერარქიაში ერთობ დაბალ საფეხურზე იდგა, მაგრამ მისი ძალიან ემინოდა...

1969 წელს ჯელი ამერიკული და აპენინების მასონობის ხიდად იქცა და თავად ჯელი ოტი, იტალიის საიდუმლო ორგანიზაციების მამა შეცვალა. მომდევნო წელს ლიო მას-

ლიო ჯელი

რომის პაპი პავლე VI და რომაერთო კალვი

სონების პუბლიკაციების ზედამხედველად იქცა — მას უცხოელ მასონებსა და ცსს-თან ურთიერთობების შენარჩუნებასაც ანდობდნენ. ეს კი მხოლოდ დიდი მაგისტრის პრეროგატივა იყო. 1971 წელს იგი ლოჟის საორგანიზაციო მდივნად დანიშნეს, რის შემდეგაც ლოჟას „ჯელის ჯგუფი“ — პროპაგანდა 2“ ეწოდა.

ტერორის საფუძველი 1969 წლის დეკემბერში ჩაეყარა. მილანში, აფეთქების შედეგად, ერთ-ერთი ბანკის შენობაში ასამდე კაცი დაიჭრა და სანად იგი „მომე ქვისმთლელთა“ იერარქიაში ერთობ დაბალ საფეხურზე იდგა, მაგრამ მისი ძალიან ემინოდა...

„რებს?“ და არც შემცდარა. მართლაც, ჯელი პირადად ხელმძღვანელობდა ფაშისტი იერარქის — ბორგესეს პუ-ტჩს, რომლის ხალხმაც 1970 წლის დეკემბერში იტალიის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შენობა დაიკავა, იქ შეიარაღდა და რომის ტელევიზიის შენობის ასაღებად მზადებაც დაიწყო, რათა ახალი დიქტატორი გამოეცხადებინა. თავად სალვინიმ სცადა, დროულად დაეტოვებინა „ხომალდი“ და ახალი ლოჟა „პროპაგანდა 1“ შექმნა, მაგრამ 1975 წელს იძულებული შეიქმნა, დაემტკიცებინა „პროპაგანდა 2“-ის განსაკუთრებული სტატუსი, ხოლო თავად ჯელი „საპატიო მაგისტრად“ — ლოჟის კანონიერ ხელმძღვანელად ექცა.

გარეგნულად ლიოს ცხოვრება არაფრით განსხვავდებოდა მდიდარი ბიზნესმენის ცხოვრებისგან: ზრდიდა ვაჟს

მასონობის, მიიღებდა თავის საყვარელ ვერმუტს, დილაობით კონტრასტულ შხაპს იღებდა; არ ვაჭრობდა ნარკოტიკებით, არ ამარაგებდა მოჯანყებულ იარაღით, არ უსაფრდებოდა ბანკირებსა და პოლიტიკოსებს სადარბაზოებში და, მით უფრო, თავად არავის კლავდა. სამაგიეროდ, ამ ყველაფერს მკაცრად აკონტროლებდა. ჯელის ლოჟის ნამუსზეა „ნიტელი ბრიგადების“ დამფუძნებლის, ექსცენტრიციონერის ფელტრინელის დალუგაც, ვისთან ერთადაც მზის ქვეშ ადგილი ვერ გაიყო... მასონურმა შურისძიებამ უნია რობერტო კალვის: იგი წამომხრევალი ნახეს შავი ბერების ხიდათ. გისოსებს მიღმა ალაპარაკებული მასონი ბანკირი მიქელე სინდონი საკანში, ყავაში გარეული ციანმჟავა კალიუმით მო-

წამლეს... ფინანსური გვარდიის პოლიციამ სალვატორე ფლავიომ სამჯერ სცადა ცნობების მოპოვება ლოჟა „პროპაგანდა 2“-ის ხელმძღვანელზე, რის შემდეგაც იგი ჯერ ჩამოაქვეითეს, შემდეგ კი საავტომობილო კატასტროფაში „მოყვა“... მისი თანამოაზრე ლუჩანო როსი, რომელმაც ჯელიზე დოსიეს შედგენა მოახერხა, ტყვიით თავდასხვებული იპოვეს; ბოლონის სალვატორე მომხდარი აფეთქების მონაწილე ალდო სემერარის ციხეში ყელი გამოჭრეს, რომ არაფერი წამოცდებოდა.

1978 წელს „პროპაგანდა 2“-მა „ნიტელ ბრიგადებთან“ ერთად, რომელსაც იარაღით ამარაგებდა, ქვეყნის ყოფილი პრემიერი, ქრისტიანულ-დემოკრატიული პარტიის მემარცხენე ფრთის ლიდერი ალდო მორო მოკლა.

მანამდე, 1975-1976 წლების მიჯნაზე ჯელი იტალიის „დემოკრატიული ალორინების გეგმის“ განხორციელებას შეეცადა, რისთვისაც „თავისუფლების სახელით“ უნდა გაეუქმებინათ ომის რადიო და ტელევიზია. ჯელიმ გადაწყვიტა, იტალიელებისთვის ისეთი ინფორმაციის მიღების საშუალება მოეპოვა, რომელიც მისი ჯგუფის მიერ არ იქნებოდა შეთხზული და გაყალბებული. იტალია მდიდრების კომიტეტს უნდა ემართა, ხოლო პოლიტიკოსებს მათი ბრძანებები შეესრულებინათ, რათა ქვეყანა „საერთაშორისო მასონობისთვის“ დაექვემდებარებინათ.

სწორედ ამ გეგმის განხორციელებას ალუდგა ნინ მორო, ვისაც არც ის აპატიეს, რომ იტალიის კონსტიტუციის მე-18 მუხლის შედგენაში მონაწილეობდა, რომლის მიხედვითაც ქვეყანაში საიდუმლო ორგანიზაციების შექმნა და საქმიანობა იკრძალებოდა. 1978 წლის 16 მარტს, მორო მოიტაცეს. იმის გათვალისწინებით, რომ საიდუმლო სამსახურების დაკავება და მოროს გათავისუფლება ევალებოდათ, „პროპაგანდა 2“-ის ხელში იყო, ნათელია, რომ აქტივისტ დემოკრატ-ქრისტიანს გადარჩენის შანსი არ ჰქონდა.

დანაშაულში ჯელის ხელი რომ ერიო, ამის დამტკიცება ვერ შეძლეს, რადგან გრასინი — იტალიის შსს-ს საიდუმლო სამსახურის უფროსი, ლოჟა „პროპაგანდა 2“-ის წევრი გახლდათ.

ჯელის იმხელა გავლენა ჰქონდა, ხოლო ლოჟა ისე სწრაფად იზრდებოდა, რომ მაგისტრმა პერონის მხარდაჭერა შეძლო ხელისუფლების სათავეში დაბრუნებისას. პრეზიდენტის მეგობარიც გახდა და მისი მეუღლის იზაბელიტეს ფავორიტს, მისტიკოსსა და ჯალათ ლოპეს რეგის დაუახლოვდა, რომელსაც არგენტინაში „სიკვდილის ესკადრონების“ ერთ-ერთ შემქმნელად ასახელებენ. მალე ჯელი მასონთა დახმარების მსოფლიო ორგანიზაციის ხელმძღვანელი გახდა.

1981 წლის 18 მარტს იტალიის პოლიციამ მაგისტრის ვილა „ლანდაში“ ჩხრეკა ჩაატარა და ბოსტანში სეიფი აღმოაჩინა, რომელშიც მასონური ლოჟის წევრთა სიები იდო. ამბობენ, რომ იტალიის მაშინდელ პრეზიდენტს ალესანდრო პერტინის კიანტი — ორდინარული ლეონი ასულიერებდნენ, როცა სახელები იხილა. სიაში იყვნენ: 3 მინისტრი, 23 დეპუტატი, 10 პრეფექტი, კარაბინერთა კორპუსის 10 გენერალი, ფინანსური გვარდიის 7 გენერალი, 6 ადმირალი, სახელმწიფო კომპანიათა 82 პრეზიდენტი, ბანკების 13 გენერალური დირექტორი, მოსამართლეები, პროკურორები, ჩინოვნიკები.

სანამ ლოჟის საქმიანობის გამოძიება მიმდინარეობდა, ჯელი თავს სამხრეთ ამერიკას აფარებდა. საპარლამენტო კომისიამ დაადგინა, რომ ლოჟის ხელი ერიო (ცხვ ტერორისტულ აქტში. გამოაშკარავდა, ასევე, რომ ჯელი აშშ-სა და დასავლეთ ევროპის ზოგიერთ ქვეყანაში საპრეზიდენტო არჩევნების კამპანიებსა და ამერიკის პრეზიდენტის — ფორდის, კარტერისა და რეიგანის ინაუგურაციებშიც მონაწილეობდა.

1982 წლის 13 სექტემბერს, გარეგნობაშეცვლილი და ჯიბეში ორპასპორტიანი მაგისტრის მშვიდად და ღირსულად შეეცადა ყენევის ბანკიდან თავისი „დანაშაულის“ — 120 მლნ დოლარის გამოტანას. შვეიცარიელებმა, უსამოვნებების თავიდან ასარიდებლად, ინტერპოლის მიმართეს და ლიო დააპატიმრეს. მასონების ხელმძღვანელმა თითქმის წელიწადი დაჰყო ცნობილ შვეიცარულ ციხე შან-დოლონში, ხოლო მშობლიურ იტალიაში დეპორტაციამდე 10 დღით ადრე მიუდგომელი საპრობილიდან გაიქცა.

მაგისტრი რამდენიმე წლის განმავლობაში არ გამოჩენილა. 1989 წლის გაზაფხულზე კი აპოლოგეტური ნიგნი „ჭეშმარიტება“ გამოცდა. ამგებონ, რომ ბოლოს იგი 1998 წელს საფრანგეთში ნახეს, შემდეგ კი ტერორიზმის მეტრის კვალი ლათინურ ამერიკაში მიიკარგა. ზოგიერთი მონაცემით, დიდი მაგისტრი შვეიცარიაში მოკვდა ან მოკლეს...

მასონი ბანკირი რომაერთო კალვი

მოროს მკვლელობა

ეპრიისი

დიდ და პატარა გომარეთს ერთი მცირე ხევი ჰყოფს. დიდი გომარეთი ამ ხევის დასავლეთითაა, პატარა გომარეთი — აღმოსავლეთით და მას, რატომღაც, ძველი გომარეთიც ჰქვია. რატომღაც, იმიტომ ვამბობთ, რომ თუნდაც V საუკუნის ქრისტიანული სტელის მიხედვით, უფრო ძველ დასახლებას დიდი გომარეთი ჰგავს — აღარაფერს ვამბობთ მის ნ ძალიან საინტერესო ეკლესიაზე, რომელთაც წინა მოგზაურობაში გავცვანით. პატარა გომარეთში მხოლოდ ერთი საყურადღებო ძეგლია.

პატარა გომარეთის ღვთისმშობლის ეკლესია, რომელიც სუფთად გათლილი დიდი, ერთნაირი ზომის რუხი ტუფის კვადრებითაა ნაგები, სოფლის ცენტრში დგას. იგი ახალი აღდგენილია... მას განახლებული აქვს ფრონტონები და სახურავი. რესტავრატორებს ხელი არ უზღლიათ ეკლესიის თანადროული სამხრეთის მინაშენისთვის და ფიქრობთ, კარგადაც მოქცეულან, ამ სარისკო საქმეზე უარი რომ უთქვამთ. მინაშენის დაკონსერვებული კედლები 170-200 სმ-ის სიმაღლეზეა შემონახული, ანუ იმ დონეზეა დაცოცებული, სადა მდებარეობს ორთაღიანი უნევეს. ტაძარი მშვენივრად გამოიყურება და კარგი აღსაქმელია, აღმოსავლეთ ფასადთან გაქვავებული, შეკაზმული, ბედაურის ფონზე. ტაძრის ფასადებზე სამკაულები არ გვხვდება. ერთი ესაა, რომ აღმოსავლეთის ვიწრო სარკმელს კოხტა წარბი აქვს, ხოლო საყურადღებო კარის დიდ ბალკონს — ძალიან ლამაზი, ტოლმკლავა, ბუნიანი ჯვარი. ის მოკლე ფრაგმენტი ძელი წარწერისაა, რომელიც გაქვრებით გაურჩევია 100 წლის წინათ ექვთიმე თაყაიშვილს, დღეს აღარანაირად არ იკითხება. არადა, ამ წარწერაშიც თრიალეთ-ზურტაკეტის ცნობილი პატრონი ლიპარიტ III თუ ლიპარიტ IV იკითხებოდა თურმე: „ქრისტე შეინყალ ლიპარიტ ერისთავთ-ერისთავი“.

პატარა გომარეთში, ისევე როგორც დიდ გომარეთში და მამულში მთლიანად ქართველობა ცხოვრობს. ამ სოფლებს ადრე მხარში ედგა პატარა გომარეთიდან სამხრეთით, გომარეთის წყლისა და ყარაბაღის შესართავთან ახლოს, ხევის პირზე, გაშენებული სოფელი ეგრისი, რომელიც XVIII საუკუნეში 100 კომლი, ხოლო ამ ასიოდე წლის წინათ ერთადერთ მოსახლეს ითვლიდა.

ექვთიმე თაყაიშვილი პირადად ყოფილა ამ ოჯახში და დიდხანს უსაუბრაო მის უფროსთან — უშვილოდ გადაგებული თავად შალიკაშვილის ქვრივთან მარიამ (მართა) ლარაქსთან. მისი მამა ყოფილა ივანე ლარაქი, დიდი პაპა კი თემურაზ II-ის დროინდელი კარის მოძღვარი, დეკანოზი გიორგი ლარაქი. გიორგის შვილთაგან ერთ-ერთი — პეტრე ლარაქი ერეკლე მეორის მნივობარი იყო და შექმნილი აქვს დიდი ისტორიულ-სათავგადასავლო ეპოსი — ახალი „დილარიანი“ (ძველი „დილარიანი“ — სარგის თმოგველის XIII საუკუნის საარაკო ნიგნი — უკვალადაა გამქრალი). სოფლისთვის ეგრისი (ეგრი) შეურქმევია სამეგრელოდან, ანუ ძველი ეგრისიდან, გადმოსახლებულ ლარაქეების უმორეს წინაპარს. როდის მიხდა ეს ამბავი, არავინ არ

იცის, მათ შორის არც ვახუშტი ბატონიშვილმა, რომელსაც 1735 წელს შედგენილ რუკაზე, შესაბამის ადგილზე, ერთის ნაცვლად ორი „ეგრი“ აქვს აღნიშნული. ეს იმას ნიშნავს, რომ მის დროს არსებული ტოპონიმი „ეგრი“ ძალიან ძველი იყო, თორემ, უფრო ადრინდელი სახელი რომ ცოდნოდა, ბატონიშვილი აუცილებლად მას გამოიყენებდა. გაოცებას იწვევს ერთი ფაქტი: 1727 წლის საბუთის მიხედვით, ეგრისის ბატონებმა პაატაშვილები არიან დასახლებულნი, ლარაქების ბატონობა კი მხოლოდ 1801 წლიდან დასტუდება. აქედან ორი დასკვნა შეიძლება გამოვიტანოთ: 1. პაატაშვილი ლარაქის ადრინდელი განაყოფი გვარია. 2. ძალიან დიდი ხნის წინათ (შესაძლოა ბალკანეთის ზურტაკეტის გამოჩენის დროს) აქ ჩამოსახლებული ეგრისელი ლარაქები, გარკვეული პერიოდის შემდეგ, საეკლესიო მოღვაწეები გახდნენ. ბატონიშვილთა შეთქმულებაში მონაწილე პეტრე ლარაქის პეტერბურში გადასახლების და იქ გარდაცვალების (1837 წ) შემდეგ, როგორც ჩანს, გვარში დამკვიდრებული საეკლესიო სამსახურის ტრადიცია თანდათან დაიკარგა. 1801 წლიდან რომ ლარაქეთა ბატონობა იკვეთება ხელახლა ეგრისში, ესენი, ალბათ, იოსებ გიორგის ძის შთამომავლები არიან. ლარაქეთა მთავარი გასაჭირი ის იყო, რომ მათგან შთამომავალი მხოლოდ იოსებს დარჩენია ივანეს სახით, ხოლო ივანეს — მარიამი (მართა). როგორც სავარაუდოა, პეტრე ლარაქის სხვა ძმების უშვილობაც მათი სამონასტრო ცხოვრების შედეგია. ახლა, თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ მარიამ ივანეს ასული ლარაქი-შალიკაშვილიც უშვილოდ აღესრულა, მაშინ სოფელ ეგრისის გადაშენების უმთავრესი მიზეზიც ცნობილი გახდება. არადა, თბილისიდან ეგრისში წასული და დამკვიდრებული თავადის ქვრივი ბოლომდე იღვწოდა, თურმე, სოფლის გადასარჩენად, რაშიც სულ მალე დაეწინაურებოდა.

ეგრისის „ნ. ნიკოლოზი“

კეტში გამოჩენის დროს) აქ ჩამოსახლებული ეგრისელი ლარაქები, გარკვეული პერიოდის შემდეგ, საეკლესიო მოღვაწეები გახდნენ. ბატონიშვილთა შეთქმულებაში მონაწილე პეტრე ლარაქის პეტერბურში გადასახლების და იქ გარდაცვალების (1837 წ) შემდეგ, როგორც ჩანს, გვარში დამკვიდრებული საეკლესიო სამსახურის ტრადიცია თანდათან დაიკარგა. 1801 წლიდან რომ ლარაქეთა ბატონობა იკვეთება ხელახლა ეგრისში, ესენი, ალბათ, იოსებ გიორგის ძის შთამომავლები არიან. ლარაქეთა მთავარი გასაჭირი ის იყო, რომ მათგან შთამომავალი მხოლოდ იოსებს დარჩენია ივანეს სახით, ხოლო ივანეს — მარიამი (მართა). როგორც სავარაუდოა, პეტრე ლარაქის სხვა ძმების უშვილობაც მათი სამონასტრო ცხოვრების შედეგია. ახლა, თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ მარიამ ივანეს ასული ლარაქი-შალიკაშვილიც უშვილოდ აღესრულა, მაშინ სოფელ ეგრისის გადაშენების უმთავრესი მიზეზიც ცნობილი გახდება. არადა, თბილისიდან ეგრისში წასული და დამკვიდრებული თავადის ქვრივი ბოლომდე იღვწოდა, თურმე, სოფლის გადასარჩენად, რაშიც სულ მალე დაეწინაურებოდა.

სისხამი დილაა. გომარეთელებმა ეს-ესაა საქონელი ნახარში გადენეს, რომ სოფელს

ზურტაკეტი

რამდენიმე მიკროავტობუსი მიადგა. ზოგი „სანტეს“ ეკუთვნის, ზოგი — „ეკოფედს“. მანქანებთან მოსახლეობის რიგი გაჩნდა — ისეთი რძე მოაქვთ, ავ თვალს არ დაენახება — სქელი, ყვითელი ნაღები აქვს მოგდებული. ზოგიერთი გამრჯე ოჯახი აქ ყოველ დღეს 100 ლიტრ რძეს მაინც აბარებს... გომარეთის პლატოს მსგავსი ყუათიანი და გაშლილი სათიბ-სამოვრები ხომ იშვიათობაა. გავავლოთ პარალელი:

1903 წელს დასტამბული პეტრე ლარაქის „დილარიანის“ წინასიტყვაობაში გომარეთელი მღვდელი ზაქარია გულისაშვილი, ალბათ, ამ ნიგნის გამოცემის ქალბატონ

რძეს და ქართველებისათვის კი იგი ფუჭი კაკალია. თუ არ შეინსწავლე კაცმა ეს დარგი წარმოებისა, ისე ცდა ამოა...“

უნდა აღინიშნოს, რომ საბჭოთა პერიოდში ეს მოსაზრება ნანილობრივ გაითვალისწინეს და გომარეთის პლატოზე „ეგრისის მეცხოველეობის საბჭოთა მეურნეობა“ შექმნეს, სადაც დიდძალი რძე და ყველი ინარმოებოდა. ახლანდელი მასშტაბები იმასთან რამოსატანია!..

ეგრისის ნასოფლარი დღეს მხოლოდ ეკლესიებით თუ იცნობა, თორემ სხვა კვალი აქ აღარა არის რა. აქ სამი საგულისხმო ტაძარია. პირველი, ღვთისმშობლის სახელობის საყდარი (XIII-XIV სს.) ამ ასი წლის წინათაც კარგად ყოფილა მოვლილი. მაგრამ არცთუ ისე დიდი ხნის წინათ კიდევ ერთხელ შეუვლიათ ხელს და ახლა, გალავნის ნარჩენი ლოდების ფონზე, საღსალამათად გამოიყურება. იგი ნაგებია კარგად გათლილი და მჭიდროდ მორგებული ტუფის კვადრებით, რომელთა ფერებია: რუხი, ღვინისფერი, მოყვითალო და ვარდისფერი ტონალებით. შეუმჩნეველად გადადის ერთმანეთში. ამასთანავე წყობაში ზოგან საგანგებოდ არის დარღვეული თარაზულობა, რაც ერთგვარ მხატვრულ ელემენტს ჰქმნის. აღმოსავლეთ სარკმლის ღვინისფერი საპირე

ეგრისის „ნათლისმცემელი“

პატარა გომარეთის „ღვთისმშობელი“

ეგრისის „ღვთისმშობელი“

ქვის ქვევით, მინამდე, ერთი უშველებელი რუხი ფილა დევს. ტაძარს არანაირი სამკაული არა აქვს, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ახალჩადგმულ გოლგოთის ჯვარს. საყდარი შიგნით მოხატული ყოფილა ადრე. მეორე საყდარი, რომელიც, გადმოცემით, წმინდა ნიკოლოზის სახელობისაა, პირველი ეკლესიიდან სამხრეთით, ორის მეტრში დგას. ეს ტაძარი გაცილებით ადრინდელი, X-XI საუკუნეებისა უნდა იყოს. იგი ნაგებია უხეშად დამუშავებული, მაგრამ თანაბარი ზომის კვადრებით და ზუსტი თარაზულობით. საყდარს, სამწუხაროდ, მორღვეული აქვს სამხრეთ-დასავლეთ კუთხე და საბურველი. კამარებიდან შემორჩენილია მხოლოდ ცოცხალი კაპიტრის კაპიტრებიდან გადადის. შიდა სივრცე დაყოფილია 3 ნაწილად: საკურთხევლის აფსიდად და დეკორატიული დაღვდებით შექმნილ ორ მონაკვეთად. ერთადერთი, სამხრეთის შესასვლელი შიგნით თალოვანია, გარედან არქიტრავეული. მის ზევით, ოდნავ აღმოსავლეთით, წყვილი ხაზით გარშემოწერილი მარტივი ჯვარი ზის. ამ ეკლესიიდან სამხრეთ-დასავლეთით, ორასიოდ ნაბიჯზე დგას ეგრისის მე-3 და, ალბათ, ყველაზე საინტერესო ძეგლი — „ნათლისმცემელი“, რომელიც ასევე X-XI საუკუნის ნაგებობაა, მაგრამ მას წმინდა ნიკოლოზისგან ორი რამ განასხვავებს: აქაურ კედლებში დიდი და დაუმუშავებელი ლოდებიც დევს, რაც ფასადებს უფრო ცხოველმყოფელსა და არქაულს ხდის. ამით,

ბუნებრივია, წყობა ქაოსურია. გარდა ამისა, „ნათლისმცემელს“ სამხრეთიდან, მთელ სიგრძეზე, გასდევს მინაშენი, რომლის დასავლეთ მონაკვეთში ჩადგმულია მაღალი, თალოვანი კარიბჭე. ტაძარს შემორჩენილი აქვს მარტივი ლავგარდანი და მთლიანი კამარა, მაგრამ ზედ, კრამიტისა თუ ლორწონის ნაცვლად, ბალახი გადადის. აღმოსავლეთ სარკმელს წარბის თავსა და ბოლოში ორი მცირე, ე.წ. ბოლნური ჯვარია, ხოლო დასავლეთ ფრონტონში კიდევ უფრო დიდი და ლამაზი ასეთივე ჯვარი. იგი ორფა წნულით მოჩარჩოებულ ქვაზეა ამოკეთილი. ეს არის დავის, სხვა სამკაულს კედლებზე ვერ შევხვდებით. საკურთხევლის აფსიდაში სამი სარკმელია: ერთი ცენტრში და ორიც აქეთ-იქით არსებულ ისეთ ღრმა ნიშებში, რომლებშიც კაცი დაეტევა. გამჭვრეტელი ტრაპეზის ქვის შუაგულში მედალიონში ჩასმული ბოლნური ჯვარი ზის. ექვთიმე თაყაიშვილისგან ვიცით, რომ მისი ეგრისში ყოფნისას მარიამ ლარაქი-შალიკაშვილისა, თურმე სწორედ ამ ეკლესიის აღდგენას ემუშავებოდა. ახლა ძნელი დასადგენია, ბოლომდე მიიყვანა თუ არა მან ეს საქმე, მაგრამ გადმოცემით ცნობილია, რომ თავადის ქვრივი სწორედ ამ ეკლესიაშია დაკრძალული. ეგრისელი ქალბატონის საფლავის ქვას ვერ მივაკვლით, მაგრამ სანაცვლოდ ადგილზე დავხვდეთ ის ორი წარწერა, რომელიც ექვთიმე თაყაიშვილს ჰქონდა ნანახი მინაშენში. წმინდა ექვთიმე ეს წარწერები მიახლოებით ასე ნიკითხება:

1) „სახელითა ღმრთისათა მე გიორგი აღვაშენე ხუცესმან წმიდი ესე ეკლესია. ვინ შევლინ შენს ჯვრისა აჯათა მსახურედეს ეკლესიასა და ვინაცა მისი მინაშენი შეუშენოს ეკლესიანი, წინაშე ღმრთისა მტერიანი ამისნი ივნის. განარა წაუღს ცოდვანი. შეუნდვენ ღმერთმან. ამინ!“

2) „ლოცვისაგან კიდევარი არა ზედაც ვინ უტკიოს კრულ ღვთისა პირითა“. პირველ წარწერაში ნახსენები ეკლესიის ამგები ხუცესი გიორგი მარიამ შალიკაშვილის დიდი პაპა, XVIII საუკუნის პირველი ნახევრის მოღვაწე გიორგი ლარაქი რომ არ არის, უდავოა. ამ ეპოქისა არც ტაძრის ხუროთმოძღვრებაა და არც ასომთავრულისა და წესხურის ნარევი შესრულებული წარწერა. ვინ იცის, ეს გიორგი ხუცესი სულაც XI საუკუნეში ეგრისის ერთ-ერთი ახალმოსახლე იყო... ვინ იცის...

გალა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

ყველაზე დიდი მონეტა

კანადის ხაზინის შეკვეთით მხატვარმა სტენლი უიტენმა 1 მლნ ნომინალის 100 კგ-იანი ოქროს მონეტა შექმნა. მონეტის დიამეტრი 53 სმ-ია, სისქე — 3 სმ.

ერთ მხარეს კანადის სახელმწიფოს ფორმალური მეთაურის — ელისაბედ II-ის პორტრეტი ამოტივტივებული, მეორეზე — ნეკერჩხლის ფოთლოვანი მხატვარმა სამი ასეთი მონეტა დაამზადა, რასაც 8 კვირა მოანდომა.

მონეტებს მიმოქცევაში მაშინვე არ გაუშვებენ, რადგან კანადის კანონმდებლობა 1 მლნ ნომინალის ფულად ერთეულს ჯერჯერობით არ ითვალისწინებს.

უბრაქესი სიღი

ჩინური ხიდი ხანჯოუ ბეი საცხებიტო საკმარისი იქნებოდა საფრანგეთისა და ბრიტანეთის ერთმანეთთან დასაკავშირებლად. ამ ხიდის სიგრძე აღმოსავლეთ ჩინეთის ზღვაში 36 კმ-ს შეადგენს და შანხაის ნინბოს ინდუსტრიულ ცენტრთან აკავშირებს, რითაც ქალაქებს შორის 400 კმ-იან მანძილს 80 კმ-მდე ამცირებს. ტრანსპორტი აქ ექვს ზოლზე მოძრაობს. მანქანების მოძრაობის მაქსიმალური სიჩქარე საათში 100 კმ-ს არ აღემატება. ბეტონისა და ფოლადის კონსტრუქციას ტაიფუნიც ვერაფერს დააკლებს.

უდიდესი გეგანიკური საათი

ჩინეთის ქალაქ გუანჯო-უში მსოფლიოში ყველაზე დიდ მექანიკურ საათს დადგამენ. 10-ტონიანი საათი პარმონის პარკში 113 მ-იან კოშკს დაამუშვენებს.

საათის ციფერბლატის დიამეტრი — 13 მ, ხოლო პატარა ისრის სიგრძე 7,8 მ-ია. საათის ისრები ფოლადისგან რომ დაემზადებინათ, ისინი 2 ტონას აიწონიდა. ფო-

ლადის ნაცვლად, ისრები ქვანახშირის ბოჭკოებისგან დაამზადეს, რითაც მათი წონა 70 კგ-მდე შემცირეს. პროექტის რეალიზაცია 1.5 მლნ დოლარი დაჯდება.

ყველაზე მიკარგული საერთაშორისო აეროპორტი

მხატვრებმა ინტერნეტის მეშვეობით 4 ჰა მიწა შეიძინეს ამერიკის ერთ-ერთ ყველაზე მიყრუებულ კუთხეში და გადაწყვიტეს, რომ იქ საერთაშორისო აეროპორტი იქნებოდა. უახლოესი დასახლების 66-

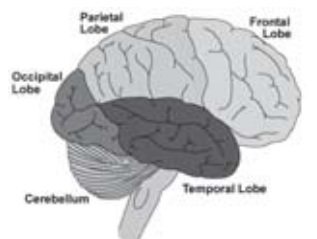
ვე მცხოვრებმა მათ იდეას მხარი დაუჭირა; მოვალეობებიც გაინაწილეს და თვითნაკეთი საერთაშორისო აეროპორტიც შექმნეს. მართალია, მისი არსებობის შესახებ თითქმის არავინ იცის, მაგრამ... ერთხელ, 8-

მგზავრიანი მომცრო თვითმფრინავი ლას-ვეგასში მიფრინავდა, როცა პილოტებმა მოსალოდნელი ქვიშის ქარიშხლის შესახებ შეტყობინება და მონტელოს საერთაშორისო აეროპორტში დაშვების შეთავაზება მიიღეს...

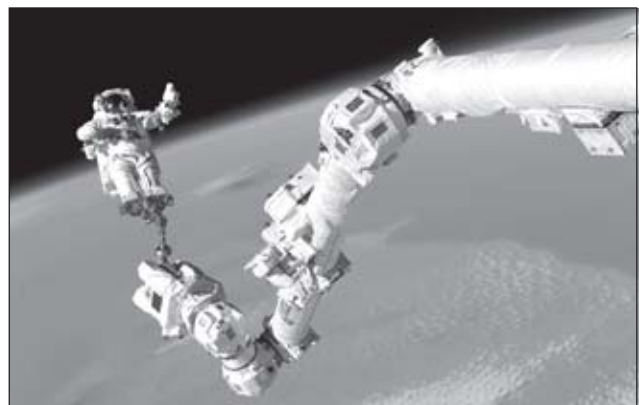
ყველაზე პოპულარული საბეხნიერო მითები — ტყუილ-გარტყალა

თავნაკვეთილი ქათამი ცოცხლობს. მართალია, ორიოდ წუთს ის მართლაც «ცოცხლობს» და სირბილსა და აფრენასაც კი ცდილობს, რაც იმით აიხსნება, რომ ზოგჯერ დაკლული ქათამი ტვინის იმ ლეროვან ნაწილს ინარჩუნებს, რომელიც რეფლექსებზეა პასუხისმგებელი.

წყლის მორევი დედამიწის სამხრეთ ნახევარსფეროში ერთ მხარეს ტრიალებს, ჩრდილოეთში — საპირისპიროდ. სიცრუეა. დედამიწის ბრუნვის სიჩქარე იმისთვისაც არაა საკმარისი, რომ პატარა ნიჟარაში წყლის მიმართულება შეცვალოს.

ადამიანის ტვინის მხოლოდ 10 პროცენტი მუშაობს. სიცრუეა. ტვინის მაგნიტურ რეზონანსული გამოკვლევები მოწმობს, რომ თავის ტვინის ქერქის დიდი ნაწილი აქტიურად მუშაობს, მაშინაც კი, როცა გვიძინავს.

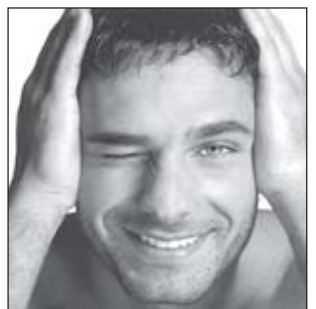
კოსმოსში გრავიტაცია არ არის. სიცრუეა. ეს მცდარი მოსაზრება, ალბათ, პოპულარულმა გამოთქმებმა: «წულღვანმა გრავიტაცია» და «უნონადობამ» წარმოშვა. გრავიტაცია ყველგანაა, გზიდულობის ძალა ერთნაირად მოქმედებს ყველა ადამიანზე.

კოსმონავტები ორბიტაზე უწონადობის მდგომარეობაში იმიტომ იმყოფებიან, რომ თავის ხომალდიანად გამუდმებით «ვარდებიან» დედამიწაზე, მაგრამ ამას პორიზონტალურ სიბრტყეში აკეთებენ. გრავიტაცია მანძილთან ერთად მცირდება, მაგრამ საბოლოოდ არასოდეს ქრება.

სამშაპიანი ფუნთუშის შექმნა ოპიუმის მონევის ტოლფასია. თითქმის სიმართლეა. მართალია, ამ დროს ადამიანს ეიფორიის შეგრძნება არ ეუფლება, მაგრამ ორი ასეთი ფუნთუშის მირამევის შემდეგ, სისხლის ტესტი ოპიატებზე დადებითი იქნება...

ცათამბუნებრივად გადმოგდებულ მონეტას კაცის მოკვლა შეუძლია. სიცრუეა. ქარისა და ჰაერის წინააღმდეგობის გამო, ემფაიერ სთვით ბილდინგიდან გადმოგდებული მონეტაც კი ადამიანს ტრავმას ვერ მიაყენებს. თუკი არაკეთილისმსურველისთვის მაინცდამაინც ამ ეგზოტიკური ხერხით მოინდომებთ ზიანის მიყენებას, მაშინ სჯობს, ამ მონეტით აგური იყიდოთ...

მონიფული ადამიანის ტვინის უჯრედები ზრდას წყვეტს. სიცრუეა. მართალია, ადამიანის ტვინი უფრო აქტიურად იზრდება და ფორმირების ძირითად სტადიებსაც ადრეულ ასაკში გადის, მაგრამ უჯრედების გაყოფა არც შემდეგ წყდება. გამოკვლევებმა აჩვენა, რომ ნეირონები სიკვდილამდე იზრდება და იცვლება. წვიმაში სირბილისას ნაკლებად დასველები. მათემატიკური სიმართლეა. თუმ-

ცა სირბილისას ტანსაცმლის გაფუჭების მეტი შანსია, რადგან ტორსის ნინა ნაწილი ყველაზე მეტად სველდება. მეხი ერთსა და იმავე ადგილას არასოდეს ვარდება. სახიფათო ტყუილია. სინამდვილეში სწორედაც რომ პირიქითაა. იმ ხის ქვეშ დამალვა, რომელსაც ეს-ესაა მეხი დაცვა, ნამდვილად არ ღირს.

ყველაზე ნარკოტიკული უხრო ქალები

ბეტ მიდლერი. ამერიკელი კომედიური მსახიობი და მომღერალი ბეტ მიდლერი ლამაზი არასოდეს ყოფილა, სამაგიეროდ, სახასიათო როლებმა მას „გრემი“, „ემი“ და „ტონი“ მოუტანა. მიდლერი ორჯერ იყო ნომინირებული „ოსკარის“ პრემიაზე.

ჯოან კიუსაკი. ამერიკული კომედიური ჟანრის კიდევ ერთი ვარსკვლავი ჯოანი 80-იან წლებში ბრწყინავდა. ორჯერ „ოსკარზე“, ხოლო ერთხელ „ოქროს გლობუსზე“ იყო ნარდგენილი. ალიარების მოპოვების შემდეგ იგი გათხოვდა და ორი ვაჟიც შეეძინა.

როსი დე პალმა. ვინ იფიქრება, რომ ასეთი არასტანდარტული გარეგნობის ქალი არა მარტო მოდელი და მომღერალი, არამედ შთაბეჭდავი ფილმოგრაფის მქონე მსახიობიც გახდებოდა. როსი ესპანელმა კინორეჟისორმა პედრო ალმადოვარმა აღმოაჩინა.

ელენ დეჯენერესი. ამერიკელი ტელენამყვანისათვის უღიმღამო გარეგნობას ხელი არ შეუშლია, საკუთარი ტელეშოუს წყალობით „ემის“ 11 პრემია მოეპოვებინა. დეჯენერესი კოსმეტიკა Cover Girl-ის სახეცაა.

ტრეისი ტორნი არასოდეს ყოფილა მშვენიერი, სამაგიეროდ, მისი ხმა „ელექტრონული 90-იანების“ ეპოქის სიმბოლოდ იქცა. 1994 წელს მთელ მსოფლიოში ფიქრდა ტრეისი „მონატრება“, ტრეისი ტორნისა და ბენ უოტის შესრულებით.

უოლის სიმფსონი. არც ეს ქალი ლამაზი, მაგრამ ტახტის მემკვიდრე ედუარდ VII-მ, რომელიც ცხოვრების უდარდელი წესით გამოირჩეოდა, უოლისის გამო არა მარტო დაივიწყა ძველი ჩვევები, არამედ ტახტზეც კი უარი თქვა. უოლისი ორჯერ იყო გათხოვილი, მას გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრ ფონ რიბენტროპთან კავშირსა და გერმანიის დაზვერვაზე მუშაობაშიც ადანაშაულებდნენ, მაგრამ მითქმა-მოთქმამ ვერაფერი დააკლო.

ემი უაინჰაუსი. ბრიტანელ მომღერალ ემი უაინჰაუსს, დიდი ხანია, ლოთისა და დებოშიორის რეპუტაცია აქვს, მაგრამ სამაგიეროდ ბრწყინვალე ხმითა და მუსიკალური ნიჭითა დაჯილდოებული. ემის პოპულარობა გარეგნობის წყალობით ნამდვილად არ მოუპოვებია.

უკველასი ობსერვატორიები

ბრაზილიის ერთ-ერთ გამოქვაბულში არქეოლოგებმა აღმოაჩინეს 10.000 წლისწინანდელი ნახატები, რომლებზეც მზე და თანავარსკვლავედებია გამოსახული. მეცნიერთა აზრით, ეს გამოქვაბული ობსერვატორიას წარმოადგენდა. ხეოფსის პირამიდა დაახლოებით 4500 წლის წინათ ააგეს. ფარაონის სამარხთან ერთად, იგი ზედმინევენით ზუსტ ინსტრუმენტს წარმოადგენდა, რომლის

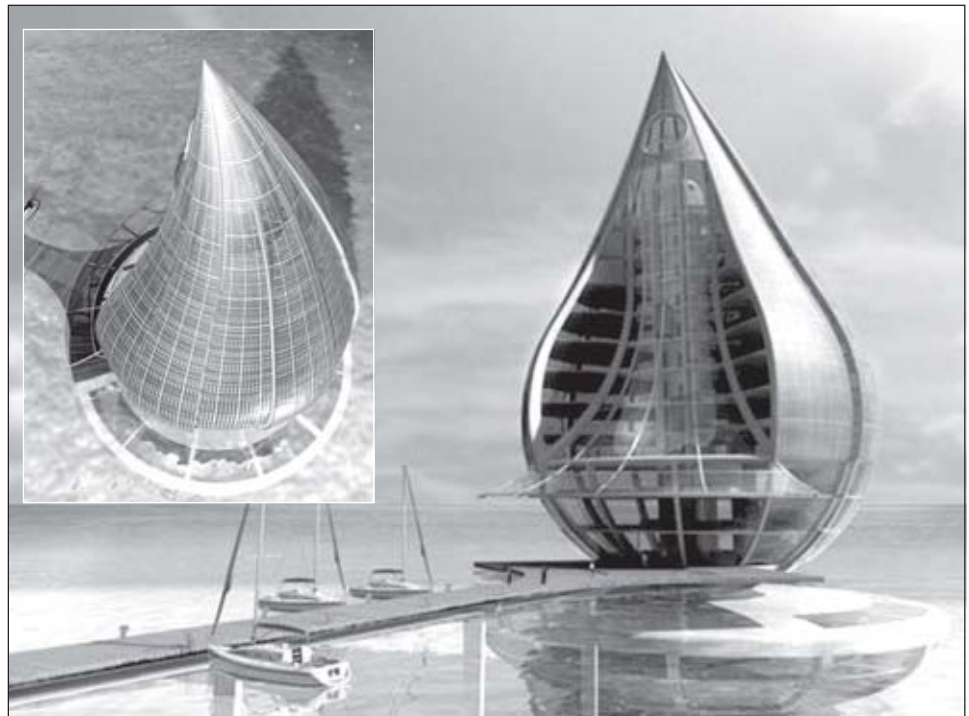
მეშვეობითაც ძველ ეგვიპტელებს წლების, თვეებისა და საათების გამოთვლა შეეძლოთ. 4000 წლის წინათ კელტები უკვე ფლობდნენ ცოდნას მზის, მთვარისა და ვარსკვლავების მოძრაობის შესახებ. სამხრეთ ინგლისში, სტოუნჰენჯში მდებარე უზარმაზარი ქვის ფილები, რომლებიც კონცენტრირებულ წრეებს წარმოქმნიან, მზის სიმაღლის მიხედვით წელიწადის დაყოფის საშუალებას იძლეოდა.

ყველაზე ელექტრული ბოტანიკური ბაღი

სინგაპურში აქამდე არნახული ბოტანიკური ბაღის მშენებლობა დაიწყო. პროექტი Bay South, რომელიც კურორტ Marina Bay-ს მახლობლად განთავსდება, უმთავრესად უზარმაზარი (30-55 მ სიმაღლის), ლიანებით, ვაზითა და ტროპიკული ყვავილებით შემკული ხელოვნური ხეებისგან იქნება წარმოდგენილი. ამ ხეების ფუნქცია მზის ენერჯისა და წვიმის წყლის დაგროვებაა, რათა შემდგომ ბაღის ტერიტორია მორწყას და გაანათოს. დანარჩენი ფლორა ტენიანი ტროპიკული ტყეებისა და ხმელთაშუა ზღვისპირეთის მცენარეებით იქნება წარმოდგენილი. ბაღის ტერიტორია 101 ჰექტარს შეადგენს. ეს ქვეყანაში ყველაზე დიდი ბაღი იქნება. სულ მალე აქ ზღვის წყალმცენარეთა ბაღსა და საგანმანათლებლო პიროლოგიურ ცენტრს დაამატებენ.

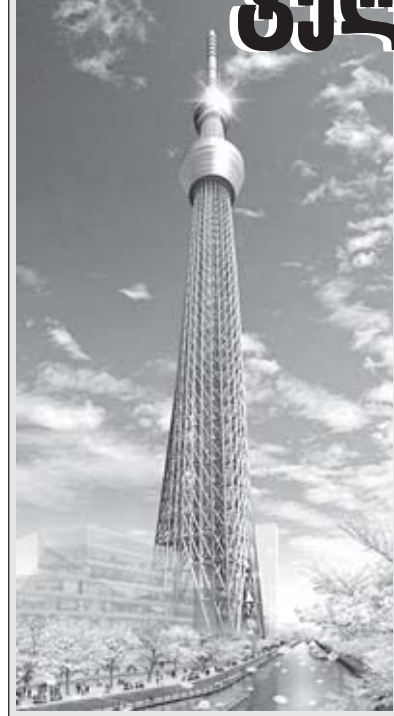

ყველაზე ფუტურისტული ობელი

ესპანელი არქიტექტორის ორლანდო დე ურუტიას ქმნილება დიზაინით წყლის წვეთს შემთხვევით როდი ჰგავს. მისი ძირითადი დანიშნულება მზის ენერჯის მეშვეობით ჰაერის წყლად გარდაქმნაა. ამ ენერჯიას ფოტოგალვანური მინისგან დამზადებული შენობის სამხრეთი ფასადი დააგროვებს, ხოლო „ჯადოსნური“ გარდაქმნები ნაგებობის წყალქვეშა ნაწილში მოხდება, რომელიც უზარმაზარ აკვარიუმს წარმოადგენს. შენობის ჩრდილოეთი ფასადი ცხაურიანი კედელია, რომელიც არა მარტო ვენტილაციის, არამედ იმისთვისაც გამოიყენება, რომ უნიკალური ალჭურვილობის მეშვეობით ტენიან ჰაერსა და კონდენსატს სუფთა სასმელ წყლად გადააქცევს. წყალზედა სართულებზე ოტელის ნომრები, რესტორნები, სატრენაურო და საკონფერენციო დარბაზები განთავსდება.

ყველაზე მაღალი ტელეანაკა

ტოკიოში საძირკველი ჩაყვარა მსოფლიოში ყველაზე მაღალი სატელევიზიო ანძის მშენებლობას, რომელსაც 2011 წლისთვის დაასრულებენ. მისი სიმაღლე 610.58 მ იქნება, რადგან ტოკოს ძველი ანძის სიმაღლე (333 მ) საკმარისი არ აღმოჩნდა მაღალნაგებობიანი ქალაქის დასაფარად. პროექტის ღირებულება 470 მლნ დოლარს შეადგენს.

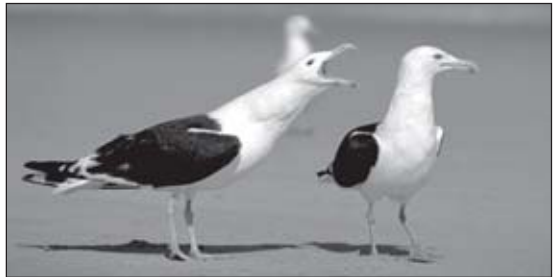
პრინსესა ღიანას თვის შუაგული

ლონდონში გაიხსნა გამოფენა, რომლის ერთ-ერთი ექსპონატი არის, მურაბის ქილა, რომელიც პრინცესა ღიანას თმაც ურევია. მსურველს მისი შექმნა სულ რაღაც ხუთ ფუნტად შეეძლება.

იდელის ავტორი მხატვარი სემ ბომპასი ირწმუნება, რომ უნიკალური ობიექტი შექმნა — კვების პროდუქტი და ხელოვნების ნიმუში ერთდროულად. პრინცესას თმის გარდა ქილაში არის ჯინი, რძე, შაქარი და პროდუქტი შედეგებული რძის მსგავსად გამოიყურება. არაჩვეულებრივი მურაბის მოსამზადებლად მხატვარმა პრინცესა ღიანას თმა ინტერნეტ-აუქციონზე შეისყიდა. ბომპასის რომელიც კერძო კოლექციონერმა ათ დოლარად მიიყიდა. ლონდონის გალერეაში წარმოდგენილია კიდევ არაერთი უცნაური მურაბა. მაგალითად, ექსპონატებს შორის არის ხეობის პირამიდის მახლობლად მოგროვილი ქვიშის ჯემი. ბომპასი ამბობს, რომ მურაბა ყველაზე დაზარალებული და ბანალური პროდუქტია და ამიტომ მისი სიურეალისტური ხელოვნების ნიმუშად ქცევა კეთილშობილური საქმეა.

თოლიანის საიკვარეუო

შვედეთის ქალაქ კარლსტადში აშენდა სპეციალური ნაგებობა, რომელიც თოლიანის საპირფარეო უნდა გახდეს. იახტ-კლუბებიდან შემოსული საჩივრებით შენუხებულმა ადგილობრივმა მუნიციპალიტეტმა უფრო ჭკვიანური ვერაფერი მოიფიქრა და ბოლოს ამგვარი გადაწყვეტილება მიიღო.

კარლსტადის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლის — იენს გუსტავსონის განცხადებით, იახტების მფლობელებს საშინლად აღიზიანებთ ის ფაქტი, რომ ჩიტები გამუდმებით „ამშვენებენ“ მათ საკუთრებას. გემებისა და სანაპირო ზოლიდან თოლიანის განდევნას სხვა, უფრო ტრადიციული მეთოდებითაც მაგალითად, საფრთხილოების დახმარებითაც ცდილობდნენ, მაგრამ არაფერი გამოვიდა. საფრთხილებს ფრინველები სწრაფად ეჩვეოდნენ და ორიოდ დღეში აღარაფრად აგებდნენ.

ამიტომ სანაპიროზე აშენდა აივნებისმაგვარი ნაგებობა, რომელზეც მუნიციპალიტეტისა და გემების მფლობელთა უკანასკნელი იმედებია დამყარებული. ვინაიდან თოლიანს ჩამოსხდომა და ზღვის პეიზაჟებით ტკობა უყვართ, გუსტავსონი თვლის, რომ გემებს მაინც დაინახონ მოსასაქმებლად აღარ მიაკითხავენ. თოლიანისთვის ამენებულ პლატფორმაზე პირველად მერცხლები ჩამოსხდნენ.

ჩაკორდი ზვიგანის აკვარიუმი

რუბიკის კუბიკის აწყობაში ესპანეთის ორგანიზაციამ 24 წლის დავიდ კალვო ახალი რეკორდი დაამყარა. მან ორი კუბი ანაკვირბა, რომელშიც ორ მეტრზე მეტი სიგრძის ექვსი ზვიგანი დაცურავდა. ორივე თავსატეხის ამოსახსნელად მას სულ 76 წამი დასჭირდა.

კალვო ორივე კუბს ერთდროულად აწყობდა. ერთს მარჯვენა ხელით, მეორეს კი — მარცხენით. მართალია, ნყალქვეშ რეკორდი მან შარშანაც დაამყარა, მაგრამ მაშინ აკვარიუმი მარტო იყო და ირგვლივ ზვიგანები არ დანავარდობდნენ. მართალია, უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად აკვარიუმი პროფესიონალი დაივერიც იყო და ამ ზვიგანებს მანამდე არავინ შეუჭამიათ, მაგრამ რეკორდმსმენი მაინც სწრაფად მოქმედებდა, მას ნამდვილად არ სურდა, ზვიგანების მსხვერპლად გახდომითაც მოეპოვებინა პირველობა.

აშშ-ის საზღვრები ნარკოკარტელისთვის ღიაა

ბევრს არ ესმის, რატომ გამოხატავენ ადამიანები შუშფოტებას არალეგალური ემიგრანტების გამო. მიზეზი ნამდვილად არაა ის, რომ ვიღაც „გასტარბიტერებს“ წინააღმდეგა და არ სურს, აშშ-ში ჩასული უცხოელები გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ სოფლის მეურნეობის გიგანტებს ხილის კრეფაში დაეხმარონ. მუშახელი ქვეყანაში არალეგალური გზით არ უნდა იპარებოდეს და, თუ მათი შრომის მიმართ რეალური მოთხოვნილება არსებობს, საჭიროა, შემუშავდეს ისეთი იურიდიული მექანიზმი, რომელიც პრობლემას ერთხელ და სამუდამოდ გადაწყვეტს. მაგრამ ამერიკაში სამართალდამცავებს ნარკოკარტელები სჭარბობენ და წესებსაც ისინი ადგენენ.

რეალობა ასეთია: აშშ-ის საზღვრების უსაფრთხოება ეროვნული უსაფრთხოების საკითხი ხდება. ფედერალური აგენტები და ადგილობრივი პოლიცია აღიარებენ, რომ ახლა მათ აშშ-ის ტერიტორიაზე შემოჭრილი ნარკოსინდიკატები რაოდენობრივად და ფინანსურად შეიარაღებულია, გარდა ამისა, სულ უფრო მეტი სამართალდამცავი ენიჭება ნარკოკარტელს, რომლებიც ქვეყანაში აბსოლუტურად გახსნილად ახორციელებენ თავიანთ სამომაროებრივ საქმიანობას.

საქმე იმდენად ცუდაა, რომ ხელისუფლება საკუთარ მოქალაქეებს აფრთხილებს, არიზონის ზოგიერთ ოლქს ახლოსაც არ გაეკარონ. ამერიკელთა უმეტესობას არალეგალური მიგრაცია იმიტომ აშინებს, რომ ისინი ფაქტიურად თვალს ადევნებენ საკუთარ ტერიტორიაზე სამხედრო შეჭრის პროცესს მსოფლიოში ყველაზე ძლიერი და დაუნდობელი ნარკოსინდიკატების მხრიდან.

პოლიტიკოსები ამ პრობლემას გაურბიან და ოდნავაც კი არ აქცევენ ყურადღებას საზღვრების უსაფრთხოებას. შედეგად, უცხოელები კვლავ იპარებიან ამერიკის შვერთული შტატების ტერიტორიაზე და აბსოლუტურად ღიად ანარმოებენ საომარ მოქმედებებს ამერიკული ხალხის წინააღმდეგ.

შესაძლოა, ვინმეს ეჭვი ეპარებოდეს, რომ სინამდვილეში ყველაფერი ასე ცუდაა, მაგრამ ეჭვების გასაფანტად ერთ მარტივ საშუალებას არსებობს — საზღვრებთან ახლოს მდებარე ტერიტორიაზე მომსახურე სამართალდამცავებისა და ფედერალური აგენტების მოსმენა.

საზღვრისპირა რაიონების მთავრობა ცოტა ხნის წინათ აცხადებდა, რომ მექსიკურმა ნარკოკარტელებმა არა მხოლოდ აშშ-ის ტერიტორიაზე ვაჭრობის საკითხები მოაგვარეს, არამედ სტრატეგიულ რაიონებში სამხრეთ არიზონას ბორცვებზე ფაქტიურად სათვალთვალო ბაზები განათავსეს. ამგვარი ფორპოსტებიდან ნარკოკარტელების ნებისმიერ ნაბიჯს აკონტროლებენ. ფედერალური აგენტები ამბობენ, რომ მოთვალთვალებთან რეგულარულად

ლაღ მიაქვთ წყალი, საკვები და ყველაფერი, რაც შეიძლება დასჭირდეთ იმ განუსაზღვრელი დროის მანძილზე, რომელსაც თავიანთ იმპროვიზირებულ პოსტებზე გაატარებენ. საზღვარზე პატრულირებისას ერთ-ერთმა აგენტმა, რომელსაც საკუთარი ვინაობის გამხელა გასაგები მიზეზების გამო არ სურს, „Fox News“-ს უთხრა, რომ ტყუილი იქნებოდა იმის მტკიცება, თითქოს აღნიშნული რაიონი არ კონტროლდება.

მეორე აგენტმა იმავე „Fox News“-ს ელექტრონული ფოსტის საშუალებით შეატყობინა, რომ ისინი ყოველ დამთხვევებზე კონტრაბანდისტივანს მუუჯღუგუნებს ზუსტად ისევე, როგორც ბავშვები — საჩუქრებს დაბადების დღისთვის.

მაგრამ ყველაფერი ამით არ ამოიწურება. არიზონას პოლიციელებს გახსნილად ემუქრებიან, რომ თუ ისინი რაიმე სახის წინააღმდეგობას გაუწევენ ნარკოკარტელს, ამ პრობლემას ნარკოკარტელების წინააღმდეგ მოაგვარებენ.

რაც უნდა საკვირველი იყოს, ეს ყოველივე ახლა, ჩვენს დროში ხდება.

აშშ-ის საზღვრებზე გაცხარებული ომი, ობამას ადმინისტრაცია კი თითქაც არ გაანძრევს. შერიფი პოლ ბებოუ ამბობს: „ამ ტერიტორიას ნარკოკარტელები აკონტროლებენ... ადგილობრივ სამართალდამცავ ორგანოებს არ შეუძლიათ, დამოუკიდებლად აღკვეთონ ეს ყველაფერი. ჩვენ არ გვაქვს საკმარისი იარაღი, არ გვყავს საკმარისი ხალხი და ადგილობრივ მასშტაბებში მათ წინააღმდეგ ბრძოლისათვის საკმარისი რესურსები არ არსებობს“.

მეტი რაღა თქვან?

ადგილობრივი სამართალდამცავები და სასაზღვრო სამსახურები ფედერალურ მთავრობას დახმარებას ეხვეწებიან; არადა, საზღვრების დაცვა არის ერთ-ერთი იმ ძალიან მცირე ჩამონათვლიდან, რომელიც ამერიკის ხელისუფლებისათვის კონსტიტუციით დაკისრებული ვალდებულებები აისახება.

ეს ხელისუფლება, უკვე არაერთი წელია, უგულვებელყოფს საკუთარი ქვეყნის კონსტიტუციასაც და საკუთარ მოვალეობასაც — ხელსაც არ ანძრევს თავისი ხალხის დასაცავად.

ახალი ამბების ერთ-ერთ რეპორტაჟში დეტალურად აღწერილი, თუ როგორ აქცია არიზონას ზოგიერთი რაიონი აშშ-ის ხელისუფლებამ თავისივე მოქალაქეებისათვის აკრძალულ ზონად მხოლოდ იმიტომ, რომ ის ამ ტერიტორიაზე საკუთარ ხალხს ვერ დაიცავს ნარკოკარტელების მხრიდან განხორციელებული ძალადობისაგან.

ხომ გასაგებია?

მდგომარეობა არანაირ კონტროლს არ ემორჩილება. ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე კი, სულაც არაა გასაკვირი, რომ საკუთარი ხელისუფლებისგან მიტოვებულმა არიზონამ არალეგალური მიგრაციის აღსაკვეთი კანონი მიიღო, რომელმაც კრიტიკისათვის ქისცეცხლში გაიარა.

მის ნაცვლად, რომ არიზონისთვის საკუთარი ძალებით თავდაცვის საშუალება მიიღო, თავად კი მექსიკის ყურმიცა ჩაქცეული ნავთობის პრობლემისთვის მიეხედა, ბარაკ ობამამ გადაწყვიტა, ომი გამოეცხადებინა, ოღონდ ნარკოკარტელების კი არა, არიზონას წინააღმდეგ.

ახლა, ნაცვლად იმისა, რომ მისი ქვეყნის ტერიტორიაზე შემოჭრილი მექსიკელი ნარკოკარტელებს ებრძოლოს, ობამა არიზონას ებრძვის და მის დამორჩილებას ცდილობს. დამორჩილება ამ ეტაპზე, მისი აზრით, დისკრიმინაციული ანტიმიგრაციული კანონის გაუქმებაში გამოიხატება.

ამასობაში ამერიკის შვერთული შტატების სხვა რეგიონებში მშვენივრად გაიგეს არიზონიდან ნამოსული მესიჯი.

ნებრასკაში ფრემონტას მთავრობამ გადაწყვიტა, მიიღოს ზომები, რომელთა თანახმადაც იმიგრანტების დაქირავება, მათთვის თავმე-

საფრის მიცემა ან უძრავი ქონების მიქირავება დანაშაულებად ჩაითვლება.

მშვენიერია, ამ ზომებით ნამდვილად შემცირდება ქვეყანაში სამუშაოდ ჩამსვლელთა რაოდენობა, მაგრამ რა შუაში არიან ნარკოკარტელები? ისინი აშშ-ის ტერიტორიაზე მუშაობას ნამდვილად არ აპირებენ.

ახლა მთავარი ისაა, რას გადაწყვეტს ობამა.

როგორც ცნობილი გახდა, რამდენიმე სენატორი ობამას ადმინისტრაციის გეგმას შეისწავლის. ამ გეგმის მიხედვით, ყველა არალეგალური იმიგრანტს მასიური ამნისტია შეეხება და ამისათვის კონგრესის თანხმობაც კი არ იქნება საჭირო.

საზღვრებიც ღიად რჩება.

როგორც სენატორი კილი ამბობს, ეს რთული საკითხია, მაგრამ ობამა აბსოლუტურად შეგნებულად არ უზრუნველყოფს აშშ-ის საზღვრების უსაფრთხოებას. ცხადია, თავად ობამა ამ მოსაზრებას უარყოფს. მაგრამ, თუ ის საზღვრებს „საყოველთაო სამიგრაციო რეფორმის“ დამტკიცებისათვის იყენებს, ამ საქციელის შესაფასებლად სიტყვებით ძნელი მოსაძინია.

აშშ, რომელიც 50 წლის

მანძილზე უზრუნველყოფდა საზღვრის უსაფრთხოებას ჩრდილოეთ და სამხრეთ კორეას შორის და ამ დროის მანძილზე ერთ ჩრდილოკორეელსაც კი არ გადაუკვეთავს ის უკანონოდ, ახლა საკუთარ საზღვარს ვერ იცავს.

ან არ იცავს. შედეგი უცვლელია — ქვეყნის ტერიტორიაზე აბსოლუტურად უპრობლემოდ და გახსნილად შედიან არა მხოლოდ მექსიკელი ნარკოსინდიკატები, არამედ, როგორც სასაზღვრო სამსახურები ირწმუნებიან, — რადიკალი მუსლიმანი-ჯიჰადისტებიც.

მართალია, ვაშინგტონში პოლიტიკოსები ლამის ყოველწელს გამოხატავენ ალმფონტებს ტერორიზმის საფრთხის გამო, მაგრამ ასევე ყოველწელს იმეორებენ, რომ ამერიკაში ათასობით ადამიანი აბსოლუტურად უპრობლემოდ შედის.

თუ კარგად დაუკვირდებით, ეს ერის თვითმკვლელობის რეცეპტია.

და ვიდრე აშშ-ის საზღვრები ასე დაუცველია, ნებისმიერი პოლიტიკოსის მხრიდან ეროვნულ უსაფრთხოებაზე უბრალო მინიმუმაც კი თვალთმაქცობაა.

სურსათი, როგორც იარაღი და როგველერების სისხლიანი პროექტი

მას შემდეგ, რაც როგველერებმა ძალაუფლება ჩაიგდეს ხელს (1941 წლიდან ნავთობკომპანია „Standard Oil“-ში მონაწილეობის მოპოვების დროიდან), მათი ერთ-ერთი უმთავრესი საქმიანობა აშშ-ის ხელისუფლებით მანიპულირებაა: ფედერალური რეზერვის საშუალებით ფინანსურ სისტემას ანადგურებინებენ, ნავთობზე დამოკიდებულების წყალობით სობენ ენერჯეტიკას და საკვებ პროდუქტებში კი გმო-ს (გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმი) შეყვანით მოსახლეობას ანადგურებენ. მათი მიზანი ხალხის გაქურდვა და ამოხოცვაა.

ზვიად გოგოლაშვილი

პროგრამის ოფიციალური სახელწოდებაა „21-ე საუკუნის დღის წესრიგი“. შინაარსით კი ეს არის ყოველწლიური ცხადგება, რომელიც მთავარი მიზანი მოსახლეობის შემცირება, აშშ-სა და მთელ დანარჩენ მსოფლიოზე კონტროლის დამყარებაა. მთავარი სამიზნე რომ თავად აშშ-ის მოსახლეობაა, ამას ისიც ცხადყოფს, რომ ამერიკელი ფერმერების მიწები გადასცემულია გენმოდულირებული პროდუქტით. ეს პროდუქტი კი ჯანმრთელობისათვის საშიშია — ის ამცირებს ადამიანთა სიცოცხლის ხანგრძლივობას. გარდა ამისა, ამერიკაში წყალი ბინძურდება 60 000-ზე მეტი ქიმიური ნივთიერებით, რომელთა უმეტესობის უსაფრთხოება არასდროს შემოწმებულა. აშშ-ის ჰაერი მონამულა, ვინაიდან ის ქიმიურად დაბინძურებულ ზონაში მდებარეობს.

საშინელი წარმოდგენა ჰქონდა, ამიტომ „დამანგრეველი თესლის“ ავტორის — უილიამ ენდგალის მიხედვით, როგველერების სტრატეგებმა პროფილი შეიცვალეს, რათა გარემოს, ბუნებრივი რესურსების ნაკლებობისა და ჭარბი მოსახლეობის პრობლემები მოეგვარებინათ. შობადობის კონტროლირება კვლავაც მთავარ მიმართულებად დარჩა, უბრალოდ, სიტყვა „ევეგენიკა“ ადამიანის გენეტიკით ჩაანაცვლეს.

ლევიტ განვითარებად ქვეყნებში — მექსიკაში, ინდოეთსა და მთელს აზიაში ახალი სასოფლო-სამეურნეო მეთოდები ინერგებოდა, მოსავლიანობა გაზარდა, მაგრამ მაინც კრახით დასრულდა. პროგრამა 1940-1970-იან წლებში ხორციელდებოდა, აშშ-ის ხელისუფლების, ფორდებისა და როგველერების მიერ ფინანსდებოდა.

ახლა ბილ გეიტსს აფრიკაში ახალი „გენური რევოლუციის“ მოწყობა სურს. ის კომპანია „მონსანტოში“ როგველერებთან და ნორვეგიის მთავრობასთან ერთად გავრთიანდა და პროექტ „განკითხვის დღის საცავში“ მონაწილეობს. პროექტის მიზანია, მსოფლიო კატასტროფის შემთხვევაში, მცენარეთა თესლის შენახვა და გადარჩენა.

მძემი როგველერების ფონდმა შექმნა საერთაშორისო სამსახური (ISAAA), რომელიც აგრო-ბიოტექნოლოგიურ პროდუქტებზე ინფორმაციას აგროვებს. სამსახურს როგველერების ფონდი აფინანსებს და ის განვითარებად ქვეყნებში გენმოდულირებული პროდუქტის მწარმოებლებს ეხმარება. ამავე ქსელის სპონსორები არიან კომპანია „მონსანტო“ (აშშ), ქიმიკ-ბიოტექნოლოგიური კომპანია „დუპონტ აგროსაიენსისი“ (აშშ), სასურსათო კომპანია „ბაიერ კროსაიენსი“ (გერმანია), საიდუმლოებით მოცული „ანონიმი მწიქებელი“ (აშშ) და აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო.

აქ უნდა გავიხსენოთ, რომ როგველერები დეივისის „კანაფი: ამერიკის ისტორიის გადახედვა“ მიხედვით, დიდი დეპრესიის გამოიწვია არა უოლ-სტრიტის ბირჟებზე ვარდნამ, არამედ ალკოჰოლის აკრძალვამ. განადგურდა ყველა წარმოება, რომელიც

სპირტს იყენებდა. ამ საქმეში უდიდესი დაინტერესება ჰქონდათ როგველერებსა და მელონს, რომლებიც ნავთობკომპანიებს ფლობდნენ და კონკურენტებს ოპორუნდენ გზიდან. მათ ენერჯეტიკული ბაზრის ხელში ჩაგდება სურდათ, ამიტომ სპირტზე მომუშავე ავტომანქანები უნდა განადგურებულიყო.

მოგვიანებით, 1937 წელს მათ ზუსტად იგივე გეგმით მოსპეს კანაფი. მასში ნარკოტიკული ნივთიერების წილი უმნიშვნელოა, მაგრამ, სამაგიეროდ, კანაფს, როგორც მცენარეს, პესტიციდები და პერბიციდები არ სჭირდება და ზეთის, ქალაღის პროდუქციისა, სამედიცინო პრეპარატებისა და ტექსტილის წარმოებისთვის გამოიყენება. გარდა ამისა, ის მშვენიერი საკვები პროდუქტია. ამიტომ, დაფეთებული როგველერები მელონთან, დიუპონთან (ქიმიური ნივთიერებები) და ჰიორსტთან (ბეჭდვითი გამოცემა) გაერთიანდნენ, რათა კანაფი კანონგარეშე გამოეცხადებინათ. ის როგველერებს მარტო იმიტომ კი არ უშლიდა ხელს, რომ ზეთი მზადდებოდა, არამედ იმიტომაც, რომ ეწინააღმდეგებოდა მათ მისწრაფებას ფარმაცეპტულ ბაზარზე მონაწილეობის დასაკუთრების მხრივაც.

1973 წელს ნიუ იორკის შტატის გუბერნატორმა ნელსონ როგველერმა მარიხუანა ნარკოტიკად გამოაცხადა; მისი შენახვა და გამოყენება 15 წლიდან სამუდამო პატიმრობამდე სასჯელს ითვლისწინებდა. დანარჩენმა შტატებმა მის მაგალითს მიბაძეს და აშშ-ში „ნარკოტიკებთან ომი“ დაიწყო.

კალიფორნია იყო პირველი, ვინც ფედერალური მთავრობის გამოწვევას არ მოერიდა და მარიხუანის სამედიცინო მიზნებისათვის გამოყენება ლეგალურად აქცია. 14-მა შტატმა მისი მაგალითი გაიმეორა. კალიფორნიაში კენჭისყრა ნომერში დაგეგმილი იმისათვის, რომ მარიხუანის მოყვანა დაიბეგროს, შესაძლოა, მის ლეგალიზებას მხარი დაუჭირონ. რაც არ უნდა უცნაური იყოს, 2006 წელს კალიფორნიის საკანონმდებლო ორგანოს ორივე პალატამ დაამტკიცა მარიხუანის ლეგალიზების კანონპროექტი, მაგრამ კოლეჯივისტმა არნოლდ შვარცენგერმა მას ვეტო დაადო. არადა, კანაფი შტატის გაკოტრებულ ეკონომიკას დიდ სარგებელს მოუტანდა.

ნოემბრის კენჭისყრის შემდეგ, კალიფორნიაში მარიხუანა თუ დაკანონდება, ნებისმიერი მიზნით და არა მხოლოდ სამედიცინო დანიშნულებით. ეს მნიშვნელოვანია, რადგან, ერთის მხრივ, შესაძლებელი გახდება ზეთის, ბუნებრივი პლასტიკის, ქალაღისა და საკვების წარმოებაში კანაფის გამოყენება; მეორეს მხრივ კი, ბოლოსდაბოლოს, რეალურად ამოქმედდება მეათე შესწორება, რომლის თანახმადაც შტატებს სუვერენიტეტი აქვს მიანიჭებული.

როგორც ქალაქის მთავრობის წარმომადგენლები ირწმუნებიან, ის საღამოს 9 საათზე გამოჩნდა აეროპორტის თავზე და მის გამო მთელი რიგი რეისები სხვა ქალაქებში გადამისამართდა. ერთი საათის განმავლობაში აეროპორტი თვითმფრინავებს არც ღებულა და არც აგზავნიდა. მეორე დღიდან აეროპორტმა ჩვეულებრივ რეჟიმში დაიწყო მუშაობა. ინციდენტის შესახებ მიმდინარეობს გამოძიება და მის დასრულებამდე, ცხადია, ვერ გავიგებთ, რა უნდოდათ უცხოპლანეტელებს ხანჩოქოში.

ჯერ კიდევ მანამ, ვიდრე 1992 წელს „21-ე საუკუნის დღის წესრიგ“ წარადგინდნენ, როგველერების მეთაურობით ელიტის კოლექტივისტები თაობებს უნერგავდნენ შობადობის რეგულირების რეცეპტებს. 1992 წელს კი სწორედ შობადობის რეგულირებისა და მოსახლეობის შემცირების დახვეწილმა სისტემამ მიიღო სახელწოდება „21-ე საუკუნის დღის წესრიგი“. შესავალი ეტაპი გარემოს შენარჩუნებაზე ზრუნვა იყო.

პროექტის ერთ-ერთ მთავარ ინსტრუმენტად გლობალური დათბობა იქცა. გაჩნდა მითი მტკნარი წყლის მარაგის ამონურვის შესახებ და კანონი გადასენების პირას მყოფი სახეობების შესანარჩუნებლად, რომელიც მხოლოდ იმისთვის შეიქმნა, რომ ადამიანებისათვის კერძო საკუთრება (სიმდიდრისა და თავისუფლების საფუძველი) ჩამოერთმიათ. როგველერებმა კი ამავე პროგრამის ფარგლებში სამხედრო უპირატესობასა და ენერჯეტიკის კონტროლზე მძლავრი საშუალების — საკვები პროდუქტების იარაღად გამოყენება დაიწყეს.

მესამე რეიხის პროგრამა, რომელიც ნაცისტურ გერმანიაში სასტიკი მეთოდებით ადამიანის სელექციური გამრავლების საშუალებით მისი, როგორც სახეობის დახვეწას ითვალისწინებდა, მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ გააშიფრეს. ცხადია, ხალხს ეგგენიკაზე

დაწესდეს?

ახლა როგველერები შობადობის იძულებითი რეგულირების ტაქტიკას ახორციელებენ და საკვებ პროდუქტებს იარაღად იყენებენ სასოფლო-სამეურნეო კვლევების საერთაშორისო საკონსულტაციო ჯგუფის (CGIAR) დახმარებით, ვინაიდან თავად საზოგადოებისაგან შორს უჭირავთ თავი, ზუსტად ისევე, როგორც თავის დროზე როტმილდები აკეთებდნენ ამას.

თავად CGIAR-ი მსოფლიო ბანკის მფარველობით მოქმედებს და მისი უმთავრესი ამოცანა გენმოდულირებული პროდუქტის გავრცელებაა. ის როგველერებისა და ფორდების ფონდის მიერ მსოფლიო ბანკის მონაწილეობით შეიქმნა 1971 წელს. სუბსიდირება წელიწადში 350 მილიონ დოლარს შეადგენდა.

როგველერების „მწვანე რეპოლუცია“, რომლის ფარგ-

ტენასი გუბერნატორად ქალს აირჩივდა, რომ...

ამერიკაში, ტენასის შტატში ერთი ბედნიერი ძაღლის, სახელად ვუდროუს, პატრონმა გადაწყვიტა, რომ თავისი საყვარელი ცხოველისათვის პოლიტიკური კარიერა აერჩია და უსახლკარო ცხოველების პრობლემისადმი საზოგადოების ყურადღების მიმსაპყრობად ის გუბერნატორობის კანდიდატად დაასახელა.

წინასაარჩევნო კამპანიისას მოგროვილი თანხა უსახლკარო ცხოველებზე მზრუნველ საქველმოქმედო ორგანიზაციას გადაეცემა. რაც შეეხება ვუდროუს, თუ საჭირო რაოდენობით ხელმონკრები მოგროვდებოდა, ის საარჩევნო ბიულეტენში სხვა კანდიდატებს შორისაც დაიკავებდა ადგილს, რომ არა შტატის კანონი, რომლის მიხედვითაც გუბერნატორი სულ მცირე 30 წლის უნდა იყოს, ვუდროუს კი ჯერ მხოლოდ ხუთი წლისაა. ამიტომ, გუბერნატორობის კანდიდატებად რესპუბლიკელი რიკ პერი, დემოკრატი ბილ უაიტი და ლიბერალი კეტო გლასი რჩებიან.

10 წელი გაკლავს ქართველებს

პენსილვანიის შტატში მცხოვრები 91 წლის ჯინ სტივენსი 10 წლის განმავლობაში ავტოფარეზში ინახავდა თავისი გარდაცვლილი ქმრის ცხედარს. მაგრამ ეს მის სახლში ერთადერთი მცველი არ იყო. ერთ-ერთ ოთახში 2009 წელს გარდაცვლილი მისი ტყუპისცალი და ესვენა.

ქალბატონი სტივენსი გვამის სუნს პარფიუმერის საშუალებით ანეიტრალებდა, მაგრამ, მიუხედავად ასეთი სიფრთხილისა, ერთ მშვენიერ დღეს უცნობმა პირმა სამართალდამცვე ორგანოებს აცნობა, რაც ხდებოდა მის სახლში. ცხედრები სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზას გადაეცა, მაგრამ ჯინ სტივენსს ბრალის ვერაფერში დასდეს, ის, უბრალოდ, სახლში ინახავდა თავის საყვარელ ადამიანებს. როგორც თავად სტივენსი ამბობს, მისთვის უდიდესი ტრაგედიაა ადამიანის გარდაცვალება და განსაკუთრებით მისთვის მინის მიყრის და სამუდამოდ გამოშვებების მომენტი.

აეროპორტის მუშაობა უსოკლანდელებს შეაფარეს

ჩინეთის ქალაქ ხანჩოქოში საერთაშორისო აეროპორტის მუშაობა ამოუცნობმა მფრინავმა ობიექტმა შეაფერხა.

როგორც ქალაქის მთავრობის წარმომადგენლები ირწმუნებიან, ის საღამოს 9 საათზე გამოჩნდა აეროპორტის თავზე და მის გამო მთელი რიგი რეისები სხვა ქალაქებში გადამისამართდა. ერთი საათის განმავლობაში აეროპორტი თვითმფრინავებს არც ღებულა და არც აგზავნიდა. მეორე დღიდან აეროპორტმა ჩვეულებრივ რეჟიმში დაიწყო მუშაობა. ინციდენტის შესახებ მიმდინარეობს გამოძიება და მის დასრულებამდე, ცხადია, ვერ გავიგებთ, რა უნდოდათ უცხოპლანეტელებს ხანჩოქოში.

უნივერსალური წყალი „ისიდა“

მათონის, ვისთისას კვირფასიან ჯანმრთელობა

სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დღიური ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (J, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn).

J იოდი — ხელს უწყობს დედის ორგანიზმში ნაყოფის განვითარებას (დეფიციტი იწვევს კრეტინიზმს); მოქმედებს მოზარდის ნორმალურ განვითარებაზე; იცავს ადამიანს ჩიყვისგან; მოქმედებს გულსისხლძარღვთა და ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე.

F ფტორი — მინერალიზაციის პროცესების ბიოკატალიზატორია. მისი დეფიციტი იწვევს მინერალიზაციის დარღვევას, კბილის კარიესს.

Mn მანგანუმი — მოქმედებს ჰორმონებსა და ფერმენტებზე. მისი დეფიციტი იწვევს ინსულინარული აპარატის მოშლას, პოტენციის დაქვეითებასა და პათოლოგიურ სიმსუქნეს.

Ca კალციუმი — მონაწილეობს ძვლის უჯრედების წარმოქმნაში. მოქმედებს სისხლის შედეგებაზე, ნერვული იმპულსების გადაცემაზე, ფერმენტული პროცესების აქტივობაზე.

K კალიუმი — უზრუნველყოფს გულის კუნთის მუშაობასა და მის ბუნებრივ აქტივობას, ხელს უწყობს მეხსიერების გაუმჯობესებას.

Mg მაგნიუმი — ამაგრებს ჩონჩხის ძვლებს, კბილის მინანქარს. ხელს უწყობს თირკმელების, ღვიძლის, გულისა და ტვინის ნორმალურ ფუნქციონირებას.

Na ნატრიუმი — ფიზიოლოგიური (უჯრედგარეთ) სითხის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია. არეგულირებს სისხლის წნევას და იცავს სისხლის ბუფერობას.

Zn თუთია — შედის თითქმის ყველა უჯრედის შემადგენლობაში, არეგულირებს მონარდი ორგანიზმის ნორმალურ განვითარებასა და სქესობრივ მომზადებას.

სამართო მინერალიზაცია შეადგენს 350 მგ/ლიტრზე, რაც უზრუნველყოფს გულის კუნთის ნორმალურ მუშაობას, ტვინის ქერქისა და ქერქქვეშა ცენტრების აქტივობას, თირკმლის ნორმალურ ფუნქციონირებას, ზრდის ღვიძლის დეტოქსიკაციურ ფუნქციას და ინარჩუნებს ძვლოვანი ქსოვილების ნორმალურ შემადგენლობას.

სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარისი რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩიყვი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ.

„ისიდა“ გამიზნულია ოჯახური მომხმარებლისთვის, ისხმება ხელის ტუმბოთი აღჭურვილ 20-ლიტრიან ბალონებში.

**მსაკველავა დააკეთო თბილისში: 899-16-30-21.
890-26-15-15 (ოფისი); რუსთაში: 890-11-50-99; 895-91-24-14.**

ამ ყველაზე დაბალი ფასებია!

მოზილურები

ტელევიზორები

BOOM

კომპიუტერები

საინჟინერო ბაზისი

«ტექნო ბუმი» ნაგვილი ბუმი ღაინყო

დღეიდან ტექნიკის მაღაზიათა ქსელი „ტექნო ბუმი“ ნამდვილ ბუმს იწყებს და პირველად საქართველოში ბუმის საბითუმო ცენტრს საზეიმოდ ხსნის, სადაც მსოფლიო ბრენდების უახლესი ტექნიკის შექმნას საბითუმო ფასად შექმლბთ.

მენეჯმენტის ინფორმაციით, **საბითუმო ცენტრი განსხვავებული სისტემით იმუშავებს და სრულიად განსხვავებული ფასნარმოქმნის პოლიტიკა ექნება.** გარდა იმისა, რომ ტექნო ბუმში საყოფაცხოვრებო ტექნიკაზე: კონდიციონერებზე, ტელევიზორებზე, ფოტოაპარატებზე, კომპიუტერებზე, მობილურ ტელეფონებსა და ნებისმიერ ტექნიკაზე — ყველაზე დაბალი ფასებია, „ბუმის ცენტრში“ ნებისმიერ მომხმარებელს ტექნიკის შექმნა საბითუმო ფასად შეეძლება.

ამისთვის მომხმარებელი „ბუმის ცენტრში“ უნდა მოზრდნდეს, გააკეთოს შენაძენი თავად ან მეგობრებთან ერთად. ნივთების რაოდენობა დაჯამდება და, ორი ან მეტი ნივთის შექმნის შემთხვევაში, მომხმარებელს მათი შექმნა საბითუმო ფასად შეეძლება.

თბილისი, ვაჟა-ფშაველას №21, ნაკათლის №1, აღაშენებლის ხეივანი, 22-13 კმ (საბითუმო ხანტარი)

წეიდა ანდრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსის საგრაქლო

ს.ს „გაართიანებული ტალაქომი“	602602
შპს „ახტალი“	700818
შპს „გაართიქომი“	200320
შპს „ჯეოსალი“	700305
შპს „ბილიანი“	200333

ფოთისა და ხობის ეპარქიის განვითარების ფონდის საბანკო რეკვიზიტია:
ს.ს „თი სი ბანკის“ ფოთის ფილიალი
ბანკის კოდი 220101937; ა/ა 63636080100001; ს/კ 215141246

თანხის ჩარიცხვა შეგიძლიათ სწრაფი გადახდის აპარატებით
იხ. მენუში: სწრაფდსსს — ძველწოდებულის —
წმ. ანდრია პირველწოდებულის
სამონასტრო კომპლექსი.

ინფორმაციისთვის მიგართეთ
ფონდის დირექტორს,
დეკანოზ თეოდორე ბასილიანს:
ქ. ფოთი, ნ. ნიკოლაძის მოედანი №3,
ტელ.: 8(293) 70736, მობ.: (899)936563,
e-mail: eparqia-f@mail.ru

მსოფლიოში პირველი რეპროდუქციული ჯანმრთელობის ხანტარი —

ი. ჟორდანიას სახელობის აღაშენებლის რეპროდუქციული სამედიცინო-კვლევითი ინსტიტუტი

ბთაწაწოთ საგაღმწინო დაწმარებას

- უნაყოფო წყვილების სრულყოფილ გამოკვლევასა და მკურნალობას უახლესი, თანამედროვე მეთოდებით;
- ჰორმონულ, გენეტიკურ, იმუნოლოგიურ, ექოსკოპიურ, ენდოსკოპიურ გამოკვლევებს;
- სასქესო ინფექციების დადგენას, მათ შორის, დნმ-დიაგნოსტიკით;
- სპერმის კომპიუტერულ ანალიზს;
- ხელოვნურ ინვიტრო განაყოფიერებას; რეპროდუქციული მასალის გაყინულ მდგომარეობაში შენახვას;
- ქალებსა და მამაკაცებში სასქესო ორგანოების ანთებითი დაავადებების სქესობრივი და ენდოკრინული დარღვევების დადგენასა და მკურნალობას, მათ შორის, ენდოსკოპიური მეთოდებით;
- ორივე სქესის მოზარდებში ენდოკრინული და გინეკოლოგიური პათოლოგიების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას;
- სქესობრივი ანომალიების დიაგნოსტიკას, ქირურგიულ კორექციას;
- კლიმაქტერული დარღვევების მკურნალობასა და პროფილაქტიკას;
- ორსულობის თვითნებური შეწყვეტის მიზეზების დადგენას; შობადობის რეგულაციას — მედიკამენტურ კონტრაცეფციას;
- ულტრასონოგრაფიულ, ბიოქიმიურ, ჰორმონულ, ციტოგენეტიკურ გამოკვლევებს.

მისაგრატი: ქოსტაწას ქ. 43. ტალ. 93-11-45; 99-61-97; 99-54-77

www.fact.ge
ACM Group

საქართველო **ესტუბრატი რწენს საიტს**

http://www.geworld.net

მთავარი რედაქტორი ირაქლი თოღუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არგაზ სანაბლიძე, ზონდო მკინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლეპან ზანაშაშვილი
ვებრედაქტორი გორწა ხაწმთასი
რეალიზაციის მენეჯერი ღაწმით ბუაქა, ოფისმენეჯერი თათია ვაწაქიძე,
გაწათი ხელმძღვანელოვს თაწისუწალი პრაწის პრინციპაბით.
მისაგართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net